STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 04149

LIDER FUN BAYM SOF

Joseph Rubinstein

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

יוסף רובינשטיין

★

לידער פון בײַם סוף

Rubinstein, Joseph, 1900 (ca.)-
Lider fun baym sof.

839.091
R

יוסף רובינשטיין

לידער פון בײַם סוף

פארלאג
י.ל. פרץ
ישראל

תל־אביב תשמ"ד — 1984

JOSEPH RUBINSTEIN

LIDER FUN BAYM SOF

I. L. Peretz Publishing House
14, Brener Str., Tel-Aviv

©
Copyright by Moshe Gurary

Printed in Israel, 1984

נדפס בישראל, תשמ״ד

דפוס „אורלי״ — פרידמן, תל־אביב, טל. 372062

משה גוראַרי

בײַם סוף

אין דעצעמבער 1977 האָט יוסף רובינשטיין געבראַכט זײַן אין ניו־יאָרק פאַרשטאָרבענע פרוי, לערא ע״ה, צו קבורה אין קיבוץ משמר־העמק, ווו איר ברודער איז אַן אַלטער תושב. בעת מיר זענען געפאָרן פונעם פליפלאַץ אין קיבוץ אַרײַן האָט זיך זײַן צעווייטיקט האַרץ צעשטורעמט און ער איז גלײַך אַוועקגעפירט געוואָרן קיין חיפה — אין שפּיטאָל אַרײַן. איין אַטאַק נאָכן אַנדערן, פון איין שפּיטאָל אַרויס, אין אַן אַנדערן אַרײַן, האָט ער, דעם 24־סטן פעברואַר 1978, אויסגעהויכט זײַן נשמה.

בעת איינעם פון מײַנע טעגלעכע באַזוכן ביי זײַן קראַנקן־בעט, האָט ער מיך קאָנוואולסיוו אָ נעם געטאָן ביי דער האַנט, מיך צוגעצויגן נאָענט־נאָענט צו זיך, און מיט די לעצטע כוחות מיר אַרײַנגעשעפּטשעט אין אויער:

— משה, גיב אַכטונג אויף מײַנע קינדער...

איך בין נשתומם געוואָרן. אַזוי גאָר? — איז מיר ווי אַ בליץ דורכגעפלויגן אַן אויפשוידערנדיקער געדאַנק — כמעט פערציק יאָר אָפּגעלעבט מיט לעראַן, אין פריידן און אין לײַדן, האָבן אין האַנט געוואָגלט דורך לענדער און ימען, געוויס צוזאַמען געווייטיקט זייער קינדערלאָזיקייט... איצט, אויפן שוועל פון אַוועק־גיין, שטעלט זיך גאָר אַרויס אַז ער האָט אַ פנים געפירט אַ צביעותדיק טאָפּל־לעבן און מיט אָט די אויסבאַהאַלטענע פּירות, מיט אָט די „יתומימלעך״, וועל איך, זײַן בן־עיר און יוגנט־חבר, זיך מוזן מתעסק זײַן.

איר כאַפּ אַ קוק אויף רובינשטיינס איינציקער שוועסטער, וואָס שטייט אַ צעבראָכענע פון דער אַנדערער זײַט בעט און ציילט שטום אירע פינגער. צי איז אויך צו אירע אויערן דערגאַנגען דער איבערראַשנדיקער סוד פון איר אַזוי באַרימטן ברודער, מיט וועמען זי שטאָלצירט אַזוי, האַלט פון אים אַן עולם־ומלואו? פון איר פאַרצערטן פנים קען איך גאָרנישט אַראָפּלייענען.

נעם איך זיך אַן מיט מוט, ווי פאַר אַ געוועטשפּרונג, און פרעג אים פאַרטרוילעך, צאַרט מיטפילנדיק:

— ווו זענען זיי, דײַנע קינדער, יוסף?...

— דאָרטן, דאָרטן — האָט ער קוים אויסגעכאָרכלט — אין באַנק... אין סייף...

אַ שטיין איז מיר אַראָפּ פון האַרץ.

זינט דעמאָלט איז מיין אייניצקער ווונטש געווען, איך זאָל נאָך דערלעבן אויסצופירן די דאָזיקע צוואה.

מיטן דערשיינען, שוין נאָך זיין טויט, פונעם בוך „דערזעונגען״, און, דער עיקר, מיטן איצטיקן בוך, וואָס אַנטהאַלט דעם פולן עזבון פון רובינשטיינס דיכטערישן שאַפן, איז דאָ אַ גרונט צו גלויבן, אַז זיינע „קינדער״ זענען באַהאַנדלט געוואָרן ווי געהעריק, לויט זיין אייגענעם ווונטש.

דאָס בוך דערשײַנט מיט דער הילף פֿון דעם מחברס שוועסטער סימע וואַרשאַווסקי, תל־אביב, און פֿון זײַן פּרויס ברודער יהושע דרור, קיבוץ משמר העמק.

אברהם ליס

די דיכטונג פון יוסף רובינשטיין

אין די לעצטע יאָרן פון זיין לעבן פלעגט יוסף רובינשטיין אָפט קומען קיין ישראל. ער האָט זיך דאָ געפילט ווי אַן אייגענער. מ'האָט אים דאָ אויפגענומען ווי אַ נאָענטן. שרייבערס, חברים פון אַ מאָל, פריינד און משפחה וואָס סיי ער, סיי זיין פרוי האָבן געהאַט אין לאַנד, פלעגן אים וואַרעם אויפנעמען און אַרומרינגלען מיט פריינדשאַפט. דאָס זיין אין ישראל איז געווען פאַר אים יעדעס מאָל פון דאָס ניי אַן איבערלעבונג. עלעהיי זאָל ער האָבן געפונען אַ שמץ פון דערמונטערונג און טרייסט אַנטקעגן דעם עלנט און דער אומעטיקער אַליינקייט אין וועלכער ער האָט די לעצטע צייט געלעבט אין ניו־יאָרק.

דאָס לאַנד, דער פּייזאַזש פון ארץ־ישראל, דאָס געפיל פון טרעטן אויף אַלט־חומשדיקער ערד, ווי די נייקייטן און אַנדערשקייטן פון יידישן פאָלקסשטייגער, וואָס ער האָט דאָ אָפּגעפילט, האָבן אים אויך דיכטעריש באַאיינפלוסט, געדעגט זיין געמיט, געצונדן אין אים פּאָעטישע פונקען. ביי אונדזערע טרעפונגען און שמועסן האָט מען עס אַזוי קלאָר און מהותדיק אַרויסגעפילט. עס פלעגט אָפט אַרויסרעדן פון אים מיט שורות ליד. — —

שפּעטער זענען געקומען שלימותדיקע, געפורעמטע לידער אין וועלכע עס קומען צום אויסדרוק זיינע שפּירונגען און שטימונגען, זיין געפיל און באַנעם, ווי ער זאָגט: „און ס'האָט אַריבער אונדז מיט נייעם נס אַדורכגעפליגלט / די אייביקייט די יידישע, אַריבער צייט און אָרט, / און האָט די טעג פון אומגלויבן זיי זיגנדיק פאַרזיגלט / אויף שטענדיק שוין, מיט יידישן, מיט דורותדיקן וואָרט“. אָט די לידער פון ארץ־ישראל־פּייזאַזש און ישראל־ניגון קומען אַריין ווי אַ באַזונדער גרופּע אין דעם איצטיקן באַנד. זיי ברענגען פאַר אונדז אַרויס זיין אויפציטער ביים באַטרעטן די אַלט־דורותדיקע צפת, די אַלט־פּאָלקישע אויסגעבענקטע ירושלים, זיין צעשטורעמט געמיט ביים כותל. „איך שטיי און גליווער, אַז אַ טרער — אַ ייד, אַ שטומער וויינער, / און פיל ווי אויך מיין האַנט קלאַנגשטום באַריירנדיק די וואַנט“. און אין אַ סובלימירטר, באַדאַכטער פאָרעם ברענגען זיי אַרויס זיין נעכטיקן גאַנג דורך אַ טראַגישער יידישער וואָר. די זעלבע שטימונגען באַווירקן אים, באַהערשן אים אויך, ווי מיר פילן עס צו מאָל אָפּ אין די לידער: „דער עמק“, „ביים ים התיכון“, „אַ ניגון“, „שטיינער“, „דער נגב“, „דער

סיני״, ווי אין אַ ריי אַנדערע לידער פון דעם ציקל, וועלכע ער האָט משמעות געשריבן בעת זיינע באַזוכן אין לאַנד, און עס רופט זיך אָפּ אין אים, דערמאָנט אים. אַזוי אויך ווען ער שטייט ביים ים־ברעג פון תל־אביב, דערזעט ער בחוש:

אָט אויף דעם ברעג דאָ האָבן זיך געגנבעט די מעפּילים
און ס׳רוישט דער ים פּאַר מיר איצט ווי אַ מאָל נאָך פול מיט סוד,
אַדורך זיין רויש איך פיל נאָך זייער אָטעם דאָ — איך פיל אים
אין שאַרף פון ווינט, וואָס האָט פאַרווישט אין זאַמד דאָ זייער טראָט.

ער האָט אַ שלל פון טעמעס און מאָטיוון יוסף רובינשטיין. טשיקאַווע, ווי צו מאָל אַלע זיינע זעונגען, דערקענטעניש, רעפלעקסן, שטימונגען און אַוודאי די אייגענע איבערלעבונגען ווערן טעמעס פון זיין ליד.

ער האָט אָנגעהויבן אַ מאָל. און דער אַמאָל זעט היינט אויס ווי דורות וואָלטן פאַרלאָפן. און בסך הכל איז עס דאָך געווען מיט עטלעכע יאָרצענדליק צוריק. און ס׳איז געווען די יידיש־אימפעריע וואַרשע. אָט די וווּנדערלעכע, פאַרביקע יידישע שטאָט. און ס׳זענען נאָך געווען יונגע האָפענונגספולע טעג: „ווען די וועלט — זאָגט ער — האָט מיך נאָך געלאָקט מיט אַלע אירע פרילינגען און עלעגישע שמייכלען״. — דעמאָלט האָט ער געשריבן אַזעלכע פאַרליבטע, אַזעלכע טוייקע לידער. פאַרליבטע אין וואַרשע. „נאַכט אויף נאַלעווקעס״ איז געווען אַן עולם ומלואו. דורך „נאַכט אויף נאַלעווקעס״ האָט ער ווי אָפּגעפונען זיין דיכ־טערישן וועג, זיין דיכטערישע באַשטימונג. — —

און ער קערט זיך אום צו איר דורך אַלע נע־ונדן, ער האָט זיך אומגעקערט צו איר אַפילו אויך אַנומלט, ווען ס׳איז שוין פון איר קיין שפור ניט געווען. און נאָך אַלץ הויערט די יידישע גאַס אין זיין געמיט און רייצט און נאָגט און ער רופט זי אַרויס אין זיין דמיון, מיט דעם חיות פון אַ מאָל און מיט דעם צער און וויי פון היינט.

שוין דעמאָלט, אין די גוטע יאָרן, אין זיין בוך „מאָדעלן״, וואָס האָט אַרויס־גערופן אָנערקענונג אין דער שרייבערישער סביבה, הייבט ער אָן זיין ערשט ליד אַזוי:

דער אומעט רעדט צו מיר אויף אַלע שפּראַכן
אין גלאַנץ פון גאָלד, אין גרויסקייט פון דעם שטויב:
כ׳פאַרשטיי דעם לשון פון די טויטע זאַכן,
דעם סקריפּ פון טיר, דעם ווונק פון שויב.

דאָס איז בפירוש ניט געווען קיין מאַניעריזם, ניט געווען אין דעם די אַנהיי־בערישע צעשפּילטקייט, דאָס וויגן זיך אין דעמער און טרויער. יוסף רובינשטיין

איז געווען אויפריכטיק אין זיין געפיל, און דער אומעט — אַ טייל פון דיכטע־רישער געדייונג. אַזוי אין זיינע אַנהייבן און אַזוי דורך אַלע צייטן פון זיין ליד — ביז זיינע לעצטע, ווי אין זיינע רייפע, שאַפערישע יאָרן.

אגב, ווי מיר דאַכט, איז ער באַלד געקומען ווי אַ רייפער, אויסגעצייטיקטער דיכטער. אויב ס׳איז בכלל אַזוינס בנימצא — איז עס רובינשטיין געווען. ער איז געקומען ווי אים וואָלטן שוין געגעבן אַלע סודות פון ליד, און ער האָט געוווסט דעם ווערט און די לויטערקייט פון וואָרט און די שיינקייט פון שטילן לירישן ניגון. און ער האָט געקענט די אומנות פון אויפשאַפן אַזאַ וואַרעמע, אַזאַ עקספּרעסיווע בילדערישקייט.

ניט אומזיסט רופט ער אָן דעם ערשטן ציקל אין זיין בוך „מאָדעלן״ „שטיל־לעבנס״. דאָס זענען אייגנאַרטיקע, מקורותדיקע שטיללעבנס, געמאָלן מיט אַלע פיינסטע פאַרבן, דורך וווּנדערלעכן גראַציעזן וואָרט:

נאַכט. פון דער טונקעלער וואַנט פון אַ הויז
איז ליכטיק אַ פענצטער צום דרויסן אַרויס.

ס׳האָט נאַכט שוין געשימערט מיט שטערן און טרוים,
געוואָרט האָט ביים פענצטער צעווינטיקט אַ בוים.

און ס׳איז דאַן געשען: מיט אַ ליכטיק געזיכט
דאָס פענצטער דעם בוים האָט פאַרטוליעט צו זיך.

עפּעס האָט ער, רובינשטיין, אַ באַזונדערע נטיה צו פענצטער און שויבן, צו שילדן און נאַכט־לאַמטערנס, און אַן אָנגעשפּיצטן כוח צו דערזען דורך די קאַלטע, לאַנגווייליקע שויפענצטער און וויטרינעס — אַ לעבעדיקע, באַוועגלעכע וועלט:

עס טרעפט אַז אַ שויפענצטער שלאָפט ניט ביי נאַכט.
עס שימערט אין שפּיגלען דאָס ליכט מיט פאַרדאַכט.
עס לויערט פאַרטייעט אַזוי ווי אַ שפּין
פון ווינקל אַ הענטשקע פינף־פינגערדיק גרין,
און ס׳שיפּעט אַ קליאַמרע מיט שפּיציקן מויל
פון לעדערנעם פּאַס, ווי אַ שלאַנג אין אַ קנויל,
און ס׳פלאַטערט מיט בלאַסקייט מיט ווייסער באַדעקט
אַ נאַזטיכל הילפלאָז — געחלשט פאַר שרעק...

און דורך דער לידער־גרופּע, ווו ער דעמאָנסטרירט שילדן, שילדן אויף באַלעווקעס, שילדן אין די יידישע גאַסן פון וואַרשע, דערזעען מיר, דערפילן מיר אַזאַ היימישע, פאָלקסטימלעכע נאָגנדיקע וואָר. עלעהיי, עס קומט אויף פאַר אונדז אַ שטיק פון דער יידישער גאַס, פון דער פאַרשווונדענער, אָפּגעמעקטער

יידישער גאַס, וועלכע אברהם סוצקעווער האָט מיט אַזאַ דערהויבנדיקער, דראַמאַטיש־פּאָעטישער קראַפט פאַרנצחט. רובינשטיינען באַגלייט דער חיותדיקער שטייגער פון אַמאָליקע יידישע גאַסן, פון יידישע פּעריפעריעס און פאָרשטעט. —

ער איז געקומען פון דעם שטעטל סקידל, אין גראָדנער גובערניע, אַ שטעטל מיט יידן, וואָס זוכן פרנסה, מיט דאָרפגייערס און מלמדים, מיט פאַרהאָרעוועטע באַלמעלאָכעס און באַלעבאַטים, מיט אַ גביר, וואָס ווינט אין מיטן מאַרק. געקומען אין דער גרויסער שטאָט און איז, פאַרשטייט זיך, געפּלעפּט געוואָרן פון דער מאַגיעדיקער גרויסשטאָטישער ליכט, „פון דזשעלנע־גאַס האָט באַנג אַ קלויסטערקלונג אָוועקגעטאָן פאַר נאַכט דעם דרימלענדיקן שבת". אָבער ער איז באַלד געוואָרן אַן אייגענער אין דעם געטומל און ווירוואַר פון דער גרויסשטאָט, געוואָרן אַ היימישער אויף די רווישיקע, רייכע גאַסן פון וואַרשע און אין די ליקלעך און געסלעך פון אַלטשטאָט, אין די געסלעך פון פּראַגע.
דאָ איז געוועזן זיין דיכטערישער אָנהייב, און דאָ איז געווען זיין פּאָעטיש געדייען. און דאַכט זיך, ווי ווייניק־וועניק האָט רובינשטיין באַזונגען — אויף אַלע מעגלעכע אופנים — דעם פּייזאַזש פון שטאָט, די צעצונדענע לאָקנדיקע סקווערן און די אומעטיקע געסלעך, ווו אין יעדער שטוב הויערן גורלות פון מענטשן און זאַכן — — —

ס'איז טשיקאַווע און מערקווערדיק. גאָר אַנדערש ווי יידישע שרייבערס און קינסטלערס אָפּשטאַמיקע פון שטעטל, האָט ער זיך גאָר אָוועקגעמאַכט פון דעם צור מחצבתו. פון צווישן הונדערטער און הונדערטער לידער זיינע האָב איך אָפּגעפונען גריילעך איין ליד ווו ער דערמאָנט דאָס שטעטעלע, אין „דעם אָנדענק פון מיין פאָטער", עס איז „פרילינג אין שטאָט" (אַזוי הייסט דאָס ליד) ווען עס גייט אים אויף אין זכרון. אין דער לעצטער צייט האָט ער גראָד אויפגעשריבן עטלעכע שטימונגספולע לידער געווידמעט זיין שטעטל און שטאַם. אָבער אין די רווישיקע אָנהויב־יאָרן איז עס געווען:

בײַ מיר אין שטעטלע איז איצטער גרין,
עס זשומעט גאָלדיק אין פאַרנאַכט אַ בין,
און אַלץ איז בלוי און אומעטיק און זיס
אין אוונטס נאָגנדיקער שעה,
כאָטש איך בין דאָרטן לאַנג, שוין לאַנג ניטאָ.

זעט אויס, אַז דער „איך בין דאָרטן לאַנג, שוין לאַנג ניטאָ" איז ניט לתכלית השירה, וואָס טויג זיך צום פערז און צום גראַם, ס'איז ממשות. ס'איז זיין מהות. רובינשטיין איז אַוועק פונעם שטעטל און אין בקפיצת הדרך געוואָרן דער אויסדריקער און באַזינגער פון שטאָטישן טיפּאַזש, מיט דער

בילדערישקייט און מיט דעם אָטעם פון שטאָט. אַנדערע האָבן אים אפילו באַטיטלט מיט אַ משונהדיקן טיטל „אורבאַניסטישער פּאָעט”. איך ווייס אפילו ניט וואָס דאָס איז אַזוינס, וואָס דאָס באַטייט און מיינט.

איך ווייס אָבער יאָ, אַז זיינע לידער באַווירקן מיט דער עכטקייט פון פּאָעטישער שטימונג, מיט געראָטענער פאָרעם (אפילו ווען ער איז ניט עקסטראַוואַגאַנט און אויפטועריש, וואָס שייך ריטעם און נוסח), באַווירקן אונדז מיט דער פולער בילדעריִשקייט און בעיקר מיט דעם עמקותדיקן ליריִשן טאָן.

✶

דאָס בוך „מאַדעלן”, וואָס איז אַרויס אין וואַרשע האַרט פאַר דער מלחמה, האָט געטיילט דעם גורל פון יידיש לעבן אין פּוילן. די גאַנצע אויפלאַגע איז פאַרברענט געוואָרן. אין יאָר 1949, אַ יאָר נאָך זיין אָנקומען קיין אַמעריקע האָט רובינשטיין אַרויסגעגעבן דעם באַנד „נאַכט אויף נאַלעווקעס”, ווו עס קומט אַריין דאָס בוך „מאַדעלן”, און לידער וואָס ער האָט אָנגעשריבן במשך 10 יאָר (פון 1939 ביז 1949). אָט דער טייל לידער און פּאָעמעס הייסט „גורל”. און אָט דעם צווייטן טייל פון בוך, אונטערן נאָמען „גורל”, הייבט ער דווקא אָן מיט חומש־מאָטיוון. אין האַרץ גלימערט דער פּיין, אין געמיט — דער וויי, און עס גייט נאָך דער רויך פון פאַרחרובטע שטעט און גאַסן — ווילט זיך משמעות צוריקקומען צו יענע אַלטפאָלקישע פאַרלויפעניש, צו די חדר־יאָרן, ווען אַזוי קלאָר און נאָענט זענען אויפגעגאַנגען חומש־געשטאַלטן, האָבן זיך געצייכנט חומש־בילדער, טייטשט ער עס אַזוי:

עס נאָרן אָפּ די ווענגן דיר, וואָס פירן דאָרט קיין חרן,
זיי נאָרן אָפּ מיט הימלטוי און טרוים פון פעטער ערד,
און האָסטו יעקב איין מאָל נאָר דיין רוגעצעלט פאַרלאָרן,
ועסטו אומזיסט שוין זוכן איצט דאָס לאַנד, וואָס איז באַשערט.

די וועלט וועט דיר אַנטקעגנגיין מיט חוזק־בליק און ליגן,
מיט פרעמדע גלייכגילט־שוועלן, ווו עס וואַרט ניט קיינער אָפּ,
נאָר שטיינער אין דעם מידבר וועלן אפשר זיך צעקריגן
אויף וועמען זאָל דער וואַנדערער אַוועקלייגן זיין קאָפּ.

ניט ווייניק יידישע דיכטערס (און צו מאָל ניט־יידישע) האָבן פאַראייגנט ביבלישע מאָטיוון, האָבן איבערגעדיכטעט, איבערגעזונגען די דראַמאַטישע, די טראַגישע און העראָישע געשעענישן פון חומש, פון תנ״ך. מיר קענען דאָך אַלע די בריהדיקע, מייסטערישע דיכטערישע אויפטוען פון איציק מאַנגער, מיט זיין פאַרהיימישן, פאַרהיינטיקן די ביבלישע, פּאַטריאַרכאַלישע חומש־געשטאַלטן און זייערע אָנגעשפּאַנטע חומשדיקע מעשיות. מאַנגער האָט זיי געפורעמט אין

באַלאַדישער פאָלקסטימלעכקייט, מיט שטיפערישן חן און מיט אַ טעמיקן טראָפּן סאַטירע. — — —

יוסף רובינשטיין פאַרהייליקט פאַרהיינטיקט אויך דעם מאָטיוו, פאַרהיינטיקט אים אַזוי, אַז עס קומט גאָר אָפּט צום אויסדרוק די אַפּאָקאַליפּסע פון אונדזער דור, פון אונדזער ייִדיש לעבן. אַ שטייגער:

דאָס איז געווען אין אַ בלויער חומשדיקער נאַכט,
ווען ווונדער וואַרטן אָפּ דעם דורכגייער און לויער,
דעם שפּעטן מידן וואַנדערער, וואָס חלומט אויף דער וואַך,
און פילן זיינע לאַגלען אַן מיט זיסן אָוונט־טרויער.

איז יעקב אין אַ נאַכט אַזאַ געבליבן שטיין.
די בענקשאַפט האָט געפאַנגען אים, פאַרוויגט מיט בלויען קול אים,
ער האָט דעם קאָפּ אַוועקגעלייגט אַ מידן אויף אַ שטיין,
און האָט אין שלאָף געזען אַ ווונדערלעכן חלום.

און אַזוי־אַ, אין דער חומשדיקער שטימונג וואָס ער ברענגט אויף, צעוויקלט זיך יעקבס לעגענדאַרער חלום. אָבער וווהין גרייכט דער חלום און דער פאַנטאַסטישער, אויסגעחלומטער לייטער?

אָט ווי רובינשטיין שליסט אָפּ דאָס ליד:

ווייל ווער עס האָט געגעכטיקט אויף אַ שטיין אַ מאָל אויף דר׳ערד
און האָט די נעכט געטיילט מיט שרפה־שײַן און שטערן,
וועט אויסלעשן אין אויג ביי זיך די אָנגעגליטע טרער
און וועט דורך טויבער נאַכט דעם טראָט פון טאָג דערהערן.

און ער פאַרענדיקט:

איך ווייס ניט צי האָט יעקב פון זיין חלום ווען געטראַכט,
איך ווייס ניט צי וועט שפּעטער ווער דערמאָנען נאָך אַ מאָל אים,
נאָר איך האָב אויך געזען אים, אין אַ שווידערלעכער נאַכט,
דעם לייטער שטיין אויף דר׳ערד — אין וואָר און ניט אין חלום.

דריי פּאָעמעס שליסן אָפּ דעם פּילטאָניקן און פּילפאַרביקן בוך. באַזונדערס וואָלט נייטיק געווען זיך אָפּצושטעלן אויף דער לעצטער פּאָעמע. וואָס איר טיטל איז דער טיטל פון בוך — „נאַכט אויף נאַלעווקעס", אַ פּאָעמע פון נשמה־איבערלעבונג, פון דערמאָנונג פון נעכטן און היינט, פון צער און טרייסט און האָפענונג אין די ביטערסטע יאָרן פון אונדזער אומקומצייט. פון אָט דער צייט,

פון זיין דורכגעגאַנגענעם פּיַינוועג, פון וואָגל־און־וואַנדער אין די מלחמה־יאָרן, פון זיינע באַגעגענישן, דערפאַרונגען און איבערלעבונגען אין דער תקופה פון דער יידישער פאַרלענדונגס־דראַמע האָט יוסף רובינשטיין צוגעטראָגן אַ ברייט צעוויקלטע דיכטערישע שאַפונג, די דריי היקפדיקע ביכער פון שילדערונג און עלעגיע: „מגילת רוסלאַנד", „חורבן פוילן" און „יציאת אייראָפּע". אָבער דעם געטרייען המשך פון זיין דיכטערישער עובדא, פון זיין פּאָעטישער שאַפערישקייט געפינען מיר אין זיין לידער־זאַמלונג „דערזעונגען" (1978). וועלכע ער האָט צוגעגרייט מיט זיין כאַראַקטעריסטישן אייפער; אָבער ניט דערלעבט צו זען דאָס בוך. — — —

✶

דאָס ערשטע וואָס קומט אויף נאָכן לייענען די לידער אין רובינשטיינס „דערזעונגען" — איז באַוווּנדער. עס איז צו באַוווּנדערן די אויסגעהאַלטנקייט און די קאָנסעקווענטקייט פון זיין פּאָעטישן גאַנג, אַזוי אין דער שטימונג פון זיין ליד, אַזוי אין זיין געבוי און פאָרעם. מיט מיושבדיקן וואָרט און ברייטלעכע, פּאַמעלעכדיקע בילדערישע שורות האָט ער אָנגעהויבן און אָט אַזוי איז זיין דיכטערישער דרך אויך איצט. אַזאַ איז ער געבליבן. ניט מער, די צייט איז טאָקע אַן אַנדערע, די וועלט אין וועלכער דו לעבסט אין אַן אַנדערע, און די הייזער אַרום דיין גאַס און די שויפענצטער און די שילדן זענען אַנדערע. אַזוי אויך די מענטשן, די זאַכן, ווי דער גאַנצער אַרום.

אוודאי. די „דערזעונגען" וואָס שפּיגלען זיך אָפּ אין דעם געניטן אויג פונעם דיכטער, וואָס האָט שוין אַזוי פיל געזען — באַקומען, פאַרשטייט זיך, אַן אַנדער אויסקלאַנג און אויסטייטש. און ס'איז כולו חידוש, ווי אָט די אַלע „דערזעונגען" גיבן זיך אַן עצה אין דער ראַם פון אַכט שורות. אַכט שורות און ניט מער. ווי אויסגעטאָקט און אָפּגעפּאָלירט סיי אין זייער שטייגערישער מאַניפעסטאַציע, סיי אין דער אינערלעכער אַנטוויקלונג פונעם ליד, און אַלע מאָל אין געראָטענעם אויפלייז. ס'איז עפּעס אַ באַזונדערע אומנות, וואָס יוסף רובינשטיין ווייס עס אַזוי דיכטעריש אַרכיטעקטאָניש אויסצופּלאַנירן, אויסצובויען, און די לידער האָבן אָפּט מאָל פערזן מיט עפּישער הרחבה און פערזן וואָס קענען אַ גלאַנץ טאָן מיט רייציקן צימצום. און פון יעדער סטראָפע און יעדער שורה קלינגט אויף זיין יחידיש קול, וואָס איז ניגונדיק און אין באַלאַנסירטן טעמבער, אפילו ווען דאָ און דאָרט הערט זיך אַ הייזעריקלעכער כריפּ — גיט עס דווקא צו צו דעם מענערלעכן, רייפן אויפזונג.

ווי שוין געזאָגט, איז יוסף רובינשטיינס שאַפונג רייך אין טעמעס, פאַרמאָגט אַ שפע פון בילדער און מאָטיוון, אויך דאָס — פלאַי־פלאַים — אָט ווי אַלץ, ווי אַלע שפּירונגען און זעונגען, די וואַקסן אויס אין זיין אַכט־שורותדיקן ליד מיט אָנגעלאָדענעם אינהאַלט, מיט געפיל און געדאַנק און מיט אווירת שירה.

איך האָב געזען אַ זונשטראַל האָט געטרונקען זיך אין וואַסער,
אַ שקיעה־שטראַל געצאַפּלט האָט אין כוואַליענדיקן שטיף,
זיין רויטער גלי איז צאַנקענדיק געוואָרן בלאַסער, בלאַסער,
ער האָט געצוקט, געראַנגלט זיך, געשריגן פון דער טיף —
ביז ערגעץ איז דער דעמערשפּיל אין וואַסער ווו פאַרשוווּנדן...

דער אוונט האָט מיט בלויקייטן פאַרצויגן אַלץ, פאַרשטעלט.
נאָר אין דער טיף האָט פּלוצלינג זיך אַ שטערן אָנגעצונדן,
אַ שטערן וואָס האָט רויט און בלוטיק ווי דער שטראַל געהעלט.

ס'איז איינס פון די כאַראַקטעריסטישע לידער. די זעונגען און דערזעונגען רופן זיך אָפּ אינעם דיכטער, אַטאַקירן אים מיט עצבות־שטימונגען, און דאָך לאָזט ער זיך ניט פאַרטונקען אינעם טרויער פון אומעטיקע פאַרנאַכטן אָדער פון דער הילפלאָזיקייט פון דעם מענטש אַנטקעגן דער נאַטור, צי „פון אַ לעצטן בלאַט, וואָס הענגט אויף אַ דעמב שוין אָפּגעוויקלט אָן האָפט", ערגעץ ווו טײַעט אַלע מאָל אויף אַ העלקייט, וואָס דערמוטיקט, וואָס דערמונטערט און נערט מיט האָפענונג. — גוט וואָס אָט דער ניצוץ פון ביטחון גייט נאָך זיין ליד, וואָס אָן דעם וואָלט דאָך אַ היינטיקער יידישער מענטש, אַ יידישער שרייבער און קינסטלער צעריסן, צעשטויבט געוואָרן אונטער דער משא פון זאָרג און יידישער טראַגיק. — פאַראַן אינעם בוך „דערזעונגען" געקליבענע „שטיללעבנס" פון היינט, פּייזאַזשן פון ניו־יאָרקער גאַסן, „פּאָרטרעטן" פון דער סביבה, און מיר פילן מהותדיק די געדאַנקלעכע וויבראַציעס, וואָס די דערשיינונגען און זעונגען רופן אַרויס אינעם דיכטער. אין זיין ליד הויכט אי מיט פאַרבענקשאַפט צום נעכטן, אי מיט אַנטפּלעקונגען פון אונדזער צייט, באַגלייך מיט דעם אומעט פון יידישן מענטש, מיט דער איינזאַמקייט פון יידישן שאַפער, און מיט דער שרעק פאַר דער צוקונפט. —

איז גוט, איז גוט, וואָס ער האָט געקאָנט אַזוי דערשפּירן און מיר גלייבן אים, ווען ער זאָגט:

דער בלויער פּחד פון דעם אין־סוף־אוניווערס
וואָס לייגט זיך אוים אויף מיינע ציטערדיקע שורות,
ער העלט אַרוים מיט גלייביקייט ביי מיר אין פערז,
מיט גרינעם שטערנוווּנק פון סודותדיקע שורות.

אָבער דער פּחד באַוועלטיקט אים און באַגלייט אים אָן אויפהער, עלעהיי ווי די ערשטע שורה אין זיין בוך „יציאת אייראָפּע": „אָ, גאָט, ווי שרעקעוודיק איז איצטער דיין פאַרנאַכט".

אין אַזאַ פּרייטיק־פאַרנאַכט, סוף פעברואַר 1978 איז יוסף רובינשטיין געשטאָרבן, נאָך עטלעכע שווערע געראַנגלען מיט זיין האַרץ־קראַנקייט. ער איז אַוועק צוויי חדשים נאָכן טויט פון זיין פרוי. ביידע זענען געקומען צו קבורה אויפן בית־הקברות פון קיבוץ משמר־העמק.

✶

דאָס איצטיקע בוך, וואָס זיין נאָמען „לידער פון ביים סוף" האָבן צוגעטראַכט די אַרויסגעבערס, איז סיי אַ קאָנסעקווענטע פאַרזעצונג פון דעם בוך „דערזעונגען", סיי אַ מאַניפעסטאַציע פון שעפערישער באַנייונג. הגם דער טיטל פונעם בוך איז אַ פּאַטעטיש־סמוטנער — „לידער פון ביים סוף", זענען דאָ אויך בנימצא אַ ריי הייטערע טענער און מאָטיוון. וואָס נאָך? לאָמיר זיך ניט טועה זיין. אויך די לידער זענען געשריבן געוואָרן אין פאַרשיידענע צייטן און אונטער פאַרשיידענע באַדינגונגען, און דאָס במשך אַ צוויי צענדליק יאָר. אָבער דאָס עצבות־געפיל, דער עלעגישער טאָן דאָמינירט דאָ נאָך מער און בולטער ווי אין דעם פריערדיקן בוך — „דערזעונגען".

ס'איז אינטערעסאַנט, ווי עקשנותדיק רובינשטיין האָט זיך געהאַלטן ביי דער פאָרעם פון אַכט שורות. נאָר אַזוי. משמעות, אַזאַ שרייבעריש פּנימיותדיקע דיסציפּלין, האָט ער אויספאָרמירט. אָבער עס געראָט אים אַרויסצוברענגען אין אָט דעם באַשרענקטן נוסח זיין פּאָעטישע געגנט, זיין טראַכטן און פילן, זיינע באַגערן און בענקשאַפטן, ווי זיין באַנעם פון אַלדי פאַרלויפעניש און געשעענישן. גאָר אָפט ריזלט דורך אין די לידער אַ פילאָזאָפיש־מחשבותדיקער בייטאָן. בפרט אין די לידער ווו ער פּרוווט געפינען אַ באַשייד פאַר זיינע צווייפלען. אַ שטייגער ווי אינעם ליד „דו בלאָנדזשעסט". „דו טרעפסט זיך אָן מיט זאַכן וואָס דו האָסט נישט קיין דערקלערונג / און בלייבסט אין ספק שטיין פאַר זיי נישט זיכער מיט דיין טראָט, / ווי עמעצנט אַ כישוף־שפּרוך מיט קראַפט פון אַ באַשווערונג / וואַלט דיך געלאָזן שטיין דאָרט פול מיט רעטעניש און סוד".

רובינשטיינען באַגלייט אַן אייפעריקע נטיה, אַ ווילן אַזאַ צו אַנטפּלעקן רעטעניש און סוד, אַוודאי, זייט די וועלט שטיין, איז זי פול מיט רעטענישן און סעקרעטן, און דער נייגער, דער דיכטערישער נייגער איז גרויס ביים פּאָעט זיי מגלה צו זיין און זיי פּרוּוון אויפלייזן. קלאָר, אַז ניט אַלע מאָל סטייען אויך אים די אינטעלעקטועלע און פּאָעטישע כוחות צו דעם. אָבער שוין דער עצם פאַרמעסט אַרויסצוברענגען אָט די מענטאַלע אָפענע —און אינעם רוב —פאַרבאָרגענע נשמה־פלאַטערן גיבן צו זיין ליד אַ באַזונדערן רייץ.

רובינשטיין ברענגט זיי אויפן אויבערפלאַך ווי אַ טויכער דאָס פּערל־געפינס פונעם דנאָ. מיר טרעפן אָט די פילאָזאָפירנדיקע נייגונג אין אַ סך פון זיינע לידער, וואָס זענען גרופּירט אין סעריעס און ציקלען. ער האָט געזונגען

און אַרויסגעבראַכט, געשילדערט און באַזונגען גאַסן און וועלדער, ימען און שטעט, פעלדער און כמאַרעס, שניי־און פרילינגטעג, לידער צום זילבערנעם טוי און לידער פון גרויען האַרבסט — שוין די נעמען פון די גרופּן און ציקלען זאָגן אָן וועגן דער ברייטער, פאַרביקער גאַמע, פון פאַרנעמיקער מאָזאַיִק פון זיין לידערשאַפט.

אוודאי זענען פאַראַן אַ צאָל איבערחזרונגען. ווי דען אַנדערש? די לידער זענען דאָך אויפגעשריבן געוואָרן אין פאַרלויף פון יאָרן. און דאָך האָט יעדעס ליד זיינס, טראָגט אין זיך יעדעס ליד זיינס, אָן אייגנדיק געמיט, און אַ טאָניקן אויסקלאַנג, — „ווייל ס'איז דאָך אַלץ געבונדן" ווי ער זאָגט:

דער דעמאָלט קען אַן איצט דאָך זיין, דער איצט קען ווערן דעמאָלט,
אויב ס'האָט דיין האַרץ געליכטיקט מיט דער יוגנטלעכער שיין
וואָס לעשט זיך נישט, וואָס לויכט באַהאַלטן טיף אין דיר און פלעמלט,
קען אַלץ דאָך זיין ווי דעמאָלט נאָך, קען אַלץ נאָך ווידער זיין.

דאָס איצטיקע בוך, וואָס נעמט אריין דעם שרייבערישן עזבון פון יוסף רובינשטיין, שליסט אָפּ די שאַפערישע מגילה פונעם דיכטער, וועמענס בייטראָג צו דער הײנטצייטיקער יידישער וואָרטשאַפונג איז באַטייטיק און ווערטיק.

לידער פון ביַים סוף

מײַן מחשבה

מײַן מחשבה

אַזוי קומט דער געדאַנק צו מיר, ווי ס׳קומט דער טוי אַראָפּ,
וואָס לייגט זיך אויף די גראָזן אויס, אויף בלעטער אין באַגינען,
אַזוי גייט פֿון דעם טונקל מײַן מחשבה אויף אין קאָפּ
און אַלע ווערטער הויבן אָן צעפֿינקלטע צו גרינען.

און ווי דער טוי צעשימערט זיך, ווערט גאָלדיק דורכגעהעלט,
און זאַפֿט אין גראָז זיך אײַן, און ווערט אין זאַפֿט זײַנעם צערונען,
אַזוי ווערט מײַן מחשבה אויך אַרײַנגעקוועלט אין ליד,
ווי ס׳וואָלטן ווערטער טויִקע צעפֿינקלט זיך מיט זונען.

דו בלאָנדזשעסט

דו טרעפֿסט זיך אָן מיט זאַכן וואָס דו האָסט נישט קיין דערקלערונג
און בלײַבסט אין ספֿק שטיין פֿאַר זיי נישט זיכער מיט דײַן טראָט,
ווי עמעצנס אַ כּישוף־שפּרוך מיט קראַפֿט פֿון אַ באַשווערונג
וואָלט דיך געלאָזן שטיין דאָרט פֿול מיט רעטעניש און סוד.

אַזוי אין זיך אַליין פֿאַרפּלאָנטערט, סודותדיק פֿאַרוויקלט
דו בלאָנדזשעסט אין דער וועלט און בלאָנדזשעסט אויך אין זיך אַליין,
ווי עמעץ וואָלט דײַן גאַנצע וועלט צעבֿרעקלט און צעשטיקלט
און דיך געלאָזט אָן איינזאַמען אין כּישוף־קרײַז דאָרט שטיין.

אָן אַ וועג צוריק

נישט יעדער מענטש קען דורכלעבן, קען זײַן, זײַן אייגן לעבן
און זאָל אַ מאָל נישט דורכגיין גאָר אַ פרעמדער דורך דער וועלט,
ער זאָל זײַן אייגן לעבן נישט אַדורכשפּרײַזן דערנעבן,
ווי ס'וואָלט זײַן וועג דער אייגענער געווען פאַר אים פאַרשטעלט.

אַזוי גאָר פון דער אויסדאַכטשײַן דער פאַלשער אַ באַרווישטער,
פאַרנאַרט פון דעם נישט־זײַנעם גאָר — דעם פרעמד־פאַרפירטן גליק
צו בלײַבן שטיין גאָר אויף זײַן וועג אַט פּלוצלינג אַן אַנטווישטער,
אַ טראַגישער, פאַרבלאָנדזשעטער שוין אָן אַ וועג צוריק.

די לבנה

אַזוי פיל יאָרן איז געווען מײַנע די לבנה,
זי האָט באַגלייט נאָך קינדווײַז מיך מיט כּישוף פון איר ליכט.
ווער ווייס, צי איך וואָלט היינט געקענט מײַן יוגנט זיך דערמאָנען
ווען זי וואָלט נישט באַשטראַלט אַ מאָל מיט חלום מײַן געזיכט.

איצט איז זי שוין נישט מײַנע מער. מיט מאָדנע פּחד־צורות
דאָרט שפּרינגען איצטער מענטשן אום פאַרשטעלט, מיט מאָדנע טריט,
נאָר חלומדיק זי כּישופט נאָך דורך ווײַטע יוגנט־שורות
פון מײַנע לידער ערשטיקע מיט בלוי פון מײַן געמיט.

אין כּישוף־קרײַז

וואָס האָבן מיר אַלץ נישט דערגרייכט און ווו אַלץ נישט דערגאַנגען,
מיר יאָגן נאָך די שנעלקייט און מיר שטייען אויף אַן אָרט,
ווי עמעץ וואָלט אין כּישוף־קרייז געהאַלטן אונדז געפאַנגען
און נאָר אין וואָרט מיר זײַנען פרײַ, און גלויביק נאָר אין וואָרט.

די יצר־הרעס פּענטען אונדז, אונדז שלעפּט צו זיך דער חומר,
ער שרײַט אַרויס פון אונדזער בלוט מיט גזלה און מיט מאָרד
און ס'רופט אומזיסט דער יצר־טוב מיט בענקשאַפטרייד פון טרוימערס
און ס'בלײַבט זײַן בענקשאַפט נאָר אין רוף, זי בלייבט נאָר אין דעם וואָרט.

אַ צווייטער זיצט אין מיר

איך האָב געלערנט זיך צו קענען, זיך אַליין פאַרשטיין,
מיט ישוב נאָכטראַכטן מײַן יעדע אומגעריכטע האַנדלונג:
פאַר וואָס נישט איין מאָל ווערט בײַ מיר גאָר פון אַ „יאָ" אַ „ניין",
פון וואַנען קומט עס אומדערוואַרט די פלוצלינגע פאַרוואַנדלונג?

ווען איך בין זיכער אַז איך האָב אַלץ דורכגעטראַכט, באַקלערט,
אַז אָפּגעוויגן האָב איך אַלץ וואָס עיקרדיק איז, וויכטיק —
זעט אויס אָבער אַ צווייטער זיצט אין מיר און זאָגט פאַרקערט,
להיפּוך גאָר פון אַלץ וואָס מיר זעט אויס מכּלומרשט ריכטיק.

מײַן געשריי

אַ שפּרונג אין כאַאָס איז געווען די ווײַל פון מײַן געבורט. נאָך איידער
איך האָב געשטעלט מײַן ערשטן טראָט האָט שוין געוווּסט מײַן לײַב,
מײַן הויט
אַז כ'האָב פאַרלאָזט די וועלט פון רו ווו ס'הערשט פון אייביקייט דער סדר
און בין אַרײַן גאָר אין אַ וועלט ווו ס'אָטעמט כאַאָס, שרעק און טויט.

איך האָב באַצײַטנס דאָס געאַנט, איך האָב געטראָגן שוין דעם וויסן
פון אַלץ וואָס שפּעטער וועט געשען, וואָס וואַרט מיך אָפּ און נישט אומזיסט
האָט מײַן געשריי אין ערשטער ווײַל פון מײַן געבורט זיך דורכגעריסן
ווי כ'וואָלט די וועלט פון שרעק און טויט מיט שטים מיט גרויליקן באַגריסט.

ס'קען זײַן

ס'קען זײַן, איך האָב געזינדיקט ערגעץ אין אַן אַנדער לעבן
און איצטער קום איך אָפּ פאַר דעמאָלט אויף דער ערד די שטראָף,
און קיינער איז נישטאָ מער וואָס זאָל קענען מיר פאַרגעבן,
מיר מוחל זײַן — נישט אויף דער וואָך און נישט ביי נאַכט אין שלאָף.

איך פּרוּוו אין שלאָף אַנטלויפן, דורך מײַן חלום צו אַנטרינען
און הינטער זיך דאָרט לאָזן צו דער וואָר די טיר פאַרמאַכט,
כאָטש כ'ווייס עס איז אומזיסט — איך וועל קיין רו שוין נישט געפינען
נישט אויף דער וואָר בײַ טאָג און נישט אין חלום שוין בײַ נאַכט.

אומזיסט מײַן מוט

אָ, גאָט, דײַן װײַטער רוף, אַט װי דער צאַרטער פּאָך פֿון פֿליגל
האָט גאָר אַ מאָל, נאָך קינדװײַז, מיר צום הויכן פֿלי באַרירט,
נאָר ס'האָט דאָס לעבן מיך מיט קראַטעס פֿון די טעג פֿאַרריגלט —
איך בין געפֿאַנגען, גאָט, פֿאַרמאַכט איז איצט צו דיר די טיר —

די טיר װאָס פֿירט צו הויכקייטן. אומזיסט איז איצט מײַן צאַפּלען,
אומזיסט מײַן מוט, מײַן װאָגן, נאָר עס טרעפֿט אַ מאָל אין ליד
אויף שורות העל־צעזונגענע, װי איבער הויכע שטאַפּלען
איך גיב אַ הויב זיך, שטײַג אַרויף, נאָר פֿאַל צוריק באַלד מיד.

אַנדערש װערט מיט יעדער װײַל

דער טײַך ער האַלט אין בײַטן זיך — ס'איז נישט דאָס זעלבע װאַסער
װוּ ס'האָט אַ װײַלע פֿריער זיך געשפּיגלט דײַן געזיכט —
אַט װערט דאָס װאַסער זוניק־העל, אַט װערט עס פּלוצלינג בלאַסער,
עס ענדערט זיך, װערט אַנדערש אין דער שפּיל פֿון שאָטנליכט.

אַזוי װערט אויך דײַן אויסזען אַנדערש, ס'בײַט זיך אויך דײַן פּנים,
ער ענדערט זיך, ער איז שוין נישט װי מיט אַ װײַל צוריק,
כאָטש אַלץ איז װי געװוען — די זעלבע שטריכן און סימנים,
נאָר אַנדערש װערט מיט יעדער װײַל דײַן אויסזען און דײַן בליק.

די װעלט איז טאַקע שיין

די װעלט איז טאַקע שיין, נאָר מיך דערשרעקט אַ מאָל איר שיינקייט —
דער אֵין־סוף פֿון דעם װעלטאַל װייעט אָן אויף מיר אַ קעלט,
דער גרעסטער שטיין דערשרעקט מיך מיט זײַן אייביקער אַליינקייט
און פֿול מיט טרויער איז די בלום װאָס װאַקסט אַליין אין פֿעלד.

און כאָטש מיר װילט זיך שטײַגן, איבער הויכקייטן צו טרעפֿלען —
פֿון אונדזער ערד אַװעקגיין, נאָר מיך נעמט אַרום אַ שרעק
פֿאַר אַלע װײַטע מילכװעגן, פֿאַר יענע שטערן־נעפּלען
װוּ גאָט אַליין צעשראָקן שטייט און װיל פֿון זיי אַװעק.

אין יעדן טעם און שפּיר

אין ביס פון ברויט, אין זיסקייט פון דעם ווײַן — אין יעדן טעם און שפּיר
אַ ניגון ליגט פאַרקניפּט מיט זיי וואָס גייט אויף אויף מײַן גומען,
ווי ס'טרעפט אַ מאָל פאַרקערט גאָר, אַז די טענער פון קלאַוויר
דערמאָנען מיר פון ווײַן דעם טעם, צי דעם גערוך פון בלומען.

ס'איז טיף אין מיר פאַרבונדן אַלץ, פאַרקניפּט איז קלאַנג און טעם,
די שפּירונג פון מײַן גומען — מיט מײַן אויג און מיט מײַן אויער,
ווען ס'קען אַ ריח מיר דערמאָנען גאָר דעם רויש פון ים
און אויפגיין דורך אַ שלוק פון ווײַן קען פּלוצלינג גאָר דער טרויער.

ס'קען אַלץ דאָר זײַן

אַ בליק אַ מאָל, אַ האַנטבאַריר רעדט מער פון אַלע שפּראַכן,
אַ שמייכל קען דערציילן גאָר נאָך מערער פון אַ וואָרט
און ס'קען דער טרויער אויפפלאַצן אַ מאָל אין מיטן לאַכן,
ווי ס'פּלאַצט אַ סטרונע אין דער מיט פון פריידיקן אַקאָרד.

ס'קען אַלץ דאָר זײַן — אַ בליק דערציילט אונדז מער פון אַלע ווערטער
און ס'ווײנט דער שלוכץ אַ מאָל גאָר מער אין נישט-דערטרערטער טרער,
ווען שטאַרקער פון געשריי איז גאָר אַ וואָרט אַ קוים-געהערטער,
ווי ס'ליגט באַהאַלטן דאָרט שוין אַ פאַרלאָשענער באַגער.

איבערחזרונגען

דאָס אַלץ וואָס קען געשען, געשעט מסתּם ווי שטענדיק,
די זאַכן קומען איצט צו אונדז ווי נעכטן, ווי אַ מאָל —
עס זײַנען זאַכן דאָ וואָס ווערן קיין מאָל נישט פאַרענדיקט
און ס'טראָגן זיי יאָרהונדערטער — אַ דורות לאַנגן עול.

ווי ווײַטע איבערחזרונגען קומען זיי, פאַרגייען,
פאַרשוווּנדענע זיי טויכן אויף און קומען אויף צוריק,
ווי אָפּגעוועלקטע עכאָס פון פאַרגעסענע געשרייען,
ווי זעונגען וואָס טויכן אויף פון עבר פאַר דײַן בליק.

אין יעדער ליניע

אין יעדער ליניע פון אַ וואַנט פאַרקריצט ליגט צײַט און דויער —
אין שטיין און ציגל ליגן זיי מיט שטומער קראַפט פאַרמויערט
און ס׳רעדט אַראָפּ פון דעם קאַרניז בײַם ווינקל פון אַ דאַך
די מורא פון פאַרגענגלעכקייט מיט שטויביק־גרויער שפּראַך.

אַ טיר קוקט אָן מיך, דאַכט זיך, ווי אַן אויפגעריסן מויל,
וואָס שרײַט אַ נישט־געהערטע פול מיט אומרו און מיט גרויל
און ס׳גלאָצט אַ פענצטער אין פאַרנאַכט מיט גליווערדיקן בליק
פון אַלץ וואָס איז פאַרגענגלעך און נישט קומען ווערט צוריק.

כ׳בין נײַגעריק

כ׳בין נײַגעריק צו אַלצדינג וואָס עס קומט נאָר פאַר אַרום מיר,
כאָטש אַלץ למראית עין איז באַקאַנט מיר שוין און קלאָר —
אַז ס׳זײַנען ווינטערס שנייִיק־ווײַס און גרינע זײַנען זומערס,
אַז האַרבסטצײַט וועלקט אַלץ אָפּ און שטאַרבט, אַזוי פון יאָר צו יאָר.

און דאָך שטיי איך פאַרגאַפט, ווי ס׳וואָלט מיין נײַגער ערשט פאַרנומען
די גאַנצע וועלט, אַ יעדן מענטש און יעדן בליק און קול,
ווי איך וואָלט אויף דער וועלט אַט נאָר וואָס אומגעריכט געקומען
און אַלץ דערזען און אַלץ דערהערט אַט ווי צום ערשטן מאָל.

שוין נישט קיין דיכטער

ס׳קען זײַן, אַז איך האָב זיך צו לאַנג אפשר פאַרהאַלטן
אויף יענער לעצטער סטאַנציע וואָס הייסט: אונדזער ערד,
אַז אפשר ליגט פאַר מיר שוין ערגעץ ווו באַהאַלטן
אַ נײַער איך, וואָס מיר איז שוין צו זײַן אַ מאָל באַשערט.

אַז אין דעם נײַעם גילגול וועל איך דאַרפן קומען
אין קאָסמאָס ערגעץ אויף אַן אַנדערן פּלאַנעט
שוין נישט קיין דיכטער, נאָר אַ מענטש וואָס דאַרף גאָר שטומען
און טראָגן דאָרט זײַן עול מיט ווערטער נישט גערעדט.

זאַכן

נישט מיר, די מענטשן נאָר, מיר לעבן זיך צונויף מיט זאַכן,
נאָר אויך די זאַכן ווערן מיט די מענטשן ענג פאַרקניפּט,
זיי לעבן מיט געהיים מיט אונדז, זיי טרוימען און זיי וואַכן,
זיי פרייען זיך ווי מיר און ווערן אויך ווי מיר באַטריבט.

ווער ווייס וואָס טראַכט אַ פענצטער וואָס קוקט אָן אונדז אין פרימאָרגן,
וואָס טראַכט בײַ נאַכט אַ טיר אין שטוב וואָס גלאָציקט שטענדיק וואַך —
די וועלט אַרום אונדז לעבט געהיים, זי קוקט אונדז נאָך פאַרבאָרגן
און רעדט מיט אונדז צונויף זיך אויף איר סודותדיקער שפּראַך.

פאַרגעסן

די גרעסטע פרייד איז אָפּט בײַ מיר צו קענען אַלץ פאַרגעסן
נישט טראַכטן מער פון וואַנעט קום איך און וווּהין איך גיי,
פאַרמישן זיך מיט אַלע לאַנג פאַרשוווּנדענע מעת־לעתן,
ווו אויסגעוועפּט און אָפּגעבלייכט איז יעדע פרייד און וויי.

ווו אַלץ זעט אויס ווי פון אַ בוך אויף שנעל אַדורכגעבלעטערט —
אַ שונד־געשיכטע, צי אַ טראַגיש־נאַרישער ראָמאַן,
ווו ס'איז דיר דאָרט שוין אַלץ באַקאַנט — דער פריער און דער שפּעטער,
נאָר ווו עס איז קיין **איצטער** גאָר אין גאַנצן נישט פאַרהאַן.

אַ משכּון

מיר דאַכט, אַז יעדער טאָג וואָס קומט איז אפשר שוין דער לעצטער,
ווי עמעץ וואָלט נאָר צײַטווײַליק אַהערצו מיך געבראַכט,
ווי איך וואָלט דאָ געלעבט גאָר אַ פאַרמשכּונטער, פאַרזעצטער
וואָס עמעץ קען נאָך קומען היינט מיך אויסלייזן בײַ נאַכט.

ווער ווייס מיט וועלכן חוב אַ מאָל ס'האָט יענער זיך פאַרשולדיקט
און מיר צו זײַן גאָר דאָ זײַן משכּון איז געווען באַשערט,
נאָר יעדן טאָג וואַרט איך מיט שרעק פאַרציטערט אָפּ, געדולדיק
אַז באַלד אָט קומט ער אויסקויפן זײַן חוב דאָ אויף דער ערד.

ווי אַ מענטש אַנטפּלעקט

ס׳קען זײַן, איך בין אַ רגע פון אַנטפּלעקונג נאָר אין שטראָם פון אייביקייט,
איך בין אַ פינקל פון דערקענטעניש אין טונקלקייט פון צײַט
וואָס האָט אַרויסגעבליצט און אויפגעשײַנט מיט זעונגען און גלייביקייט
פון טויטן שטאָף צו לעבן אין דעם וווּנדערלעכן בײַט.

אַזוי בין איך אַ שפּרינקל ליכט נאָר, אין דער פינצטערער אומענדלעכקייט,
אַן אויפשײַן פון דערקענטעניש, וואָס האָט פון חושך זיך געוועקט
פאַרוואַנדלען זיך אין שׂכל דורך דער בלינדער אומפאַרשטענדלעכקייט,
כאָטש אויף אַ ווײַלע נאָר, אַן אויגנבליק — אָט ווי אַ מענטש אַנטפּלעקט.

אין דעם חושך־לאַבירינט

איך בין אַ בלאָנדזשענדיקער, איינזאַמער בן־אדם
אין אימהדיקן חושך פון דעם לאַבירינט.
איך האָב דעם שפּור פאַרלאָרן דאָרט — אַריאַדנעס פאָדעם
און בלאָנדזשע אום אין פינצטערניש פאַרלאָרן, בלינד.

דער וועג אַרום מיר ווינטיקט אימהדיק און שטויביק,
איך בין אין פּלאָנטערנעץ דאָרט שאָטנדיק פאַרשפּינט,
נאָר איך, איך זוך נאָך אַלץ עקשנותדיק און גלויביק
אַריאַדנעס פאָדעם אין דעם חושך־לאַבירינט.

טויט

צי קען מען טאַקע ווײַזן אויף דער בינע פון טעאַטער
ווי ס׳לעבט אַדורך אַ מענטש זײַן טויט, צו נאָכמאַכן אין שפּיל
זײַן לעצטע ווײַל, זײַן לעצטן קרעכץ, זײַן גאַנצע פּײַן און מאַטער,
און פּרוּוון נאָך אַרויסרופן אין זאַל אָט דעם געפיל?

צי זעט נישט אויס דאָס לעכערלעך: די דעקאָראַציע־פאַרבן,
דער שמינק אויף דעם געזיכט און דער געמאַכטער גסיסה־קול?
ווײַל ס׳איז איין טויט נאָר דאָ און נישט קיין נאָכגעמאַכטער שטאַרבן —
אַ טויט וואָס איז דער איינציקער, צום ערשטן־לעצטן מאָל.

אין יענער רגע

ס׳וואָלט גוט געווען אַ שמייכל טאָן אין יענער לעצטער רגע
ווען ס׳לאָזט אויף דיר די אייביקייט איר פאַרהאַנג שוין אַראָפּ,
ווען ס׳איז די גאַנצע וועלט שוין בלויז דײַן איינזאַמער געלעגער
און ס׳נויגט זיך שוין דער לעצטער טאָג צעשאָטנט אויף דײַן קאָפּ.

אין יענער רגע ווען די וועלט הויבט אָן פאַר דיר צו שטומען,
ווען ס׳לויפט אַדורך צום לעצטן מאָל דײַן לעבן פאַר דײַן בליק —
דערמאָן זיך, אויף דער וועלט ביסטו מיט אַ געוויין געקומען,
איז גיב אַ שמייכל איצטער אויפן וועג וואָס פירט צוריק.

אַ נײַע וואָר

עס טרעפט אַ מאָל ווי כ׳וואָלט זיך פון מײַן וואָר אַרויסגעצויגן,
אַ שטרענגע וואָר וואָס האַלט די חושים מײַנע ווי פאַרקלעמט,
די שפּיצן פינגער מײַנע ווערן זעעוודיק ווי אויגן,
מײַן יעדער אבר הויבט אָן פילן, זעט אַלץ און פאַרנעמט.

אַזוי הויבט אָן מײַן לײַב אַליין די וועלט אַרום מיר שפּירן
און אַלץ וואָס איך האָב פריִער נישט געאַנט און נישט געפילט
הויבט אָן מיך מיט אַ נײַער וואָר גאָר אומגעריכט באַרירן,
ווי ס׳וואָלט זיך דורך דער זעלבער ראַם אַנטפּלעקט אַן אַנדער בילד.

אויף דאָס נײַ

זאָל זײַן, אַז מיר באַשערט איז גאָר, ווער ווייס, אין וועלכער צײַט
געבוירן ווערן נאָך אַ מאָל אין גורלדיקן בײַט
און אויף דאָס נײַ זיך לערנען ריידן, און זיך לערנען גיין,
און ווידער דאַרפן אָנהויבן די וועלט אַרום פאַרשטיין,

צו דאַרפן וואַקסן ווידער, און ווי איצטער ווערן אַלט,
און זײַן ווי איצטער נאָך אַ מאָל דאָס זעלביקע געשטאַלט,
און טראָגן אַ פאַרצאַפּלטער פאַרשטעקט אין מײַן געביין
ווער ווייס צום מאָל דעם וויפלסטן דעם זעלביקן געוויין.

אַ יוגנטקרענק

ס׳קען זײַן, אַז ליבע איז אַ קרענק ווי מאַזלען, ווי פאַרקילונג —
אַ יוגנטקרענק וואָס קומט אַ מאָל שוין אין די יאָרן שפּעט,
ווי ס׳טרעפט, אַז פּלוצלינג ווינטער גיט די לופט אַ שמעק מיט פרילינג —
דער שניי צעגייט, עס שײַנט די זון, זי וואַרעמט און זי גלעט.

אַ ווײַלע נאָר — ס׳איז ווינטער דאָך, אָט באַלד וועט ווערן קעלטער,
די זון פאַרשווינדט, די ערד וועט ליגן ווידער ווײַס, פאַרשנייט,
נאָר ליבע איז אַ קרענק אַזאַ וואָס ווייס נישט פון קיין עלטער,
ווען ס׳פּיבערט פּלוצלינג פרילינגדיק דײַן בלוט מיט יוגנטפרייד.

על־פּי טעות

עס חזרט זיך איבער די אייביקע דראַמע —
אין שטורעם פון ליד ווי אויף כוואַליעס פון ים,
אַ שווימער בין איך דאָרט — אַ וואַסקאָ דע גאַמאַ,
וואָס זוכט איצט דעם ברעג פון פאַרכּישופטן גראַם.

און אפשר — קאָלומבוס, וואָס האָט גאָר פאַרביטן,
און האָט על פּי טעות, געפונען אַ לאַנד,
אַזוי טרעפט אין ליד — איך פאַרבלאָנדזשע אין מיטן
און טרעף אָן אַ וואָרט וואָס איך האָב נישט געאַנט.

דײַן רעיון

איך האָב מער מסתּם גענומען ווי איך האָב דער וועלט געגעבן —
וויפל ווערטער בלויז געהערטע, וויפל — פון אַ פרעמדן בוך,
אַלע פאַרבן, אַלע קלאַנגען ליגן גרייטע שוין אין לעבן,
אַלע ריחות, אַלע טעמען ליגן פאַרטיק — נעם, פאַרזוך!

אַלץ ליגט גרייט פאַר דײַן אַ שורה, בלויז דײַן אויפגעבליצטער רעיון
איז נאָר דײַנער, איז נאָר דײַנער, ער געהערט צו דין אַליין,
כאָטש די ווערטער זײַנען אַלטע, וועט זיי דײַן געדאַנק באַנײַען,
ווען באַרירט זיי וועלן ווערן דורך דײַן שמייכל און געוויין.

פול מיט סוד

מיט סוד איז פול די ערד אַרום, מיט סוד איז פול דער הימל —
ס׳איז אַלצדינג אין דעם גלײַך, נישטאָ קיין קליין, קיין גרויס
און ווּונדערלעך איז אַלץ: דער גאָלד פון זאַנג, דער רויט פון בלימל,
דאָס קלענסטע גרינע בלעטעלע וואָס קריכט פון קנאָספּ אַרויס.

זיי זײַנען פול מיט סוד אַט ווי די ווײַטסטע שטערן אויבן,
אַט ווי די גרעסטע מילכוועגן וואָס טראָגן זיך אין רוים
און ס׳זינגט די זעלבע אייביקייט אין ווירבלזײַל פון שטויבן,
ווי ס׳זינגט דאָס ליכט פון זון באַהאַלטן אין דעם זאַפט פון בוים.

ווער ווייס דעם זין פון זאַכן?

ווער ווייס דעם זין פון זאַכן? פון געבוירט נאָר, פון מײַן וויגל
טראָג איך, קען זײַן, דעם אָפּבילד פון אַן אויסגעטראַכטער וועלט.
און אַלץ אַרום איז אפשר פון מײַן דמיון־וועלט אַ שפּיגל,
און ס׳איז די וועלט די אמתע פאַרהוילן גאָר, פאַרשטעלט.

ווער ווייס דעם זין פון זאַכן? — כ׳בין נאָר, קען זײַן, אַ רמז,
אַן עכאָ פון אַן אַנדער וועלט, אַ וועלט אַ צווייטער גאָר.
און וואָס ביי מיר איז נס און וווּנדער איז גאָר דאָרט אַן אמת,
און וואָס ביי מיר איז דאָ התגלות איז גאָר דאָרט אַ וואָר.

דער צופאַל

ס׳האָט מײַן געפיל געשטריטן מיט מײַן שׂכל, מיט מײַן לאָגיק,
ווער איז פון זיי דער באַלעבאָס פון מײַנע טעג און נעכט —
איז טאָקע דאָס געפיל אַזוי נישט דויערהאַפט — איינטאָגיק
און איז דעם שׂכלס חשבון טאָקע אַלע מאָל גערעכט.

אַזוי בין איך צווישן זיי געשטאַנען ווי געפאַנגען,
געוואָלט דערגיין ווער איז דאָס דער בעל־דעה אין דער שפּיל,
ביז פּלוצלינג מיט אַ חוש אַ זעקסטן אומעטיק דערגאַנגען,
אַז דאָס איז גאָר דער צופאַל, נישט דער שׂכל, צי געפיל.

מײַן היים

מײַן היים איז דאָרט ווו איך בין דאָ, נישט דאָרט ווו כ׳בין געזעסן
אַ יונגער פול מיט פרייד אַ מאָל, נישט דאָרטן אין אַ שטאָט
וואָס איז שוין לאַנג אין מײַן זיכּרון אָפּגעמעקט, פאַרגעסן,
ווו ס׳האָט דער ווינט אַ שטויביקער פאַרווישט שוין לאַנג מײַן טראָט.

מײַן שטוב איז דאָרט ווו איך בין דאָ, די גאַס וואָס איז אַרום מיר
דאָס איז מײַן וועלט וואָס רוישט, וואָס זינגט אין מיר דורך איר באַריר —
דער בוים וואָס גרינט לעם שטוב בײַ מיר דאָס איז מײַן שיינער זומער
און ס׳איז דער שענסטער טאָג, דער טאָג וואָס זוניקט בײַ מײַן טיר.

דער נישט־אַנטפּלעקטער סוד

דער הימל שרעקט אונדז שטענדיק מיט זײַן שטראָפנדיק גאָט
ער גלאָצט אַזוי אַריבער אונדז מיט בלויקייט מילד פאַרהאַנגען,
ווו יעדערער פון אונדז גייט אום פאַראורטיילט שוין צום טויט
און לעבט מיט אים און איז פון אים אַ לעבן לאַנג געפאַנגען.

דער הימל שרעקט אונדז שטענדיק מיט זײַן שטראָפנדיקן גאָט
און ס׳שרעקט דער טויט אונדז שטענדיק מיט זײַן אומגעריכטן קומען —
אַזוי פאַראייניקט ביידן זיי דער נישט־אַנטפּלעקטער סוד,
וואָס גלאָצט פון הימל איבער אונדז מיט אימהדיקן שטומען.

מײַן הימל

דעם ברייטן הימל מײַנעם האָב איך ערגעץ ווו געלאָזן,
אַ ברייטן, אויסגעשפּרייטן ביז די ראַנדן פון דער ערד,
דער רחבות דאָרטן האָט געשמעקט מיט אַראָמאַט פון גראָזן,
מיט זאַפטן און מיט זאַטקייטן וואָס האָבן רײַף געיערט.

דער ברייטער הימל מײַנער ליגט שוין מאַט דאָרט און פאַרלאָשן
נאָר איך טראָג אום אים אין מײַן בלוט אַ זוניקן צעבליט
מיט אַלע זומערס פריידיקע וואָס זײַנען מער נישטאָ שוין,
וואָס איך האָב זיי דער אייביקייט אַדורך מײַן וואָרט פאַרטרויט.

ווײַל ס'איז דאָך אַלץ געבונדן

דער **דעמאָלט** קען אַן **איצט** דאָך זײַן, דער **איצט** קען ווערן **דעמאָלט**,
אויב ס'האָט דײַן האַרץ געליכטיקט מיט דער יוגנטלעכבער שײַן
וואָס לעשט זיך נישט, וואָס לויכט באַהאַלטן טיף אין דיר און פלעמלט,
קען אַלץ דאָך זײַן ווי דעמאָלט נאָך, קען אַלץ נאָך ווידער זײַן.

ווײַל ס'איז דאָך אַלץ געבונדן, ס'איז נישטאָ קיין פריער, שפּעטער —
דער האַרבסט קען אויפגיין פרײדיק גאָר ווי דעמאָלט — פול מיט ליכט
און ס'קען גאָר פרילינג ווידער זײַן, כאָטש האַרבסטיק פאַלן בלעטער,
ווײַל ס'קען דער דעמאָלט קומען צו דעם איצטער אומגעריכט.

עס טרעפט

עס טרעפט, אַז צוגעגעסן ווערט די וועלט מיר ווי מײַן פּנים,
אַז ס'ווערט די וועלט מיר לאַנגווײַליק גאָר אָפט מאָל ווי מײַן קול.
איך קוק אויף מײַנע אויגן אין דעם שפּיגל ווי אויף שונאים
וואָס זעען די טאָג־טעגלעכקייט די זעלבע אַלע מאָל.

איך ווייס ס'איז נישט די אויגנס שולד, נאָר פון דער וועלט אַרום מיר,
נישט שולדיק זײַנען זיי וואָס ס'איז די וועלט גאָר גרוי און בלאָס,—
אַז ס'זײַנען אַלע ווינטערס גלײַך און ענלעך יעדער זומער
און וואָס אַדורך מײַן פענצטער גלאָצט דאָס זעלבע שטיקל גאָס.

איצט

אין מײַנע קינדערטעג איז אַלץ געווען פול מיט וווּנדער —
אַ נײַע וועלט האָט דעמאָלט מיר אַנטפּלעקט זיך יעדע ווײַל,
איצט ליגט די וועלט אַ פרעמדע שוין, פון מיר ווי אָפּגעזונדערט,
ווי ס'זעט אַ גאַסט וואָס כאַפּט אַ קוק פון דרויסן, אין געאײַל.

איצט ווייס איך שוין נישט וואָס איז שיין און וואָס אַזוינס איז מיאוס —
אַ גלײַכגילט־נעפּל האָט פאַרהילט, פאַרצווייגן אַלץ, פאַרדעקט
און נישט איך זע די פאַרבן מער פון אַלע שיינע שקיעות,
און נישט איך פיל די גרויקייט וואָס האָט היַינט מײַן טאָג פאַרמעקט.

ס׳קומט אַלץ אויף פאַרן שלאָף

ס׳קומט אַלץ אויף פאַרן שלאָף — דאָס אַלץ וואָס איך וויל פאַרגעסן,
עס קומט נישט אויף ביי טאָג, נאָר דווקא פאַרן שלאָף בײַ נאַכט,
ווי עמעצער וואָלט אײַנגעטיילט בכּיוון די מעת־לעתן
און יעדער דאגה דווקא פאַרן שלאָף צו מיר געבראַכט.

די וועלט פון זאָרג און קריוודע ליגט, זעט אויס, אין דיר פאַרבאָרגן,
דו פילסט זי נישט — פאַרהוילן פאַר דײַן האַרצן, פאַר דײַן בליק
און דווקא נאָר בײַ נאַכט און נישט בײַ טאָג, צי אין פרימאָרגן
זי טויכט אַרויס פון טונקלקייט, גייט אויף צו דיר צוריק.

דײַן געדאַנק

עס טרעפט אַז דײַן געדאַנק וואַכט אויף, די וועלט ווערט פלוצלינג אָפן,
דו נעמסט אַרום אַלץ מיט דײַן בליק, די ווײַטקייט ווערט דיר נאָנט,
ווי ס׳וואָלט דיין זעונג אויף אַ סטעפּ אַ נאַקעטן געלאָפן,
ווי אַלץ איז אָפּגעדעקט און פרײַ ביז צו דעם האָריזאָנט.

און טרעפט פאַרקערט אַז דײַן געדאַנק בליצט אויף אַן אומגעריכטער,
און בלײַבט שטיין ווי פאַרבלאָנדזשעט, ווי פאַרקראָכן אין דער פרעמד,
ווי ערגעץ אין אַן אורוואַלד גאָר וואָס פינצטערט אַ געדיכטער
און קען פון דאָרט שוין נישט אַרויס אין דעם געפלעכט פאַרקלעמט.

דער שטראָם פון טײַך

דער שטראָם פון טײַך כאַפּט אויף די לעצטע האַרבסטיק־געלע בלעטער,
וואָס פאַלן אָפּגעוועלקטע שוין און אָפּגעפליקט פון בוים.
דער טײַך כאַפּט מיט זײַן שטראָם זיי אויף און טראָגט אַוועק זיי שפּעטער
אויף מוטנע כוואַליעס אויפגעפּוישטע, פול מיט גרינעם שוים.

ס׳קען זײַן, דאָס איז ער נוקם זיך אַז זיי צוליב זײַן קינאה —
פאַר זייער גרינער שלווה, פאַר דעם צאַרטן בלעטעררויש
און ער צעכוואַליעט ברויזט און זידט, און קען קיין רו געפינען,
איז כאַפּט ער זיי און יאָגט מיט האַס אַ שוימיקער צעפּוישט.

איך פיל

נישט אָנזעטיקן קען געניוג מײַן בליק זיך מיט דער גרינקייט,
דער הימלבלוי מאַכט דאַרשטיקער מײַן בענקשאַפט און באַגער.
מײַן לײַב ווערט פון דער זונשײַן פול מיט שטיפערישער גרינקייט
און איבערפולט מיט קלאַנגען ווערט, מיט עכאָס, מײַן געהער.

איך פיל, איך ווער צונויפגעגאָסן מיט דער וועלט אַרום מיר,
מיט פליגלען נישט געזעענע איך הויב זיך און איך שוועב,
איך ווער אַליין דער גרין, דער בלוי, דער אָטעם פון דעם זומער —
זיי וויקלען מיך אַרום און איך דערפיל דורך זיי — איך לעב.

ס'האָט יעדער טאָג

ס'האָט יעדער טאָג געלאָזן אין מיין לעבן ווי אַ סימן —
איך בין צעוווּנדיקט און צעקראַצט פון אַלע טעג,
די בייזע רייד די מענטשלעכע, די בליקן און די שטימען
זיי ליגן אין געמיט בײַ מיר ווי שטיינער אויף דעם דעק.

און כאָטש דער טײַך פון דויער שווימט נאָך אַלץ זײַן וועג דעם אַלטן
און ווישט די צייכנס אָפּ, פאַרשווענקט דעם גאַנג פון מײַנע טריט,
נאָר ווונדיקע, צעקראַצטע ליגן טעג אין מיר באַהאַלטן,
געזונקענע ווי שטיינער אויף דעם דעק פון מײַן געמיט.

אונדז אַליין

מיך עגבערט אַ געדאַנק, עס לאָזט מײַן נײַגער נישט צורו אים —
איך שטיי בײַ נאַכט און קוק אַרויף צום הימל בלייך־צעהעלט
און טראַכט, צי איז נישטאָ אויך דאָרט אַן ערד מיט מענטשן, ברואים,
צי אונדזער ערד איז טאַקע איין און איינציק אין דער וועלט.

צי וואַנדערט נישט דורך מילכוועגן, וואָס זײַנען גוואַלדיק ריזיק,
אַן ערד מיט מענטשן אַט ווי מיר וואָס קענען אונדז פאַרשטיין,
נאָר ס'שרײַט אין מיר אַ שטים פון אַ בן־יחיד בייז, קאַפּריזיק:
— ס'האָט גאָט באַשאַפן איין מאָל נאָר אַ מענטשן, אונדז אַליין! —

איך בין אין דער מיטן ווו

אין מיר לעבט אַן אַסקעט, עס לעבט אין מיר אויך אַ געניסער
און יעדערער פון זיי איז נאָר מײַן הערשער אויף אַ ווײַל.
עס פּײַניקט מיך דער נזיר, ס׳קוקט מיר נאָך אַ יעדן ביס ער,
דער צווייטער יאָגט: — דײַן טאָג איז קורץ, געניס, פאַרזאַם נישט, אײַל!

און איך בין אין דער מיטן ווו, אַ שקלאַף בין איך פון ביידן —
אָט לויף איך פון מײַן גלוסטונג, איך אַנטלויף פון מײַן באַגער,
נאָר ס׳שלעפּט דער צווייטער מיך צוריק צום ערדישן גן־עדן
און כ׳ווייס נישט פאַרט צו ווענען אויף אַן אמת איך געהער.

פאַרנאַרטע

אַ יעדערער פון אונדז מיט זיך אַליין, קען זײַן, פאַרטאָן איז —
מיר אײַלן זיך, מיר יאָגן זיך צום אויסגעבענקטן ציל
און ווייסן נישט אַז דער באַשעפער טרײַבט מיט אונדז ליצנות,
אַז דאָס פירט ער מיט אונדז גאָר אַן אַ חוזקדיקע שפּיל.

און מיר, פאַרנאַרטע, מיינען אַז מיר ווייסן וואָס דער ציל איז
און אײַלן צום גן־עדן זיך פון אויסגעדאַכטן גליק,
און פּרוּוון אים נאָך חנפענען מיט דאַנקענדיקע תּפילות,
און קומען פון דעם אויסדאַכטציל אַנטווישטע אויף צוריק.

מײַן געדאַנק

דער גרעסטער שונא מײַנער איז דאָך דער געדאַנק — מײַן רעיון,
דאָס גיט דאָך ער מיר נישט קיין רו, קוקט נאָך מײַן יעדן טראָט.
איך ראַנגל זיך מיט אים, איך קען פון אים זיך נישט באַפרײַען,
עס העלפט פאַר אים מײַן אָנשטעל נישט — נישטאָ פאַר אים קיין סוד.

ער ווייס, איך טראָג באַהאַלטן אום אַזוי פיל יצר־הרעס,
איך פּרוּוו מיט שיינקייט לײַטערן מײַן גלוסטונג, מײַן פאַרלאַנג,
נאָר ער, ער ווייס דאָך אויף אַן אמת ווי עס זעט מײַן וואָר אויס,
איז חוזקט ער פון מיר אָפּ, ער — מײַן שונא, דער געדאַנק.

מיר האָבן ליב די וועלט

מיר האָבן ליב די וועלט אַ מאָל נישט בלויז צוליב די פֿריידן,
נאָר ווײַל מיר האָבן אַלץ פֿאַרטרויט איר, אַלע טעג און נעכט,
געווידמעט אונדזער לעבן איר, געגלויבט אין איר גן־עדן,
ווען מיר זײַנען געשלאָגענע געווען גאָר אירע קנעכט.

אַט ווי מיר האָבן ליב אַ מאָל פֿאַרראַטנדיקע פֿרויען,
כאָטש אָפּגענאַרטע, האָבן מיר זיי ליב נאָך אַלץ דערפֿאַר,
ווײַל אונדזער פֿרייד געפֿרווּווט מיר האָבן דווקא זיי פֿאַרטרויען,
ווײַל ס'איז מיט זיי פֿאַרבונדן אונדזער בענקשאַפֿט, אונדזער צער.

די צײַט מישט אויס

די צײַט מישט אויס דעם אמת מיט דער אויסדאַכטונג אין איינעם,
זי וועבט אַ דמיון־שפּיל אויס, אַ פֿאַרפּלאָנטערטן אוצר,
וואָס האָט צו דיר קיין שײַכות נישט און אפֿשר נישט צו קיינעם —
אַ דמיון־שפּיל, אָן אויסטערלישע, אויסגעטראַכטע וואָר.

נישט דײַנע און נישט קיינעמס, נאָר בײַ דיר אין די מחשבות
האָט אַלצדינג זיך פֿאַרפּלאָנטערט דאָרט — דיין שׂכל און געפֿיל,
דײַן אויסדאַכט און דײַן וואָר, ווי ס'וואָלט דאָס אַלץ דאָרט אויף קאַטאָוועס
די צײַט אין דיר פֿאַרמישט, פֿאַרפּלאָנטערט אין איר מאָדנער שפּיל.

רחמנות

ס'קען זײַן, רחמנות, מיטגעפֿיל צו מענטשן איז אַ ליגן,
שוין קינדווײַז קריכט דער גוואַלד־געפֿיל, דאָס שלעכטס פֿון אונדז אַרויס,
מיט ווייפֿל פֿרייד מיר רײַסן אָפּ די פֿליגעלעך בײַ פֿליגן,
מיט ווייפֿל נײַגער קוקן מיר די שפּיל פֿון קאַץ און מויז.

אויף יענער זײַט פֿון גוטס און שלעכטס פֿאַרהילט דאָרט אונדזער וואָר איז
און מיר, מיר שטרײַטן, ראַנגלען זיך אין ענגן קרײַז פֿאַרקלעמט,
און אַלע טאָג מיר קעמפֿן מיט די זעלבע יצר־הרעס,
און בלײַבן שטיין נישט איין מאָל שוין פֿאַר זיך אַליין פֿאַרשעמט.

אויף יענער זײַט פֿון אַלץ

עס טרעפֿט, אַז פֿון דער ראַם פֿון צײַט וואָס האַלט מיך אַ פֿאַרקלעמטע
איך רײַס אין דמיון זיך אַרויס פֿון איר באַפֿרײַט אַ ווײַל,
מײַן לעבן וואָס געקראַמפּט אין איר האָט, שטרענג — אַן אײַנגערעמטע
צעשווימט, צערינט און ווערט פֿאַרשוווּנדן ערגעץ אין געאײַל.

פֿאַרשווינדט אויף יענער זײַט פֿון אַלץ, וווּ ס'הערשט נישט מער קיין סדר,
וווּ ס'איז נישטאָ קיין כאַאָס, נישט קיין בראשית, נישט קיין סוף,
וווּ אַלץ איז אויסגעמישט, גאַר אַן אַ נאָכדעם, אַן אַן איידער,
אַזאַ מין ווײַל, ווי ס'טרעפֿט צווישן וואַך זײַן און דײַן שלאָף.

מײַן שאָטן

ס'קען זײַן, עס איז פֿאַרקערט גאָר, אַז נישט מיר גייט נאָך מײַן שאָטן,
אַז דאָס גיי איך גאָר אים נאָך — ער פֿאַרפּירט מיך מיט זײַן שטיף,
ער לויפֿט אַרום פֿון אונטער טריט פֿון קיינעם נישט צעטראָטן,
אַ רוישלאָזער — אַנוואָגיק, אָן אַ גרעב און אָן אַ טיף.

איז ווײַל ער ציט ער אויס זיך, ווערט ער לענגער, ווערט ער ברייטער,
ער יאָגט זיך, טראָגט זיך, קריכט אַרום אין אימפּעטיקן יאָג
און איך, קען זײַן, בין אפֿשר גאָר דעם שאָטנס אַ באַגלייטער,
און ער איז דאָס דער באַלעבאָס פֿון אַלץ וואָס איך פֿאַרמאָג.

ס'איז אַלץ ווי אויסגעמישט

אַ גרויקייט און אַ גאָלדיקייט — אַ בלייכע אויסגעמישטקייט,
ס'איז וואָלקנדיק און זוניק, און די ווײַטקייט בלויט און גרינט,
פֿון כוואַליעדיקן וואַסער שטײַגט אַ שמעקעוודיקע פֿרישקייט
וואָס מישט זיך מיט דעם פֿויגלגערוך פֿון וואַסערגרינס און ווינט.

ס'איז אַלץ אַרום ווי אויסגעמישט — די פֿאַרבן און די ריחות
ס'איז זומער נאָך און ס'איז שוין האַרבסט — עס הענגט שוין געל אַ בלאַט
אָט איז דער הימל זוניק העל און אָט שוין גרוילעך בלייך איז,
עס פֿינקלט נאָך דער טײַך, אָט ווערט ער אויך שוין פֿלוצלינג מאַט.

עס גייט אַ שטרײַט

אַזוי פיל גלוסטונגען באַהאַלטענע אין מיר אַלץ ווימלען,
באַגערן נישט־באַפרידיקטע און בענקשאַפטן פאַרשטיקט,
אַט שלעפּן זיי מיך צו דער ערד און אַט גאָר צו די הימלען —
עס גייט אַ שטרײַט צווישן זיי, זיי ראַנגלען זיך צעקריגט.

מײַן לײַב איז ווי אַ שלאַכטפעלד, ווו פאַרהוילן טיף אין מיר איז
אַ קנויל פון צאַרטקייט, ליבע און פון שנאהדיקן ברויז,
אַ פיבערדיקע צאַפּלשפּיל פוןווידערשפּרוכן, סתירות
און איך, פאַרקלעמט אין אַט דער שפּיל, קען נישט פון דאָרט אַרויס.

תּפילות

די תּפילות זײַנען אַלט — זיי טראָגן אום צו גאָט אַ שבח,
אַזוי פיל דורות טרויער ליגט באַהאַלטן אין די אותיות,
דו זאָגסט זיי נאָך, ווען אַלע ווערטער בלאָסן אין דײַן שפּראַך,
ווען ס'לעצטע וואָרט פון טרייסט גייט אויס, ווערט אויסגעלאָשן —
גוססט.

ווער ווייס, וואָס ציט דיך צו, נישט קלאָר איז דיר דאָרט דער געדאַנק
און ס'איז דער אינהאַלט דיר נישט וויכטיק, ס'קען זײַן, ס'איז דער ניגון,
ווי קינדערווײַז נאָך אין וויגל — האָסט פאַרנומען נאָך דעם קלאַנג
און נישט דעם טײַטש פון מאַמעס ליד וואָס פלעגט דיך זיס פאַרוויגן.

פראַגן

די פראַגן קומען אָן צו מיר בײַ נאַכט אויף מײַן געלעגער
וואָס עמעץ שיקט אַרויס צו מיר בײַ טאָג ווען ער איז וואַך —
דאָס וואָרט ער אויף מײַן ענטפער יענער, מײַן געהיימער פרעגער
און איך, איך ליג און טראַכט אַרײַן, טראַכט איבער יעדע זאַך.

דער ספק דריקט, איך שלאָף נישט אײַן, ווי ס'וואָלט מיט בייזע הענט ווער
געשטיקט מיך און געמאַטערט, און מיט שרעק אויף מיר געוואַכט.
און איך, איך האָב קיין וואָרט נישט מער, און נישט איך האָב אַן
ענטפער —
איך ליג און צאַפּל, כ'ליג מיט שרעק — אַזוי אַ גאַנצע נאַכט.

ס׳איז אַלץ אין מיר

ס׳איז אַלץ אין מיר, אין מיר אַליין — די שקיעות און די שטערן,
ס׳איז אַלץ אין מיר — דאָס ליכט פון טאָג, די פינצטערניש פון נאַכט,
זיי וועלן מער שוין קיין מאָל נישט צו קיינעם נישט געהערן,
ס׳קען זײַן, זיי זײַנען גאָר נישטאָ — איך האָב זיי אויסגעטראַכט.

ס׳האָט טאָקע גאָט באַשאַפן זיי, נאָר ערשט מיט מײַנע אויגן
האָב איך צעשײַנט די שטערן און דעם זומערטאָג צעהעלט,
די גאַנצע וועלט מיט חלום און מיט בענקשאַפטן פאַרצויגן —
אָן מיר איז אַלץ נאָר בלינדער שטאָף, אַ בלינדע חומר־וועלט.

די וועלט איז מיר געוואָרן ענג

עס האָבן אַלע ווײַטקייטן מיך אויפן וועג דעריאָגט —
די וועלט איז מיר געוואָרן ענג און אײַנגעשרומפּן, קליין
און נישט עס נאַכטיקט מער שוין, און נישט עס העלט, עס טאָגט,
ווי ס׳וואָלט די צייט אַליין געבליבן ווי פאַרגליווערט שטיין.

ווי גאָט אַליין פאַרלאָזן וואָלט דעם הימל און אַוועק,
פאַרשווונדן ווו, באַהאַלטן זיך אין נעפּלדיקן קנויל
און נישט ער צאָרנט מער אויף אונדז, און נישט ער שטראָפט, ער שרעקט,
און אַלע ווײַטן שטייען איצטער אויסגעליידיקט, הויל.

יעדער סוף איז נאָר אַן אָנהויב

יעדער סוף איז נאָר אַן אָנהויב פון אַן אַנדער גאַנג, אַ צווייטן,
ס׳איז געבונדן אַלץ, געקייטלט אין אומאויפהערלעכן בײַט,
ווי עס הויבט דער טאָג אַן שטאַרבן, הויבט די נאַכט זיך אָן צו גרייטן —
ס׳איז נישטאָ קיין רו, קיין אָפּשטעל אין דער קרײַזגעלאַף פון צײַט.

ס׳איז נישטאָ קיין ערשטע רגע, ס׳איז נישטאָ קיין לעצטע ווײַלע,
דו, קען זײַן, ביסט שוין געווען אַ מאָל דאָ אין דײַן וואַנדערגאַנג,
ביסט געווען דאָ און פאַרשווונדן אין דעם גאַנג דײַנעם של מעלה
וואָס דער גורל האָט געצייכנט לויט דעם העכערן פאַרלאַנג.

מײַן לעבנסוועג

מײַן לעבנסוועג, קען זײַן, איז נישט געווען גאָר קיין אומזיסטער,
נישט צופעליק בין איך אַדורך אין גאַנג פון דור צו דור —
עס קען דאָך זײַן אַז יעדערער פון אונדז איז גאָר אַ נסתּר,
וואָס טראָגט באַהאַלטן אום אַ סוד אין אונדזער גרויער וואָר.

אַזוי וועט זײַן אַ טאָג אין גאַנג פון אויפקום און פאַרשווינדונג
ווען איך וועל שוין נישט זײַן מער אין דעם דורותדיקן בײַט,
נאָר בלײַבן וועל איך ווי אַ קשר פּאָרט אין דער פאַרבינדונג
פון אונדזער בייזער וואָר אין יענער ליכטיק נײַער צײַט.

דער טרוים פון אַ גן־עדן

דו לויפסט, דו יאָגסט נאָך גליק זיך און דו פּאַלסט — אַ מידער לויפער,
דו זוכסט עס אום, כאָטש ווייסט אַליין נישט וואָס אַזוינס איז גליק,
אַזוי אַ גאַנצן לעבן אָן אַן אָפּשטעל, אָן אַן אויפהער —
דו מיינסט, דו לויפסט פאָרויס און לויפסט, קען זײַן, גאָר אויף צוריק.

די אַלטע בענקשאַפט פון דעם מענטש, דער טרוים פון אַ גן עדן,
אַז ערגעץ מוז ער זײַן דאָך, ערגעץ וואַרט ער אויף דיר פּאָרט —
אַזאַ מין חלום וואָס מיר קענען זיך מיט אים נישט שיידן,
וואָס לעבט אין אונדזער דמיון נאָר, אין אונדזער בענקשאַפט־וואָרט.

SIC TRANSIT GLORIA MUNDI

אין גורל־טויש אין ערדישן קען אויפגיין אַלץ קאַפּויער,
דאָרט האָט די יוסטע זיכערקייט אין גאַנצן נישט קיין האַפט —
ס'איז אַלץ דאָרט מעגלעך: פרייד קען זיך פאַרוואַנדלען גאָר אין טרויער,
די גרויסקייט קען דאָרט ווערן קליין, דער העלד פאַרלירט זיין קראַפט.

קיין זיכערקייט איז דאָרט נישטאָ, ווען אַלץ וואָס ליאַרעמט, ברויזיקט
פאַרשווינדט, צערינט — **אַזוי פאַרגייט די גלאָריע פון דער וועלט.**
עס איז פאַראַן אין גורל־שפּיל אַן אויסטערלישער חוזק
וואָס נאַרט, פאַרפירט זיי אַלעמען: דעם חכם און דעם העלד.

אויף דער שפּיץ פון דער כוואַליע

כ'בין אויף דער שפּיץ פון כוואַליע וואָס טראָגט אום מיך אַ צעשווימטע
און כ'ווייס נישט ווו דער לעבנס־ים וועט ברענגען מיך אַ מאָל,
נאָר ס'איז די כוואַליע אויך ווי איך, קען זײַן גאָר, אַ פּאַרטרווימטע —
איך הער אַדורך דעם שטורעמברויז איר זינגענדיקן קול.

און פּונקט ווי איך זי ווייסט נישט ווו דער ברעג איז דער באַשערטער
זי טראָגט ווי איך אין שטורעם זיך צום אומבאַקאַנטן ציל,
נאָר איך זינג אויס מײַן אומרו דורך מײַן ליד, אַדורך די ווערטער
און זי מיט ברום מיט שוימיקן אין שטורעמדיקער שפּיל.

נישט איין מאָל

אַט וויפל מאָל דאָס לעבן האָט פאַרבלענדיקט מיך, פאַרבלינדיקט,
מיט שײַנקייטן מיט כּלומרשטע, פאַרנאַרט מיך און פאַרפירט,
אַזוי האָב איך נישט איין מאָל אין מײַן לעבן שוין געזינדיקט,
כאָטש איך האָב זייער פאַלשקייט לכתּחילה שוין געשפּירט.

אַזוי האָב איך נישט איין מאָל שוין פאַרבלינדיקט און פאַרבלענדיקט
געפירט מיט זיך אַליין אַ שטרײַט שוין פּילנדיק די שטראָף,
נישט איין מאָל האָט מײַן אויסדאַכט שוין זיך טרויעריק געענדיקט,
כאָטש לכתּחילה אַנענדיק — אַזוי וועט זײַן דער סוף.

מײַן בלאַנדזשענדיקער שאָטן

פון הינטער מיר צעוואַקלט שאַרט זיך בלאָנדזשענדיק מײַן שאָטן,
ער גייט מיר נאָך, ער מאַכט מיר נאָך — באַגלייט מײַן יעדן טראָט.
ער שלעפּט זיך איבער גאַסן אום פון פרעמדע טריט צעטראָטן,
ער קלעטערט איבער אַלע ווענט פון אָונטיקער שטאָט.

איך ווייס, דאָס טראָגט ער שטום אַרום מײַן אומעט און מײַן צווייפל,
ער וועבט אַרײַן זיי, ציט זיי אויס אין טונקעלן געפלעכט,
ווי ער וואָלט אַלע שרעקן מײַנע אין דער נאַכט געפּפלט
און אָפּגעמעקט מײַן יעדע פרייד מיט חושך פון די נעכט.

דאָס בלאָנדזשע איך אַליין

די קלאָרסטע זאַכן זעען אויס מיר אָפּט מאָל אומפאַרשטענדלעך
און מאָדנע זעט מיר אויס אַלץ וואָס איך זע און וואָס איך הער —
פאַר וואָס דער בלוי פון קאָרנבלום איז צו דעם הימל ענלעך,
פאַר וואָס דער טריף פון רעגן גאָר דערמאָנט מיר אָן אַ טרער.

איך ווייס, אַז דאָס באמת איז פאַר קיינעם גאָרנישט וויכטיק,
דאָס נײַגערט מיך נאָר אַלץ נאָך וואָס זעט אויס פאַרשטענדלעך, קלאָר
און ס'דאַכט מיר אָפּט, אַז אַלץ אַרום איז טעותדיק, נישט ריכטיק —
דאָס בלאָנדזשע איך אַליין גאָר אום אין אַ פאַרגרײַזטער וואָר.

דו הער זיך צו

איך זאָג צו זיך אַליין — די וועלט איז מער דאָך ווי דײַן שׂכל,
דאָס לעבן איז דאָך מער ווי דײַן געפיל, ווי דײַן געדאַנק —
דו גיי אַרויס אין גאַס, באַנעם אַ יעדנס בליק און שמייכל,
פאַרנעם דעם הילך פון טריט און פון די פרעמדע רייד דעם קלאַנג.

טונק אָפּ זיך אין דעם מענטשנשטראָם, וואָס פליסט, וואָס פלייצט
אומענדלעך —
די אייביקייט זי זינגט אַרויס אין גאַס פון אונטער טריט,
דו הער זיך צו און ס'וועט איר שטימע ווערן דיר פאַרשטענדלעך,
פאַרנעם איר קול און ס'וועט איר עכאָ אויפגיין אין דײַן ליד.

אין נאַרנדיקן קרײַז

עס טראָגט זיך אונדזער שׂכל אום אויף אַלע אומרו־טראַקטן
און זוכט פאַר אונדזער נײַגער דאָרט אָן ענטפער, אַ באַשייד.
פאַרשלאָסענע אין קרײַז פון בלומרשדיקע דאַטעס, פאַקטן,
מיר חזרן דאָרט איבער אַלץ מיט אויסגעטראַכטע רייד

און טראָגן זיך נישט־וויסנדיק פאַרלאָרן אין אָן עיגול,
און זוכן פאַר אילוזיעס אַ באַגרינדונג, אַ באַווײַז —
אַ וועלט וואָס איז אָן אויסדאַכט נאָר, ווי ס'איז די וואָר אין שפּיגל
און מיר אין איר פאַרלאָרענע אין נאַרנדיקן קרײַז.

די שיף פון מײַן הײַנטצײַטיקייט

כאָטש אַלץ האָט מען אַרויסגעוואָרפן פון דער שיף אין וואַסער,
דער שיף זאָל לײַכטער ווערן — ווערט גאָר שווערער נאָך דער וועג.
דער הימל נעפּלט, ס'ווערט דער האָריזאָנט אַלץ בלאַסער, בלאַסער
און אויסגעליידיקט שווימט די שיף איצט הויל — אַ גרויער פלעק.

די שיף פון מײַן הײַנטצײַטיקייט — קיין רודער נישט, קיין זעגל,
זי שווימט מיט מיר אויף גליווער־כוואַליעס סתם, אויף גאָטס באַראָט,
נאָר איך אין מײַן געדאַנק בין אַלץ נאָך גלויביק עולה־רגל
דורך נעפּל־רוימען פּוסטע צו אַן אויסגעדאַכטן גאָט.

דײַן אַנונג

אַן אַנונג, טרעפט, גייט אויף אין דיר, זי הויבט דיך אַן פאַרפאַלגן,
אַן אַנונג בלויז, נאָר טונקל ווערט און גרוי פאַרהילט די וועלט,
ווי ס'טרעפט, אַ שאָטן לויפט אַדורך, אַ שאָטן פון אַ וואָלקן —
דעם וואָלקן גופא זעסטו נישט, נאָר אַלץ ווערט גרוי פאַרשטעלט.

אַזוי דײַן אַנונג, ס'טרעפט, הויבסט אָן ווי אַ באַרירונג פילן
פון עפּעס וואָס דו זעסט גאָר נישט, נאָר הויערט איבער דיר,
ווי זעסט דעם וואָלקן נישט, נאָר פילסט זײַן שאָטנגרוי דעם קילן,
וואָס פאַלט אויף דיר און גרוי ווערט אויך אין דיר פון זײַן באַריר.

שדים

עס גייען נאָך מיר שדים אַלץ, זיי לויערן כּסדר,
זיי טשאַטעוועט אויף מיר, די וועלט מיט זיי, זעט אויס, איז פול,
זיי גייען מיר פון קינדערוויז נאָך, פון שטעטל נאָך, פון חדר,
דאָרט האָבן זיי געשראָקן מיך פון בוידעם פון דער שול.

איצט שרעקן זיי מיך אויך נאָך אַלץ, שוין נישט דורך שאָטן־שפּאַלטן,
נאָר אָפן, פרײַ דאָ אויף דער גאַס, אין מיטן טאָג צעהעלט,
איצט גייען זיי אַרום לעם מיר אין גאַנצן נישט באַהאַלטן —
די זעלבע שדים אַלץ נאָך, נאָר ווי מענטשן שוין פאַרשטעלט.

די שרעק

ס׳וואָלט אויסגעזען, ווען דאָס טרעפט מיט אַ מאָל גאָר, אומדערטרערגלעך —
מיר קענען נישט פאַרנעמען אַלע זאָרגן מיט אַ מאָל,
נאָר אויב עס בײַט פּאַמעלעך זיך און ביסלעכווײַז, טאָג טעגלעך,
ווערט לײַכטער אונדז צו אויפנעמען דעם סאַמע שווערסטן עול.

אָט ווי מיר פילן נישט אויף זיך פון אַטמאָספער די שווערקייט,
ווי ס׳פּילט נישט גאָר דעם דרוק פון ים אַ פיש טיף אויף דער דעק,
אַזוי מיט שווערע זאָרגן פול פון פּײַנלעכער באַשערטקייט
מיר גייען אום און פילן נישט ווי ס׳דריקט אויף אונדז די שרעק.

די שעה פון חשבון

דו מאַכסט מיט זיך דעם חשבון, מאַכסט אים מיט דער וועלט דער גאַנצער,
עס טרעפט, אַז אָט די שעה קומט אויף צו דיר גאָר אומגעריכט,
ביי טאָג גייסטו אַ יוסטער אום מיט פּעוונעקייט פאַרפּאַנצערט
און ס׳שיינט די שטאָלצע זיכערקייט אַראָפּ פון דײַן געזיכט.

נאָר בײַ דער נאַכט, ווען ס׳ליגט אין פרעמדן, שטעכנדיקן דרויסן
דער טאָג שוין אַ פאַרלאָשענער צווישן ווענט פון שטיין
און דו מיט זיך אַליין בלײַבסט איבער, ווי פון וועלט פאַרשטויסן
גייט אויף די שעה פון חשבון מיט דער וועלט, מיט זיך אַליין.

דער מענטש

וואָס איז די וועלט אַרום? צי ליגט זי שטרענג פאַרזיגלט
אויף יענער זײַט פון אונדז — אַ סודותפולע שפּיל?
צי איז זי גאָר אַזוי ווי ס׳האָט זי אָפּגעשפּיגלט
דאָס אויג און דאָס געהער מיט שׂכל און געפיל?

ווער קען דעם סוד פאַרענטפערן? אין שטראָם פון וווּנדער
דער מענטש — אַ שטויבעלע שטייט קעגן וועלט און גאָט.
נאָר מיט זײַן פרעגן און זײַן אייביק זײַן פאַרוווּנדערט
איז ער אַליין, קען זיין, דער גרעסטער סוד.

ער וואַרפט אָן אויף מיר אַ שלאָף

איך פיר נאָך אַלץ מיט גאָט מײַן אַלטן ווייטאָגלעכן שמועס
אויף מײַן געלעגער אין די נעבט, אָן ווערטער, שטום, אָן רייד.
אין מײַנע בלוטן רוישן נאָך די עכאָס פון נבֿואות,
וואָס האָבן מיך פון קינדווײַז נאָך, פון חדר נאָך באַגלייט.

דער הימל שטייט אין פענצטער און ער בלויט אַ שטום-פאַרהערטער
ער ווייס זײַן יעדן ענטפער און זײַן מוראדיקע שטראָף,
און איך, איך רייד צו גאָט מיט שטומע, ווייטאָגלעכע ווערטער
און ער אָנשטאָט צו ענטפערן — וואַרפט-אָן אויף מיר אַ שלאָף.

פון אויסגעדראַכטע לופטשלעסער

עס פעלן אין דער וועלט נישט אויס קיין נאַרישע בעלנים
וואָס זײַנען גרייט זיך אײַנהאַנדלען אָן אויסגעדראַכטן טרוים.
זיי טראָגן זיך ווי קינדער אום מיט פאַרביקע באַלאָנען
פון האָפענונגען ווינטיקע וואָס שוועבן אום אין רוים.

די פאַרביקע באַלאָנען מיט צעפינקלטע קאָלירן
זי נאַרן זיי, זיי לאָקן זיי מיט זייער רויט און בלאָ
און לאָזן זיי פאַרפירטע שטיין בײַ נעפּלדיקע טירן
פון אויסגעדראַכטע לופטשלעסער וואָס זײַנען גאָר נישטאָ.

לויט לערמאָנטאָוון

כ'האָב ליב אַרויסצוגיין אין פעלד אין שפּעטן זומער-אָוונט,
ווען פינצטער ווערט, די וועלט אַרום ווערט דורכגעבלויט מיט סוד,
ווען אין דער שטילקייט, ווי אַ מאָל אין ליד בײַ לערמאָנטאָוון,
דערפילסטו ווי די וועלט ליגט אין דער נאַכט פאַרהערט צו גאָט.

די נאַכט איז שטיל, אַ שטערן ווינקט זיך איבער מיט אַ שטערן,
די בלויקייט נעמט אַרום דיך, בלײַבסט פאַרגאַפט אַ רגע שטיין
און דו הויבסט אָן אין נאַכטיקייט פון זיך אַליין דערהערן
ווי גאָט אַליין רעדט מיט דער וועלט מיט יעדן גראָז און שטיין.

אומרו

דער אומרו אַ צעווינטיקטער אין מיר איז דורכגעפלויגן,
מיך אויפגערודערט און אַוועק, אַנטלאָפן ווי געשווינד —
איצט שטיי איך ווי אַ בוים אין פעלד צעשויבערט און געבויגן,
און ס׳רוישט אין מיר דער אומרו אַלץ, ווי ס׳רוישט אַ בוים אין ווינט.

און ווי עס רוישט דער בוים, כאָטש ס׳איז אַוועק שוין דער געוויטער,
און פלאַטערט אַלץ נאָך פול מיט שרעק געבויגן צו דער ערד,
אַזוי טראָג איך דעם אומרו אום וואָס בויגט מיך מיט אַ ציטער
און אַלץ אין מיר איז צו זײַן רויש מיט שטומער שרעק פאַרהערט.

איצט שטייען מיר פאַרלאָזט אַליין

מיט שאַרפע, היציקע דעבאַטעס
און מיט אַ בייזן וואָרט דערבײַ —
פאַרלאָזן האָבן מיר די טאַטעס
און אַלץ געמיינט: מיר זײַנען פרײַ.

דורך ווילד וויטאָגלעכע דראַמעס,
מיט שטילע רייד און מיט געוויין,
פאַרלאָזן האָבן מיר די מאַמעס —
איצט שטייען מיר פאַרלאָזט אַליין.

כ׳האָב ליב

כ׳האָב אַלץ נאָך ליב דעם רעדערראָל פון אײַלנדיקע באַנען,
כ׳האָב ליב פון דעם לאָקאָמאָטיוו דעם סאָפּענדיקן ברום,
די קליינע סטאַנציעלעך וואָס לויפן אַן נישט וויסנדיק פון וואַנען
מיט פענצטער־אויגן פוסטע און מיט טירן ליידיק, שטום.

זיי לויפן דורך און קוקן אַן מיך קינדעריש־פאַרוווּנדערט,
און איך קוק אַן זיי אויך פאַרחידושט דורך דער שויב פון באַן.
די וועלט פון דאָרט זעט אויס ווי פון פאַרגאַנגענעם יאָרהונדערט,
נאָר איבער אונדז אין הימל פליט צערוישט אַן עראָפּלאַן.

מיט פֿאַלשער לויב

אַזוי האָט מיט זײַן בראשית־וואָרט גאָטס ווילן אַלץ געפֿורעמט,
אַז אויפֿגיין זאָל פֿון דר׳ערד, פֿון שטויב דער מענטש אין זײַן געשטאַלט —
דער מענטש מיט זײַנע גלוסטונגען, פֿון לײַדנשאַפֿט צעשטורעמט,
מיט קינאה־שינאה־טראַכטונגען, מיט לעכצונגען צו געוואַלט.

איז דאָס געווען זײַן — כּי טובֿ? — דער מאָרד פֿון די מיליאָנען?
פֿאַר וועלכע זינד טראָגט אום דער מענטש פֿון טויט די האַרבע שטראָף
צו דאַרפֿן אים נאָך לויבן, דאַנקען, אַלע טאָג דערמאָנען
און נאָכזאָגן מיט פֿאַלשער לויב, ווי ער אַליין: — כּי טובֿ! —

פֿון ווײַסער אייביקייט

אַרום מיר בושעוועט אַ ווײַסע זאַווערוכע
אין ווײַטקייטן פֿאַרבאָרגן זוניקט ווו מײַן היים.
דער שטורעם יאָגט מיך מיט זײַן שנייִק־ווײַסער יוכע
און איבער מיר קרײַזט אום דאָס צפֿון־ליכט געהיים.

און כאָטש מײַן בלוט נאָך פֿול מיט דרומדיקער זון איז,
און כאָטש מײַן בליק איז נאָך מיט בלויִקייטען צעגליט, —
נאָר ס׳זינגט שוין איבער מיר אויף צפֿונדיקע סטרונעס
פֿון ווײַסער אייביקייט דער שניישטורעם אַ ליד.

אויף פֿאָטאָגראַפֿיעס זע איך ערשט

אויף פֿאָטאָגראַפֿיעס זע איך ערשט אַז איך בין טאַקע אַלט,
אין שפּיגל איז מיר שווער צו זען דעם אונטערשייד פֿון יאָרן,
ס׳קען זײַן, אַז זי, די שפּיגלגלאָז, פֿאַרשטעלט עפּעס, באַהאַלט,
זי איז אַליין דאָך פֿאַר דער צײַט געעלטערט שוין געוואָרן.

ס׳האָט אים אַליין, דעם שפּיגל, שוין אַ מאַטקײַט גרוי באַדעקט,
די אַלטקייט האָט אויף אים געלאָזט פֿון יאָרן די סימנים,
זײַן ראיה איז שוין שוואַך, ער קוקט אויף מיר צעקראַצט, צעפּלעקט —
איז נאָר אויף פֿאָטאָגראַפֿיעס זע איך ווי ס׳זעט אויס מײַן פּנים.

אין יענעם לאַנד

אַט זע איך מײַנע העלדן וואָס איך האָב אַ מאָל באַשריבן,
איך טראַכט פון זייער גורל, זייער לעבן, זייער טויט,
ס'קען זײַן, **אין יענעם לאַנד** איז איינער לעבן נאָך געבליבן
און טראַכט פון מיר, פון זײַנס אַ וואָרט וואָס ער האָט מיר פאַרטרויט.

ווער ווייס, עס קען דאָך זײַן אַז די געדאַנקען פון אונדזביידן
באַגעגענען זיך ערגעץ אין אַ סודותדיקן אָרט
און הויבן אָן צווישן זיך גאָר ווי אַ מאָל צו ריידן,
און ווידער הער איך אין געדאַנק זײַן ווייטאָגלעכן וואָרט.

און מיר האָט זיך געדאַכט

כ'געדענק ווי איצט, דער הימל האָט געהאַט אַ מאָדנע מראה —
מיט קליינע, בלויע וואָלקנדלעך געלאָפן איז דער ווינט,
פון הינטער אָט די וואָלקנדלעך געגאַנגען איז אַ כמאַרע,
זי האָט געשאַרט זיך בלײַיק־שווער, אַדורכגעפינצטערט, בלינד.

נאָר איבער אַלע ווײַטקייטן איז שוין די נאַכט געלעגן,
דער הימל האָט צעשטערנט זיך און מיר האָט זיך געדאַכט —
דאָס גייט דער הימל שטערנדיק דער כמאַרע איצט אַנטקעגן,
אַ ליכטיק־דורכגעבלויטער גייט ער צו דער לעצטער שלאַכט.

אַט ווי אַ פלאַש אַ טונקעלע

עס טרעפט אַ מענטש זיצט און ער שווײַגט, דו ווילסט פאַרשטיין וואָס טראַכט ער,
זײַן שטומער פּנים גלײַכגילטיקט אָן אומעט און אָן גלוסט,
אַט ווי אַ פלאַש אַ טונקעלע, פאַרקאָרקעט, אַ פאַרמאַכטע,
וואָס דו מיט זען בלויז קענסט נישט וויסן — איז זי פול, צי פּוסט.

נאָר פּלוצלינג גיט זײַן פּנים זיך אַ וועק, מיט בליקן אויפגעהעלטע
ער רעדט צו דיר און דו דערפילסט די פרישקייט פון געדאַנק,
די ווערטער גייען אויף, זיי שפּרודלען ליכטיק־אויפגעקוועלטע,
ווי ס'וואָלט פון פלאַש געגאָסן זיך דערקוויקנד אַ געטראַנק.

אַ סודותפולער קול

דו ווייסט נישט ווען, דו ווייסט נישט ווו — אין גאַס, צי אין דײַן צימער —
דו וועסט דערהערן פלוצלינג אַזאַ סודותפולן קול
און איבער דיר וועט אויפגיין אין דעם אָוונטיקן שימער
אַ וועלט וואָס איז נישטאָ שוין מער, אַ וועלט גאָר פון אַ מאָל.

אַזוי וועט זײַן, אין יום־טוב־רויש, אין בלענד פון העלע ליכטער,
צי אפשר גאָר ווען דו פון שלאָף וועסט געבן זיך אַ וועק
וועט פלוצלינג אָט דער קול אין יענער ווײַל דער אומגעריכטער
דיך ברענגען אויף צוריק צום אָנהויב פון דײַן לעבנסוועג.

אַ פּנים

דו קוקסט אַ מענטשן אָן און ביסט נישט זיכער מיט זיין פּנים,
דו פילסט אַז זײַנע אויגן זײַנען מיט זײַן מויל צעקריגט —
די ליפּן שמייכלען, נאָר די אויגן קוקן אָן דיך — שונאים,
ווי ער מיט זײַנע בליקן וואָלט געוואָרגן דיך, געשטיקט.

און מעג ער ריידן שטיל, געלאַסן, פריינדלעך און בנעימות,
נאָר דו דערפילסט — פון זײַנע אויגן קריכט צו דיר אַ גרויל,
כאָטש מיט געמאַכטע פריינדשאַפט־ווערטער פול נאָר אַלץ זײַן שטים איז,
נאָר זײַנע אויגן ריידן אַנדערש ווי עס רעדט זײַן מויל.

אַ ווײַטע שרעק

מיר שרעקן נאָך די שפּאַרעס פון נישט גוט פאַרמאַכטע טירן,
פון זייער טונקל לויערט אַ פאַרשאָטנטער פאַרדאַכט.
מיר קומט עס פאָר — אָט הויבט זיך דאָרט דער טונקל אָן צו רירן
ווי גאָר אַ מאָל, ווי קינדווייז אין אַן אומרויִקער נאַכט.

אַ ווײַטע שרעק! זי פלאַטערט נאָך אַרום אין מיר באַהאַלטן
מיט שאָרכן מיט געהיימע נאָך. זי לעבט אין מיר און וואַכט,
זי גנבעט זיך צו מיר אַדורך די שאָטנדיקע שפּאַלטן,
אַדורך די טירן נאַכטיקע וואָס שטייען האַלב־פאַרמאַכט.

אַ שטיין

אָפט מאָל זאָג איך אויף אַ מענטשן: — עלנט ווי אַ שטיין! —
אפשר איז עס גאָרנישט אמת ווי איך זאָג און מיין,
ס׳קען דאָך זײַן, דער שטיין טראָגט אויך אום טיף אין זײַן געביין,
טיף, ווי איך, באַהאַלטן דאָרט אַ בענקשאַפט אַ געוויין.

אפשר איז ער גאָרנישט עלנט, אפשר נישט אַליין,
ס׳ליגן שטיינדעלעך לעם אים ווי קינדער פּיטשינק־קליין,
ווען זיי מיט אים דאָ וואַקסן און מיט אים דאָ שטיין —
ס׳לעבט קען זײַן דאָ אַ משפחה — ווער קען זיי פאַרשטיין?

כ׳בין פון דער אַלטקייט שוין געפאַנגען

איך האָב אַזוי פיל גוטע פרײַנד אין לעבן זיך דערוואָרבן
און ביטערע דערמאָנונגען וואָס קענען מאַכן טריב —
אַזוי פיל נאָנטע מענטשן זײַנען פאַר דער צײַט געשטאָרבן,
אַזוי פיל גוטע פרײַנד וואָס זײַנען מיר נאָך נאָנט און ליב.

און איצט ווען איך אַליין בין פון דער אַלטקייט שוין געפאַנגען,
ווען איך אַליין בין עלטער פון אַ סך וואָס זײַנען טויט
איז דאַכט מיר, כ׳בין אין לעבן אויף לוויות נאָכגעגאַנגען,
כאָטש ס׳האָט אויף מיר דער הימל בלומרשט פרילינגדיק געבלויט.

אַ פרעמדנס בליק

עס טרעפט, אין מענטשנשטראָם, אין דורכמאַרש פון געזיכטער,
פון בליקן הונדערטער אין גאַס, אין סאַבוויי, צי אין באַס —
אַ פרעמדנס בליק רײַסט זיך אַדורך, אַ בליק אַן אומגעריכטער,
וואָס גיט אַ זונג אין בלוט בײַ דיר, נישט ווּיסנדיק פאַר וואָס.

אַרום צונויפגעגאָסן, ווי אין איין צעפליקטער צורה
אַ שטראָם פון הונדערטער פּנימער און דאָ אַ בליק צעהעלט,
דו כאַפּסט אים אויף און זינגסט אַרײַן אים שפּעטער אין אַ שורה —
אַ פרעמדנס בליק, וואָס ווייסט נישט וועמעס איז ער אין דער וועלט.

גלויב!

עס טרעפט, אַז ווען דיר דאַכט — דײַן וועלט צעבראָכן ליגט אין שערבלעך,
אַז ס'ליגט דײַן לעבן אויך צעמורשט, צעדריבלט שוין אין שטויב,
אַז דווקא דעמאָלט גאָר דערפּילסטו פּלוצלינג — ביסט אומשטערבלעך,
ווי עמעצער אין דיר באַהאַלטן וואָלט געפּליסטערט: — גלויב! —

ווי ס'וואָלט די וועלט, וואָס האָט געגרויט, געוואָרן פאַר דיר ליכטיק,
צעזוניקט וואָלט געוואָרן אַלץ — די מענטשן און די רייד,
און אַלץ, וואָס האָט דיר אויסגעזען הײַנט נישטיק, ווערט גאָר וויכטיק,
באַקומט אַ זין אַ העכערן, אַ טיפערן באַשייד.

די זעלבע בענקשאַפט

די אַלטע וועלט וואָס נויגט זיך פאַר דער טאַנצנדיקער דאַמע,
וואָס קושט נאָך אין אַ פראַק גאַלאַנט די בלייכע פּרויענהאַנט,
זי לעבט נאָך אין טעאַטער ערגעץ אין אַן אַלטער דראַמע,
זי קוקט נאָך אין מוזעומס פון די בילדער אויף דער וואַנט.

און כאָטש די וועלט איז אַנדערש הײַנט — אָן פראַקן און צילינדערס,
און ס'הענגט שוין נישט אַראָפּ ביז דר'ערד דאָס קלייד פון זײַד, צי פּליוש,
נאָר זייער בענקשאַפט נאָך, די זעלבע טראָגן אום די קינדער
און ס'צאַפּלט אַלץ די זעלבע גלוסט אין הייסן מיידלקוש.

די גרינקייט

די גרינקייט ציט אַרײַן מיך אין איר פליסטערדיקער שטילקייט —
דאָס רוישט דער וואַלד אַרום מיר אַ צעבלעטערטער אין ווינט,
אַזוי אַדורך זײַן טונקעלער, פאַרשאָטענער פאַרהילטקייט
ווער איך מיט זײַנע גרינקייטן נישט ווילנדיק פאַרשפּינט.

כ'ווער וואַלדיק־שטיל אַדורך זײַן ברום, פאַרניגונט פון זײַן גרינקייט,
זײַן טונקל ווערט אין בלוט בײַ מיר אויך ניגונדיק צעהעלט —
דאָס בינדט נאָך אונדז אַ קרובהשאַפט, אַ קאָסמישע פאַרשפּינטקייט
וואָס ציט זיך נאָך פון בראשית ביז אָט דאָ איצט אויף דער וועלט.

דער העלד

עס שפּילט די שטאָט טעאַטער הײַנט אויף גאַסן־באַריקאַדן,
דער טאָג גײט אויס — אָט װעט דער פֿאַרהאַנג געבן באַלד אַ פֿאַל,
עס גײט אַ שפּיל, כאָטש קײנער האָט דאָ קײנעם נישט געלאָדן —
דאָס פֿירט דער גורל אָן די שפּיל. די גאַס — דאָס איז דער זאַל.

די נאַכט קומט אָן — דער ערשטער אַקט פֿון שפּיל איז שױן געענדיקט,
זי בײַט דאָס ליכט, די דעקאָראַציעס: שרפֿה־שײַן... רױט...
נאָר װוּ איז ער, דער העלד פֿון שפּיל ?! דער העלד — ער ליגט װי שטענדיק
אין גאַס, אין אַ קאַלוזשע בלוט אַדורכגעשאָסן, טױט.

די פֿײגל זינגען פֿון דעם טאָג

די פֿײגל זינגען פֿון דעם טאָג, דער װינט נאָר זינגט נאָך פֿון דער נאַכט,
די טױען פֿינקלענדיקע בליצן מיט ערשטער זון אויף גרין פֿון גראָזן —
עס איז שױן טאָג, נאָר ס'האָט דער װינט מיט זיך די קילקײט נאָך געבראַכט
װאָס ס'האָט די נאַכט פֿון הינטער זיך מיט שאָטן־טונקלקײט געלאָזן.

די נאַכט זי גײט אַרײַן אין טאָג, זי ליגט אין זײַן געבײן פֿאַרשטעקט,
זי שאַרט זיך פֿאָזע בײַ דער ערד, זי קריכט אַרױס פֿון אַלע שפּאַלטן,
עס שײַנט די זון, עס פֿאָכט דער װינט, די ערד ליגט פֿון איר שלאָף געװועקט,
נאָר הינטער יעדן פֿינקל ליכט ליגט אַלץ די נאַכט נאָך דאָרט פֿאַרבאָרגן.

װער איז ער, װער?

אַלץ װערט אויף דר'ערד פֿון אונטער טריט צעטאָפּטשעט און צעטראָטן,
דער זאַמד װערט אויך פֿון אונטער טריט צעדריבלט מיט דער צײַט —
אַ יעדע זאַך צעריבן װערט, צעמורשט, נאָר נישט דער שאָטן,
מען טרעט אויף אים און ער, ער ליגט דער זעלבער אָן אַ בײַט.

װער איז ער, װער? ער איז מיט דיר דאָ אויף דער װעלט געקומען —
דײַן נישטיקײט װאָס גײט דיר נאָך אָן פֿרײדן און אָן פּײַן,
ער מאַכט דיר נאָך, באַגלײט דיך שטענדיק מיט זײַן גאַנג דעם שטומען
און װעט װי דו פֿאַרשװינדן און װעט אויך נישט מערער זײַן.

זי וויַיזט מיר

איך וואָלט געדאַרפט שוין לויט די יאָרן בענקען נאָך מנוחה,
נאָך אַלע בייזע טעג, די אָפּגערוישטע גרויליק, ווילד,
נאָר ס'קאָכט און ס'זידט נאָך אַלץ אין מיר די נישט־געשטילטע יוכע,
זי טרייַבט מיך, יאָגט מיך מיט אַ דראַנג וואָס איז נאָך נישט געשטילט.

זי וויַיזט מיר: זע, די וועלט אַרום איז אַלץ נאָך פאַרביק, בלענדיק,
ווי שיין איז נאָך די ווינטערנאַכט, ווי שיין דער זומערטאָג
און דו, דו האָסט נאָך אַלץ דייַן ליד פון פרילינג נישט פאַרענדיקט,
די צייַט איז קורץ, עס וואַרט דייַן וואָרט, איז איַיל זיך צו און זאָג! —

כאָטש אויף אַן אמת איז ער דאָ

דו שטעל זיך פאָר, געווען אַ מענטש, געלעבט און איז נישטאָ שוין,
אַט ווי דו וואָלסט געזען בייַ נאַכט אין פענצטער אַ געזיכט
וואָס קוקט אויף דיר, נאָר אַט האָט מען דאָס ליכט אין שטוב פאַרלאָשן
און ס'איז דאָס פּנים שוין נישטאָ — פאַרשוווּנדן אומגעריכט.

כאָטש אויף אַן אמת איז ער דאָ — ער איז דאָך נישט פאַרשוווּנדן,
ס'קען זייַן, ער קוקט נאָך אַלץ אויף דיר, כאָטש זעסט נישט מער זייַן בליק,
נאָר אַט גיט זיך אַ צינד דער לאָמפּ און אין זייַן שייַן געצונדן
גייט פּלוצלינג אויף אין פענצער אַט דער פּנים אויף צוריק.

מייַן צימער

איך בלאָנדזשע אום און קען נישט פון מייַן צימער הייַנט אַרויס,
ווי איך וואָלט אַט דעם צימער מיינעם אַנדערש הייַנט פאַרנומען,
ווי איך וואָלט גאָר פאַרבלאָנדזשעט אין אַן אומבאַקאַנטן הויז,
ווו אַלץ איז פרעמד, ווי איך וואָלט דאָ צום ערשטן מאָל געקומען.

איז גיי איך אין מייַן צימער אום ווי אין אַ פרעמדן לאַנד,
וואָס זעט איצט אַנדערש אויס פאַר נאַכט ווי הייַנט נאָך אין פרימאָרגן,
ווו אַלץ איז אומבאַקאַנט מיר איצט: די טיר, דער דיל, די וואַנט —
אַ צימער וואָס פאַר מיר ביז איצט געווען איז פאַרבאָרגן.

דער ווײַנגעטראַנק

ווי אַלט איז שוין דער ווײַנגעטראַנק, דורך לאָגלען און דורך קרוגן
איז ער צו אונדז דערגאַנגען מיט דעם שיכּרות־טרוים פון גליק
מיט פאַלשער פרייד פאַרשפּילט דעם תּם, צו נאַר געמאַכט דעם קלוגן
און שפּעטער צו דער גרויער וואָר געבראַכט זיי אויף צוריק.

דער זעלבער ווײַן וואָס האָט גענאַרט אין קרוגן און אין לאָגלען
נאַרט ווײַטער אָפּ אין פלעשער שוין די מענטשן פון מײַן דור
און זיי מיט טריט פאַרפּלאָנטערטע, פאַרבלאָנדזשעטע, זיי וואָגלען
און זוכן אַלץ די פאַלשע טרייסט דורך אים אין אונדזער וואָר.

פון יענער זײַט

ווי זונפלעקן אויף ווענט וואָס פאַלן דורך די לאָדן־שפּאַלטן
פאַרגנבענען געדאַנקען זיך, זיי קומען אומגעריכט
ווי ערגעץ פון אַ יענער זײַט, זיי פינקלען אויף באַהאַלטן
און העלן אויף דעם טונקל פון דײַן וועלט מיט זייער ליכט.

אַזוי, פון יענעם דרויסן, ווי פון לאָדנס אַ פאַרשטעלטער,
צעזוניקטע געדאַנקען קומען אומגעריכט אַרײַן
און ליכטיק ווערט אין דיר אַליין — דו בלײַבסט שטיין אַ צעהעלטער
מיט ווערטער נײַ־אַנטפּלעקטע פול מיט וווּנדערלעכער שײַן.

דעם מענטשנס גאַנג

דורך אַלע טייכן שווימט נאָך אום די מענטשלעכע געשיכטע,
זי ליגט נאָך ערגעץ ווו באַהאַלטן אויף דער דעק פון ליים,
דעם מענטשנס עבר טונקלט זיך אין וועלדער נאָך געדיכטע,
זיי שאָטענען אין אַלטן מאָך פאַרהוילן דאָרט געהיים.

דעם מענטשנס גאַנג ליגט אומעטום, כאָטש ס׳זעט אַ מאָל נישט קיינער,
למראית עין דאַכט זיך אויס — אַרום איז ליידיק, פּוסט,
נאָר ס׳ליגט באַהאַלטן אומעטום — אין שטויב, אין זאַמד, אין שטיינער
דער מענטשנס גאַנג, זײַן בענקשאַפט־דראַנג, זײַן אומעט און זײַן גלוסט.

„באַפרײַערס"

מיט חניפהדיקע רייד, מיט פאַלש־געמאַכטן דרך־ארץ,
מיט פרומע פנימער — זיי קומען צביעותדיק פאַרשטעלט,
זיי גרייטן זיך פאַרשקלאַפן דיך און מיט אַ פרומען תּירוץ
צו קענען מיט פאַרגלאָצטע אויגן קוקן אויף דער וועלט.

זיי קומען כּלומרשט העלפן דיר, זיי קומען דיך באַגליקן,
די וועלט באַפרײַען, אויסלייזן, זיי מאָנען יושר, רעכט —
נאָר אויף אַן אמת ווילן זיי דײַן פרײַהייט גאָר דערשטיקן
און ווערסטו זיי געטרויען, ווערסטו בלײַבן זייער קנעכט.

צו וועלטן נישט־אַנטפּלעקטע

איך רײַס דורך מײַנע שורות זיך ווי דורך אַ שטײַג מיט קראַטעס
צו וועלטן נישט־אַנטפּלעקטע נאָך וואָס וואַרטן ווו צעהעלט.
איך וויל נישט מער מיט ווערטער ווי מיט פאַרביק־אַלטע לאַטעס
פאַרשטשאָבען זי, די אַלטע וועלט, וואָס ליגט פאַרענגט, פאַרשמעלט.

די וועלט ליגט אָפּגעטראָגן מיט צעפליקטע הײַנטן, נעכטנס
און איך דורך מײַנע שורות וויל זיך דורכרײַסן, אַרײַן
צו וועלטן נײַע, ווו מײַן וואָרט וועט זיך אויף ס׳נײַ פאַרפלעכטן
מיט מאָרגנס, איבערמאָרגנס פול מיט בלענדנדיקער שײַן.

די וועלט איז ווי אַ בילד

די וועלט איז ווי אַ בילד — באַטראַכט עס שטענדיק פון דער ווײַטנס,
טרעט אָפּ אַ טראָט צוריק און ערשט דערזען ווערסטו דאָס בילד,
פון נאָענטן זעט מען פאַרבן בלויז, וואָס טוישן זיך און בײַטן,
מען זעט קאָלירטע פלעקן בלויז וואָס שימערן צעשפּילט.

די וועלט איז אויך אַזוי, זי מעג פון נאָענטן שײַנען, גלאַנצן
מיט מיניענדיקע פאַרבן וואָס פאַרבלענדיקן צעהעלט
און נאָר פון ווײַטנס אָפּגערוקט ווערסטו דערזען זי ערשט אין גאַנצן —
ווען ווי אַ בילד וועט אויפגיין דיר די גאַנצקייט פון דער וועלט.

שפורן פון אַ ווייַטער וועלט

איך האָב אין קאָפּ אַלץ אויסגעטראָגן, אַלץ געמאָסטן און געוווויגן,
די ווייַטסטע שפורן פון מייַן קינדהייט — האַלב ווי חלום, האַלב ווי וואָר,
איך האָב זיי אויסגעשיילט פון נעפּל וואָס האָט טונקל זיי פאַרצויגן
און זיי געבראַכט צו מייַנע ווערטער, זוניק דורכגעהעלט און קלאָר.

נאָר אין די קנייטשן פון זיכּרון ליגן אַלץ נאָך דאָרט פאַרבאָרגן
קינדער־זעונגען צעשפּילטע — שפורן פון אַ ווייַטער וועלט:
די בלויען פון אַן ערשטן אָוונט, פינקלען פון אַן ערשטן מאָרגן,
נאָר איך קען צו זיי נישט גרייכן און זיי בלייבן דאָרט פאַרשטעלט.

אַ צווייטע וועלט

ס'קען זייַן ס'איז דאָ אַ צווייטע וועלט וואָס ליגט לעם אונדז דערנעבן
מיר זייַנען דאָרטן אויך פאַראַן ווי דאָ אין אונדזער וועלט,
נאָר אַנדערש גאָר, להיפּוך ווי אָט דאָ אין אונדזער לעבן,
וווּ צייַטווייַליק מיר גייען אום ווי שאָטנס נאָר, פאַרשטעלט.

וווּ יעדערער פון אונדז איז דאָ אַן אַנדייט נאָר, אַ רמז
פון יעדערן פון אונדז וואָס לעבט זיך דאָרטן אויס פאַרקערט,
אין גאַנצן גאָר אַן אַנדערער, וואָס לעבט דאָרט אויף אַן אמת
און דאָ מיר זייַנען שאָטנס נאָר וואָס לעבן אויף דער ערד.

דער ניגון פון דער וועלט

די לאָקנדיקע רופן פון דער וועלט זיי ווערן מערער —
און פאַרביקער ווערט יעדער רוף — מייַן זעונג לויפט צעהעלט,
אַלץ גיסט צונויף זיך טיף אין מיר — דער זעער און דער הערער,
פון יעדן קלאַנג גייט אויף צו מיר דער ניגון פון דער וועלט.

דורך אַלע חושים קומט די וועלט צו מיר דורך מייַן באַרירונג,
דורך יעדן טעם און ריח, דורך דער שפּיל פון שאָטנליכט,
איך פּרוּוו זי צו אַנטפּלעקן דורך דער מינדסטער, דינסטער שפּירונג
און קען אַלץ נישט באַנעמען איר פאַרהוילענעם געזיכט.

אַן אויסגעטראַכטע וועלט

ווּ בין איך אַלץ נישט אויסגעווען אין מײַנע טעג פון לעבן,
כאָטש אויב נישט אויף אַן אמת איז אין דמיון, אין געדאַנק —
אַן אויסגעטראַכטע וועלט וואָס כּלומרשט ליגט לעם מיר דערנעבן,
ווּ אַלץ גייט אויף פאַרווירקלעכט לויט מײַן ווילן און פאַרלאַנג.

ווּ בין איך אַלץ נישט אויסגעווען, וואָס האָט מיך נישט פאַרבלענדיקט —
די אויסגעטראַכטע שיינקייט, ווען אַרום האָט גאָר געגרויט,
ווּ יעדעס מאָל ווען ס׳האָט אַ חלום זיך פאַר מיר געענדיקט
האָב איך שוין גלײַך אַ נײַעם חלום גלויביק זיך פאַרטרויט.

איך קער זיך אום

איך קער זיך אום פון אַלע מײַנע לעבנס־עקספּעדיציעס,
ווי פון די לענדער נײַ־אַנטפּלעקטע פול מיט פרייד און גרויל
און מיט דעם גאַנצן האַנטגעפּעק מײַנס פול מיט זינד און מיצוות
שטיי איך בײַם לעצטן ראַנד איצט אויף אַן אמת נאַקעט, הויל.

אַזוי בין איך דערגאַנגען איצט דורך אַלע פריידן, שרעקן,
כאָטש ס׳מאַניען פון מײַן לעבנס־מאַפּע סודותדיק צעבלייבט
אַזוי פיל זאַכן אַלץ נאָך נישט־אַנטפּלעקטע — ווײַסע פלעקן,
וואָס איך האָב אין מײַן שטרויכלגאַנג צו זיי שוין נישט דערגרייכט.

מײַן אומעט

מײַן אומעט איז נאָך אַלץ דער זעלבער ווי פון אַלע דורות —
אַן אומעט וואָס זיי האָבן אים אַרויסגעאָטעמט שטום.
איך טראָג נאָך אַלץ ווי זיי אַרום די זעלבע אַלטע מוראס
און אַלע אַלטע בענקשאַפטן צו אייביקייט און רום.

זיי לעבן אַלץ נאָך אין מײַן בלוט די זעלבע שרעקן, גרוילן,
זיי זײַנען אייביקער פון אונדז, פון הימל און פון ערד
און מעג איך שמייכלען, וואַכן זיי אין בלוט בײַ מיר פאַרהוילן,
און איך אַדורך מײַן שמייכל גיי צו זיי אום אַלץ פאַרהערט.

אין טעג פון אומעט

עס טרעפט אין טעג פון אומעט און פון אויסזיכטלאָזן טרויער
גיט אומגעריכט אַ העל אין דיר מיט אָפּשײַן פון אַ טרוים,
ווי בלאָנדזשענדיק דו וואָלסט אַדורך אַ דעמערוועלט אַ גרויער
דערזען אין ווייסטער זאַמדיקייט פאַר זיך צעגרינט אַ בוים.

אין מיטן גרוי, אין מיטן זאַמד — בלײַבסט שטיין פאַרגאַפּט און פריידיק,
דער בוים ווערט גרינער, גרינער אַלץ, דער גרוי פאַרשווינדט, פאַרגייט,
אַזוי טרעפט אין דײַן אומעטטאָג — די וועלט אַרום גרויט ליידיק,
נאָר פּלוצלינג גיט אַ בלענד אין דיר און דו ווערסט פול מיט פרייד.

דער אומעט האָט זיך ליב מיט מיר צו רייצן

דער אומעט האָט זיך ליב בײַ נאַכט מיט מיר צו רייצן,
ער לאָזט נישט שלאָפן מיך, ער וואַכט אין מײַן געביין,
ער פּרוּווט מיט עבר, מיט זכרונות מיך פאַרפּלייצן
און פירט צוריק מיך ביז מײַן קינדערשן געוויין.

ער פירט צוריק מיך צו דער שוועל פון אַלע יאָרן
און לאָזט מיך איבער דאָרט אין איינזאַמקייט אַליין,
און איך מיט מײַן געוויין אין נאַכטיקייט פאַרלאָרן
הויב אָן פון דאָרט צוריק דורך אַלע יאָרן גיין.

דער אומעט שטעלט דיך פּלוצלינג אָפּ

דער אומעט שטעלט דיך פּלוצלינג אָפּ, ווי ער האָט דורך יאָרהונדערטער
נישט איינעם אָפּגעשטעלט אַ מאָל אין בלווילעכן פאַרנאַכט
און דו בלײַבסט שטיין אין מיטן גאַנג אַן אומגעריכט פאַרוואונדערטער,
ווי ס'וואָלט אין דיר אַ ווײַטער אומעט עמעצנס דערוואַכט.

אַן אומעט וואָס פאַראייניקט אונדז דורך דורות און יאָרטויזנטער,
וואָס איז פאַר נאַכט נישט איין מאָל אונדז באַפאַלן אומגעריכט,
אַן אומעט וואָס דעקט אַלצדינג אָפּ, אַן אומעט אַן אַנטבלויזנטער,
וואָס מאַכט אונדז זען די פאַלשע וואָר גאָר אין אַן אַנדער ליכט.

דער אומעט

אַ פרומער ייִד שטילט אײַן זײַן אומעט מיט קאַפּיטלעך תהילים,
דער גוי גייט אים פאַרטרינקען מיט אַ גלעזל אין דעם שענק
און איך האָב גאָר דעם אומעט ליב, פון קינדוויַיז נאָך איך פיל אים,
פון קינדוויַיז נאָך ער זינגט אין מיר, איך טרוים דורך אים און בענק.

אַזוי גייט דורך מײַן אומעט אויף די וועלט פאַר מיר געלײַטערט.
די חומרדיקע וועלט ווערט דורך דעם אומעט לופטיק, גרינג,
די שווערע וואָר ווערט אָפּגערוקט, די גרויע וואָך דערוויַיטערט
און איך דערפיל ווי טיף אין מיר דער אומעט ליכטיקט, זינגט.

אומעטטײַך

אומעטטײַך, דו האָסט זיך ערגעץ אויף דײַן וועג פאַרשפּעטיקט,
ביסט געקומען, ווען די זון גייט אויס בײַם האָריזאָנט.
ס'ליגט די ערד שוין טונקל, מיד, מיט ליכט און זון געזעטיקט
און די נאַכט זי וואַרט שוין ערגעץ, וואַרט שוין זייער נאָנט.

אומעטטײַך, דו האָסט פאַרשפּעטיקט — ס'איז דער טאָג נישטאָ שוין,
ביסט געקומען ווען די ווײַט ליגט שאָטנדיק פאַרמאַכט,
ס'האָט דער לעצטער וואָלקן אויך אין הימל זיך פאַרלאָשן,
האָסט פאַרשפּעטיקט — דיר אַנטקעגן שווימט צעבלויט די נאַכט.

דער אומעט-ניגון

מײַן אומעט הײַנט איז נאָגנדיק, מײַן אומרו באַנג און שאַרף איז,
און פול בין איך מיט שטומער זאָרג וואָס מאַכט מיך הילפלאָז, מיד.
אויף רעגן־סטרונעס שפּילט דער ווינט אויס ווי אויף זילבער־האַרפעס
דעם זעלבן אומעט־ניגון וואָס טריפט אָפּ אין מײַן געמיט.

דער רעגן ברענגט אים טריפנדיק פון הימלען גרויע אויבן,
איך טראָג אים אום אַן ערדישן מיט ווערטער דורכגעטרערט,
דער רעגן זינגט אים ציטערדיק מיט טראָפּנס אויס אויף שויבן
און איך מיט ווערטער ניגונדיק — צום רעגנטריף פאַרהערט.

לאַנדשאַפּטן

מיט צוגעמאַכטע אויגן

איך זע זיי אָפט די לאַנדשאַפּטן צעגרינטע און צעבליטע —
מיט צוגעמאַכטע אויגן זע איך זיי ווי אין אַ טראַנס,
מיט ווייַנגערטנער, מיט הימלען דורכגעזוּניקטע, צעגליטע,
מיט ווערטער און אַ ניגון — אַן אַלטמאָדישער ראָמאַנס.

זיי קומען אויף צוזאַמען און פאַרשווינדן נישט־פאַרענדיקט
ווי נאָר איך מאַך די אויגן אויף, ווי אויפגעמאַכט פון שלאָף —
זיי קומען ווי פון קינדער־מעשיות אויפגעשייַנט און בלענדיק,
צי פון אַ חלום ערגעץ, וווּ ס׳איז נישט פאַראַן קיין סוף.

אַן אויסמיש פון ריחות

אַ ריחות־געווירבל, אַ מישמאַש פון דופטן,
די ערד ווערט פאַרנאַכטיק מיט ריחות געוועקט,
זיי טראָגן זיך דושנע אַרום אין דער לופטן
און מישן מיט בלי זיך פון ליפּעס צעשמעקט.

אַן אויסמיש פון ריחות, די נאַכט ליגט פאַרחלשט,
זי וואַלגערט זיך שיכּור אין אָנמאַכט אויף דר׳ערד,
די גרילן נאָר שפּילן אין גראָז מוזיקאַליש
און ס׳בלייכט די לבֿנה פון אויבן פאַרהערט.

לאַנדשאַפט

אַפּריל, די ביימער שטייען נאַקעט נאָך מיט צווייַגן, שוואַרץ, אָן בלעטער.
עס שמעקט מיט ערד צעטייַעטער, מיט פייַכטקייט און מיט ווינט,
מיט ביטערקייט פון רויך, וואָס ציט זיך דורך דעם וואַלד און קלעטערט,
צעשמעקט מיט דאַרף, מיט היימישקייט. פון ערגעץ בילן הינט.

דער רויך שווימט אום, ער וויקלט זיך און נעפּלדיק ער רינצלט
מיט ציטערדיקן בלוי דעם דאַרף וואָס טוליעט זיך צום וואַלד.
עס בילן הינט און ווי מיט עכאָס גאָלדענע צעבלינצלט
עס ענטפערן קאַלוזשעס אָפּ מיט זונפינקלען צעשטראַלט.

דער הימל

דער הימל נאַרט אונדז אָפּ — ער הענגט אַ ליגנעריש־פאַרשטעלטער,
ער ווייַזט אונדז נישט זייַן פּנים — אָטאָ ליכטיקט ער צעבלויט,
אָט וואָלקנט ער, נאָר באַלד שוין ווידער מיט זייַן בלויקייט העלט ער,
ווי ער וואָלט אונדז זייַן פּנים צו באַווייַזן נישט פאַרטרויט.

ער איז אַזאַ, ווייַל אויף אָן אמת עפּעס וואָס באַהאַלט ער
און טרעפט טאַקע אַ מאָל אַז ער אַנטפּלעקט זיך גאָר פאַרקערט,
ווען גרויזאַם מיט געוויטער אונדזער ערד מיט כּעס באַפאַלט ער
און שמייַסט מיט רעגן פליציקן די הילפלאָז־מידע ערד.

אַ באַרג אַ הוילער שטייַגט

די זון פאַרגייט, זי קוקט אַרויס אַדורך אַ נעפּל־הייַטל,
אָט גיט זי רויט אַ גלי און באַלד צוריק זיך אַ באַהאַלט.
אַ באַרג אַ הוילער שטייַגט, נאָר אויף זייַן קאָפּשפּיץ ווי אַ שטייַטל
עס גרינט אַ ווילד־צעוואָקסענער, געדיכטער שויבערוואַלד.

אָט רייַסט די זון זיך דורך, זי ווערט אַלץ שרפהדיקער, רויטער,
דער וואַלד פלאַמט אויף בייַם סאַמע שפּיץ געצונדן אין דער מיט,
דער באַרג ליגט אונטן פינצטער שוין, אַ נאַכטיק־דורכגעבלויטער
און נאָר דער וואַלד נאָך אין דער הויך מיט לעצטער רויטקייט גליט.

וואָלקנס

אַ שוואַכינקע זון אַזאַ בלייכע, זי קעמפּט מיט דעם ווינט דעם צעפּאָכטן,
די צוויטיקע וואָלקנס צעפּליקטע זײַ פּרוּוון פּאַרלויפן איר וועג.
צוויי ביימער שוין האַלב אָפּגעשאָטן זײַ שטייען מיט צווײַגן פאַרפּלאָכטן
און קוקן זיך צו ווי די וואָלקנס זײַ אײַלן אין ווילדן געיעג.

די וואָלקנס זײַ טראָגן זיך פרייליך, צעווינטיקט ווי שיכּור צעהוליעט,
די זון שלעפּט זיך נאָך זײַ צעוואַקלט — אָט קומט זי און אָט גאָר
פאַרשווינדט.
די ביימער מיט צווײַגן געאָרעמט זײַ שטייען צעשראָקן פּאַרטוליעט
און בלעטער צעפלאַטערטע, טויטע זײַ פאַלן צעפּאָכטע אין ווינט.

דער דעמער

אַריבער דעם נישט טאָגיקן, נישט־אָוונטיקן דעמער
לויפט אום אויף גאַס אויף האַרבסטיקער אַ פײַכטער, געלער ווינט,
ער טראָגט אַרום אַ ברומענדיקן, אומרויִקן זמר
וואָס ס׳זינגט דער טונקל אויס — אַן אַלטער בעטלער גרוי און בלינד.

דער דעמער זיצט אויף פײַכטער ערד מיט נאַסע הענט און בעטלט,
דער געלער ווינט דער האַרבסטיקער ברומט צו אים אויף זײַן באַס,
אַ יונגער בוים גיט זיך אַ נויג און ס׳פאַלט דאָס לעצטע בלעטל —
אַ קופּער־גראָשן וואָס בלײַבט ליגן אין זײַן דלאָניע נאַס.

בריקן

די זון לויפט אום זיגזאַגיק אויף דעם כוואַליעדיקן וואַסער,
ווי ס׳וואָלט פון גאָלד אַ קרײַצער דאָרט געבוירערט אין דער טיף.
ס׳דערנענטערט זיך די שקיעה שוין, דער טאָג גייט אויס, ווערט בלאַסער
און ס׳מישט דאָס גאָלד אין וואַסער זיך מיט ערשטן רויטן טריף.

אין שקיעה־שײַן עס לעבן אויף די בריקן־סילועטן,
געשפּענסטיק אויף דעם הימלפּאַן זײַ שאָטענען דערוואַכט —
זײַ שווימען לופטיקע אַרויס פון הינטער דעבער פון מאַנהעטן
און רינען אויס צעבלויטע אין דעם ברוקלינער פאַרנאַכט.

פאַר טאָג

עס בלויט, עס בלויט, די שפּיצן ביימער דורכזיכטיק צעשווומען,
זיי שאָרן זיך אַרויס פון טונקל־שאָטנדיקן קנויל.
אַ יאָדלע קריכט אַרויס פון נעפּל מיט אַ צווײַג אַ קרומען,
וואָס וויקלט זיך אַ רויכיקער ווי אָפּגעשיילט און הויל.

די וועלט ליגט נאָך נישט אָנגעטאָן, ווי שעמעוודיק באַהאַלטן,
ווי זי וואָלט נאָך איר נאַקעטקייט פאַרשטעלן אַלץ געוואָלט,
נאָר אָט רײַסט זיך דער נעפּל אויף — דורך ערשטע בלויע שפּאַלטן
גייט אויף די זון און טוט די ביימער קרוינען אָן פון גאָלד.

אַ שאָטנדיקער רײַטער

אין נעפּל טראָגט אַ רײַטער זיך, דו זעסט אים קוים — אַ שאָטן,
דיר דאַכט, ער שוועבט אום אין דער לופט, אין גאַנצן נישט אויף דר׳ערד,
דו הערסט פון פערד דעם טופּען נאָר, ווי ער וואָלט שווער געטראָטן,
נאָר ער, ער פלאַטערט אין דעם רוים — אַ שאָטן נישט קיין פערד.

דאָס פערד, דער רײַטער שוועבן אום ווי רויכיקע קאָנטורן,
דער נעפּל ציט זיי אויס, דער רײַטער פלאַטערט ווי אַ ריז,
די גרויקייט שלינגט פוןביידן אײַן די שאָטנדיקע שפּורן
און נאָר פון פערד נאָך עכאָט אָפּ דער טופּען פון די פיס.

אין שאָטן

דער וואָלקן איז געקומען און האָט אַלץ אַוועקגענומען:
דעם גאָלד, די גרינע זאַפטיקייט, די דורכגעבליטע ווײַס,
די פּישופדיקע שפּיל פון שאָטנליכט און נאָר די בלומען
געוואָרן זײַנען פאַרביקער פון אומגעריכטן בײַס.

די זון מעקט אָפּ, די זון קען מיט איר שאַרפן ליכט פאַרפירן,
פאַרבלענדן אַלע פאַרבן און זיי מאַכן בלאַס און מאַט
און נאָר אין שאָטן גליען אויף צעבלענדטע די קאָלירן,
און נאָר אין שאָטן שאַרפער ווערט נאָך זייער אַראָמאַט.

אויף יענער זײַט פון פּאַרק

אויף יענער זײַט פון פּאַרק, אַדורך דער שאָטנשפּיל פון ביימער
די הײַזער בלויען נעפּלדיק און דורכזיכטיק פאַרהויכט.
דער הימל מילכיקט, מיניעט זיך, ווערט טונקעלער, געהיימער
און נאָר מיט זונגאָלד בליציקן אַ פענצטער גיט אַ לויכט.

אַ לויכט — און לעשט זיך אויס. מיט בלוי ווערט ווידער אַלץ פאַרכליניעט,
די הײַזער־סילועטן שווימען נעפּלדיק אַרום —
אין צווײַגן־דורכזיכט בלויט די שטאָט אַ רויכיקע, צעמיניעט,
זי רוישט פאַרשטיקט — אַ נעפּל־ים מיט אומרויִקן ברום.

די אַזיערע

די אַזיערע זי מיניעט זיך — אָט ווערט זי מאַט, אָט בלויער,
זי שפּילט מיט שאָטנליכט אַ גאַנצן קײַלעכדיקן יאָר —
אין זומערן אַ פרײלעכע, אין האַרבסטן פול מיט טרויער
און ווינטער נישט פאַרפרוירן העלט זי קאַלט, נאָר בלוילעך־קלאָר.

די ביימער רינגלען זי אַרום: אין פרילינגן מיט בליטן,
אין האַרבסטן גרויע שטייען זיי שוין אָפּגעוועלקט, פאַרגעלט,
נאָר זי אַ שטענדיק ליכטיקע צווישן זיי אין מיטן,
זי קוקט מיט נײַגער ווי אַרום איר בײַט זיך אַלץ די וועלט.

הייסע כוואַליעס

די כוואַליעס הייסע, דורכגעפּעטסטע יאָגן נאָך אַ זעגל,
זיי קומען צו דעם ברעג צוריק און פאַלן אויפן זאַמד.
די סקאַלעס שוימען, זיצן ווי זיי וואָלטן זיך געפּרעגלט
אויף כוואַליעס אײַליק־קאָכיקע וואָס ס׳האָט די זון צעפלאַמט.

די כוואַליעס פּעטע, שוימיקע זיי טראָגן זיך צעזאָטן
און קענען נישט אַנטרינען — ס׳יאָגט די זון זיי נאָך צעגליט,
און נאָר פון הינטער שיפן אין דעם קילן גליווער־שאָטן
די הייסע כוואַליעס לעשן אויס זיך אָפּגעשוימט און מיד.

זיי גיסן זיך צונויף

אַ נישט־פֿאַרגעסענער פֿאַרנאַכט, אַ רויטע, גליענדיקע שקיעה,
דו האָלטסט איר האַנט און שווײַגסט, און אַלץ איז קלאָר אַזוי — אָן רייד,
דו פֿילסט איר בליק נאָר איבער זיך אַדורך איר שאָטנדיקע וויע —
אַ מיניענדיקער בלויער בליק מיט יונגער אויפֿגעוועקטער פֿרייד.

אַ מאָדנע ווײַל וואָס פֿירט צונויף דעם רויט פֿון שקיעה־פֿלאַמען
מיט מיידל־ליפּן גלוסטיקע וואָס צינדן אויך זיך רויט —
זיי ווערן איינס, זיי גיסן זיך צונויף צעגליט צוזאַמען
און דו ביסט יונג, די שקיעה לעשט, דער אָוונט קומט צעבלויט.

דער ים איז אַלט

דער ים איז אַלט, דער ברעג כאַפּט אויף די כוואַליעדיקע שוימען,
עס שמעקט דער ברעג מיט וואַסערגרינס, מיט זאַלציקייט און יאָד.
דאָ האָט דער ערשטער מענטש, קען זײַן, גאָר אָנגעהויבן טרוימען,
דערזען דעם בלויען הימל מיט דעם פֿײַערדיקן ראָד.

דאָ איז געווען דער אָנהויב, קען דאָך זײַן, פֿון מענטשנס שטאַפּלען
צום הימלהויך, צו אין־סוף אין זײַן וואַגנדיקן גאַנג.
דער ים איז בלינד, די כוואַליעס זײַנע לויפֿן אום און צאַפּלען,
און נאָר דער מענטש ער שווימט צעהעלט אויף כוואַליעס פֿון געדאַנק.

פֿאַרנאַכטיקע וואָלקנס

אַ סטאַדע וואָלקנס טראָגט דער ווינט, זיי טראָגן זיך צעפּלאָטערט —
אָט זעען זיי ווי קעמלען אויס און אָט ווי מאָנסטערס ווילד,
זיי ווערן באַלד צעשוווּמען גאָר — דער ווינט איז שוין פֿאַרמאַטערט.
איז ווערן זיי גאָר דורכזיכטיק מיט שקיעה־גאָלד צעשפּילט.

איצט זעען זיי ווי קינדער אויס מיט בלייכן ראָז פֿאַרשוווּמען,
וואָס ס׳האָט די שקיעה שטיפֿעריש, קען זײַן, זיי אויסגעטראַכט —
ווי קינדערלעך וואָס טוליען זיך אין שלאָף אַרומגענומען
אויף פּוכקע וואָלקן־פּערענעס אין ווינטיקן פֿאַרנאַכט.

נאָר בלאָסער איז דער שאָטן שוין

עס איז פאַראַן אַזאַ מין האַרבסטיק אומרויִקער פיבער —
נאָך גרינט אַרום, נאָך גליט די זון, עס שמעקט נאָך פריש די ערד,
נאָר ס׳פילט אַ יעדעס גרעזל שוין — דער זומער איז אַריבער
און ס׳אָנט אַ בוים מיט יעדן בלאַט וואָס אים איז שוין באַשערט.

כאָטש ס׳רוישט דער בוים ווי שטענדיק נאָך, נאָר ס׳איז זײַן רויש שוין שטילער,
נאָך גרינט אַרום, דער הימל בלויט נאָך דורכזיכטיק צעהעלט,
נאָר בלאָסער איז דער שאָטן שוין, אַדורכגעווינטיקט, קילער —
עס שמעקט באַצײַטנס שוין מיט שניי, מיט פראָסטיק־ווײַסער קעלט.

אַ פאַרבן־קאַרנאַוואַל

די שקיעה בלענדט, פון מערב קומט אַ כּישופדיקע אויסשטראַלונג —
אַ פאַרבנשפּיל פון גאָלד מיט פאַנס, פון פיִאָלעט מיט ראָז
און אונטן אויף דער ערד אַ פוילנדיקע האַרבסט־צעפאַלונג
פון בראָנדז און ברוין אויף זשאַווערדיקער וועלקונג פון דעם גראָז.

ס׳וואָלט דער הימל מיט דער ערד אין פאַרבנרויש צוזאַמען
געפרווט זיך צו פאַרשטעלן מיט אַ פאַרבן־קאַרנאַוואַל —
מיט בלעטערגליִ פון וועלקונג און מיט שקיעהדיקע פלאַמען
די שרעק, דעם פחד־טאַנץ פון טויט אין לעצטן בלעטערפאַל.

דער נאַכטיקער הימל

דער נאַכטיקער הימל איז אומרויִק שטענדיק —
ער ווינקט מיט די שטערן און כּישופט מיט ליכט,
ער פינקלט, ער שימערט, אַט גיט ער אַ בלענדיק,
אַט ווערט ער פאַרטונקלט אַ ווײַל אומגעריכט.

נאָר פלוצלינג דערזעסטו — דער הימל גאָר בלייך איז,
ער בײַט זיך — אַט לויכט ער, אַט איז ער פאַרקערט
און אונטן די נאַכט לויפט מיט טויזנטער ריחות,
וואָס ס׳טראָגט אום אַנטקעגן צעאָטעמט די ערד.

אַ נעפּל הילט אַלץ איַין

אַ נעפּל הילט אַלץ איַין מיט גרויען רעגנדיקן טריפן,
דער נעפּל וויקלט איַין דעם ברעג, מען זעט דעם ים שוין קוים.
געשפּענסטיקע, ווי דורכזיכטיקע שאָטנס שווימען שיפן.
זיי שווימען נישט, זיי שוועבן אין דעם דעמערדיקן רוים.

אין נעפּלדיקער שטילקייט הערסטו נאָר דעם שווענק פון כוואַליעס,
אַ הילך פון אַ סירענע גיט אַ ציטער און צערינט,
די כוואַליעס פּליעסקען שטיל און זינגען אויס צווישן סקאַלעס
דאָס ליד פון ים וואָס ריַיסט זיך צו דעם ברעג אָן אויפהער בלינד.

אַ פּוסטקייט אַ פאַרוואָרלאָזטע

די ביימער שטייען שטויביקע מיט מאַטן גרוי פאַרצויגענע,
די קאָרע די פאַרטריקנטע זי שיילט זיך ברוין, צעפּלאַצט.
די היַיזער שטייען קרום לעם זיי, הויקערדיק-געבויגענע
מיט ווענט מיט אָפּגעשונדענע וואָס רויטיקן צעקראַצט.

עס קוקן צו דער גאַס אַרויס די פענצטער פּוסט, אַנשויביקע,
אַ יעדעס פענצטער — אַ געשריי ווי פון אַ שטומען מויל,
די שאָטנס אויף דער ערד זיי ליגן אויסגעצויגן, שטויביקע —
אַ פּוסטקייט אַ פאַרוואָרלאָזטע וואָס גרוילט אַ ווּיסטע, הויל.

אין וואַלד

דער וואַלד שמעקט נאָכן רעגן מיט דעם פוילגערוך פון בלעטער,
די צוויַיגן פינקלען ציטערדיק מיט טראָפּנדיקן טריף.
אין מאָרגנוואַלד איז טונקל נאָך, די זון שטיַיגט הויך, זי קלעטערט
און ס'פאַלט דער ערשטער גאָלדפלעק אין זיין שאָטנדיקער טיף.

דער מאָך ווערט העל, ער ליכטיקט-אויף אַ גאָלדיק דורכגעגרינטער,
די שאָטנס ציִען אויס זיך ווי פון שלאָף געוועקטע פויל,
זיי וואַכן-אויף באַהאַלטענע, פאַרשטעקטע נאָך פון ווינטער,
ווי אויפגעוועקט וואָלט זיי די זון פון געל-פאַרוועלקטן קנויל.

דער וואַלד

דער וואַלד ער האַלט אין גרינעם נעץ דעם טאָג ביַי זיך געפאַנגען,
מיט צוויַיגנפלעכט פאַרפּלאָנטערט אים, פאַרשפּונען אים געדיכט.
ער האָט פאַרשלונגען מיט זיַין שטילקייט אַלע שאָרכן, קלאַנגען
און אויסגעלאָשן מיט זיַין טונקל יעדן שפּור פון ליכט.

דער וואַלד האָט נאָר זיַין טונקל ליב דעם שאָטנדיקן גרינעם
און גיט אַ זונשטראַל ווען אַ גלי, פאַרלעשט ער זיך געשווינד —
דאָס האָט דער וואַלד געגעבן מיט זיַין גרינקייט אַ פאַרשפּין אים,
אים אָפּגעקלעקט און ווידער שטייט ער שאָטנדיק צעגרינט.

##ווינטן

די ווינטן לויפן אום און וואָיען שטורעמדיק צעבלאָזן,
זיי טראָגן זיך מיט קרעכצנדיקן ברום אַדורך דער וועלט,
דיביימער בויגן זיך צו דר׳ערד, עס פלאַטערן די גראָזן,
דער הימל האָט פאַר שרעק זיַין פּנים וואָלקנדיק פאַרשטעלט.

ס׳קען זיַין, די זעלבע ווינטן זיַינען גאָר געווען מילדע,
האָט גאָט באַשטראָפט פאַר עפּעס זיי, פאַר גאָר אַ שווערער זינד —
איז לויפן זיי איצט אום געטריבן וואָיענדיקע, ווילדע
און טראָגן זיך נישט ווייסנדיק וווּהין, און בלאָנדזשען בלינד.

דער ווינט

אַדורך די בלעטער פון די ביימער לויפט אַרום דער ווינט,
ווי ער וואָלט זיי געוואָלט פון זייער היים און רו פאַרטריַיבן.
די בלעטער אָפּגעפליקטע לויפן אום, זיי פליִען בלינד,
זיי טראָגן זיך נישט ווייסנדיק ווּו וועלן זיי פאַרבליַיבן.

די ביימער שטוינען — ס׳איז דער ווינט געווען אַ מאָל דאָך מילד,
ער פלעגט דאָך זומער אין די היִצן ליַיטזעליק זיי קילן,
איצט לויפט ער אום אַ בייזער גאָר, אכזריותדיק און ווילד
און ריַיסט זיי, פליקט, און קען זיַין צאָרן און זיַין כעס נישט שטילן.

דער וואַלד שטייט ווי אַ גרינע וואַנט

אין רעגן ווערן אַלעביימער ענג צונויפגעבונדן,
זיי ווערן מיט די רעגן־פעדעם זילבערדיק פאַרשטעפּט.
דער טונקל האָט פאַרשלונגען אַלץ, די טיפקייט איז פאַרשוואונדן,
דער וואַלד שטייט ווי אַ גרינע וואַנט מיט גרויקייטן פאַרוועבט.

אַ דינער נעפּל שאַרט זיך אויף דער ערד און ווערט צערונען —
דאָס רויכערט זיך די ערד נאָך אַלץ פון הייסן טאָג צעגליט.
דער רעגן שטעפּט, די ביימער ווערן דורכזיכטיק פאַרשפּונען,
אַ בלויער טונקל הילט אַלץ איין און רויכיק אַלץ פאַרציט.

אין דעם נעפּל

די שטערן ווינקען בלייך־פאַררויכערטע, די נאַכט העלט בלאַס־לבנהדיק,
דער נעפּל דורכזיכטיקט אַ מילכיקער, אין לויער וויינען קעץ,
די לאַנגע שאָטנס ווי פון דר'ערד זיך אויפהויבן נישט קאָנענדיק,
צעוויגטע הענגען אין דעם נעפּל ווי געפאַנגען אין אַ נעץ.

די וועלט צערינט, דער נעפּל שווימט ווי ער וואָלט בייז זיך גרוי פאַרטײַענדיק
די שטערן אַלע, די לבנה אַלץ פאַרווישט און אָפּגעמעקט —
די וועלט איז אויס, ס'קען זײַן אַזוי אַ מאָל נאָך אין דעם בראשית זײַענדיק
געשוווּמען איז זי פּונקט ווי איצט — אַ רויכיק־נעפּלדיקער פלעק.

פאַר טאָג בײַם ים

עס רוישט דער ים, די מעוועס שרײַען הייזעריק צעגאָרגלט,
זיי טראָגן איבער כוואַליעס זיך מיט גרינע פאַסמעס שוים,
עס רוישט דער ים, ער ברומט אויס אין באַגינען ווי אַן אָרגל
זײַן רוגזה־ליד, וואָס עכאָט אָפּ אין נעפּלדיקן רוים.

איך שטיי פאַרבלאָנדזשעט בײַ דעם ברעג, ס'קען זײַן, אַז דער פרימאָרגן
פאַרפירט האָט מיך, געבראַכט אַהער נישט וויסנדיק פאַר וואָס —
איצט שרײַט דער ים אויף מיר, ער ברומט מיט שינאה טיף פאַרבאָרגן
און ס'גאָרגלען מעוועס איבער מיר מיט פײַנטלעכן פאַרדראָס.

אויף יענער זייט פון שטורעם

אויף יענער זייט פון שטורעם ליגט אַ גליווערדיקע שטילקייט,
ווי אַלץ אַרום וואָלט אָפּגעווישט דער רוגזהדיקער ווינט.
געבליבן איז אַ טויטער גרין, אַ זוניק־קילע מילדקייט,
אַ הימלבלוי אַ מאַטער ווי מיט גרויקייטן פאַרשפּינט.

דער שטורעם האָט אַוועקגענומען אַלץ מיט זיך: דעם פלאַטער
פוןביימער און פון גראָז, יעדן שאָרך און יעדן קלאַנג —
אַ טויטע שטילקייט גליווערט, גליווערט, ס׳גלאָצט דער טייך אַ מאַטער,
ווי ער וואָלט אויך פאַרלאָרן ווו דעם אימפּעט פון זיין גאַנג.

צוויי וואַנדערער

ווער פאַרבט זי, די לבנה, אָפּ — אַ גרינע,
ווער מאָלט זי אָפּ אויף קופּערדיקן רויט.
מיר זיינען פון דער זעלביקער מדינה —
צוויי וואַנדערער אין לאַנד פון נאַכט און טויט.

זי האָט פון דר׳הייך מיין אומעט נישט פאַרנומען,
זי האָט מיין שטימע קיין מאָל נישט געהערט,
כאָטש האָט מיין שאָטן פלאַטערדיק אַ קרומען
געשלעפּט נאָך מיר צעשראָקן אויף דער ערד.

אַ פונק פון שיין

פון נאַכט אַרויס, פון חושך, פון איר שאָטנדיקער טיף
עס טויכן אויף אַ מאָל צו דיר אַנטפּלעקט די העלסטע רגעס,
ווי דו וואָלסט אין דער פינצטער אויף אַ בלאָנדזשענדיקער שיף
אין חושך פון דער נאַכט דערזען די אויסגעטרוימטע ברעגעס.

און מעג די נאַכט פאַרשווענקען דיך, נאָר יעדער פונק פון שיין,
וואָס טויכט אַרויס פון פינצטערניש אַ פריידיק־אומגעריכטער,
מאַכט ליכטיקער, מאַכט גלויביק מער דיין בלאָנדזשענדיקן זיין,
ווי די פון דיר געצונדענע אַליין די העלסטע ליכטער.

אומעטיקער טײַך

אומעטיקער טײַך וואָס גליווערסטו אין נאַכט,
האָסט מסתּם פֿאַרגעסן שוין ווהין דו ביסט געגאַנגען —
שטאַרסטו בײַ דעם ברעג מנוחהדיק פֿאַרטראַכט,
ווי ס'וואָלט דיך אַ לבנה־חלום אומגעריכט געפֿאַנגען.

האָסט פֿאַרגעסן אַלץ, פֿאַרגעסן ווײַטער גיין
ווו מיט שײַן לבנהדיקער אויסגעבעט דײַן וועג איז —
אומעטיקער טײַך, דו ביסט געבליבן שטיין
און גליווערסט אַ געפֿאַנגענער צווישן ביידע ברעגעס.

דער ברייטער טײַך

דער ברייטער טײַך ער מיניעט זיך פֿון ביימער אַ פֿאַרשטעלטער,
דאָס גאָלד פֿון זונליכט שלאָגט זיך אָפּ צוריק פֿון אים צעגלאַנצט
און פֿלאַטערט אויף די ביימער אום אַ ציטערדיק־צעהעלטער
מיט פֿלעקן ליכטיק־גרינלעכע וואָס וויגן זיך צעטאַנצט.

דער טײַך וויגט הינטער צווײַגן זיך ווי אין אַ נעץ געפּענטעט —
אַ צאַפּלפֿיש וואָס מיניעט זיך מיט גאָלדשופּן פֿאַרהילט,
די מאַטע ביימער גליווערן, דער ים נאָר מיט זײַן בלענד האָט
צעפֿינקלט זיי מיט אָפּשײַנען מיט גאָלדיקע צעשפּילט.

אַ באַרג

אַ קלעטערדיקער באַרג קריכט אין דער הויך מיט שטיגן — טרעפּלדיק,
אויף יעדן טרעפּ — אַ וואַלד, נאָר אויף זײַן שפּיץ איז הויל — אַ פּליך.
דער הימל הענגט אויף אים אַ קרומער, מילכיקבלוי און נעפּלדיק,
אַ וואָלקנדל גיט אומגעריכט צום שפּיץ דאָרט אַ פֿאַרקריך

און בלײַבט פֿאַרטשעפּעט הענגען דאָרט אַ האַלבן באַרג פֿאַרדעקנדיק,
דער ביימערגרין ווערט גרוי פֿאַרהילט, דער באַרג זעט אויס שוין הויל,
ווי ס'וואָלטן שאָטנס הונדערטער געלאָפֿן, אַלץ פֿאַרמעקנדיק
דעם גרין, דעם בלוי און וויקלען אײַן אַלץ אין אַ נעפּלקנויל.

אַ שטוב אין וואַלד

אַ שטוב אין וואַלד, ס'איז שפּעט אין נאַכט, דיך ווענט, דאַכט זיך, גלאָקן,
אַ שאַרכנדיקע שטילקייט שווימט מיט ביימערוויש אַרום,
דו ליגסט אַ וואַכער און דו הערסט מיט אומרו שטום צעשראָקן,
ווי ס'שווימט צו דיר מיט גלאָקנקלאַנג אין טיפער נאַכט אַ ברום.

אַ שטוב אין מיטן וואַלד, די וועלט איז ערגעץ אָפּגעטראָטן,
ס'איז נאַכט, דו ביסט אַליין, עס שמעקט מיט פינצטערניש און ערד,
די ביימער שאַרכן און עס צאַפּלט אויף דער וואַנט אַ שאָטן —
ער פלאַטערט, צאַפּלט פונקט ווי דו אין טונקלקייט פאַרהערט.

דער שטרײַט

דער רויט פון ציגלוואַנט רײַסט הייס זיך דורך דעם גרין פון צווײַגן,
ווי ס'וואָלט דער קילער גרין אים זאַפטיק, שאָטנדיק געררייצט.
ער פּרוווט אַדורך די ביימער זיך אַדורכרײַסן און שטײַגן,
און צאַפּלט אין דעם בלעטערפלעכט וואָס האָט אים גרין פאַרפלייצט.

אַ גאַנצן טאָג שרײַט הייס דער רויט, ער רײַסט זיך, פלאַטערט, קלעטערט,
ביי נאַכט אַפילו גייט דער שטרײַט באַהאַלטן אין דער שטיל,
עס שלאָפט די וועלט אַ מידע שווין, עס שלאָפן גראָזן, בלעטער,
נאָר ס'גייט דער שטרײַט פון רויט און גרין אין ליכט־און שאָטנשפּיל.

דער נאַכטיקער ווינט

דער איינזאַמער ווינט זוכט פאַר זיך אויף אַ ווינקל
צו קענען פאַרטוליען אַ ווײַלע זײַן קאָפּ.
דורך וואָלקנס צעפליקטע מיט שטראַליקן פינקל
אַ שטערן פאַרוווּנדערט קוקט פלוצלינג אַראָפּ.

דער שטערן, צעשימערט פאַר שרעק, הויבט אָן גרינען,
ער קוקט זיך פון דר'הייך צו ווי אונטן דער ווינט
ער זוכט אַלץ אַ רופלאַץ און קען נישט געפינען,
און טראָגט זיך, און יאָגט זיך און בלאָנדזשעט אום בלינד.

די שיפֿן

די ליכטער די קאַלירטע שלאָגן אָפּ זיך אויף צוריק,
זיי טויכן אויף פֿון גאַסנגלאַנץ, פֿון טראָטואַרן נאַסע
און פֿלאַטערן אין ווינט אַרום צעהוידעטע און בלאַסע,
ווי טאַנצנדיקע נאָטן פֿון אַ ווינטיקער מוזיק.

די שיפֿן שטייען פֿינצטערע מיט פֿײַערן צעגרינט,
זיי גלאָצן שוואַרץ־געשפּענסטיקע, באַהאַלטענע אין שאָטן
און הערן צו זיך ווי אויף פֿאַרביק־טאַנצנדיקע נאָטן
זינגט אויס זײַן אומרו־ניגון אַ צעשראָקענער דער ווינט.

דער טײַך

עס שלינגט דער טײַך אַלץ אײַן אין זיך: דעם הימל און די שטערן,
די וואָלקנס און די זון און בײַ דעם ברעג דעם גרינעם וואַלד.
ער ציט אַרײַן אַלץ טיף אין זיך, אַלץ מוז צו אים געהערן
און טראָגט פֿון אַלץ אַרום אין זיך דעם אָפּשײַן און געשטאַלט.

די וועלט אַרום זי ענדערט זיך — אָט בלויט דער הימל בלענדיק,
אָט גרויט ער גאָר, פֿון וואַלד קוקט שוין דער בלאָנדער האַרבסט אַרויס,
נאָר ער, דער טײַך, ער בײַט זיך ניט, ער שווימט, ער פֿלייצט ווי שטענדיק,
מעג פֿרילינג זײַן, מעג האַרבסט שוין זײַן — דער טײַך ער שטראָמט פֿאָרויס.

בלויקייט

די נעפּלדיקע בלויקייט וואָס צעשווימט זיך אויף דעם וואַסער
ווערט פֿלוצלינג גאָלדיק דורכגעזיפּט מיט פּערלמוטער־שײַן
וואָס מיניעט זיך אין פֿאַרבנשפּיל דאָ העלער און דאָ בלאַסער
און זאַפּט זיך אין די כוואַליעס אין די ווינטיקע אַרײַן.

די בלויקייט ווערט אַלץ גאָלדיקער, דער נעפּל ווערט צערונען,
די זילבער־כוואַליעס לעשן זיך, זיי ווערן העל באַגילדט.
דער גאַנצער טײַך ווערט מיט אַ פּערלמוטער־שײַן פֿאַרשפּונען
און נאָר די לופֿט נאָך מיניעט זיך מיט בלויקייטן צעשפּילט.

איך ווייס עס

איך קוק אויף דעם פעלדז, אויף די בויגיקע כוואַליעס
וואָס רײַסן צום ברעג זיך — איך קוק און איך טראַכט:
ווי שיין אָט די שפּיל איז, ווי פּרעכטיק דער שטראַל איז,
וואָס ציטערט צעפינקלט מיט גאָלד אין פאַרנאַכט.

נאָר ווייסט אָט דער ים און דער פעלדזיקער ברעג עס?
פאַרשטייט עס פון שקיעה דער גליִיִקער פלאַם?
נאָר איך וואָס מײַן דויער געציילט איז אין רגעס —
איך ווייס עס, ווײַל אייביקער בין איך פון ים.

די שיף

די שיף זי שטייט שוין בײַ דעם ברעג, זי איז נאָר וואָס געקומען.
עס דעמערט שוין, די פּאַסאַזשירן קומען שנעל אַרויס.
ס'ווערט אַלץ פאַרמישט: דער מענטשנשטראָם פון שטאָט דער ווײַטער ברומען
און פון דעם ים דער ווינטיקער, דער כוואַליעדיקער ברויז.

ס'ווערט טונקל שוין. ס'האָט אַ לאַמטער זיך אויף דער שיף צעאַפּלט
באַלד וועלן אַלע זיך צעגיין — די נאַכט פאַלט האַסטיק צו
און שטיל וועט זײַן. די שיף נאָר טראָגן וועט אין זיך דעם צאַפּל
פון ים, פון כוואַליעס רוישיקע וואָס ווייסן נישט פון רו.

דער ים פאַר טאָג

אַ נעפּל האָט דער ים פאַרשטעלט, דער ים ליגט בלוי פאַרשווומען,
אַ מאַטער, אויסגעלאָשענער אין טונקל פון באַגין.
די נאַכט איז שוין אַוועק און ס'איז דער טאָג נאָך נישט געקומען
און ס'רייסט זיך קוים אין נעפּל דורך דער ים זיך מיט זײַן גרין.

זײַן כוואַליעשוועגק נאָך טראָגט זיך אום מיט מורמלענדיקן ברומען,
וואָס ציט זיך, ציט זיך אָן אַן אויפהער פול מיט שטילן קלאַג,
ווי ס'וואָלט אַ קינד אָן ווערטער נאָך בלויז מיט אַ קרעכץ אַ שטומען
געריסן זיך אין נעפּל פון דער נאַכט צום העלן טאָג.

דער ווינט איז שוין פון לאַנג אַוועק

דער ווינט איז שוין פון לאַנג אַוועק, דער בלויער טײַך נאָך ציטערט
און ס׳ציטערט אויף זײַן אויבערפלאַך אַ מילכיק־ווײַסער שטעג,
ווו ס׳צאַפּלט די לבנה נאָך, צעפּיצלט און צעשפּליטערט —
אָט שווימט זי זיך פאַנאַנדער שוין — אַ זילבער־גרינער פלעק.

די ביימער רוישן ווי פאַרשטיקט, עס שאָרבן שטיל די גראָזן,
ווי אין דער נאַכט זיי וואָלטן זיך אָן אומרו־סוד פאַרטרויט...
דער ווינט איז שוין פון לאַנג אַוועק און האָט אין טײַך געלאָזן
אַ בלוי־גערינצלטע לבנה אויף איר זילבערהויט.

כוואַליעס

מיט גרינע שנאָבלען שוימיקע, מיט אויסגעשטרעקטע פליגל
די כוואַליעס טראָגן זיך ווי פייגל פול מיט אויפגערוישטן שטיף —
און ווערן אויס. דער ים ווערט שטיל — אַ דורכגעהעלטער שפּיגל,
וואָס האָט די כוואַליעס אײַנגעשלונגען אין זײַן בלויער טיף.

און ווידער לויפן כוואַליעס אָן — אַ פלאַנטערקנויל אַ ווילדער
פון לייבן גרין־צעגריוועטע אין האַסטיקן געיעג —
און ווערן אויס. דער ים ליגט רויק, שטיל, אַ כּלומרשט מילדער —
די כוואַליעס ליגן אײַנגעשלונגען ערגעץ אויף זײַן דעק.

אַ פאַרנאַכטיקער נעפּל

די וואָלקנס גרייכן שוין צום דאַך, אַ קנוילנדיקער נעפּל
פאַרציט די גאַס, ווי ס׳וואָלט אַ שפּינוועבס אַלץ אַרום פאַרשפּינט.
פון גרויען טונקל שווימט אַרויס אַ פענצטערשויב, אַ טרעפּל,
אַ קאַץ און אַ לאַמטער וואָס גלאָצט נאָך נישט־געצונדן בלינד.

דער טאָג גייט אויס, דער נעפּל קנוילט, די קאַץ ווערט גרויער, גרויער,
זי שאָטנט זיך אַ ווײַלע פון דער גרויקייט נאָך אַרויס,
דער נעפּל האָט פאַרשלונגען אַלץ, פאַרשווומען אַלץ מיט טרויער —
די קאַץ בײַ דעם לאַמטערן און דאָס טרעפּל פון דעם הויז.

די וואָלקנדיקע גרויקייט

די וואָלקנדיקע גרויקייט הענגט אַ פּערלמוטער־בלאַסע,
זי ווערט אַלץ שווערער, טונקעלער — זי שלינגט אַלץ אײַן, פאַרצערט,
זי קוועטשט צונויף די גאַנצע שטאָט — אַ בלייִיק־שווערע משא,
וואָס דריקט אַראָפּ די ווענט, די דעכער, פּרעסט זיי צו דער ערד.

דער טאָג זעט אויס ווי אַ פאַרנאַכט גאָר, דעמערדיק פאַרשווומען,
די שטאָט זעט אויס געזונקען אין אַ וואַסער אויף דער דעק.
פאַרנעמסט נאָר ווי פון גרויער טיף גייט אויף איר קרעכץ, איר ברומען
און ווי עס שרײַען ליכט־סיגנאַלן בלוטיק־רויט מיט שרעק.

אַ סצענעבילד

דאָס הויז מיט טורעמס בײַ דעם טײַך — די גאַנצע פּאַנאָראַמע:
דער שמאָלער וועג וואָס ציט זיך באַרג אַרויף און בײַ זײַן סוף,
דער וואַלד, דאָס אַלץ זעט אויס — אַ דעקאָראַציע פון אַ דראַמע,
אַ סצענעבילד, וואָס גליווערט שטום אין אַ לעטאַרגיע־שלאָף.

קיין קול אַרום, קיין פייגלטריף — אַ שרעקעוודיקע שטילקייט,
ווי ס'וואָלטן אויך די קלאַנגען דאָ פאַרשטיינט געוואָרן — שטום,
ווו אַלע פאַרבן לעשן זיך אין רוייִקער פאַרפילטקייט —
פאַרשטומטע פאַרבן אין אַ גרוי־פאַרגליווערטן אַרום.

דער ווינט ליגט אײַנגעלייגט

דער הימל איז נישט בלוי, נישט גרוי, ער הענגט אַ ליימיק־בלאַסער
מיט וואָלקנדלעך מיט געלבלעכע פאַרקוקטע צו דער ערד,
ווו פון דער רעגנדיקער נאַכט נאָך שטייט אַ בוים אַ נאַסער
און דורכגענעצטע גראָזן גרינען שאָטנדיק־פאַרטרערט.

די לופט איז שווער אַדורכגעווייקט פון נאַכטיק־לאַנגן רעגן,
דער ווינט ליגט אײַנגעלייגט, פאַרקלעמט — קיין פלאַטער נישט,
קיין בלאָז,
ווי צוגעפּרעסט ער קען זיך נישט אַ ריר טאָן, זיך באַוועגן
און ס'שאָרכט דער ווינט, און קרעכצט, ווי ער געשטיקט וואָלט זיך
אין גראָז.

אַ שוואַרץ־צעפּליקטער קאַפּעליוש

דער פּאַרק שטייט מיט קאַלוזשעס אַ נאָכרעגנדיק פאַרגאָסענער,
די ביימער רוישן ווינטיק נאָך און גלאַנציק־פײַכט צעגרינט
און ס'פלאַטערט ווי אַ פויגל מיט די פליגלען דורכגעשאָסענע
אַ שוואַרץ־צעפּליקטער הוט פאַרפלויגן אויף אַ צווײַג אין ווינט.

ער פלאַטערט דאָרט דער קאַפּעליוש אַ ווינטיקער, צעריסענער,
וואָס עמעץ האָט אַרויפגעוואָרפן קען גאָר זײַן אין שפּאָס.
דער ווינט ער רײַסט, ער פליקט אים אַזאַ רישעותדיק־פאַרביסענער
און ער, ער צאַפּלט, פלאַטערט דאָרט אַדורכגערעגנט, נאַס.

אַ פייגעלע ליגט טויט

דורך בלויע ווײַטקייטן גייט אויף אין מיר אַ זוניקער פרימאָרגן —
איך בין אַ קינד און אויף דער גאַס בײַם ראַנד פון טראָטואָר
אַ פייגעלע אַ קליינס ליגט טויט — צעטראָטן, צי דערוואָרגן
מיט אויגן גלאָזיק־גלאָציקע וואָס קוקן אויף מיר שטאַר.

אַזוי פיל יאָרן שוין, וואָס האָט מיט מיר אַלץ נישט פאַרלאָפן,
דורך מענטשן־אויגן טויטע האָט דער חורבן מיך געיאָגט,
נאָר איך זע אַלץ דאָס פייגעלע, די אַפּלען טויטע אָפן,
זי קוקט אויף מיר, איך זיץ בײַם שוועל און זוניק איז דער טאָג.

אַ שאָטנדיקע שיף

דער טאָג גייט אויס, די שקיעה ברענט, ווי אין אַ קופּער־טיגל
זי פלאַקערט אַ צעשמאָלצענע, צעגליט בײַם ראַנד פון ים.
דער ים שלאָגט רויק אָפּ אין גליווער פון זײַן גרינעם שפּיגל
די פלאַטערדיקע רויטקייט פון דעם שקיעהדיקן פלאַם.

די מעוועס גאָרגלען הייזעריק, די גרינע כוואַליעס שוימען,
זיי לעקן קוים, נאָר קוים, דעם ברעג מיט שווענקנדיקן שטיף
און נאָר בײַם האָריזאָנט מיט שוואַרצן סילועט פון קוימען
עס שווימט אַרײַן אין שקיעה־פלאַם אַ שאָטנדיקע שיף.

אין דעם דעמערדיקן סקווער

דער ווײַטער רויש פון גאַסן ווי דער כוואַליעשוועניק פון ים,
וואָס טראָגט זיך מורמלענדיק צעברומט בײַ אויסגעדראַכטע ברעגעס,
דער סקווער מיט גרינעביימער אין דער גרויער הײַזערראַם,
דער טאָג וואָס טריפט שוין אָפּ מיט לעצטע שקיעהדיקע רגעס —

כ׳האָב ליב פאַר נאַכט צו זיצן אין דעם דעמערדיקן סקווער,
ווען פענצטער צינדן בלייכע זיך מיט ערשטע אָוונט־ליכטער,
וואָס טריפן אָפּ מיט אומרו און מיט נאַכטיקן באַגער,
מיט אומעט און מיט בענקשאַפט פון פאַרגעסענע געזיכטער.

דער הונט

אַ זומערטאָג, די זון שטייט הויך — זי שטײַגט. אַ זייגער עלעף
ווערט גאָלדיק־העל די גאַס, די שויבן שײַנען הייס צעגליט.
אַן אַלטע פרוי פירט אויף אַ פּענטע דורך דער גאַס אַ כּלב,
דער הונט ער לויפט, ער יאָגט. זי לויפט אים נאָך מיט מידע טריט.

דער הונט איז יונג, אים רופט די גאַס אַ זוניקע, צעבלענדטע,
ער בילט, ער שפּרינגט, בײַ יעדן טראָט גיט ער זיך בייז אַ ריס
און ס׳דאַכט, אַז נישט די פרוי פירט אים, דעם כּלב, אויף דער פּענטע,
נאָר ער פירט גאָר די פרוי, וואָס לויפט אים נאָך מיט אַלטע פיס.

אַ זומערטאָג

עס גליט די זון, בײַם ראַנד פון פעלד שטייט אויסגעשפּאַנט אַ פערד,
ער טרינקט פון קאָריטע בײַם קילן, שאָטנדיקן ברונעם.
אַ גרויסער, גרויער שטיין ליגט אַ פאַרגליווערטער אויף דר׳ערד.
זײַן דאָרשטיקייט טרינקט גלייך אָן מיט הייסן ליכט די זון אים.

שוין אָנגעטרונקען, הויבט דער פערד צוריק צום שטאָל אָן גיין,
ווי ס׳פינקלט אַ צעגלאַנצטער אויף דער זון דער שטאָל פון אַקער
און נאָר אַ גרוי־פאַרגליווערטער, אַ דאָרשטיקער דער שטיין,
ער טרינקט און טרינקט אָן אויפהער אַלץ דעם זוניק־הייסן פלאַקער.

אַ טאַטערישער ניגון

אַ טאַטערישער ניגון שווימט אַ דאַוונענדיקער פרומער,
ס'איז פרײַטיק — האַלבער טאָג, דער ניגון שווימט מיט כוואַליעס ליכט.
דאָס פענצטער שטייט צעעפנט ברייט — ס'איז זוניק־הייסער זומער
און פון דער זײַט פון פענצטער קוקט באַהאַלטן אַ געזיכט.

אַ מיידל קוקט אַרויס, די זון באַגילדט איר מויל, די באַקן,
די קרומע פינקל־אויגן און די לאַנגע שוואַרצע צעפּ,
וואָס וויקלען זיך ווי שלאַנגען אויף איר האַלדז און אויף איר נאַקן,
און הינטער איר דער ניגון פון אַ ווײַטן מזרח־סטעפּ.

דאָרפישער לאַנדשאַפט

דער היי אַ פריש־געשניטענער, ער שמעקט מיט גרינער קילקייט,
מיט ווינטיקייט מיט פייכטער און מיט שאָטנדיקער נאַכט.
נאָר ס'עכאָט נאָך דער זילבערקלאַנג פון קאָסעס אין דער שטילקייט
מיט שטימעס פון די שניטערינס צעזונגענע, צעלאַכט.

דער טאָג ליגט אַלץ פאַרשטעקט נאָך דאָ, ער ווימלט אין די גראָזן,
ער שאָרכט נאָך אַ באַהאַלטענער פון הינטער מײַנע טריט.
עס שמעקט די קילקייט נאָך מיט זון וואָס ס'האָט דער טאָג געלאָזן
צוזאַמען מיט דעם קאָסעקלונג און עכאָ פון אַ ליד.

אַ בוים

דער טאָג איז הייס, אין פענצטער הענגט האַלב־צוגעמאַכט אַ לאָדן,
אין שטוב איז קיל, איך שטיי נאָר ביי דער שפּאַרע און איך קוק —
אַ בוים שווימט אום אין הימל, ווי ער וואָלט זיך דאָרט געבאָדן,
געטרונקען זיך אין בלויקייט וואָס טריפט אָפּ פון אים צום ברוק.

ס'וועדט אַלצדינג בלוי, די בלויקייט הויבט שוין אָן צו אונדז פאַררינען
דער הימל רײַסט זיך דורך דער שפּאַרע אויך צו אונדז אַרײַן,
דער בוים לעם פענצטער ראַנגלט זיך, ער וויל פון בלוי אַנטרינען,
נאָר שווימט אַוועק אַ הילפלאָזער אין ים פון בלויער שײַן.

אַ ביימעלע אַ יונגס

אַ ביימעלע אַ יונגס שטייט אין דעם שטורעמדיקן וועטער,
עס בויגט זיך, נויגט זיך נידעריק, צעשראָקן צו דער ערד,
ס׳קען זײַן, עס איז מתפּלל איצט מיט רויש פון זײַנע בלעטער
צום גאָט פון ווינט און ווײנט מיט טראָפּנס רעגנדיק פאַרטרערט.

די אַלע ביימער שטייען שטײַף, פאַרהאַרטעוועט אין שטורעמס,
זיי ווייסן שוין און טראַכטן פאַר זיך גלײַכגילטיק און שטום —
ס׳אַרט ווייניק וואָס דעם גאָט פון ווינט דעם ביימעלעס יסורים
און ס׳איז אומזיסט זײַן תּפילה טאָן, זײַן קרעכצנדיקער ברום.

אַ נידעריקער בוים

אַ נידעריקער בוים, די צווײַגן הענגען — גרינע שלאַנגען,
זיי ציִען מיט די שפּיצן זיך אַלץ נענטער צו דער ערד,
ווי זיי וואָלטן געוואָלט אַלץ צו דעם גראָז אַראָפּ דערלאַנגען
וואָס פּינקלט גרין־צעזוניקט פון דעם מאָרגנטוי פאַרטרערט.

די לאַנגע צווײַגן ציִען זיך פון בוים אַראָפּגעהאַנגען
און קענען נישט דערגרייכן צו דעם פּינקלענדיקן גראָז,
און ציטערן ווי לעבעדיקע, כּישופֿדיק געפֿאַנגען,
און שאָרכן אין דער מאָרגנשײַן פון יעדן ווינטלבלאָז.

ביימער

צעוויפּגעשטיקט מיט צווײַגן שטייען ביימער ענג פאַרפּלאָכטן,
כּאָטש אָפּגערוקטע שטייען זיי אַ יעדער מיט זײַן שטאַם.
די שקיעה גליט, דער מערבֿ־הימל רויטיקט ווי געשאָכטן
און ס׳טריפט מיט רויטע בלוט־טראָפּנס אויף צווײַגן הייס איר פלאַם.

איז שטייען זיי, די ביימער, מיט דעם הייסן רויט פאַרלאָפֿן,
זיי טוליען זיך צעשראָקענע פאַרגליווערט, פאַרכטיק־שטיל,
קיין פויגלפּיפּס, קיין שאָרך, קיין פּאָך, דער ווינט איז אויך אַנטלאָפֿן
און נאָר די גראָזן ציטערן אין ליכט און שאָטנשפּיל.

##ביימער אין רעגן

די ביימער שטייען אין דעם רעגן אויסגעשפּרייט די צווײַגן,
ווי זיי וואָלטן דעם גרויען רוים אַרומגענעמען געפּרוווט,
ווי זיי וואָלטן אַרײַנזאַפּן געוואָלט דעם קילן שוויַגן,
וואָס שווימט אַרום פאַרנאַכטיק אין דער האַרבסטיק־פײַכטער לופט.

די צווײַגן פלעכטן זיך צונויף אין טונקעלער פאַרהילטקייט,
זיי וויקלען אײַן דעם גאַנצן פּאַרק, פאַרשטריקט ווי אין אַ נעץ,
וווּ ס׳ליגט שוין אַלץ געפאַנגען דאָרט: די גרויקייט און די שטילקייט,
פאַרשוווּמענע מיט פײַכטקייטן פון רעגנדיקער נעץ.

אַ שוואַרצער בוים

דער נעפּל האָט דעם פײַכטן גראָז מיט גרויקייטן פאַרצערט,
דער דעמער האָט אַ רויכיקער דעם וואַלד פאַרהילט, פאַרוויקלט
און ווי אַ מאַטער שפּיגל אַ צעבראָכענער אויף דר׳ערד
דער טײַך גלאַנצט אָפּ אין נעפּלגרוי צעשפּליטערט און צעשטיקלט.

אַ לעצטע בלויקייט מיניעט נאָך, אָט ווערט זי אויך שוין מאַט,
דער נעפּל ווערט געדיכטער אַלץ, הייבט אָן אַלץ העכער שטײַגן
און נאָר אַ בוים אַ שוואַרצער מיט אַ האַרבסטיק לעצטן בלאַט
ער רײַסט דעם נעפּל דורך מיט זײַנע שפּיציק־שאַרפע צווײַגן.

הוילע ביימער

די ביימער שטייען הוילע שוין, די צווײַגן טונקלען נאַקעט,
אַ קראָ אַן אויפהער קראַקעט אויף אַן אָפּגעבלויזטן בוים,
די וואָלקנס בלאָנדזשען צוויטיקע, צעפלאַשעט, אָפּגעבליאַקעט,
זיי שלעפּן זיך ווי בעטלערס אום מיט טאָרבעס אין דעם רוים.

אַזוי גייט אויף דער טאָג אין האַרבסט. אין דעמער פון באַגינען
אַ קלעפּעדיקער נעפּל הילט אַלץ אײַן מיט פײַכטער קעלט,
די ביימער קריכן שוואַרץ אַרויס ווי גליווערדיקע שפּינען,
ווי זיי מיט שפּינוועבס־נעפּלען וואָלטן גרוי פאַרוועבט די וועלט.

דער רויך

דער רויך וואָס גייט פון קוימען אויף איז דער פאַרברענטער בוים,
ער קרײַזלט זיך אַרויף, אַרויף אין שוועבנדיקן שטײַגן,
ווי דאָס וואָלט זײַן נשמה גאָר געפלאַטערט איצט אין רוים,
געצויגן זיך, געהויבן זיך מיט רויכיק־בלויע צווײַגן.

דער זעלבער בוים, נאָר אויפגעלייזט אַרויסגעשיילט פון הויט,
אין פלאַמענגלי זיך אויסגעטאָן פון גוף אין לעצטער ווײַלע
צו שטײַגן איצט אַרויף, אַרויף און אויפגיין העל צעבלויט —
אַ וווּנדערבוים אַ הימלשער, אַ בלויער בוים של מעלה.

טאָג און נאַכט

אויף יענער זײַט טאָג

די נאַכט פון דעם טאָג וואָס דאַרף קומען שטייט הינטער מײַן טיר נאָך
פאַרסודעט,
נאָר איך פיל באַצײַטנס איר אָטעם וואָס ווינטיקט מיט קילן באַריר,
כאָטש זי איז אין גאַנצן נישטאָ נאָך, זי וויגט זיך נאָך ערגעץ צעהוידעט
אויף יענער זײַט טאָג וואָס דאַרף קומען, אויף יענער זײַט שוועל פון
מײַן טיר.

זי קנוילט נאָך אין כאַאָס פון שעהען, ווו ס'ווערט נאָך געשטאַלטיקט מײַן
מאָרגן,
מיט וואָלקנס וואָס זײַנען נישטאָ נאָך, מיט חושך אויף יענער זײַט ליכט,
מיט ווערטער וואָס זיינען נאָך שטומע, אָן חידוש, אָן פרייד און אָן זאָרגן,
נאָר איך פיל באַצײַטנס איר אָטעם, איך זע שוין אַצינד איר געזיכט.

אַ ספק־טאָג

אַ ספק־טאָג גייט אויף צו מיר אין דעם געדיכטן שנייפאַל,
די קאַלטע ווײַסקייט רוקט אַרײַן פון גאַס צו מיר איר האַנט,
דער גאַנצער צימער צאַפּלט אויף מיט דורכגעבלייכטן צווייפל,
ווי ס'וואָלט אַ וואַנט צעשראָקן נישט דערקענט די צווייטע וואַנט.

אַלץ פלאַטערט אום צעשראָקן אין דעם אויפגעוואַכטן ספק
און פרווט צוריק באַהאַלטן זיך, נאָר ס'יאָגט זיי נאָך דער ווײַס,
וואָס שווימט פון גאַס אין שטוב אַרײַן אָן אויפהער אַלץ, אָן־סופיק
און וויקלט אײַן, און וועבט אַלץ אײַן אין שנייִק־ווײַסן קרײַז.

די מאַנטיקס

די מאַנטיקס קומען זיך צונויף מיט גרויקייטן לעם דיר,
דער ערשטער טאָג פון נייער וואָך גייט בלייך אויף, אָפּגעבליאַקעט,
פון אין דער פרי צעשראָקן קוקט דיך אָן פון גאַס די טיר —
אַ נײַע וואָך בלײַבט שטיין פאַר דיר נישט אָנגעטאָן נאָר, נאַקעט.

דער טאָג איז שיין — אַ פרילינגטאָג, ס׳איז מײַ — עס גרינט, עס העלט,
נאָר הינטער אָט דער שיינקייט קוקט אַרויס דער בלויער מאַנטיק.
מאַכסט אויף די טיר און גייסט אַרויס — עס קוקט דיך אָן די וועלט,
דו זעסט זי נישט —איר פּנים איז פאַרשטעלט נאָך און נישט קאַנטיק.

אַ טאָג

דער טאָג אַ צעשוווּמענער גרויט — אַ פאַרגליווערטע בלאַסע מעדוזע,
וואָס קוקט ווי דורך גלאָז פון אַקוואַריום צו מיר אין דעם פענצטער אַרײַן
און איך אויף מײַן איינזאַמקייט־אינדזל, איך בלאָנדזשע — אַ ראָבינזאָן
קרוזאָ,
פון וועלטישן שיפסבראָך פאַרוואָרפן אין לאַנד דאָ פון קיינעמס נישט זײַן.

אַרום מיר עס פליעסקען מיט כוואַליעס די ימען פון מענטשלעכער
פרעמדקייט
און איך אויף מײַן איינזאַמקייט־אינדזל, אין אָנפלייץ פון צווייפל און קלאָג
איך קוק אַ פאַרלאָרענער הילפלאָז, דערוואָרגן פון שטומער פאַרקלעמטקייט,
ווי ס׳גלאָצט ווי אַ גרויע מעדוזע אין פענצטער פאַרגליווערט דער טאָג.

גלאַדיאָלאַס

דער אָפּשײַן פון שקיעה נאָך גלעט מיך און צערטלט —
איך זיץ בײַ דעם פענצטער פאַרחלומט און קוק,
ווי ס׳דעמערט אין ראָם פון די שויבן צעפּערטלט
אַ גאַס אין פאַרנאַכט מיט אַ טונקעלן ברוק.

דאָרט לעשט זיך דער טאָג שוין. מיט צויטיקע פּאַלעס
עס שאַרן די שאָטנס זיך לאַנגזאַם צום ראָג,
נאָר דאָ אויף מײַן טיש, נאָך צעהעלט גלאַדיאָלאַס,
זיי טראָגן נאָך זוניק אויף קעפּלעך דעם טאָג.

אַ מפּיל־טאָג

אין גרויען מאָרגן בלייבט אַ טאָג, אַ טויטער טאָג — אַ מפּיל,
וואָס ס'האָט די נאַכט געבוירן אויף אַ נעפּלדיקער גאַס.
מײַן פענצטער גרויט פאַרנאַכטיק ווי אַ מאַטער בעלמע־אַפּל,
אַ נעפּלדיק־פאַרגליווערטער ער גלאָצט פאַרלאָשן, בלאַס.

דער נעפּל האָט אַלץ אײַנגעשלונגען אין זײַן קנויל צעגרויטן,
אַלץ אָפּגעווישט, אַלץ אָפּגעמעקט — אַ דעמערדיקער פלעק,
ער האַלט אין זײַנע אָרעמס דאָרט אַ בלינדן טאָג, אַ טויטן —
אַ מפּיל־טאָג, וואָס ס'האָט די נאַכט געבוירן אים פאַר שרעק.

אַ טאָג גאָר אָן אַ נאָמען

איך טראָג אַ קינדערש טאָג אַרום, אַ טאָג גאָר אָן אַ נאָמען,
אָט דאַכט מיר — ער איז האַרבסטיק־גרוי און אָט צעפּרילינגט־בלוי,
אַ מאָל ווערט ער אַ שבת גאָר מיט צוגעמאַכטע קראָמען
און גאָר אַ מאָל — אַ מאַרקטאָג מיט אַ שיכּורלעכן גוי.

אַ טאָג — אָן אויסגעמיש פון טעג, אָן אויסטערליש צעשפּילטער,
ווער ווייס אים ווען ער איז געווען, ווער ווייס אין וועלכן יאָר,
ער לעבט אין מיר דורך ווײַטקייטן אַ נעפּלדיק־פאַרהילטער,
ווו אַלץ איז דאָרטן אויסדאַכט בלויז, נאָר איך אַליין בין וואָר.

אַ נעפּלדיקער טאָג

מיט הימלען פלאַכע, טונקעלע, מיט נעפּלען גרוי־פאַרשווומען
אַרײַנגעקוקט אין פענצטער האָט דער טאָג מיט מוטנעם בליק,
ווי ער וואָלט גלײַך פאַר טאָג שוין אַ פאַרנאַכטיקער געקומען,
אַ נישט־דערשלאָפן מידער באַלד אַוועקצוגיין צוריק.

ער האָט צו מיר זיך דורכן פענצטער נעפּלדיק געצויגן
און אָנגעוואָרפן אויך אויף מיר אַ דרימל מיד און פויל,
און אין דעם ספק טאָג און נאַכט מיט דעמערדיקע אויגן
געשווומען בין איך צו אַ וועלט פון גליווערדיקער גרויל.

צו דעם געהיימען ציל

דו קענסט די טעג פון לעבן זיי נישט אײַנפּאַסן אין ראַמען,
ווי בילדער אָפּגעמאָלענע פון גורלדיקער האַנט —
זיי שטייען נישט־פאַרענדיקטע און גיסן זיך צוזאַמען
אין המשך דעם פאַרהוילענעם וואָס איז אונדז נישט באַקאַנט.

נישטאָ אַ טאָג אַזאַ וואָס שטייט פאַר זיך אַליין פאַרענדיקט,
דײַן לעצטער טאָג אַפילו בלײַבט נישט אָפּגעזונדערט שטיין —
ער ציט זיך, ציט זיך ווײַטער אַלץ, ווי אַלע טעג, ווי שטענדיק
צו דעם געהיימען ציל וווּ אַלץ באַקומט אַ זין, אַ מיין.

דער טאָג גייט אויס

דער טאָג גייט אויס, די זון הויבט אָן זיך צו דעם מערב נויגן,
אַ שאַרכנדיקער מינחה־ווינט גיט אומגעריכט אַ בלאָז,
ער דאַוונט שטיל, די ביימער שטייען פאַרכטיקע געבויגן
און הערן צו זיך ווי ער דאַוונט פרום דער ווינט אין גראָז.

דער טאָג גייט אויס, דער טאָג איז קורץ — עס איז שוין ענדע זומער,
די וועלט שווײַגט בלוי־פאַרנאַכטיק שוין ווי אײַנגעהילט אין סוד,
די ביימער שטייען, הערן צו זיך ווי דער ווינט אַ פרומער
אין געלע גראָזן דאַוונט צו אַ ווינטיק־ווײַטן גאָט.

און קיינעם וועט נישט אײַנפאַלן

אַ שווינדזיכטיקער טאָג גייט אויס פאַרחלשט בײַ די שוועלן,
מיט קראַנקער רויטקייט קוקן פענצטער אָן זיך מיט פאַרדאַכט,
די גוסטדיקע שקיעה לייגט אָן אָפּשײַן אויס אַ געלן —
דער אָוונט קומט, דער טאָג ליגט שוין אין מיסטקאַסטן פון נאַכט.

די גאַס צינדט מיט לאַמטערנס זיך ווי מיט נשמה־ליכטער
און קיינעם וועט נישט אײַנפאַלן אין אָוונט־שנעלן יאָג
פון מענטשנשטראָם, וואָס אײַלט מיט כלומרשט פריידיקע געזיכטער,
אַז דאָס גייט ער באַגלייטן אפשר גאָר זײַן לעצטן טאָג.

דער טאָג

עס טרעפט דער טאָג האָט אָפּגערוישט, דער טאָג איז שוין אַנטשוויגן,
נאָר אין דײַן אויער ברומט ער נאָך, כאָטש ס׳איז אַרום שוין נאַכט,
אַט ווי עס גייט אַ מאָל דיר נאָך דער עכאָ פון אַ ניגון,
כאָטש אָפּגעשפּילט דער פידל ליגט שוין אין פוטליאַר פאַרמאַכט.

נאָר ס׳ברומט נאָך אַלץ זײַן ניגון און ער עכאָט אין דײַן אויער,
אַזוי איז אויך דער טאָג וואָס האָט דיך פריידיק־העל באַגלייט —
ער לעבט אין דיר, ער זינגט אין דיר, זײַן עכאָ אַלץ נאָך דויערט,
כאָטש ס׳האָט די נאַכט באַהאַלטן אים, פאַרמאַכט אים אין איר שייד.

אַט וועט דער טאָג באַלד דעמערדיק פאַרגיין

פון אונטער מײַנע פענצטער לעשט זיך דער געוויין פון גאַס,
ווי זי וואָלט זיך געבעטן איך זאָל איר געוויין דערהערן.
דער טאָג גייט אויס, די פענצטער טונקלען אומעטיק און בלאַס
און נאָר די שקיעה אויפן ברוק טריפט אָפּ מיט רויטע טרערן.

איך הער זיך צו, ווי ס׳לעשט זיך אונטער פענצטער איר געוויין,
אַט שאַרט זיך שוין פון הינטער ווענט אַן אָוונטיקער שאָטן,
דער רויש גייט אויס, אַט וועט דער טאָג באַלד דעמערדיק פאַרגיין
און ליגן וועט שוין טויט די גאַס פון אונטער טריט צעטראָטן.

אַ בייזער טאָג

אַ זלידנער, בייזער טאָג, ער האָט געדראָט מיך צו פאַרשטיינען
מיט חוזק און מיט שינאה־רייד, מיט בליקן פול מיט האַס.
מיר האָט געדאַכט — מיט קינדערשע פאַרגעסענע געוויינען
איז פול מײַן בלוט, איז פול מײַן האַרץ, איז פול די גאַנצע גאַס.

ס׳האָט אַלץ אויף מיר געלויערט הײַנט — אַ יעדער בליק, באַרירונג,
דער טאָג האָט מיך באַלאַגערט מיט נסיונות און פאַרדראָס,
אַ טאָג אַזאַ איך טראָג נאָך איצט אַרום פון אים די שפּירונג —
אַ וועלט איז קעגן מיר און איך, איך ווייס נישט אַלץ פאַר וואָס.

דער מאָרגנדיקער טאָג

דער מאָרגנדיקער טאָג ווינקט פון דער נאַכט אַרויס באַצייטנס,
כאָטש טיף פאַרבאָרגן אין דעם חושך שוועבט ער אום און וואַכט,
זיין אָטעם פלאַטערט נאָך באַהאַלטן ערגעץ אין דער ווייטנס
און נאָר דער ווינט טראָגט אים אַרום אַדורך דער בלינדער נאַכט.

דעם אָנזאָג פון אַן אָפּשיין נאָר, וואָס ס'טראָגט דער ווינט פאַרבאָרגן
אין דעם צעבלויטן פלאַטער פון זיין שטיפערישן יאָג,
ווו הינטער אים אין פינצטערניש שלייכט אום פאַרשטעלט דער מאָרגן,
וואָס גנבעט זיך שוין דורך דער נאַכט — דער קומענדיקער טאָג.

צווישן טאָג און נאַכט

ס'איז גוט אַזוי פאַרטוליען זיך, נישט וואַך זיין און נישט שלאָפן,
פאַרגליווערן ווי אין דער מיט צווישן טאָג און נאַכט,
ווי איך וואָלט פון דעם לאַנד פון מיין טאָג־טעגלעכקייט אַנטלאָפן
און אַלע טירן צו דער וועלט פון הינטער זיך פאַרמאַכט.

אַזוי אין אָט דעם דעמערלאַנד פון זיך אַליין אַנטרינען,
אין יענעם לאַנד, ווו ס'איז נישטאָ קיין אָנהויב און קיין סוף,
ווו דו אַליין הויבסט אויף זיך אַן צעשווימען זיך, צערינען,
אין ספק טאָג און נאַכט, אין ספק וואַכיקייט און שלאָף.

ווייל באַלד וועט אויך דער טאָג נישט זיין

זאָפּ איין אין זיך דעם האַרבסטטאָג, זאָפּ איין אים מיט די אויגן
און זאָל ער זיך צעשווימען אין דיין בלוט מיט לעצטן גרין.
ס'וועט מאָרגן שוין דער הימל זיין מיט גרויקייטן פאַרצויגן
און אָפּמעקן דעם גרין וועט שוין אַ געלבלעכער בורשטין.

טאָ, זאָפּ אים איין דעם טאָג מיט לעצטער זוניקייט און פרישקייט,
און זאָל ער אין דיין לייב פאַרבלייבן איינגעקריצט, פאַרקאַרבט,
מיט לעצטן גרין, מיט ערשטן גאָלד אין בונטער אויסגעמישטקייט,
ווייל באַלד וועט אויך דער טאָג נישט זיין — ער לעשט זיך שוין און שטאַרבט.

דער רויטער טריף

די זון איז שוין אין מערב־זײַט מיט לעצטן רויט פֿאַרגאַנגען
נאָר ס׳ליגט נאָך אַלץ אַ רויטער טריף פֿאַרגעסן אויף אַ שויב,
ווי ס׳וואָלט מײַן פֿענצטער אים געהאַלטן אין דעם גלאָז געפֿאַנגען
כאָטש ס׳ליגט דער טאָג פֿאַרלאָשן שוין, צעטראָטן לאַנג אין שטויב.

דער רויטער טריף — ער גליט נאָך אַלץ, ער ציטערט נאָך און פֿינקלט
דער לעצטער אָפּשײַן פֿון דעם טאָג, אָט בלאָסט ער, ווערט שוין ראָז.
די נאַכט זי קוקט שוין בלינד אַרויס פֿון שאָטנדיקן ווינקל,
זי שאַרט זיך צו דער שויב און לעשט אים אויס אין קאַלטן גלאָז.

אין בין־השמשות

דער בין־השמשות פֿירט צונויף די וואָר מיט אויסגעדאַכטקייט,
זיי גיסן זיך צונויף, זיי ווערן איינס ווי אויסגעמישט,
ווען ס׳וויקלט אַלץ געהיים אײַן די צעדעמערטע פֿאַרנאַכטקייט
און אַלץ ווערט טונקל אָפּגעמערקט, ווערט שאָטנדיק פֿאַרווישט,

ווי ס׳וואָלט דער טאָג זיך מיט דער נאַכט צווישן זיך פֿאַרשטענדיקט —
זיי בלײַבן שטיין און קוקן אָן זיך ביידע אויף אַ ווײַל,
ס׳קען זײַן צום ערשטן מאָל און איז די רגע שוין געענדיקט
זיי שיידן זיך — דער טאָג פֿאַרגייט, די נאַכט קומט אין געאײַל.

שאָטנס טאַגיקע

דורך אויפֿגעמאַכטע טירן פֿאַלן פֿאַסן ליכט אַרײַן,
די שאָטנס ווערן אומרויִק, זיי פּרוּוון ווו אַנטרינען,
זיי שפּרינגען פֿון די ווענט אַראָפּ אַריבער פֿאַסן שײַן
און פּרוּוון אין דער נאַכט אַ מקום־מקלט ווו געפֿינען.

דאָס זײַנען שאָטנס טאַגיקע. באַגינען פֿול מיט סוד
זיי שלײַכן שטיל אַרײַן זיך מיט פֿאַרשלייערטע געזיכטער,
זיי זיצן אויף די ווענט און קוקן נאָך דיר יעדן טראָט,
און ווערן ווו פֿאַרשווונדן בײַ דער שײַן פֿון אָוונט־ליכטער.

אין נעפּל פון פאַרטאָג

אין נעפּלען, וואָלקנס אײַנגעהילט איז דער פאַרטאָג געקומען,
ער האָט די ביימער ווינטיק זיי געבויגן צו דער ערד,
ווי ער וואָלט מיט די אָרעמס זײַנע זיי אַרומגענומען
און איבער זיי מיט ערשטע טראָפּנס רעגנדיק געטרערט.

די פענצטער האָבן נאַכטיק נאָך דעם רעגנטריף געטרונקען,
מיט שווינדלענד מיט בלעכענעם געטונקלט גלאָציק־שווער.
די גאַס האָט אין דעם נעפּלגרוי געזונקען אַלץ, געזונקען,
אַ נעפּלדיק דערוואַרגענע אַן גלוסטן, אַן באַגער.

עס זײַנען טעג פאַראַנען

עס זײַנען טעג פאַראַנען — כ׳גיי אַרום פון גאָט געפאַנגען,
איך גיי אַרום פאַרשיכּורט פון זײַן מאַכט, באַרוישט, צעהעלט,
ווי ער וואָלט מיר געהיים פאַרטרויט: די אַלע פאַרבן, קלאַנגען
דאָס האָב איך דאָך פאַר דיר פאַרגרייט — די שיינקייט פון דער וועלט!

— דאָס אַלץ פאַר דיר: דאָס ליכט פון זון, דעם שימער פון די שטערן,
דעם זומער־ווינטער־איבערבײַט, דעם טויש פון טאָג און נאַכט
און דיך אַליין, דעם מענטש פון גלוסט, פון לײַדנשאַפט, באַגערן,
האָב איך אין קאַלטער אײַנזאַמקייט מיט בענקשאַפט אויסגעטראַכט.

נאָר קומט די נאַכט

דער טאָג איז פאַר דײַן זעונג און די נאַכט פאַר דײַן געדאַנק,
בײַ טאָג איז אַלץ ווי אָפּגעדעקט — דו ביסט פאַרקוקט צום דרויסן,
דו ווילסט די וועלט די גאָר אָנקוקן — איר פּנים און איר גאַנג,
איר אומרו צו באַנעמען, צו פאַרשטיין וואָס זי איז אויסן.

נאָר קומט די נאַכט, בלײַבסטו אַליין, זי הילט דיך אײַן די נאַכט
און דײַן געדאַנק גייט אויף אַנטפּלעקט, טויכט אויף פון דײַנע טיפן,
און אַלץ קריגט פאַרעם און געשטאַלט, אַלץ ווערט אויף ס׳ניי פאַרטראַכט,
ווי דו וואָלסט אויף אַן אמת ערשט דעם סוד פון וועלט באַגריפן.

נאַכט

דער נאַכטיקער הימל איז אומרויִק שטענדיק —
ער כּישופט מיט שטערן, מיט בלויקייט און ליכט,
ער פינקלט, ער שימערט, אַט גייט ער אַ בלענדיק,
אַט ווערט ער פאַרטונקלט אַ ווייַל אומגעריכט.

ער כּישופט — אַט דאַכט דיר, דער הימל גאָר בלייך איז,
ער טויִשט נאָך אַנאַנד זיך — אַט איז ער פאַרקערט
און אונטן די נאַכט לויפט מיט טויזנטער ריחות
וואָס ס׳טראָגט איר אַנטקעגן צעאָטעמט די ערד.

אין מיטן נאַכט

עס טרעפט אַ מאָל אין מיטן נאַכט נישט ווייַט שוין פון באַגינען
דערפילסטו ווי עס רירט דיך אָן דער עבר מיט זייַן האַנט,
ווי ער וואָלט דיך געזוכט, געפּרוּווט אַ גאַנצן טאָג געפינען
און דיך געטראָפן ליגן מיטן פּנים צו דער וואַנט.

דו ליגסט אַלץ איינס אַ שלאָפלאָזער, די נאַכט ווערט גרויער, גרויער,
דער עבר זעצט אַוועק דיך פלוצלינג אויף דעם ראַנד פון בעט
און אַלץ גייט אויף צוריק, טויכט אויף צוריק מיט שטומען טרויער
ווען ס׳איז נישטאָ פאַר רחמים מער קיין וואָרט און קיין געבעט.

דער שאָרך פון נעכט

אין טיפן בלעטערקנויל דעם גרינעם, אין פאַרהוילענעם געפלעכט,
ווו ס׳טונקלט זיך קילקייט אַ פאַרשאָטענע באַהאַלטן,
דאָרט פינצערט נאָך דער סודותדיקער אומרו פון די נעכט,
וואָס שאָרכט אַרויס דורך צווייַגנדיקע אויפגעמאַכטע שפּאַלטן.

דער שאָרך פון נעכט — ער פלאָטערט דאָרט אין צווייַגנפלעכט אַרום
און זינגט דער זון דער אַנטקעגן גאָר פון שטערנדיקע וועלטן
אַ ליד וואָס ס׳קען דער טאָג אים נישט פאַרשלינגען מיט זייַן ברום —
אַ נאַכטיק ליד וואָס פלאָטערט אום אין מיטן טאָג צעהעלטן.

אין נאַכטיקן סך־הכּל

איך מאַך אַ חשבון בײַ דער נאַכט, איך ליג אויף מײַן געלעגער
און קוק אַדורך, איך װעג און מעסט מײַן יעדע שעה פון טאָג:
װער איז געװען דער מאַנער הײַנט, װאָס האָט געװאָלט דער פרעגער —
איך ליג און טראַכט אַדורך מײַן יעדן ענטפער, יעדן זאָג.

בײַ נאַכט זע איך געגנוי מײַן יעדן שטרויכל, יעדן װאַקל,
בײַ נאַכט װערט ערשט מיר אַלצדינג קלאָר און ניגלה יעדע זאַך,
װען אַלץ דערזע איך אויף דאָס נײַ אין נאַכטיקן סך־הכּל —
איז ליג איך און איך װעג, און מעסט, און שלאָף נישט אַלץ, און װאַך.

בײַ נאַכט קום איך צוריק

בײַ נאַכט קום איך צוריק צו זיך, בײַ טאָג פּרוּװ איך אַנטרינען
פון זיך, פון אַלע גלוסטונגען װאָס ראַנגלען זיך אין מיר,
איך פּרוּװ אין רויש פון טאָג אין פרעמדע רייד אַ טרייסט געפינען,
כ'פּרוּװ לײַטערן זיך דורך אַ װאָרט, דורך מענטשלעכן באַריר.

נאָר בײַ דער נאַכט קום איך צוריק, צו טונקעלע באַגערן
זיי טויכן אויף און אַלץ פאַרשװינדט — די גאַנצע װעלט אַרום
און איך הויב אָן אין רויש פון בלוט מײַן אייגן שטים דערהערן,
װאָס איז פאַרשטעקט אַ גאַנצן טאָג געלעגן אין מיר שטום.

אין דער פינצטער

פאַר װאָס זשע פילן מענטשן זיך גאָר אַנדערש אין דער פינצטער,
פאַר װאָס זשע װערט דאָס בלוט אין דיר מיט גלוסטונג פול בײַ נאַכט?
אַ יעדעס װאָרט אַ יעדער בליק, אַ יעדער שפּיר דער מינדסטער
גייט דעמאָלט אויף מיט פיבערדיקע בענקשאַפטן דערװאַכט.

די פינצטערניש טראָגט אום, קען זײַן, אַן אוראַלט־ערשטע שפּירונג
װאָס לאָזט דיך נישט צו רו בײַ נאַכט — דײַן בלוט װערט גלוסטיק־שװער,
דײַן לײַב געװועקט װערט װאַך אַדורך איר טונקעלער באַרירונג
און רוישט מיט אורנאַכט אויף, און ברויזט מיט ערשטיקן באַגער.

פינצטערניש

די ווייכע פינצטערניש זי וויקלט איַין דיך צערטלענדיק ווי פּליוש,
זי גלעט דיך מיט אַן ערשטער, לאַנג־פאַרגעסענער באַרירונג
און דו דערפילסט גאָר פּלוצלינג מיט אַ נײַ־אַנטפּלעקטן חוש
ווי ס׳גייט פאַר דיר די וועלט אויף מיט אַ בראשיתדיקער שפּירונג.

דאָס טויכט זי איצט אַרויס אַדורך דעם פינצטערן געהיל,
ווי זי געוואַכט האָט טיף אין דיר אַ שאָטנדיק־פאַרדעקטע
פון יענע טעג ווען דו ביסט נאָך געקראָכן אויפן דיל —
דײַן ערשטע זעונג פון אַ וועלט אַן אומבאַקאַנט־אַנטפּלעקטע.

אַ זומערנאַכט אַ פינצטערע

אַ זומערנאַכט אַ פינצטערע, אַ זומערנאַכט אָן שטערן,
דער הימל אַ פאַרכמאַרעטער גלאַצט טונקל פון דער הייך.
דער חושך הילט דיך איַין, דו קענסט נישט זען, דו קענסט נישט הערן,
ווי ס׳וואָלטן פּליוש־געוואַנטן דיך פאַרהילט, פאַרוויקלט ווייך.

ווי ס׳וואָלט אַ סאַמעט־פינצטערניש די גאַנצע וועלט פאַרהאַנגען,
דו פילסט, דו ווערסט דערשטיקט, דו ווערסט דערוואָרגן פון דער נאַכט.
זי נעמט אַרום — פאַרוויקלט דיך, דו ביסט פון איר געפאַנגען,
ווי ס׳וואָלט דיך אין אַ סאַמעטשטײַג די פינצטערניש פאַרמאַכט.

כ׳האָב מורא פאַר דער פינצטערניש

כ׳האָב מורא פאַר דער פינצטערניש ווי אין די קינדער־יאָרן,
איך ליג אין מיטן נאַכט און הער מיט אויגן צוגעמאַכט —
עס רוישט די וועלט, זי לויפט, ווי כ׳וואָלט אין ערגעץ ווו געפאָרן,
געטראָגן זיך דורך פנימער פאַרהוילענע אין נאַכט.

איך ווייס און פּרוּוו אין מײַן געדאַנק זיך שׂכלדיק באַהערשן —
דאָס איז דאָך נאָר אַן אויסדאַכט, ס׳רוישט די גאַס אַרום, דער ווינט,
נאָר ס׳שרײַט די נאַכט, עס קען דאָך זײַן, אָט ווי אין טאָג דעם ערשטן,
ווען ס׳האָט די וועלט באַגעגנט מיך — אַן ערשט־געבוירן קינד.

חצות

די נאַכט געלעגן איז פאַרהערט, נאָר ס'האָט דער ווינט געשוויגן,
ווי ער וואָלט אַ פּאַראומערטער באַהאַלטן זיך אין גראָז.
אַ לאַנגער שאָטן האָט זיך פּלוצלינג אָנגעהויבן וויגן,
צעשאָקלט זיך, ווי גרייטנדיק זיך אָפּצוריכטן חצות.

דער גראָז האָט זיך צעשאָרכט, דער רויש געוואַקסן איז, געשטיגן,
דער ווינט האָט אויך זיך אויפגעכאַפּט, געגעבן לײַכט אַ בלאָז,
די נאַכט געלעגן איז פאַרהערט צום נישט־געהערטן ניגון,
ס'איז שטיל, דער שאָטן שאָקלט זיך — דאָס ריכט ער אָפּ שוין חצות.

פאַרנאַכטן רופן מיך צוריק

פאַרנאַכטן רופן מיך צוריק מיט גליענדיקע שקיעות
איך גיי מיט זיי אַהין פון וואַנען כ'בין אַ מאָל אַוועק,
בײַ נאַכט קער איך זיך אום פון אַלע פלאַמיקע נסיעות
איך קום צוריק אַ מידער פון דעם אויסטערלישן וועג.

דער וועג דערציילט פון אַלץ וואָס איך האָב שוין געהאַט פאַרגעסן
נאָר מאָדנע איז, וואָס דווקא אין דער שקיעהס פאַרבנשפּיל
גאָר גייען אויף פאַר מיר די סאַמע טונקלסטע מעת־לעתן,
ווען איך האָב דורך אַ פרעמדער וועלט געבלאָנדזשעט אָן אַ ציל.

נאַכטיקע שאָטנס

אַ יעדער שאָטן ליגט בײַ טאָג — אַ טויטער גליווער־גולם,
ער ליגט פאַרשטעקט ווי אומבאַמערקט און גיט זיך נישט קיין ריר.
בײַ נאַכט כאַפּט אויף זיך אין דער שטוב פון שאָטנס אַ בית־עולם,
זיי שאַרען זיך אַרײַן דורך אַלע שפּאַרעס, דורך דער טיר.

פון שאָטן־הימלען קומען זיי, פון שאָטנגאָט שליחים
און פילן אָן די ווענט מיט שטומען, טונקעלן געשריי.
זיי פלאַטערן אַרום אין שוואַרצע, ווינטיקע תּכריכים
און ווערן אויס, ווי פון אַ נישט־געהערטן שאָטנקריי.

אין שטערנגעץ

איך ליג אויף דר׳ערד און קוק אַרויף. ס׳איז נאַכט און אין מײַן דרימל
מיר קומט עס פֿאָר — אַז נישט דער הימל שטערנט אויף מײַן קאָפּ,
נאָר איך ליג גאָר אין דר׳הייך און אונטער מיר ליגט גאָר דער הימל,
אַט פֿאַל איך אין זײַן שטערנגעץ, איך זינק אַראָפּ, אַראָפּ.

אַט שלינגט ער אײַן מיך באַלד און איך מיט זיסער שרעק אַ שטומער,
איך פֿאַל אָן אויפֿהער אַלץ, איך זינק אַלץ אָן אַ סוף.
די שטערן ווערן נענטער, ווערן גרעסער שוין אַרום מיר —
אַט ליג איך שוין אין שטערנגעץ און רײַס זיך אויף פֿון שלאָף.

דײַן קינדערשער געוויין

אַט זיצן בײַ דער נאַכט אַליין, פֿאַרקוקט אויף דעם פּאַפּיר,
ווען ס׳פֿאַלט פֿון לאָמפּ אַ מאַטער קרײַז פֿון דורכגעלײַכטער העלקייט.
אין שטוב איז שטיל: עס דרימלען ווענט, עס שאָטנט זיך די טיר
און ס׳שטומען אַלע ווערטער נאָך אין נאַכטיקער פֿאַרשטעלטקייט.

און אין דער שטילקייט פּלוצלינג גאָר, אַט ווי פֿון זיך אַליין,
דורך נאַכטיקייט פֿאַרהוילענער אין טונקלקייט דערהערן
דײַן ווײַטן, נישט פֿאַרלאָשענעם נאָך קינדערשן געוויין,
וואָס בלאָנדזשעט אין די נעכט אַרום מיט נישט־געשטילטע טרערן.

דעם דיכטערס גאַנג

אַזוי איז שוין דעם דיכטערס גאַנג

וואָס יאָגט דעם דיכטער, טרײַבט אים, רעגט אים אָן צום אַלעם ערשטן?
דעם מענטשנס גורל און גערانגל, זײַן געבורט און טויט.
דערנאָך זוכט ער דאָס וואָרט אויף און אין וואָרט שוין דעם באַהערשטן
ווערט זײַן מחשבה אין אַ ליד דער אייביקייט פאַרטרויט.

אַזוי איז שוין דעם דיכטערס גאַנג — זײַן זעונג צו אַנטפּלעקן,
פאַרנעמען אַלץ און זײַן געדאַנק פאַרוועבן אים אין וואָרט,
אין ליד פאַרוואַנדלען זײַן געפיל — די אַלע פריידן, שרעקן,
ביז ער אַליין וועט מיט זײַן טויט גאָר ווערן דער אַקאָרד.

דורך דעם דיכטערישן כּישוף

איך בין די וועלט מגלה, כ׳בין איר שטענדיקער אַנטפּלעקער —
די וועלט זי טונקלט אין איר שאָל פאַרשלעפערט און פאַרשטעלט.
איך פּרוּוו מיט וואָרט באַצווינגען זי, איך ווער מיט וואָרט איר וועקער,
אַז אויפגיין פון איר טונקלקייט זי זאָל צו מיר צעהעלט.

נאָר זי, די וועלט, זי לאָזט זיך נישט, ווי זי וואָלט זיך געשוואוירן
צי זאָל זי פון דער טונקלקייט אַרויסגיין צו דער ליכט,
נאָר אויפגעוועקט, באַצוווּנגען פון דעם דיכטערישן כּישוף
גייט אויף אַדורך די שורות פון מײַן ליד ערשט איר געזיכט.

דעם דיכטערס זעונג

דער דיכטער ברענגט אַדורך זײַן וואָרט די זעונג פון דער וועלט,
ווי ס'ברענגט פון יאָגד דער יעגער זײַן געפאַנג נאָך זײַן צוריקקער.
דאָס וואָרט ליגט הינטער אותיות ווי מיט אַ פּלויט פאַרשטעלט,
נאָר ס'וועקט דער דיכטער אויף אים, פון זײַן זעונג ווי פאַרשיכּורט.

אַזוי ווערט דורך דעם דיכטערס דמיון ערשט דאָס וואָרט צעהעלט,
ווען ס'וועקט זײַן זעונג אויף דאָס וואָרט וואָס גליוועריט מאַט, פאַרשלעפערט,
ווי גאָר אַ מאָל, ווען בראשיתדיק פאַרטראַכטנדיק די וועלט
געוועקט דאָס וואָרט פון שלאָף האָט דורך זײַן זעונג דער באַשעפער.

דורך שורות פון זײַן ליד

דער דיכטער פּרוּווט אין שורות פון זײַן ליד זיך אויסבאַהאַלטן,
ער וויל אַ נישט געזעענער צו קענען גאָר פאַרשטעלט
אַרײַנקוקן און זען ווי דורך אַ שליסללאָך, צי שפּאַלטן
ווי קוקט זי אויף אָן אמת אויס, די פאַרמאַסקירטע וועלט.

די וועלט זי נאַרט אונדז אָפּ, זי טראָגט אום טויזנט פאַלשע צורות,
זי טרויט אונדז נישט און יעדע זאַך פאַרהוילט זי און באַהאַלט
און ער, דער דיכטער, פּרוּווט אַדורך די שפּאַרעס פון די שורות
אַרײַנקוקן און פּאַרט דערזען איר אמתע געשטאַלט.

איך טראָג דאָס וואָרט

מען זאָגט, ס'איז דאָ אַ מיסטישער צוזאַמענהאַנג פון ציפער,
אין צאָלן גאָר באַהאַלטן ליגט די גורלדיקע שפּיל —
אין זייער שײַכות ליגט אַ זין אַ געטלעכער, אַ טיפער,
דער סוד פון גאַנצן וועלטבאַשאַף, דער תּכלית און דער ציל.

נאָר איך, דער מענטש, וואָס טראָגט אויף זיך די וועלט מיט אירע עולן,
וואָס האָט דעם טונקל פון דער וועלט מיט מײַן געדאַנק צעהעלט,
איך טראָג אַריבער ציפערן, אַריבער אַלע צאָלן,
דאָס וואָרט, וואָס נאָר מיט אים האָט גאָט באַשאַפן אונדזער וועלט.

דורך די שפּאַרעס פון די שורות

מײַן שורה איז אַ פענצטערל, מײַן וואָרט איז ווי אַ שפּאַרע
ווי עמעצער אַרײַנקוקן דורך זיי וועט אין מײַן וועלט
און אַלץ דערזען: מײַן פרייד וואָס רײַסט ווי זון זיך דורך אַ כמאַרע,
ווי ס׳ווערט מײַן וואָרט פון האָפענונג צעגאָלדיקט און צעהעלט.

און אפשר דורך די שפּאַרעס פון די שורות, פון די ווערטער
וועט ער פאַרנעמען דאָרטן גאָר דעם הילך פון מײַנע טריט
און ער אַליין וועט בלײַבן שטיין גאָר פּלוצלינג אַ פאַרהערטער,
און מיך דערזען, דעם מענטש אַליין, דורך שורות פון מײַן ליד.

דער חשק צום שרײַבן

דער חשק צו דעם שרײַבן איז ווי שיכּרות, איז ווי ליבע
און דו ביסט הילפלאָז — ווערסט געיאָגט, געטריבן פון דעם דראַנג,
און כאָטש דו ביסט פאַרשיכּורט, דאָך, נישט וויסנדיק די סיבה,
דערפילסטו גאָר אַז טיף אין דיר וואַכט ניכטער דײַן געדאַנק.

ווי מאָדנע איז, דער חשק יאָגט, נאָר ערגעץ אָפּגעזונדערט
וואַכט קיל גאָר דײַן געדאַנק, ער קוקט אַדורך אַלץ וואָס דו טוסט,
ער ציילט און מעסט און דו, דו פילסט אַליין פאַרגאַפט, פאַרוווּנדערט
ווי עמעץ זיצט אין דיר און צוימט דײַן לײַדנשאַפט, דײַן גלוסט.

דער אימפּעט פון מײַן גאַנג

כאָטש ס׳גייען אין די לידער מײַנע לאַנגזאַמע די שורות,
נאָר הינטער זיי לויפט נאָך די גאַס מיט אימפּעט און מיט האַסט,
מיט אויפגערויש פון פרעמדע רייד, מיט אײַלנדיקע צורות,
וואָס גיסן זיך צונויף און ווערן איינס אין שטראָם פון גאַס.

אַזוי אין מײַנע ווערטער וואָס איך האָב זיי שטיל פאַרשריבן,
וואָס שווימען בלומרשט רויִקע אַדורכזיכטיק און קלאָר
גאָר ברויזט דער אומרו פון מײַן טאָג וואָס איז אין זיי פאַרבליבן,
דער אימפּעט פון מײַן גאַנג אין אונדזער ווירבלענדיקער וואָר.

און שרײַבט אַלץ לידער

איך האָב געלייענט ביכער און די וועלט אין ליד באַשריבן
און בין צום סוף נאָך אַלעמען אַן אַלטער ייִד געבליבן,
אַ ייִד וואָס האָט געדאַרפט אפשר בײַ נאַכט גאָר זאָגן תּהילים,
נאָר זיצט בײַם טעלעוויזיע גאָר און זעט אַן אַלטן פילם.

דער גורל האָט דורך לענדער מיך, דורך פרעמדע שטעט געטריבן
און כ׳בין צום סוף נאָך אַלעמען אַן אַלטער ייִד געבליבן,
וואָס אים געדאַרפט האָט אפשר זײַן דאָס וואָרט שוין אויך דערווידער —
איז זיצט ער גאָר בײַ נאַכט נאָך ווי אַ מאָל און שרײַבט אַלץ לידער.

צום ערשטן מאָל

דאָס צימערל ווו איך האָב מיט מײַן גורל זיך באַגעגנט
געווען איז אַ פינפטער גאָרן אויף דער דזשיקע גאַס.
ס׳איז האַרבסט געווען — אַ גרויער טאָג, אַן אויפהער האָט געגעגנט,
דאָס פענצטער האָט געקוקט אויף מיר צעשראָקן כמורנע נאַס.

דאָס האָב איך דאָך צום ערשטן מאָל אַ ליד פֿאַר זיך געשריבן,
די שטוב איז פול געווען מיט גרויער ווינטיקייט און קעלט,
אַזוי איז יענער טאָג אין מיר אויף שטענדיק שוין פֿאַרבליבן —
דאָס פענצטער וויינט, נאָר דאָס פּאַפּיר גייט אויף צו מיר צעהעלעט.

דאָס ליד ווערט זײַן געזיכט

אַדורך דעם וואָרט דערהערסטו אָפט דעם קלאַנג פון דיכטערס שטימע,
אַדורך זײַן ליד גייט אויף צו דיר זײַן אויסזען, זײַן באַגער —
זײַן ליד איז ווי זײַן אונטערשריפט, זײַן ליד איז ווי אַ חתימה
וואָס קיינער קען נישט נאָכמאַכן, זײַן שורה — דאָס איז ער.

אין יעדן וואָרט באַהאַלטן ליגט אַ שטריך פון דיכטערס פּנים,
זיי קומען זיך צונויף ווי אין אַ שפּיל פון שאָטנליכט,
ווו אַלע שורות זײַנען נאָר די שטריכן, די סימנים
וואָס גיסן זיך אין ליד צונויף. דאָס ליד ווערט זײַן געזיכט.

פון גערא־נגל אַ געזאַנג

די לײַדנשאַפטן רײַסן זיך דורך אַלע מײַנע גלידער,
דער יצר־הרע גייט מיר נאָך, ער ברענט מיר מײַנע טריט,
איך פּרוּוו פון שלעכטס אַנטרינען דורך מײַן וואָרט, דורך מײַנע לידער,
איך לײַטער זיך מיט יוגנטלעכער ריינקייט פון געמיט.

איך פּרוּוו דאָס בייז באַזיגן, אונטערדריקן אַט דאָס רישעות,
דעם וועג פאַר זיי פאַרשטעלן צו מײַן האַרץ, צו מײַן געדאַנק,
איך נעם אין וואָרט מײַן תּאווה און מײַן צניעות. און צעמיש עס
און ס׳ווערט אַ ליד געבוירן — פון גערא־נגל אַ געזאַנג.

אַ סימן פון מײַן גאַנג

איך בין צו גאָט נאָך אַלץ דורך מײַנע לידער עולה־רגל,
גאָטס אומרוּווינט קרײַזט אום אין מײַנע ווערטער הייס, צעגליט —
אויף כוואַליעדיקע זוּנגען איך שווים צו אים, איך זעגל
און איבער שורות ווי אויף טרעפּ איך שטײַג צו אים אין ליד.

איך פיל, בײַ מיר אין בלוט שווימט אום אַ סודותפולע בשׂורה
וואָס זינגט אין מיר באַהאַלטן מיט נישט־ערדישן פאַרלאַנג
און איך, איך גיי, איך שפּאַן צו אים, איך שטײַג מיט יעדער שורה,
און ס׳איז מײַן יעדעס ליד נאָר ווי אַ סימן פון מײַן גאַנג.

ווער ווייס שוין וויפל מאָל

צו לעבן אין אַ וועלט פון מערדערס און פון רויבערס
און שרײַבן בײַ דער נאַכט פון ליבע און פון גליק,
און זען ווי ס׳ציטערן די שטערן אין די שויבן
נאָך ווי אַ מאָל מסתּם, מיט טויזנט יאָר צוריק.

און ריידן צום פּאַפּיר מיט ווערטער בלומרשט קלוגע,
מיט קינדערש־תּמימותדיקן, זינגענדיקן קול —
אַ, גאָט! צי בין איך נישט גאָר דול אַ מאָל, משוגע
דאָס אַלץ צו איבערחזרן — ווער ווייס שוין וויפל מאָל.

מיט מײַן שטילסטן ליד

גאָטס אומרוּווינט טרײַבט מיך אַרום, ער יאָגט מיך, גיט קיין רו מיר,
ער לאָזט מיך צו קיין ברעג נישט צו און איך פון אָרט צו אָרט
איך בלאָנדזשע אום — אַ וואַנדערער. דער שטורעמווינט אַרום מיר
פאַרשרײַט מײַן קול, וואָס טראָגט צעשראָקן, הילפלאָז אום מײַן וואָרט.

דער שטורעם האָט פאַרקלעמט מײַן קול, פאַרלאָשן מײַנע ווערטער,
זיי ליגן איצט דערוואָרגענע, פאַרשטיקט אין מײַן געמיט
און איך האָב צאַרט געוואָלט דאָך זײַן, געוואָלט אַ קוים געהערטער
די שיינקייט פון דער וועלט פאַרטרויען מיט מײַן שטילסטן ליד.

יענער טאָג

זאָל זײַן, אַז ס׳האָט די זון אין יענעם טאָג פון מײַן געבאָרן
מיך אָנגעפילט מיט הייסן גלי וואָס העלט נאָך אַלץ אין מיר,
וואָס גייט מיר נאָך, באַגלייט מיך דורך דעם גאַנג פון אַלע יאָרן
און זינגט אַרויס פון מיר מיט זוניק־גלײזקן באַריר.

אַזוי, קען זײַן, אַז יענער טאָג אַ זוניקער, צעהעלטער
האָט ליכטיקער געמאַכט מײַן גאַנג אויף האַרבסטיק־גרויער ערד
און זינגט אַרויס פון ליד בײַ מיר פאַרבאָרגן, אַ פאַרשטעלטער
מיט זוניקייט, כאָטש יעדעס וואָרט מעג האַרבסטיק זײַן, פאַרטרערט.

מײַן ליד איז ווי אַ שטײַג

אין אַלע ווערטער איז מיר ענג — מײַן ליד איז ווי אַ שטײַג,
ווו הינטער קראַטעס פון די שורות ליג איך דאָרט געפאַנגען.
אָמשעדנסטן איז מײַן ליד ווען איך פאַרטראַכט נאָך אים און שווײַג,
נאָך איידער מײַן מחשבה ווערט מיט ווערטער אָנגעהאַנגען.

ווען אַלץ איז נאָך אין בראשית בלויז, ווען ס׳איז נאָך נישט פאַרשקלאַפט
מײַן ערשטיקע מחשבה פון די שורות און די ווערטער,
ווען מײַן געדאַנק נאָך בלאָנדזשעט אום מיט ערשט־אַנטפּלעקטער קראַפט
און איז פאַר מיר אַליין נאָר אָן די ווערטער אַ געהערטער.

ווי איך ווער אַליין אַ ליד

וואָס איך הער נאָר און וואָס איך זע נאָר, אַלץ וואָס קומט צו מיר אַנטקעגן
קריגט אַ קלאַנג באַלד, קריגט אַ וואָרט באַלד — זינגט אַרויס פון מײַן געביין.
ס׳קען דאָך זײַן, די וועלט זי׳ בלאַנדזשעט, לויפט גאָר אום אויף קרומע וועגן
נאָר דורך מיר קריגט זי אַ תּיקון און איך ווער אַ ליד אַליין.

כ׳ווער אין גאַנצן דורכגעניגונט, כ׳ווער אין גאַנצן דורכגעווערטערט
אַלץ וואָס כאַאָסט, בלאַנדזשעט, טונקלט, קריגט געשטאַלט, ווערט העל צעגליט.
ס׳ווערט אין מיר אַלץ אייביק און אייער, און מײַן וואָרט אַליין פאַרהערט ווערט
ווי עס קלינגט אין מײַן געביין אָפּ, ווי איך ווער אַליין אַ ליד.

דער גאַנג פון וואָרט צו וואָרט

אַ וואָרט קען דורך דעם צווייטן וואָרט ערשט ווערן דיר פאַרשטענדלעך,
זיי גיסן זיך צונויף און ווערן גאַנץ נאָר זאַלבעצווייט,
ווי מאַן און ווײַב וואָס ווערן איינס און דורך די יאָרן ענלעך,
ווי נישט אומזיסט זיי וואָלטן זיך אַ לעבן לאַנג באַגלייט.

אַזוי איז אָט דער גאַנג פון וואָרט צו וואָרט אַ נישט אומזיסטער —
זיי טרעפן זיך און ווערן איינס, דערגאַנצט אין זייער דראַנג,
ווי ערגעץ ווו וואָלט נישט איין וואָרט געוואָרט, קען זײַן, אַ נסתּר
צו אויפגיין דורך אַ צווייטן וואָרט אַנטפּלעקט ווי אַ געדאַנק.

דאָס אייגן וואָרט

מיר ריידן מיט געדאַנקען וואָס מיר האָבן אויסגעלערנט
און זאָגן נאָך וואָס מיר האָבן בלויז ערגעץ ווו געהערט.
מיט פרעמדע אויגן זעען מיר דעם הימל אויסגעשטערנט
און זעען נישט וואָס ס׳טוט זיך אויף אַן אמת אויף דער ערד.

פון וויפל ביכער האָבן מיר געדאַנקען אויפגעזאַמלט,
מיט ווערטער מיט נישט־אייגענע, געליען פון דער פרעמד
און פילן נישט דאָס אייגן וואָרט וואָס ראַנגלט זיך און שטאַמלט,
ווי מיר וואָלטן מיט אונדזער וואָרט געקרעקט זיך און געשעמט.

ווערטער

א

עס דאַרף נישט זיין אַ וואָרט צום צווייטן וואָרט אין גאַנצן ענלער,
נאָר טרעפן זיי צונויף זיך, ווערט געבוירן אַ געדאַנק.
די ביידע ווערטער ווערן נאָנט און דער געדאַנק פאַרשטענדלער,
ווי זיי וואָלטן געזוכט זיך צו באַגעגענען פון לאַנג.

זיי טרעפן זיך און ווערן איינס — אַ זיווג אַ באַשערטער,
ווי איין וואָרט וואָלט פון צווייטן שוין פון לאַנג געוווּסט, געאָנט.
און האָסטו זיי צונויפגעפירט אין ליד ביי דיר, די ווערטער,
גייט אויף אַ וועלט וואָס דיר אַליין געווען איז אומבאַקאַנט.

ב

עס איז פאַראַן אַ שווײַגנדיקע מערהייט פון די ווערטער,
זיי גוואַלדעווען נישט, שרײַען נישט, ווו שטיל וואָרט יעדעס וואָרט
באַשיידן און געדולדיק אָפּ, דערווײַל אַ נישט־געהערטער,
ביז קומען וועט אַ ווײַל און ער פאַרנעמען וועט זײַן אָרט.

ווען אויפגיין פון באַהעלטעניש ער וועט אַן אומגעריכטער
און שטעלן זיך אין ליד געהאָרכזאַם ווי אויף אַ באַפעל —
ס'איז דאָ אַ כּישוף־אָפּמאַך פון די ווערטער מיט דעם דיכטער
און קומט די ווײַל, גייט אויף דאָס וואָרט און שטעלט זיך אויף דער שוועל.

אַ וואָרט

געוועזן אַ וואָרט איז וואָס גאָט האָט געזאָגט,
דאָס וואָרט האָט געליכטיקט, דאָס וואָרט האָט געטאָגט
און איבער דער ערד האָט אַ זון שוין געוואַכט,
נאָר הינטער דעם וואָרט האָט געלויערט די נאַכט.

און טרעפט אַז די נאַכט קריכט אַרויס אומגעריכט,
און וויל מיט איר חושך פאַרשטעלן דאָס ליכט,
און פינצטער, פאַרוואָלקנט ווערט פלוצלינג דאָס וואָרט,
וואָס רופט צו פאַרלענדונג, וואָס רופט גאָר צו מאָרד.

איך זוך די קלאָרקייט אין מײַן ליד

איך זוך די קלאָרקייט אין מײַן ליד, איך וויל מײַן וואָרט זאָל ריכטיק
אַרײַנפּאַסן, אַז ווערן זאָל עס איינס מיט מײַן געדאַנק.
אַ וואָרט וואָס קען לְמַראית־עַיִן אויסזען אָפּט נישט וויכטיק
ווערט דורך מײַן ליד געפֿינען ערשט אַ תּיקון אין זײַן גאַנג.

אַזוי קען אין מײַן ליד אויף דעם צוזאַמענקום פֿון ווערטער
דאָס בלאַנדזשענדיקע וואָרט געפֿינען דאָרט זײַן זיווג גאָר,
ווי דער צונויפֿקום וואָלט געווען אַ גורלדיק באַשערטער —
אַז מײַן געדאַנק זאָל דורך דעם וואָרט זיך ערשט אַנטפּלעקן קלאָר.

אַ וואָרט אַ שטילס

איך האָב געלאָזט אַ ליד אויף נאָוואָליפּיע דרײַ און צוואַנציק
די וואַרשע־גאַס, מײַן היים — וואָס האָב איך נישט געלאָזט אַלץ דאָרט:
מײַן בעט, מײַן טיש, אַ שטול און אין דעם שאַנק — אַ נײַעם אַנצוג
און כּתבים פֿון אַ בוך וואָס איך געדענק שוין נישט קיין וואָרט.

וואָס האָב איך נישט געלאָזט אַלץ דאָרט — מײַן יוגנט און די ווערטער,
וואָס איך האָב אויסגעצערטלט פֿאַר מײַן סאַמע שטילסטן ליד —
איצט גיי איך אום און ס'קלאָגט אין מיר אַ וואָרט אַ נישט־באַשערטער,
אַ וואָרט אַ שטילס וואָס וויינט אין מײַן צעשויבערטן געמיט.

מײַנע ווערטער

דאָס לעבן וויקלט־אויף מיך ווי אַ רויביקע מגילה,
דער גורל בלעטערט אָפּט מיך ווי אַ ווינט־צעפּאַכטן בוך —
איז ווייס איך נישט פֿון וואַנען קומען ווערטער צו מיר שטילע
און פֿרילינגדיקע ריחות אַנשטאָט טשאַדיקן גערוך.

עס וואָלטן מײַנע ווערטער דאַך באַדאַרפֿט זײַן ווילד צעשריען
און גליען וואָלטן זיי באַדאַרפֿט מיט שרפֿהדיקן רויט,
און זיי גאָר האָבן ליב דעם ראָז פֿון פֿרילינגדיקן בליִען,
און צאַפּלען פֿול מיט חידוש פֿאַר אַ הימל העל צעבלויט.

זיי וועלקן נישט

ווי מאָדנע איז, עס טרעפט, דו לעבסט כּמעט אָפּ אַלע יאָרן
און דו הויבסט אָן גאָר פּלוצלינג ווי פון זיך אַליין פאַרשטיין,
אַז האָסט אומזיסט געפּוצט דיין וואָרט, ווי ס׳וואָלט דיר קלאָר געוואָרן,
אַז ס׳איז דאָס וואָרט דאָס פּשוטסטע פאַר זיך אַליין גאָר שיין.

אַז אַלע ווערטער אויסגעפּוצטע, ווערטער אויסגעטראַכטע
זיי וואָרצלען נישט, זיי לעבן נישט, זיי בליען נישט — אומזיסט,
אָט ווי קאָלירטע, פאַלשע בלומען פון פּאַפּיר געמאַכטע
זיי וועלקן נישט — מען וואַרפט אַרויס זיי שמוציקע אין מיסט.

אַזוי פיל ווערטער יידישע

עס טרעפט אַ מאָל אַ וואָרט בלייבט הענגען אויף דעם שפּיץ פון צונג,
אַ וואָרט וואָס איך האָב שוין געהאַט פון לאַנג זעט אויס פאַרגעסן,
עס האָט אַ מאָל געלעבט אין מיר ווען איך געווען בין יונג
און איז פאַרשוווּנדן ערגעץ אין דעם גאַנג פון די מעת־לעתן.

אַזוי פיל ווערטער יידישע פאַרשוווּנדן פאַר דער צייט
אין חורבן־בראָך אין אונדזערן פאַרשאָטן אין רויִנען,
זיי טויכן אין זכרון אויף פון נעפּלדיקער ווייט
און פּרוּוון אין מיין ליד אַ מאָל אַ תּיקון דאָרט געפינען.

די ווערטער זיינען אַלט

די ווערטער גופא זיינען אַלט, זיי זיינען זייער אַלט,
זיי ווערן אָבער יונג ווען דו באַרירסט זיי מיט דיין רעיון,
ווי ס׳ווערן ביימער ווידער יונג אין אַלטן ווינטערוואַלד,
ווען ס׳הויבט די זון באַרירן זיי און פרילינגדיק באַנייען.

אַזוי גייט אויך דאָס וואָרט אויף, ווען, באַרירט פון דיין געפיל,
עס הויבט אָן פריש און פרילינגדיק ווי אויף דאָס ניי צו לעבן,
ווי ס׳קומט אַרויס פון קאָקאָן, פון דעם זיידענעם פאַרהיל
אַ פלאַטערל אַ פאַרביקע און הויבט אָן פלוצלינג שוועבן.

אין מײַנע לידער

אין מײַנע לידער שפּיגלט אָפּ מײַן פּנים זיך דורך ווערטער
ווי ס׳שלאָגט זיך אָפּ אין מעש פון דעם טרומייט דעם שפּילערס בליק,
כאָטש ער אַליין, דער שפּילער, צו דעם ניגון אַ פאַרהערטער
ער זעט נישט ווי זײַן בליק שלאָגט אָפּ אין מעש זיך אויף צוריק.

אַזוי קען זײַן, אַז אין אַ ליד גאָר וועגן אַ פרימאָרגן
ווו איך באַזינג דעם ערשטן גרין פון פרילינגדיקן בוים
גאָר שפּיגלט זיך מײַן יוגנט אָפּ נישט וויסנדיק, פאַרבאָרגן
צוזאַמען מיט מײַן פּנים, מיט מײַן בענקשאַפט און מײַן טרוים.

דורך ווערטער

די ווערטער קומען אָן צו מיר אין רגע פון התגלות,
זיי זײַנען פריער נישט געווען, נאָר ווען אין מײַן געדאַנק
בליצט פּלוצלינג פון מײַן בלוט אַרויס אויף ניגונדיקע כוואַליעס
אַן אומגעריכטע זעונג פול מיט בילדער און מיט קלאַנג —

ערשט דעמאָלט קומען זיי צו מיר, ווי כ׳וואָלט די וועלט באַנומען
צום ערשטן מאָל — אַ וועלט וואָס ליגט אויף יענער זײַט פון וואָר,
די ווערטער הויבן אָן פון זיך אַליין צעזונגען קומען
און דורך די ווערטער ווערט די וועלט פון זעונג ערשט מיר קלאָר.

נאָר דורך אַ זעונג

איך זינק צווישן ווערטער, כ׳שווים פון שורה אום צו שורה,
ווײַל וואָס איך זע און וואָס איך הער ווערט זעונג, אַ געדאַנק.
ס׳קומט אַלץ צונויף זיך, יעדע זאַך באַקומט אַן אַנדער צורה,
ס׳ווערט אַלץ באַהאַפטן און פאַרפלאָכטן, ס׳קריגט געשטאַלט און קלאַנג.

די וועלט ווערט איינס מיט מיר, די ווערטער קומען און פאַרפלייצן,
ס׳קריגט אַלץ מיט אַלץ אַ שײַכות, ס׳ווערט פאַרקניפּט, עס ווערט — אחד,
נאָר דורך אַ זעונג הויבט מיר אָן אַ צווייטע זעונג רייצן
און איך מיט וואָרט אַנטפּלעקטן טראָג זיך אום פון סוד צו סוד.

בלויז דורך דעם וואָרט

עס טרעפט, אַז עפּעס נאָגט דיר און דו טראַכסט — אַזוי פיל ווערטער,
נאָר איבערגעבן דײַן געדאַנק אין וואָרט איז פאַרט דיר שווער
און וויפל ווערסט נישט שטיין צו יעדן וואָרט דײַנס אַ פאַרהערטער,
וועט נישט דערזאָגט פאַרבלײַבן דײַן געדאַנק און דײַן באַגער.

און דאָך מעג דײַן געדאַנק זײַן, דײַן געפיל דערהויבן, וויכטיק
און מעג דײַן וואָרט זײַן שוואַכער פון דעם אַלץ וואָס האָסט פאַרקלערט,
וועט פאַרט בלויז דורך אַ וואָרט נאָר דײַן מחשבה אויפגיין ליכטיק,
בלויז דורך דעם וואָרט לדורות וועט זי בלײַבן ערשט דערהערט.

דאָס וואָרט פון אונטן

ס׳קען זיין, דאָס וואָרט דאָס פּשוטסטע קומט אויך צו אונדז פון סיני,
דאָס וואָרט פון אונטן האָט אויך ווו אַ העכערן באַדײַט,
אַן אַנדער טײַטש, אין גאַנצן אפשר גאָר אַן אַנדער זינען,
אַריבער אונדזער שׂכל, איבער אָרט און איבער צײַט.

דאָס שטילסטע וואָרט, דאָס פּשוטסטע קומט אויך מפּי הגבורה,
אָט ווי דאָס וואָרט דאָס הייליקסטע בײַם סיני־באַרג אַ מאָל
און שײַנט אַרויס פון דיכטערס ליד, פון זײַן אַנטפּלעקטער שורה,
כאָטש מעג עס זײַן אַן עכאָ בלויז פון דעם באַשעפערס קול.

מיר ווערן איינס אין וואָרט

עס זײַנען מײַנע ווערטער דאָך די זעלבע וואָס מײַן זיידנס,
מיר זײַנען אַלע אײַנגעוועבט אין יענעם ניגון דאָרט —
אַ שותּפות־ניגון אונדזערער וואָס איז דער זעלבער ביידנס,
ווו דורות קומען זיך צונויף און ווערן איינס אין וואָרט.

און כאָטש עס האָט מײַן זיידע נישט געשריבן דאָך קיין לידער,
און איך אין זײַנע יאָרן איצט טראָג אַלץ נאָך נישט קיין באָרד,
נאָר דורך דעם קלאַנג פון יידישוואָרט פאַרקניפּט מיר ווערן ווידער,
ווײַל דורות קומען זיך צונויף און ווערן איינס אין וואָרט.

איז גיי איך אום פון ווערטער שיכּור

אַ גאַנצן טאָג שווימט אום בײַ מיר אין בלוט אַ וואָרט, אַ שורה,
אַ גאַנצן טאָג וואַכט די דערוואַרטונג אָפּ אין מײַן געמיט,
ווי ס׳וואָלט זיך אַלץ אין מיר געגרייט, געריכט זיך אויף דער בשורה —
עס רײַפֿט, עס קומט דאָס אויסגעגאַרטע, אויסגעבענקטע ליד.

איז גיי איך אום פון ווערטער שיכּור, כאַטש איך זע אויס ניכטער,
איך גיי, איך רייד מיט אַלעמען די וואָכעדיקסטע רייד,
ביז פּלוצלינג קומט צו גיין דאָס ליד — אַ גאַסט אַן אומגעריכטער,
ווי גאָר אָן מיר וואָלט עס גערײַפֿט און קומען זיך געגרייט.

קלאָרע ווערטער

איך האָב בײַ שרײַבערס זיך געלערנט ווי מען דאַרף נישט שרײַבן,
צו קענען גאָר פּאַרקערט ווי זיי צו שילדערן די וועלט —
אַז מײַן געדאַנק, מײַן זונג זאָל, ווי איך באַנעם, פֿאַרבלײַבן
אין ווערטער קלאָרע, פּשוטע וואָס נאַרן נישט פאַרשטעלט.

אַזוי פיל ווערטער האָבן דאָך בײַ אונדז זיך אָנגעקליבן —
געמאַכטע, פאַלש־פאַרפּוצטע וואָס פאַרנעפּלען אונדזער וואָר.
בין איך מיט ווערטער קלאָרע נאָר אין ליד בײַ מיר פאַרבליבן,
וואָס דווקא נאָר דורך זיי קענסטו די וועלט אַנטפּלעקן קלאָר.

מען זאָגט

נאָך זאָגט אַז לידער זײַנען אַלט, מען זאָגט די גאַנצע דיכטונג
האָט אָפּגעלעבט שוין לאַנג איר צײַט, דאָס וואָרט אַליין איז מיד.
די וועלט זי אײַלט און יעדעס מאָל גאָר אין אַן אַנדער ריכטונג —
איז ווער קען אין אַזאַ געלאָף גאָר אויפֿכאַפּן אַ ליד?

ס׳קען טאָקע זײַן די וועלט זי לויפֿט, נאָר ס׳אײַלט זיך נישט דער פרילינג,
דער האַרבסט האָט קומט אויך געלאַסן מיט נישט אײַלנדיקע טריט
און איך, און דו, מײַן וואָרט, מיר זײַנען ביידע דאָך אַ צווילינג —
מיר גייען ביידע לאַנגזאַם דורך די שורות פון אַ ליד.

ווערטער לאַנג־פאַרגעסענע

עס טרעפט, אַז ווערטער קומען אַן אַזעלכע בלומרשט זײַטיקע,
זיי פּרוּוון אין זיך אײַנזאַפּן דײַן שפּירונג, דײַן געדאַנק,
דאָס זײַנען ווערטער מאָדנע גאָר, אַלטמאָדישע, פאַרצײַטיקע,
וואָס דו האָסט זיי געהערט אַ מאָל און האָסט פאַרגעסן לאַנג.

און דו דערפילסט — אַ ווײַטע וועלט, דײַן וועלט די לאַנג־פאַרגעסענע
גייט אויף צו די דורך זייער קלאַנג אויף ס'נײַ מיט שײַן אַנטפּלעקט,
דײַן נײַע וועלט די זיבערע, די בלומרשט אײַנגעזעסענע
ווערט פּלוצלינג אויס, דײַן וואָר פאַרשווינדט, ווערט נעפּלדיק פאַרמעקט.

ווי מיט קערנער איבערפילט

מיט ווערטער און מיט לידער בין איך אַן איבערפילטער,
זיי רײַסן זיך ווי רײַפע קערנער דורך דער הויט פון שאָל —
אָט וועלן זיי אַרויספּלאַצן מיט בענקשאַפט נישט־געשטילטער,
זיך דורכרײַסן און אויפגיין אין מײַן זינגענדיקן קול.

אַזוי פיל זאַפטן האָבן זיך אין מיר צעיערט געקליבן,
דורך אומרועג מיט שטורעמס און דורך פרילינגן צעשפּילט,
און בין נאָך אַלע שטורעמס אויף דעם לעבנסבוים געבליבן
מיט לידער אָנגעלאָדן ווי מיט קערנער איבערפילט.

זיך באַהאַלטן

איך לויף אין לעבן זיך באַהאַלטן הינטער מײַנע שורות,
ווי זיי וואָלטן פאַר מיר די וואָר די גרויזאַמע פאַרשטעלט,
נאָר ס'איז אומזיסט, אין יעדער וואָרט פאַרבליבן דאָרט אַ שפּור איז
פון אַלץ וואָס איך האָב פריער שוין פאַרנומען אין דער וועלט.

אַזוי פאַרצווייפלט ראַנגל איך זיך, כ'פּרוּוו אין וואָרט אַנטרינען,
באַהאַלטן זיך אין טונקעלן געפלעכט פון מײַנס אַ ליד,
באַטש דאָרטן, ווייס איך, וועל איך אויך קיין רו שוין נישט געפינען,
נאָר הערן אַלץ דעם קלאַנג פון מײַנע לויפנדיקע טריט.

הינטער יעדן וואָרט

עס ליגן הינטער ווערטער פון דעם דיכטערס ליד פאַרחתמעט
אַזוי פיל ווערטער אַנדערע, באַהאַלטענע אין אים,
פאַרדישעטע אין דיכטערס הייסער זינגענדיקער אָטעם —
זיי ליגן ווי דערשטיקטע אין זײַן צאַפּלענדיקער שטים.

אַזוי פיל עוולות שטייען הינטער יעדן וואָרט פאַרזאַמלט
אַזוי פיל ווערטער אַנדערע וואָס וואַרטן שטומע דאָרט
און אין דעם אָנפּלייץ זייערן דער דיכטער וואַרגט זיך, שטאַמלט,
און ס׳איז זײַן וואָרט אַן עכאָ אָפּט גאָר פון אַן אַנדער וואָרט.

פון גורל די טריט

זיך וואַרגן מיט ווערטער, מיט לידער, מיט צווייפלען,
זיך שטיקן מיט שורות אין קלעם פון דעם סטראָף,
מײַן הילפלאָזע שטומקייט מיט אומרו פאַרפּפלען,
מײַן עלנט פאַרטאָפּלען מיט בלינדקייט פון סוף.

ווער בין איך אין טונקל פון האַרבסטיקע ווערטער ?
ווער בין איך אין נאַכט פון צעווינטיקטן ליד ? —
ווען פלוצלינג מײַן אומרו אין שורות דערהערט ער
דורך קלאַנג פון די ווערטער פון גורל די טריט.

ווערטער אָפּגעציטערטע

די ווערטער אָפּגעציטערטע דורך נעכט דורך נישט-דערשלאָפענע,
פאַרשריבענע ווען ס׳האָט אויף זיי מיט בלויקייט שוין געטאָגט —
זיי ליגן אין די ביכער מײַנע איצט פאַר אײַך שוין אָפענע
מיט אַלץ וואָס איך האָב דאָרט געזאָגט און אפשר נישט דערזאָגט.

אַזוי פיל טעג פאַרכמאַרעטע און פּנימער פאַרכמורעטע
און פרייד וואָס קומט אַן דעמאָלט ווען זי איז שוין נישט קיין פרייד —
זיי בלייבן אין די לידער מײַנע ריטמיש, ברייט-צעשורהטע,
ווי טעג נאָך ווי אַמאָליקע, נאָר נאַכטיק, אַן באַשייד.

נאָר קומט אַ רגע ווען

עס קוקט אויף מיר פון יעדן אות אַ מאָדנע צורה,
אַ לאַבעדיקע מאַסקע גלאָצט פון יעדן סטראָף.
ס׳קען זײַן אַז ערגעץ אין דער מיטן פון אַ שורה
וועט בלייבן שטיין מײַן האַנט און דאָס וועט זײַן מײַן סוף.

איך ווייס, אין ניגון־טאַנץ פון ווערטער און פון אותיות
באַהאַלטן ליגט די גורל־שפּיל פון פרייד און פּײַן.
נאָר קומט אַ רגע ווען — דער ניגון פּלוצלינג גוססט,
אַ וואָרט בלײַבט פּלוצלינג שטיין — און איך וועל מער נישט זײַן.

ס׳קען זײַן אַזוי וועט אויסזען

ס׳קען זײַן אַזוי וועט אויסזען יענער טאָג בײַ דיר דער שענסטער —
וועסט אויפשטיין אין דער פרי און שטיל וועט זײַן אין דײַן געמיט,
דער טאָג וועט שטיין אַ זוניקער, אַ גאָלדענער אין פענצטער
און דו וועסט פילן ווי אין בלוט געבוירן ווערט אַ ליד.

ס׳וועט זײַן אַזוי, וועסט זיצן אין דײַן וויגשטול און זיך וויגן,
אַ פלעק אַ זוניק־גאָלדענער וועט ווינקען פון דער וואַנט
און דו וועסט פּלוצלינג פילן ווי אין דיר גייט אויף אַ ניגון
מיט ווערטער וואָס אַפריער האָסטו קיין מאָל נישט געאַנט.

אַן אַלטמאָדישער מאָטיוו

אַן אויטאָ טראָגט מיך אום דורך וועגן גלאַנציקע, אַספאַלטיקע,
עס לויפן טײַכן, בריקן דורך, אַ שטעטל, אַ מאָטעל,
פאַרפּוצט לויפט די נאַטור פאַרבײַ, פון מענטש שוין אַ געשטאַלטיקטע
דורך ביימער צוגעשאָרענע — דער אויטאָ טראָגט זיך שנעל.

איך פאָר און שרײַב אַ ליד אין קאָפּ, אַזאַ מאָטיוו אַלטמאָדישן:
פיר שורהדיק, געגראַמט — אַ ווײַטער עברדיקער גרוס,
ווו ס׳זינגען ווערטער אויס נאָך אַלץ אַ ניגון אַ מעלאָדישן,
ווען ס׳איז די וועלט נאָך נישט געפאָרן, נאָר געשפּרײַזט צופוס.

עס זײַנען ווערטער דאָ

א.

עס זײַנען ווערטער דאָ, אַזעלכע וווּנדערלעכע גראַמען
וואָס בליצן אויף צעבלענדטע אין די שורות אומגעריכט,
זיי קומען ווי דער ברויזנדיקער צופלוס פון די ימען,
ווי כוואַליעס אויפגעטויכטע מיט אַ סודותפולען ליכט.

זיי פליצן איבער אַט די שורות ווי אַריבער ברעגעס
מיט פינקלענדיקע אָפּשײַנען געבראַכטע פון דער פרעמד,
מיט וווּנדערגלי באַהאַלטענעם פון אויפגעבליצטע רגעס,
וואָס וועלן איצט שוין בלײַבן אין די שורות דאָרט פאַרקלעמט.

ב.

עס זיינען ווערטער דאָ פרימאָרגנדיקע,
וואָס ווערסט נישט זאָגן זיי פאַר נאַכט,
ווי ס'זיינען אויגן דאָ נאָר זאָרגנדיקע,
וואָס ווערסט נישט טרעפן זיי צעלאַכט.

און ווערטער זיינען דאָ אָנשטימענדיקע,
ווי ווערטער־שאָטנס אָן אַ קלאַנג,
אין בלייכער טונקלקייט פאַרשווימענדיקע,
אָן פרייד, אָן אומעט, אָן פאַרלאַנג.

צייַט

עס לויפט די צייַט

עס לויפט די צייַט, דער הימל בלויט און פון דער ערד אַ בלימל
קריכט שטיל אַרויס און קוקט פאַרגאַפט אַרום זיך אויף דער וועלט.
דער פרילינג קומט, עס בליט, עס גרינט, עס גלייַכגילטיקט דער הימל —
אַט בלויט ער און אַט ווערט ער גאָר מיט כמאַרעס שווער פאַרשטעלט.

עס לויפט די צייַט, עס מייַדן טעג און שקיעות, און פאַרטאָגן,
אַ בוים אין פעלד שטייט אָפּגעוועלקט, אַן איינזאַמער, אַליין
און טייַכן גייען, כוואַליעס אייַלן ערגעץ ווו און יאָגן,
און אויפן ברעג גלאָצט גלייַכגילטיק מיט מאָך באַדעקט אַ שטיין.

ס׳איז אַלצדינג גוט אין צייַט

ס׳איז אַלצדינג גוט אין צייַט — אַט ווי דער ברויט וואָס קומט און זעטיקט
און ווי דער וואַסערטרונק, ווען דו ביסט דאַרשטיק און פאַרשוואַכט,
נאָר אַלץ פאַרלירט דעם טעם ווען עס קומט פאַרזאַמט, פאַרשפּעטיקט —
די פרייד איז נישט די זעלבע דאַן ווי ס׳האָט זיך דיר געדאַכט.

אַזוי ווען דו דערמאָנסט זיך צו דער וועלט דייַן גרויסע בענקשאַפט
ווען דו ביסט יונג געווען, נאָר זי געקומען איז צו שפּעט,
איצט איז דיר ליב פון דייַנע דלת אמות גאָר די ענגשאַפט —
דייַן גאַס, דייַן צימער מיט דעם פענצטער און ד״ן טיש, דייַן בעט.

איז בלויז זכּרון

דאָס גאַנצע לעבן מײַנס איז איצט שוין צײַט, איז בלויז זיכּרון,
ווי ס׳איז שוין מײַן זיכּרון איצט אַליין געוואָרן צײַט.
איך קען אַדורכלעבן אין איין מינוט — חדשים, יאָרן
און קען פאַרקערט אַרויספאַנגען אַ ווײַל פון יאָרן ווײַט.

אַרויספּישן פון עבר ווו אַ ווײַל וואָס איז פאַרלאָרן,
אַ רגע אַ פאַרגעסענע פון כּלומרשדיקער פרייד
און גיין צוריק צום עבר דורך דעם גאַנצן גאַנג פון יאָרן
מיט טויזנט רגעס אַנדערע צעזוניקטע באַגלייט.

דער גורל

עס זײַנען גרייט געווען פאַר מיר אַ סך גאָר ביאָגראַפיעס
ווען אויסגעוויילט דער גורל האָט די איצטיקע פאַר מיר,
אַזוי, קען זײַן, מײַן לעבן איצט אַ צופעליקער טראָף איז
און צופעליק איז אַלץ אַרום — מײַן יעדער ריר און שפיר.

אַזוי, קען זײַן, דער גורל האָט מײַן לעבן גאָר פאַרביטן
און ס׳טראָגט אַ צווייטער גאָר פאַרשטעלט מײַן בענקשאַפט און פאַרדראָס,
ווען יענער האָט זײַן לעבן אויך נישט וויסנדיק געמיטן
און לײַדט פאַר מיר, און זינגט פאַר מיר, און ווייס גאָר נישט פאַר וואָס.

די צײַט

אַן אומגעדולדיקער בין איך, דער אומרו יאָגט מיך שטענדיק,
מיך טרײַבט אַן אויפהער אַלץ, מיך יאָגט אַ שטורעמדיקער ברויז.
מיר דאַכט — איך שטיי אין מיטן נאָך, כ׳האָב עפּעס נישט פאַרענדיקט,
צי כ׳דאַרף גאָר אָנהייבן אויף ס׳ניי, ס׳ווערט שפּעט, דער טאָג גייט אויס.

די צײַט זי יאָגט, פאַרלויפט דעם וועג מיר, מאַכט מיך אונטערטעניק,
זי קלעמט מיך אײַן מיט טעג און נעכט, פאַרהאַלט מיר מײַנע טריט,
נאָר ס׳טראָגט דער אימפּעט מיך, מײַן אומרו רײַסט זיך ווידערשפּעניק —
איך יאָג די צײַט און זי דעריאָגט פאַרקלעמט בלײַבט אין מײַן ליד.

איך טראָג אין מײַן זכּרון אום

איך טראָג אין מײַן זכּרון אום דעם גאַנצן ראַמש פֿון לעבן —
זכרונות אָנגעהויפּנטע ווי שמאַטעס אין אַ שטויס.
דאָרט גרויען וואָכעדיקע טעג און אויפֿגעהעלט דערנעבן
ליגט אויך אַ שעה אַ פֿאַרביקע וואָס שײַנט דאָרט קוים אַרויס.

נאָר ס'טרעפֿט אַז דער זכרונות־קנויל לעבט אויף, ווערט אויסגעסדרט
און אַלץ קריגט ווידער פֿאָרעם דאָרט, אַ זין און אַ באַשייד,
אָט ווי אין ראַמש געוואָרן וואָלטן שמאַטעס ווידער קליידער
און אויפֿגעשײַנט מיט יום־טובֿ־טעג וואָס האָבן זיי באַגלייט.

ווי איצטער נאָך

מײַן לעבן איז אַדורכגעעכאָט מיט דעם קראַך פֿון קוילן,
זיי הילכן נאָך אין מײַן געמיט צעדונערט און צעבליצט —
נאָר איך קען אַלץ דערהערן נאָך אַדורך די אַלע גרוילן
די רייד פֿון פֿאַרן חורבן נאָך, די ווערטער, פּונקט ווי איצט.

אַפֿילו אין דעם שווײַגן דאָן פֿון מענטש וואָס איז ניטאָ שוין
קען איך נאָך איצט דערהערן וואָס גערעדט האָט ער אַ מאָל,
פֿאַרנעמען דורך דעם חורבן־קראַך זײַן דעמאָלטיקן לשון
און איצטער ערשט דערהערן אויף אַן אמת גאָר זײַן קול.

אין מײַן זכּרון

וואָס איז אין מײַן זכּרון אַלץ נישט אויסגעמישט צוזאַמען,
זיי טונקלען ערגעץ טיף אין מיר און זײַנען אַלץ נאָך וואָר
מיט קלאַנגען נישט־פֿאַרגעסענע די שטימע פֿון מײַן מאַמען,
די ערשטע ליבע־ווערטער און אַ פּסוק פֿון תּנ״ך.

דאָרט פֿלאַטערט אום נאָך אַ ראָמאַנס מיט אָפּגעוועלקטע גראַמען
און צופֿעליקע מאָדנע ווערטער פֿון אַ פֿרעמדער שפּראַך —
זיי טונקלען דאָרטן ווי אַ ראַמש צונויפֿגעמישט צוזאַמען
ווי אויף דעם בוידעם אונדזערן אין קופּערט בײַ דעם דאַך.

אויף צוריק

כ׳וועל זיך אײַנהערן אין שטילקייט און דערזען גאָר דורך מײַן הערן
לאַנג־פאַרגעסענע געשטאַלטן, ווײַטע שאָטנדיקע ווענט
און אַ זומערנאַכט אַ העלע מיט דעם פינקלגרין פון שטערן,
און אַ פּנים פון אַ מיידל מיט צעבלייכטע, הייסע הענט.

ס׳האָט די שטילקייט אַלץ פאַרוויקלט, אַלץ אַ מאָל אין זיך באַהאַלטן,
וויקל אָפּ איך איצט די שטילקייט און דערזע אַלץ אויף צוריק:
אַזאַ שטערננאַכט צעבלויטע, רויכיק־טונקעלע געשטאַלטן
און אַ בלאַסן מיידל־פּנים מיט אַ ציטערדיקן בליק.

אויף דער דעק פון מײַן זכּרון

כ׳האָב אַלץ אין זיך געזאַמלט, איך האָב אַלץ אין זיך געקליבן
און אַלץ וואָס איז געהיים, וואָס נישט געקענט האָב איך פאַרשטיין
איז אויך פאַרשטעלטערהייט אין מײַן זכּרון טיף געבליבן,
ווי ס׳בלײַבט געוואָרפן ליגן אויף דער דעק פון טײַך אַ שטיין.

דער טײַך פון מײַן טאָג־טעגלעכקייט ער פלייצט מיט וואָכן, יאָרן,
ער האָט מיט זײַנע אומרו־כוואַליעס אַלץ פאַרשווענקט, באַדעקט,
נאָר ס׳וואַכט נאָך אַלץ באַהאַלטן אויף דער דעק פון מײַן זכּרון
דאָס סודותפולע אויפצוגיין און ווערן פאַרט אַנטפּלעקט.

איך וואָלט געוואָלט זיך אומקערן

איך וואָלט געוואָלט אַזוי פיל טעג און נעכט צו איבערהיפּן,
זיך אומקערן כאָטש אויף אַ ווײַל צו דעם פאַרנאַכט צוריק,
וואָס רופט מיך נאָך דורך ווײַטקייטן מיט רויטע מיידליפּן,
מיט שעמעוודיקער בלויקייט פון אַ שמייכלענדיקן בליק.

כאָטש ווײַט איז שוין אָט דער פאַרנאַכט, נאָר מיר צעוווּנקען בלענדיקט
אַ פרילינגדיקע אָוונטגאַס, לאַמטערנדיק צעהעלט —
צו קומען דאָרטן ווו מײַן קינדערש וואָר האָט זיך געענדיקט
און איך פאַרליבט צום ערשטן מאָל אַוועק בין אין דער וועלט.

נאָך ווי אַ מאָל

די אויגן מײַנע שטיפֿן נאָך צו זעכציק ווי צו זעכצן,
אין מײַנע בלוטן רוישט נאָך אַלץ מײַן יוגנטלעכע גלוסט
און דאָרשטיק איז מײַן לײַב און פֿול מיט בענקענדיקן לעכצן,
ווי ס׳וואָלטן מײַנע יאָרן נישט געוועזן מײַן לײַב באַוווּסט.

אַזוי ליגט דאָרט מײַן יוגנט נאָך באַהאַלטן און זי לויערט,
זי רוישט אין מײַנע בלוטן נאָך, זי צאַפּלט אין מײַן קול,
אַ ווײַטע פֿרייד וואָס זינגט אין מיר, זי הערט נישט אויף, זי דויערט —
אַ גלוסטנדיקע פֿרייד וואָס זינגט אין מיר נאָך ווי אַ מאָל.

דײַן עבֿר נעפּלט

עס טרעפֿט, דײַן עבֿר נעפּלט אין דײַן דמיון זיך אַ בלאַסער,
אַט ווי דורך אַ באַהויכטער גלאָז צעשוווּמען זעסט אַ בילד,
צי ווי עס שלאָגט זיך אָפּ אַ מאָל דער הימלבלוי אין וואַסער,
ווען ס׳איז דער טײַך דער אָוונטיקער נעפּלדיק פֿאַרהילט.

און ווי עס טרעפֿט, פֿון וואַסער גיט אַ שלאָג זיך אָפּ אַ בלויקייט —
דער הימל האָט זיך דורכגעריסן דורך דעם נעפּלשיכט,
אַזוי גייט אויף אין דמיון פּלוצלינג קלאָר אַלץ מיט געניויקייט,
אַן עבֿר־בילד — אַ בליק טויכט־אויף און פּלוצלינג אַ געזיכט.

ווּ אַלץ איז מעגלעך

מײַן בייזן איצטער פּרוּוו איך מיט מײַן עבֿר גאָר פֿאַרשטעלן,
ער קומט צו מיר בײַ נאַכט און פּרוּווט אַרײַנגיין אין מײַן שלאָף
און הויבט אַלץ אָן בײַם טויער פֿון מיין חלום־לאַנד צעהעלן,
אין יענעם לאַנד, ווּ ס׳איז נישטאָ קיין אָנהויב און קיין סוף.

אַ לאַנד אַזאַ ווּ ס׳איז נישטאָ קיין נעכטן און קיין מאָרגן,
ווּ ס׳איז קיין איצטער אויך נישטאָ, אויף יענער דעמערזײַט
פֿון אַלץ, פֿון אַלע טעג און נעכט וואָס טונקלען דאָרט פֿאַרבאָרגן,
פֿאַרפּלאָנטערטע געהיים, ווּ אַלץ איז מעגלעך — יעדער בײַט.

אויף כוואַליעס צײַט

איר מאַכט די אויגן צו און אויס וועט מיט דעם רוים, דעם שטח,
איר בלײַבט ווי ערגעץ שטיין ווו ס'איז נישטאָ קיין נאָנט, קיין ווײַט
און נאָר פון דויער דער געפיל ער כאַפּט אַרום אײַך, גלעט אײַך,
פאַרוויקלט אײַך און וויגט אײַך אײַן ווי ערגעץ איבער צײַט.

אַזוי פאַלט איר פון רוים אַרויס, איר ווערט אַ טייל פון דויער,
איר ווערט באַפרײַט פון יעדער וואָר, די וועלט אַרום פאַרשווינדט,
איר שווימט אַוועק אויף כוואַליעס צײַט — אַ טונקלקייט וואָס לויערט
און שלינגט אײַך אײַן, און פירט אַוועק אײַך ערגעץ נאַכטיק־בלינד.

מיראַזשן

עס ציען זיך יאָרהונדערטער ווי לאַנגע קאַראַוואַנען,
אומענדלעכע דורך זאַמדיקע מדבריות פון צײַט
און מיר, מיר שלעפּן נאָך זיך ווי די פּוסגייערס און שפּאַנען
פאַרבענקטע נאָך אַאַזיסן וואָס וואַרטן אין דער ווײַט.

מיר טאַפּטשען זיך אַזוי מיט ווערטער ווינטיקע, פאַרשטויבטע
און זוכן אין דער בלאָנדזשעניש אַן אויסגעטרוימטן זין,
אַט דור נאָך דור אַזוי אַן אויפהער, בענקענדיק פאַרגלויבטע
און טרייסטן מיט מיראַזשן זיך פון אויסגעדאַכטן גרין.

דײַן איצט

דײַן איצט איז וואָר, דײַן נעכטן לעבט שוין הײַנט נאָר אין דײַן רעיון,
דו טראָגסט אים אין זיכּרון אום, פאַרקניפּסט אים מיט דײַן איצט,
וואָס אויך פון אים וועט זיך דײַן דמיון קיין מאָל נישט באַפרײַען
און ס'וועט דײַן מאָרגן האַלטן ווי אַ נעכטן אים פאַרקריצט.

אַזוי פאַרבלײַבן אַלע רגעס, אַלע טעג און יאָרן
פאַרקניפּט, פאַרבונדן ווי די רינגען אין דער קייט פון צײַט,
אַזוי פאַרבלײַבן וועסטו אויך אַ שקלאַף פון דײַן זיכּרון,
ווו ס'קען דײַן איצט נישט ווערן שוין פון עבר־שטראָם באַפרײַט.

אַן אומגעבראַכטע וועלט

מײַן עבר ליגט באַהאַלטן טיף, פֿאַרשאָטן אין זיכּרון,
איך גראָב אַרויס פֿון דאָרטן אָפּט אַ שמייכל, אַ געזיכט,
אַט ווי מען גראָבט אַרויס פֿון טיפֿער ערד וואָס ליגט פֿאַרפֿראָרן
די רעשטלעך פֿאַרהיסטאָרישע פֿאַרשאָטן אין אַ שיכט.

אַזוי גראָב איך אַרויס פֿון דאָרט אַ בליק אַ מאָל, אַ פּנים
וואָס ליגן לאַנג־פֿאַרגעסענע פֿאַרשטעקט דאָרט און פֿאַרשטעלט
און ווידער גייען אויף צו מיר די רעשטלעך, די סימנים
פֿון יאָרן לאַנג־פֿאַרשוווּנדענע — אַן אומגעבראַכטע וועלט.

די שטים פֿון אייביקייט

איך רייד צו זיך אַליין — די וועלט איז מער דאָך פֿון דײַן שׂכל,
דאָס לעבן איז דאָך מער ווי דײַן געפֿיל, ווי דײַן געדאַנק,
דו גיי אַרויס אין גאַס, באַנעם אַ יעדנס בליק און שמייכל,
פֿאַרנעם דעם רויש פֿון טאָג און פֿון די פֿרעמדע רייד דעם קלאַנג.

טונק אָפּ זיך אין דעם מענטשנפֿלייץ, וואָס פֿליסט, וואָס שטראָמט אומענדלעך,
די אייביקייט זי זינגט אַרויס אין גאַס פֿון אונטער טריט,
דו הער זיך צו און ס'וועט איר שטימע ווערן דיר פֿאַרשטענדלעך,
פֿאַרנעם איר קול און ס'וועט איר עכאָ אויפֿגיין אין דײַן ליד.

מיר דאַכט

מיר דאַכט, איך בין אַ ייִנגל נאָך, איך לייען נאָך זשול ווערנען —
די וועלט איז אַלץ נאָך שיין און גרויס, זי לאָקט מיך און זי ציט,
כאָטש איך האָב אַלץ פֿאַרנומען שוין און כ'דאַרף זיך מער נישט לערנען,
און אַלע ביכער זײַנען שוין ווי איך פֿאַרעלטערט, מיד.

נאָר אין מײַן קאָפּ לויף איך צעשטיפֿט נאָך ווי אַ מאָל — אַ ייִנגל,
די וועלט איז אַלץ נאָך שיין און גרויס, זי רופֿט, זי לאָקט צעהעלט,
כאָטש מיך האָט גאָר אַ גרויע וואָר פֿאַרקלעמט, אַרומגערינגלט
און מיד בין איך פֿון וואָגלגאַנג אַדורך אַ פֿרעמדער וועלט.

דערמאָנסט זיך

ס׳איז אומעטיק זיך זעגענען ווען פילסט אַז ס׳איז אויף שטענדיק,
באַטש מעגסט זיך מאַכן טראַכטן, אַז ס׳איז נישט דאָס לעצטע מאָל,
נאָר טיף אין האַרצן עפּעס נאָגט דיר, זאָגט דיר — ס׳איז געענדיקט,
אַז מער וועסטו דעם בליק נישט זען, נישט הערן מער דעם קול.

און טרעפט, דאָס אַלץ דערמאָנסטו זיך נאָך לאַנגע יאָרן, שפּעטער —
ס׳איז פֿרילינג אין אַ גרויסער שטאָט ווו, אין אַ פרעמדן לאַנד,
דערמאָנסט זיך גאָר אַן אַנדער שטאָט, ס׳איז האַרבסט, עס פאַלן בלעטער,
דערמאָנסט זיך יענעם לעצטן בליק, דעם לעצטן דרוק פון האַנט.

אַ מאָדנע זעונג

עס טרעפט, איך הויב זיך אָן אַן מיינע קינדערטעג דערמאָנען —
אָט זע איך, כ׳שטיי בײַם פענצטער, כ׳קוק אַרויס — אין דרויסן שנייט.
מיר דאַכט, ווי ס׳וואָלטן ווײַסע קינדער מיט צעפּאָכטע פאָנען
אַרום באַלעמער אין אַ שול זיך אין אַ שנייזקער געדרייט...

אַ מאָדנע זעונג. כ׳שטיי אַ קינד און צאַפּל פול מיט מורא,
מיט ווײַסע העמדלעך טראָגן זיך די קינדער אין געדריי,
אַן אויפהער אַלץ אין אויסטערלישן ווײַסן שמחת־תּורה
און ווערן ווו פאַרשאָטן אין דעם וויכער פון דעם שניי.

צום אַנהויב דאָרט

אויף דעם עקראַן פון מײַן זיכּרון צייכענען זיך בילדער,
איך קוק זיי נאָך, איך זע זיי מיט מײַן אינערלעכן בליק —
מיר דאַכט, אַז עמעץ זיצט אַ פרעמדער דאָרט און שילדערט
און איך לויף דורך די בילדער צו מײַן קינדהייט אויף צוריק.

צוריק אַהין, ווו ס׳שטעלט זיך אָפּ אַ בלינדער מײַן זכּרון,
צום אַנהויב דאָרט, ווו מײַן געדאַנק נאָך, נעפּלדיק פאַרהילט,
האָט אויפגעבליצט און קלאָר איז מיר צום ערשטן מאָל געוואָרן
די וועלט וואָס גייט איצט אויף אין מײַן זכּרון — בילד נאָך בילד.

דורות-לײַדנשאַפט

דאָס בלוט איז פול מיט יצר הרעס, פול מיט רייצן, גלוסטן,
מיט שטורמישע פאַרלאַנגען און מיט ספקות פול, מיט שרעק,
דו ווילסט פון זיי אַנטרינען און דו פרוווסט מיט טראַט מיט יוסטן
צו שפרייזן כּלומרשט זיכער, נאָר ווײסט נישט פון זיי אַוועק.

אַזוי פיל דורות גיריקייט האָט זיך אין דיר געזאַמלט,
אַזוי פיל גלוסטן קנוילן נאָך פאַרקראַמפּט בײַ דיר אין קול —
דו ווילסט דײַן בלוט פאַרשרײַען, נאָר דײַן וואָרט איז שוואַך און שטאַמלט,
ווײַל ס'פּרעסט אויף דיר פון לאַנגע דורות לײַדנשאַפט דער עול.

די גאַסן פון מײַן לעבן

מײַן לעבן פירט מיך אַלע מאָל צו אומבאַקאַנטע טירן,
ווי עס האָט מיך געפירט אַ מאָל צו פרעמדע לענדער, שטעט,
דורך וועגן וועלכע פירן ערגעץ כּלומרשט און פאַרפירן,
וווּ ס'איז נישטאָ קיין פריער און עס איז נישטאָ קיין שפּעט.

די גאַסן פון מײַן לעבן גייען ערגעץ אומפאַרענדיקט,
מיט טירן נישט געפונענע וואָס שטייען בלינד, פאַרמאַכט
און איך, איך גיי אָן אויפהער דורך אָן אומבאַקאַנטן שטענדיק,
גאָר אָן אָן אויפהער, אָן אַ סוף, אין ספק טאָג און נאַכט.

ווי אין אַ שטורעמנאַכט

מײַן לעבן ליגט אַ שטויביקער מיט חורבן־נעכט צעאַקערט,
מיט טויטע רייד ווי גרודעס דורכגעברענטער ליים און אַש,
נאָר טרעפט אַ רגע טויכט אַרויס, זי צינדט זיך אָן און פלאַקערט,
אַ רגע פון מײַן עבר, ווי אַ בלענדיקער מיראַזש.

אַט ווי עס טרעפט אין שטורעמנאַכט — אַ בליץ גרינט דורך זיגזאַגיק
און דו דערזעסט אין שויבערקנויל ווי אויף אַ ווײַל אַ בילד,
אַזוי בליצט אויף אין דמיון אַפּט מיט שרפהדיקער טראַגיק
אַ טאָג, אַ ווײַל, וואָס לעשט זיך אויס מיט נאַכטיקייט פאַרהילט.

מײַן לעבן

דורך אַלע אומרוטעג איך טראָג צו דיר מײַן דאַנק,
דו, לעבן מײַנס, אויף דר׳ערד, כאָטש פול מיט פּײַן און טרערן,
דו ביסט אין וועלטאַל דאָך דער הייליקסטער געשאַנק —
דורך דיר האָב איך דערזען דעם הימל און די שטערן.

כאָטש מיר איז ווי אַ ייִדן דאָך געווען באַשערט
צו גיין דורך פּײַן און בלוט, דורך שרפהדיקע פלאַמען,
נאָר איך האָב אַלץ דיך ליב, מײַן לעבן אויף דער ערד,
ווי ליב איז מיר נאָר אַלץ דער פּנים פון מײַן מאַמען.

איך לעב

איך האָב אַ צענדליק לעבנס שוין אַדורכגעלעבט אין לעבן,
אַ צענדליק מאָל געשטאָרבן און אָט לעב איך אויף דאָס נײַ.
און אַלץ וואָס איז געשען מיט מיר איז ווי אַדורך דערנעבן,
אָט האָט מען מיך געפאַנגען שוין — אָט בין איך ווידער פרײַ.

און טרעפט אַ מאָל, מיר דאַכט זיך אויס, אַז ווידער די געפאַר גייט,
אָט ווער איך באַלד פאַרגאַזט, פאַרברענט, איך זע שוין טויטע קעפּ,
אָט נאָך אַ ווײַל — איך בין נישטאָ, צום עלפטן מאָל געהרגעט,
נאָר פּלוצלינג זע איך — כ׳בין אַדורך, צום עלפטן מאָל איך לעב.

אין מײַנע טעג

אין מײַנע טעג האָב איך געלערנט גאָר געשיכטע,
נישט אין די שולביכער פון עמעצן פאַרפאַסט, —
נאָר אויף די מאַפּעס פון צעוווּנדיקטע געזיכטער,
אויף זײַטלעך אַשיקע פון שרפהדיקער גאַס.

די וועלט האָט זיך פאַר מיר געוויטערדיק געבלעטערט —
אַ יעדע רגע מיט אַ בלוטיקן געפּעבט,
ווי ס׳וואָלטן דורות איבער מיר מיט פּײַן געקלעטערט
און ווי יאָרהונדערטער — צעברויזטע טעג און נעכט.

עס גייט אַוועק מײַן דור

א

עס גייט אַוועק מײַן דור. מיט לעצטע שקיעה־פּלאַמען,
גייט אויס, לעשט אויס זיך שאַטנדיק אַ גרויזאַם־גרויע וואָר.
עס גייען זיך פאַנאַנדער שוין די העלדן פון דער דראַמע,
די ווייטאָגלעכע זינגערס פון דעם טרויעריקן כאָר.

עס גייט אַוועק מײַן דור. מיט זיי פאַרגייט צוזאַמען
דאָס וואָרט וואָס האָט אַרײַנגעזאַפּט אי העלדישקייט, אי שרעק.
און נאָר אַן עכאָ זייערער אין לידערקלאַנג און גראַמען
וועט ציטערן און מאָנען אַלץ ביז צו דעם סוף פון טעג.

ב

עס גייט אַוועק מײַן דור. אַזוי פיל פרײַנד, חברים,
אַזוי פיל אויגן גלויביקע וואָס האָבן מיך באַגלייט —
די וואָרט־חברים מײַנע, אָט די אומרו־דיכטערס — גרים,
פאַרבלאָנדזשעטע אין גרויער וואָך מיט יום־טובדיקע רייד.

עס גייט אַוועק מײַן דור. מיט זיי פאַרגייט צוזאַמען
דער לעצטער קרעכץ פון חורבן־טעג, פון אומקום און פון גוואַלד,
פון שטורעמטעג פאַרבליבענע די לעצטע שטאָלצע שטאַמען
פון ייִדיש אויפגעזונגענעם, צערוישטן דיכטערוואַלד.

נאָר מיר אין אונדזער דור

מיר גייען צו דער אייביקייט ווער פריער און ווער שפּעטער,
נאָר מיר, קען זײַן, אין אונדזער דור, מיר זײַנען לאַנג שוין טויט —
מיר זײַנען ווי אין פרילינגצײַט די אָפּגעוועלקטע בלעטער
וואָס הענגען נאָך פון פאַר אַ יאָרן האַרבסטיק־געל און רויט.

אַזוי בין איך שוין אויך אַרײַן אויף יענער זײַט באַצײַטנס
פון חורבן־האַרבסט — אַן אָפּגעוועלקטער קופּער־רויטער בלאַט,
וואָס הענגט נאָך אויף אַ פרילינגבוים, נאָר טראָגט פון ווײַטע ווײַטן,
פון חורבן־האַרבסט דעם וועלקגערוך — אַ שרפהדיקן טשאַד.

אין גאַנג פון דור צו דור

מיר זײַנען די אַקטיאָרן פון דעם קאָסמישן טעאַטער,
געבווירענע, פאַרלווירענע אויף סצענעס פון דער צײַט —
מיר טראָגן אום פון אייביקייט אין זיך דעם אומרו־פלאַטער,
מיט גרויל און שיינקייט זעונגען אין גורלדיקן בײַט.

אַזוי אויף אויסדאַכט־סצענעס פון דעם אייביקן ספעקטאַקל
מיר קומען און פאַרגייען אין דעם גאַנג פון דור צו דור
און יעדערער פון אונדז שפּילט אויס זײַן אייגענעם סך־הכּל,
פאַרבלאָנדזשעט און פאַרפּלאָנטערט אין זײַן גורלדיקער וואָר.

דער גלי פון מײַנע יוגנטטעג

מען זאָגט — די צײַט קילט אָפּ. עס זײַנען רגעס דאָ אין לעבן
וואָס מאַכן ברויזיק אונדזער בלוט און טראַציק דעם געמיט,
און נאָר די צײַט, זי קילט זיי אָפּ — דו לערנסט זיך פאַרגעבן,
צו גיין געלאַסן דורך דער וועלט מיט רויִק־שטילע טריט.

ס׳קען זײַן, די צײַט קילט טאַקע אָפּ, נאָר ס׳גליט נאָך אין מײַן אָטעם
דער רוף פון מײַנע יוגנטטעג. אין ריטעם פון מײַן גאַנג
זינגט אַלץ דער אומרו נאָך, איך טראָג נאָך אַלץ אום אין מײַן טראָט אים
מיט אימפּעט־רגעס טראַציקע און ברויזיקן פאַרלאַנג.

דער זייגער ווייס נישט וואָס איז צײַט

דער זייגער ווייסט נישט וואָס איז צײַט, צי גייט ער פאַלש, צי ריכטיק,
פאַרשלאָסן אין זײַן שאָל, ער ווייסט אַליין נישט דעם באַטײַט
פון פינצטערניש, פון נאַכט און פון דעם טאָג וואָס זוניקט, ליכטיק —
ער גייט אין בלינדן גאַנג פון דער כּסדרדיקער צײַט.

אַזוי גייט ער אָן אויפהער אַלץ, די ווײַזערס זײַנע קרייזן
ווי בלינדע גייערס לאַנגזאַמע, זיי קריכן טראָט נאָך טראָט,
דער ציפערבלאַט ער קוקט זיי נאָך, ער העלפט דעם וועג זיי ווײַזן
און זיי, זיי טראָגן אום אין גאַנג פון אייביקייט דעם סוד.

אַן אויסטערלישער זייגער

איך האָב אין חלום היַינט געזען אַן אויסטערלישן זייגער,
די ציַיט האָט דאָרטן מאָדנע פון דעם ציפערבלאַט געקוקט:
אַט איז ער גאָר פּאַראויסגעגאַנגען ווי עס איז דער שטייגער
און אַט, פאַרקערט, אויף הינטערוויַילעכץ זיך צוריק גערוקט.

אַזוי אַן אויפהער זיך געשאַרט מיט הילכיקע טיק־טאַקן —
אַהין און קריק, ווי ער געחוזקט וואָלט פון מיר פאַרשיַיט,
ווי ער די טיר פון מאָרגן וואָלט געוואָלט פאַר מיר פאַרהאַקן
און לאָזן מיך געפאַנגען שטיין אין תפיסה־שטיַיג פון ציַיט.

אין קריַיז פון אייביקייט

דער ציפערבלאַט ער בלייבט אַ מאַטער אומעטיק ווי שטענדיק,
די וויַיזערס קריכן גליַיכגילטיק פאַרשלאָפענע, אַן גלוסט
פון יענער שעה וואָס איז געווען און איז שוין איצט פאַרענדיקט
צו יענער שעה וואָס וואַרט זיי אָפּ אַנטקעגן גלאַציק־פוסט.

די שעה וואָס איז געוועזן האָט שוין אָפּגעטריפט אַ בלייבע
מיט איַיליקע טיק־טאַקן אין דער זייגערישער טיף,
די וויַיזערס קריכן לאַנגזאַמע ווי זיי וואָלטן געצייכנט
דעם מאַטן קריַיז פון אייביקייט מיט רגעדיקן טריף.

די וויַיל

דער וויַיזער איַילט זיך, יאָגט זיך דורך דעם גליַיכגילטיקן שטענדיק,
פון איין וויַיל צו דער צווייטער אין דעם זייגערס גאַנג פון ציַיט,
וווּ ס'ווערט זיַין אומקריַיז קיין מאָל אויף דעם ציפערבלאַט פאַרענדיקט —
דאָרט פירט דער נעכטן מיטן היַינט זיַין תמידיקן שטריַיט.

כאָטש ס'איז דער נעכטן שוין נישטאָ און נאָך נישטאָ דער מאָרגן,
ס'איז דאָ די רגע נאָר אַליין וואָס רינט אויס און פאַרשווינדט,
נאָר ס'ליגט אין איר, אין אָט דער וויַיל, באַציַיטנס שוין פאַרבאָרגן
דער גורל פון דער צווייטער וויַיל, וואָס לויערט אויף אונדז בלינד.

די רגעס פֿאַלן

דער זייגער קלאַפּט. די רגעס פֿאַלן ווי פֿאַרוועלקטע בלעטער,
זיי בלײַבן טויטע ליגן ערגעץ אויף דער דעק פֿון צײַט,
זיי פֿאַלן אַלץ אַן אויפֿהער — אַן אַ פֿריער, אַן אַ שפּעטער,
אַן איצטער בלויז אין אייביקן, אומאויפֿהערלעכן בײַט.

דער זייגער קלאַפּט, דער ווײַזער נאָר אַ גלײַכגילטיקער שטום היט
דעם סוד פֿון דער פֿאַרגענגלעכקייט און טײַטלט נאָך אַנאַנד
פֿון שעה צו שעה דעם גאַנג פֿון צײַט, און ווײַזט אַן פֿרייד, אַן אומעט
דעם רגע־וועלק, ווי בלעטערפֿאַל אין האַרבסטיק־טויטן לאַנד.

איך הער זיך צו צום זייגער

עס טרעפֿט, איך הער זיך צו צום זייגער און דערהער אַ ניגון —
דער זייגער זינגט, ער הילכט נישט מיט זײַן מאָנאָטאָנעם גאַנג,
נאָר ווי ער וואָלט געבראַכט צו אונדז אַ ניגון אַ נישט היגן,
אַן אוראַלטן, פֿאַרגעסענעם, נישט־ערדישן געזאַנג.

ווי ס'וואָלט זיך אין זײַן גאַנג וואָס פּרוּווט מיך שטענדיק גאָר פֿאַרוויגן
די צײַט אַליין זיך אויפֿגעכאַפּט און זינגט צו מיר אַ ליד,
אַ ליד וואָס זי אין זייגער האָט באַהאַלטן אויסגעשוויגן,
נאָר וועקט עס אויף אין מיר אַצינד און זינגט אין מײַן געמיט.

די ווײַזערס

פֿאַרגעלבטע ציפֿערבלאַטן ווי פֿאַרעלטערטע געזיכטער,
אַרויסגעטויכטע פֿון אַ לאַנג־פֿאַרגעסענעם אַמאָל —
זיי גלאָצען פֿון די זייגערס אין דער שײַן פֿון שפּעטע ליכטער
מיט שאָטנדיקן טונקל פֿון אַ נאַכטיקן שפּיטאָל.

די ווײַזערס שלעפּן מידע זיך ווי קאַליקעס אויף קוליעס,
צעסקריפּעטע זיי קרעכצן און זיי בלייבן לאַמע שטיין.
די ברוינע ראָם פֿון זייגער נעמט אַרום זיי שטום־פֿאַרטוליעט
און הערט, און הערט זיך צו צו זייער נאַכטיקן געוויין.

דער וועקזייגער

דער אַלטער וועקזייגער קוקט אַן מיך געלבלער־מאַט צעשראָקן,
ער האָט מיך היינט אַ קלינגעדיקער אויפגעוועקט פון שלאָף.
ער איז אַן אַלטער שוין דער וועקזייגער, ער איז אַ זקן,
ער כריפּעט, קלינגלט הייזעריק און וואַרט שוין אַף זײַן סוף.

אַ מאָל האָט ער מיך אויך געוועקט פון שלאָף און דעם פרימאָרגן,
מיט יונגן קלונג אַ פריידיקער געגעבן מיך אַ וועק.
איצט גלאָצט ער אָפּגעשראָקן, מאַט, ווי אויסגעקנייטשט פון זאָרגן
און קלינגט צעכריפּעט, הייזעריק און קוקט אויף מיר מיט שרעק.

דער וואַנטזייגער

די יונגשאַפט פון איר פנים האָט דער שפּיגל שוין פאַרגעסן,
ער הענגט אַליין שוין אויסגעקרימט און אָפּגעקראָכן־אַלט.
אַ מאָל איז זי אַנטקעגן אים מיט יונגער פרייד געזעסן,
איצט קוקן זיי זיך ביידע אָן שוין אָפּגעלאָשן, קאַלט.

ער קוקט זי אָן געריבצלט, זי קוקט אָן אים אָפּגעבליאַקעט —
קרבנות צוויי פון אייביקן פאַרניכטנדיקן בײַט
און איבער זיי דער וואַנטזייגער ער גייט און גייט — טיק־טאַקעט,
און קלינגט אויס די פאַרגענגלעכקייט אין ניגון־גאַנג פון צײַט.

דער ציפערבלאַט

זייגערס גייען לויט די שעהען, זייגערס ציילן אויס מינוטן
ס'איילן ווײַזערס און זיי קרײַזן און די צײַט זי גייט און גייט.
וואָס־זשע גייט זיי אָן מײַן בענקשאַפט, צי מײַן אומרו אין די בלוטן —
נישט זיי אַרט מײַן שווערער אומעט, נישט זיי אַרט מײַן שטילע פרייד.

אפשר ווייס דער זייגער עפּעס — אָט דער ציפערבלאַט דער בלאַסער,
עפּעס קוקט ער אָן מיך מאָדנע אין דעם שלאָפלאָזן באַגין,
אפשר טראָגט ער יאָ אַ סוד אום, עפּעס איז ער מיר מבשר,
נאָר איך ווייס נישט — שטום, פאַרהוילן בלייבט ער גלאָציק, אָן אַ זין.

דער ציפערבלאַט קוקט אויסגעקרימט

דער ציפערבלאַט קוקט אויסגעקרימט — אַ ווייטאָגלעכער פּנים,
נאָך יאָרן גיין — די שטייענדיקע ווײַזערס הענגען מיד.
עס קוקט אויף זיי דער ציפערבלאַט אַ בייזער ווי אויף שונאים,
ווי זיי וואָלטן געלאָזן שטיין אין גאַנג אים אין דער מיט.

אַ לעבן לאַנג אָן אויפהער אַלץ געיאָגט זיי און געטריבן
ביז ס'האָט זײַן האַרץ, די שפּרינגפעדער, אין מיטן גאַנג געפּלאַצט.
עס זײַנען, ווי פאַרגליווערטע, די ווײַזערס שטיין געבליבן —
איצט גלאָצט אויף זיי דער ציפערבלאַט אַ ווונדיקער צעקראַצט.

דער זייגער

אַלץ טויבט אַרויס פון אייביקייט און ווערט אין צײַט פאַרזונקען,
אין יענעם טײַך פון דויער וואָס פאַרשווענקט אַלץ אין זײַן גאַנג.
דער זייגער מעג זיך גיין און מיט די ווײַזערס ביטרע ווינקען,
ביז ער אַליין וועט בלײַבט שטיין אַ מאָל מיט לעצטן קלאַנג.

אַזוי פאַרגייט די צײַט אַליין. איר מאָנאָטאָנעם ניגון
קלאַפּט אָפּ דער זייגער ווײַל נאָך ווײַל וואָס קומט און איז נישטאָ,
ביז ווערן וועט ער אויך אַ מאָל פון זיך אַליין אַנטשוויגן
און ס'וועלן זײַנע ווײַזערס טײַטען אויף אַ פאַלשער שעה.

דער זייגער ציילט

דער זייגער ציילט די רגעס מיט אַ טיק־טאַק מאָנאָטאָנעם,
ווי ער געהוזקט וואָלט פון מיר: — נו, מענטש, נעם אויך און צייל!
צייל אָפּ די אַלע רגעס, אָט די טויזנטער־מיליאָנען,
דערמאָן זיך יענע צײַט ווען דו געוווינט האָסט אין אַ הייל! —

— געדענקסט, ווען דו אַ האָריקער ביסט פּלוצלינג מענטש געוואָרן?
די צײַט געדענקט, די צײַט טראָגט אום דײַן גורלדיקן סוד.
אין יעדער ווײַל באַהאַלטן ליגט דײַן גאַנג דורך טעג און יאָרן,
און ס'הילכט אין יעדן טיק־טאַק אָפּ פון אָט דעם גאַנג דײַן טראָט! —

כ׳האָב ליב די אַלטע זייגערס

כ׳האָב ליב די אַלטע זייגערס מיט פאַרגעלבטע ציפערבלאַטן,
אַלטמאָדישע זיי קלינגען אויס צעגלעקערטע די שעה
אין זייער קלונג, אין זייער אויסזען דעם פאַרגעלבטן, מאַטן
באַהאַלטן ליגט דער אומעט שוין פון אַלץ וואָס איז נישטאָ.

מיר דאַכט, אין זייער קלונג הילכט אַ פאַרגעסענער יאָרהונדערט
מיט שוועבנדיקע טריט פון אַ פאַרבענקטן מענועט.
דער זייגער צוקט, דער ציפערבלאַט קוקט גליוועדיק פאַרוואונדערט,
ווי ער אַליין וואָלט גאָר געפרעגט: ווי שפּעט איז איצט, ווי שפּעט?

אַ שפּיטאָל־זייגער

פאַרגעלבטע ציפערבלאַטן ווי פאַרעלטערטע געזיכטער,
אַרויסגעטויכטע פון אַ לאַנג־פאַרגעסענעם אַמאָל —
זיי גלאָצען פון די זייגערס אין דער שײַן פון שפּעטע ליכטער
מיט שאָטנדיקן טונקל פון אַ נאַכטיקן שפּיטאָל.

די ווײַזערס שלעפּן מידע זיך ווי קאַליקעס אויף קוליעס,
צעסקריפּעטע זיי קרעכצן און זיי בלײַבן לאָמע שטיין.
די ברוינע ראָם פון זייגער נעמט אַרום זיי שטום־פאַרטוליעט
און הערט זיך צו צו צו זייער נאַכטיקן געוויין.

פאַר טאָג קוקט אַן דער זייגער מיך

פאַר טאָג קוקט אַן דער זייגער מיך אַ וואַכער, ניט־דערשלאָפן.
די ווײַזערס הענגען מיד אַראָפּ פאַרקלעפּטע נאָך מיט נאַכט.
איך קוק אים אָן — ער איז, ווי איך, אַ לעבן־לאַנג געלאָפן,
ווי איך, געגאַנגען צו אַ ציל וואָס האָט זיך אים געדאַכט.

אַזוי אָן אויפהער גייט ער אַלץ אין זײַנע רונדע רײַזעס,
דורך טאָג און נאַכט, דורך טאָג און נאַכט צום אויסגעדאַכטן ציל.
דער אומרו קלאַפּט טיק־טאַק און ער פאַרקלעמט דאָרט אין זײַן קרײַז איז,
ער לויפט פאָרויס און קומט צוריק — אַ מוראַדיקע שפּיל.

שטאָטישע מאָטיוון

בײַם ראַנד פון שטאָט

בײַם ראַנד פון שטאָט, אַריבער װענט צעגרױטע פון פֿאַבריקן,
די װאָלקנס הענגען צװיטיקע אױף הױכע טורעמקעפּ.
די שקיעה־שטראַלן גליענדיק װי רױטע שפּיזלען שטריקן
פון ציגלװענט און װאָלקנס אױס אַ פֿאַרביקן געװעב.

די װאָלקנס װערן רױטער אַלץ מיט שׂרפֿה־גלי געצונדן,
די װאָלקן־צװײַטן פֿאַלן צו די דעכער צו אין װינט.
מיט רױט מיט אָפּגעטריפֿטן װי מיט בלוט פון הימל־װוּנדן
און װערן פון די שטראַלן־שפּיזלען מיט די װענט פֿאַרשפּינט.

בײַ נאַכט די שטאָט

בײַ נאַכט װען ס'װערט פון שטאָט דער ליאַרעם אײַנגעדעמפּט, פֿאַרשטילט
און רױשלאָזע װי שאָטנס שװימען אױפֿן טײַך די שיפֿן —
דיר דאַכט, דער ברעג שװימט אױך מיט זײ אין בלױקײטן פֿאַרהילט,
װי אױפֿגעטױכט פון דעק פון טײַך, פון װאַסערדיקע טיפֿן.

װי ס'װאָלט די גאַנצע שטאָט אַלײן פון װאַסערטיף אַרױס
און שװימט אין שפּיל פון ליכט און שאָטן אױף דעם בלױ פון כװאַליעס,
װו ס'מילכיקט זיך אין גרינער ראַם װי אײַנגעפּאַסט אַ הױז
און װאָלקן־קראַצערס פֿינצטערן װי אױפֿגעטױכטע סקאַלעס.

אויפן ברוק

אין שטיינערנער פאַרצווייפלונג שטייען גאַסן
מיט זעונגען פאַרנאַכטיקע פון ווענט.
די שטריפּן זון אויף נאַקעטע טראַסן
זיי גליווערן מיט לעצטן, רויטן בלענד.

די שטריפּן לעשן זיך מיט אָפּגעצאַנקטן גליען
אויף הארטן שטיין פון שמוציקן קאַרניז —
און אויפן ברוק אין בלוט פון רויטער שקיעה
דער פּחד טאַנצט אין דעם געאייל פון פיס.

אַ נאַסע גאַס

די אָוונטגאַס איז איינגעהילט אין רעגנדיקער גרויקייט —
אַ שאָטנדיקע, פּוסטע גאַס, אַדורכגענעצט און קאַלט.
פון טונקל שנײַדט זיך שאַרף אַרויס מיט בולטער גענויקייט
דער גאַסנראָג מיט פענצטערליכט צעשפּיגלט אין אַספאַלט.

די דורכגענעצטע, שאָטנגאַס גלאָצט גליווערדיק און ליידיק
מיט זילבערדיקן רעגנשפּינוועבס דורכזיכטיק פאַרהילט
און נאָר ביים ראַנד פון ראָג דאָס פענצטער ליכטיקט העל און פריידיק
און טאַנצט אין דער קאַלוזשע אום מיט טראָפּנס־טריף צעשפּילט.

פאַרפלעקטע ווענט

פאַרפלעקטע ווענט צעגאַרנטע, פאַרקלעפּטע מיט פּלאַקאַטן,
וואָס הענגען אָפּגעבליאַקעוועט פון רעגן און פון ווינט,
די פענצטער גלאָצן מיט אַ שײַן אַ בלײַבערדיקן, מאַטן,
וואָס קוקן מיט די שויבן־בעלמעס דעמערדיק און בלינד.

די ציגלווענט די רויטלעכע ווי לײַבער אָפּגעשונדן
מיט שרפה־לייטערס אײַזערנע וואָס גליווערן מיט שרעק
און טראָגן דעם געהילך שוין אום פון שרפה־נעכט געצונדן,
ווען פײַערלעשער־אויטאָס גיבן אימהדיק אַ וועק.

אַ קלײנער האָטעל

אַ קלײנער האָטעל אויף אַ טונקעלער גאַס,
ווי שאָטנס די מענטשן דאָרט קומען, פאַרגײען,
ווו לאָמפּן פאַרטונקלטע מילכיקן בלאַס,
ווי נאַכטיק־פאַרגליוועטע פּחד־געשרײען.

דער שטויביקער שוועל גרויט פאַרטוליעט לעם טיר
פון טויזנטער טריט שוין צעריבן, צעטראָטן.
ס׳איז שטיל. אויף אַ גאָרן נאָר קלאָגט אַ קלאַוויר
און ס׳טאַנצט בײַם אַרײַנגאַנג אין ווינקל אַ שאָטן.

אַ פּוסטע גאַס

אַ פּוסטע גאַס, די הײַזער שטײען דעמערדיק פאַרגליוועט,
די שקיעה נאָר מיט רויטקײט די פענצטער־שויבן צינדט,
זײ גליען אויף, נאָר בלײכער אַלץ און בלײכער זײער גלי ווערט,
זײ לעשן זיך, זײ שאָטענען, זײ קוקן גלאָציק־בלינד.

ס׳איז טונקל. פּוסט. נאָר בײַ דעם ראָג אַן אײנזאַמע פיגור האָט
פון טונקלקײט אַרויסגעטויכט און שאַרט זיך דורך דער גאַס,
די הײַזער שטײען דעמערדיק און גלײַכגילטיק צעשורהט
מיט פענצטער־שויבן גלאָציקע, ווי בעלמע־אויגן בלינד.

די שטאָט בײַ נאַכט

כ׳האָב ליב די שטאָט בײַ נאַכט — אַ ליכט־קאָלירטע פּאַנאָראַמע,
דעם אויסגעמיש פון פײַערן, פון פאַרבנגלי די שפּיל,
דעם טאַנץ־געפלעכט דעם רוישיקן פון יעדער וואַנט־רעקלאַמע
מיט קילע פליסטער־בלויקײטן און הײסן רויטגעבריל.

כ׳האָב ליב דעם פאַרבן־קלעטער פון פאַרפלאָכטענע נעאָנען,
ווי גלײַזקע ליאַנעס אין דעם דזשונגלוואַלד פון וואַנט,
וואָס פרוּוון אונדז צעוועקנע מיט זײער שײַן דערמאָנען
פון שקיעות פאַרהיסטאָרישע דעם אויסטערלישן בלענד.

איך קען מיין גאַס

איך קען מײַן גאַס, די קלאַנגען וועלכע קומען און פאַרגייען,
מײַן אויער אַ געניטער איז צו זייער רויש פאַרהערט —
איך קען דעם קול פון טאָג וואָס קומט מיט הילכיקע געשרייען,
דעם ברום פון דעם פאַרנאַכט וואָס ליגט אַ מידער שוין אויף דר׳ערד.

נאָר ליב איז מיר פון אין דער פרי הער קלאַנג פון ערשטע שטימעס
וואָס גייען טויזק־פרישע אויף פון נאַכטיקייט דערוואַכט,
ווען ס׳איז דער רויש פון טאָג נאָך נישט געוואָרן גרילציק־נימאס
און נישט זײַן ברום וואָס גוסטט אויף דער שוועל פון דעם פאַרנאַכט.

אין אויטאָ בײַ נאַכט

די נאַכט זי פליסטערט, וויגט אײַך אײַן, זי גלעט אײַך און פאַררעדט אײַך —
אַ רעגן גיסט, עס כליאַפּעט אין אַ פלייציקן געאײַל,
דער אויטאָ פליט, ער רײַסט אַדורך די נאַכט, דעם ווינט, דעם שטח,
דער מײַלן־ציילער ציילט און שטײַגט, ער רעכנט מײַל נאָך מײַל.

די שאָטנס שפּרינגען, לויערן באַהאַלטענע ווי שונאים,
די ליכטער טרײַבן זיי צוריק און יאָגן זיי אַרום,
דער רעגן פלייצט און פאַטשט דעם אויטאָ ווינטיק אים אין פּנים
און דו, דו זיצסט פאַרוויגט פון נאַכט און מאָנאָטאָנעם ברום.

וויליאַמסבורגער בריק

ווּהין זשע לויפסטו אין פאַרנאַכטן וויליאַמסבורגער בריק
צי נישט אַ מאָל קיין וואַרשע צו די נאַלעווקעס — קיין פּוילן.
מיט שורות פון לאַמטערנס פירסטו מײַן געדאַנק צוריק
צו אַט דער וועלט וואָס טונקלט שוין פון הינטער מיר פאַרהוילן.

און טרעפט איך גיי אַוועק דורך דיר מיט בלאַנדזשענדיקע טריט
און איך דערזע אַ וועלט וואָס איז אַרויס ווי פון זיכּרון,
ווי גוט באַקאַנט איז מיר אַ יעדער פּנים פון אַ ייִד,
ווי כ׳וואָלט אים ערגעץ פריער שוין אין חורבן ווו פאַרלאָרן.

די נאַכטיקע שטאָט

מיט פײַערלעך מיט פאַרביקע וואָס ציטערן צעשאָטן,
ווי קרעלן ווי קאַלירטע אויף דעם שוואַרצן אָוונטפּליוש
גייט אויף די שטאָט. זי בלײַבט אַרויס דורך שלייערן פון שאָטנס,
דורך טונקעלער פאַרהילטקייט פון איר נאַכטיקן לבוש.

זי טויכט אַרויס געהיים אין שוואַרצן טראַכט אַן אויסגעפּאַסטע,
מיט שורות פײַערלעך־לאַמטערנס ווי מיט קייטעלעך פון גאָלד,
ווי איבער דעבער שעמעוודיק אַ געלבלעך־דורכגעבלאַסטע
דער מולד ווי אַ בראָש געלעבט בײַ דעם ראַנד פון איר דעקאָלט.

אַ ליכטסיגנאַל

די היץ האָט זיך באַזעצט שוין גלײַך בײַם ראַנד פון דעם פרימאָרגן
איר הייסער אָטעמדיקער גלי האָט אַלץ אַרום פאַרצערט,
די גראָזן אָפּגעסמאַליעט און די ערד אַליין דערוואָרגן —
מיט הייסן אָטעם דורכגעברענט די לעכצנדיקע ערד.

די שטאָט ווי אַ דערשטיקטע וואַרגט זיך מיט געריר פון סמאָלע
וואָס ציט זיך הייס און דאַמפּיק שוין אין ערשט צעגליטן טאָג
און נאָר אין גאַסן־פּלאָנטער, אין דער הייסער שטאָט־בהלה
מיט רויט און גרין אַ ליכטסיגנאַל טאַנצט רויִק אויפן ראָג.

אַ מאָדנע גאַס

אַ מאָדנע גאַס — מיט פײַערן מיט נאַכטיקע באַלויכטן,
אַן אויסטערלישע גאַס, גאָר נישט די זעלבע וואָס בײַ טאָג,
ווי אין דעם טונקל מיט לאַמטערן־ליכט אַ גרין־באַהויכטן
אַ וואַנט קוקט אָן דיך סודותדיק, מיט חשד לויפּט אָן דער ראָג.

אַלץ קוקט דיך אָן געהיימנישפול — אין פלאַטערשפּיל פון ליכטער,
די פינצטערניש ווערט ספקדיק, קוקט אָן דיך מיט פאַרדאַכט,
ווי שאָטנדיק פאַרהוילענע עס טונקלען זיך געזיכטער,
ווי זיי וואָלטן פאַרשלייערט זיך מיט מאַסקעס פון דער נאַכט.

אין מאַרגנרויך

עס מיניעט זיך די שטאָט אַזאַ מין גאָלדיק דורכגעבלאָסטע,
ווי פּערלמוטער גרוילעכער אין מאָרגנרויך פאַרהילט.
אין ליכט־און שאָטנשפּיל ווי אין אַ ראַם אַן אײַנגעפּאַסטער
זי שאַרט מיט סילועטן זיך אַרויס — אַ נעפּלבילד.

דאָס בילד ווערט בלויער, בלויער אַלץ, דער נעפּלדיקער קאַלטן
נאָך קנוילט זיך אַלץ אַ רויכיקער וואָס וויקלט אײַן, פאַרהילט,
נאָר פּלוצלינג ווי דער גרוי וואָלט זיך פון זיך אַליין געשפּאָלטן
ס'ווערט זוניק, העל, די שטאָט טוליכט אויף אין פאַרבנשפּיל אַ בילד.

שויבן

מיט ווענט מיט אָפּגעקראַצטע שטייען הײַזער לאַנג־פאַרגעסענע,
מיט טירן אויסגעבויגענע, מיט שויבן מאַטע בלאַס,
ווי אויגן אויסגעלאָשענע פון מיידן לאַנג־פאַרזעסענע,
וואָס קוקן טריב, פאַרזאַושט צו דער גלײַכגילטיקער גאַס.

די זון פאַרגייט, אָט האָט זיך איבער ווענט די אויסגעבויגענע
אַ זונשטראַל דורך די זײַלן שטויב אַדורכגעריסן קרום
און נאָר די שויבן פון די פענצטער שפּינוועבסטיק פאַרצויגענע,
ווי פנימער פאַרגעסענע זיי קוקן מאַט און שטום.

די גאַס

די גאַס זי ווארט מיך אָפּ, ווי ס'וואָלט מיך אָפּגעוואַרט אַ שונא,
זי לויערט פון פרימאָרגן גלײַך, פאַרטײַעט בײַ מײַן טיר.
איך גיי אַרויס אין גאַס און ווייס — זי וועט מיך הײַנט נישט שוינען
בײַם ערשטן טראָט דערפיל איך שוין איר גרויליקן באַריר.

כאָטש זי, די גאַס, זי מאַכט זיך, אַז זי זעט מיך נישט אין גאַנצן,
נאָר איך, איך פיל — פון אַלע זײַטן לויערט זי און קוקט
און ס'וועלן אַלע ווענט אַרום פאַר שמחה זיך צעטאַנצן
ווען אויסגעגליטשט, פאַרבלוטיקט איך וועל פאַלן אויפן ברוק.

אַ װאָלקן־קראַצער

אַ װאָלקן־קראַצער הױבט זיך, שטײַגט — אַ ברױנער קאַפּוצינער,
זײַן טורעם־קאַפּושאָן פֿאַרהילט איז אין אַ נעפּלרױך.
ער שװימט דאָרט אום אַ טונקעלער, אַ סילועטיק דינער,
װי ער װאָלט זיך געצױגן צו דעם הימל, צו דער הױך.

דער נעפּלגרױ כאַפּט אים אַרום און לאָזט אים מער נישט קריכן,
ער דריקט אים צו דער ערד אַראָפּ, ער שטײט פֿאַרגליװערט, מיד,
די הײַזער טוליען זיך אַרום מיט דעכערדיקע פֿליכן —
װי טונקעלע מאָנאַכן װאָלטן פֿרום אַרום געקניט.

די שטאָט װערט אין דער נאַכט

די שטאָט װערט אין דער נאַכט מיט מוטנער רױכיקײט פֿאַרצױגן,
די ליכטער בלײַבן מאַט װי דורך אַ גרױ־פֿאַרהױכטער גלאָז,
װי ס'װאָלט די נעפּל־טונקלקײט אין זיך זײ אײַנגעזױגן
און נאָר װי פֿון אַ װײַטן בראַנד דער הימל שײַנט אַפּ ראָז.

די שטאָט שװימט רױכיק — אָפּגעמעקט מיט שאָטן־סילועטן,
אַ לופטיקע, געשפּענסטיקע, זי שװימט אַרױס־אַרײַן
דורך נעפּלגרױ װאָלן אין דעם טונקל אין דעם שפּעטן
און נאָר די װאָלקנס ראַזיקן מיט שרפּהדיקער שײַן.

מיט אױגן װעלפּישע

מיט אױגן װעלפּישע לױפֿט הונגעריק די שטאָט צו אונדז אַנטקעגן,
זי לױפֿט צו אונדז מיט פֿײַער־אױגן אין דער נאַכט צעגליט.
דער אױטאָ יאָגט מיט שױבן אױסגעװײנטע אין דעם רעגן,
די נאַכט זי װיל פֿאַרהאַלטן אים, נאָר ס'יאָגט דער אױטאָ, פֿליט.

די נאַכט פֿאַרלױפֿט פֿון פֿאָרנט אונדז, זי לױפֿט אונדז נאָך פֿון הינטן,
דורך פֿינקלענדיקע טראָפּנס טראָגט דער אױטאָ זיך געשװינד.
דער נאַסער חושך יאָגט אים נאָך מיט פֿלאַטערדיקע װינטן,
אַנטקעגן לױפֿט די שטאָט מיט אױגן װעלפּישע צעגרינט.

די נאַכטיקע צוגן

די נאַכטיקע צוגן זײַ לויפן אַדורך לעם פאַרשלאָפענע שטעט,
די פינצטערע פענצטער אויף גאַרנס זײַ גלאָצן פאַרכמורעט ווי שטענדיק,
נאָר איבער די דעבער מיט ליכטער מיט פאַרביקע — רויט, פיאָלעט
עס שלאָפט נאָך די שטאָט נישט, אין דר׳הייך מיט געצונדענע נעאָנען
בלענדיק.

די שטאָט לויפט פאַרבײַ, לויפט אַדורך מיט די נאַכטיקע שאָטנס פאַרהילט
און ווערט אין דער ווײַטקייט דער שוואַרצער געשפּענסטיק פאַרשלונגען,
פאַרשוווּנדן,
און נאָר איבער דעבער־קאַנטורן מיט פאַרביקע ליכטער צעשפּילט,
דער הימל פון ווײַטנס נאָך טוקט זיך ווי שרפהדיק־פלאַמיק געצונדן.

אַרבעטער־פאַרשטעט

פאַבריק־קוואַרטאַלן, גרויע פאַרשטעט, הויכע, שוואַרצע קוימענס,
אַדורכגעסאָזשעטע מיט וויקלענדיקע רויכן אין פאַרנאַכט.
די טורעמדיקע וואַסער־פעסער אין די גרויע רוימען,
וואָס גלאָצן פון די אײַזערנע שטאַבעטן אויפן דאַך.

דער אומעט פון פאַרנאַכטן. שוואַרצע פאַרקאַנעס, פאַבריקן,
די שווערע טריט פון דורכגייערס אויף גרויען ברוק פון שטיין,
די האַרטע, שטויביקע געזיכטער מיט פאַרגליטע בליקן
און פנימער פון קינדער ווי פאַרגליווערט פון געוויין.

סעזאָנען

דאָס ערשטע פרילינג־ווינטל

דורך זאַווערוכעס רײַסט זיך דורך דאָס ערשטע פרילינג־ווינטל,
זײַן אָטעם שאַרט אַוועק דעם שניי, די ערד וואַכט אויף געוועקט —
אַזוי גרינט אויף דער ערשטער קנאָספּ, דער בלאַסער, צאַרטער בינטל
פון ערשטן גראָז גייט אויף פון אים ווי כּישופדיק געוועקט.

דאָס פרילינג־ווינטל האָט זיך ווינטער ערגעץ אויסבאַהאַלטן
און איז געקומען אומגעריכט, און מיט זײַן לינדן בלאָז
אַ יאָג געטאָן דעם ווינטער מיט זײַן שנייווײַכער דעם קאַלטן
און פלוצלינג טויט געבליבן ליגן אויף דעם ערשטן גראָז.

דער פרילינגווינט

איך טראָג אַרום דעם פרילינגווינט. דורך מײַנע אַרבל אָפן
איז ער צו מיר אַרײַן און מיך מיט קילקייטן פאַרהילט,
אַ וויג געטאָן מיך שיכּור און זיך אויף מײַן לײַב צעלאָפן,
און שטיפעריש מיט סאַמעט־גלעטן זאַרגלאָז זיך צעשפּילט.

דערנאָכדעם גאַר אַ ריס געטאָן דעם קאָלנער פון מײַן פאַרהעמד
און פרייליך אויף מײַן פּנים זיך געגעבן אַ צעיאָג —
איצט גיי איך מיט דעם פרילינגווינט אין גאַס אַרום געאָרעמט,
אין בלויער גאַס פון זוניקן, אַדורכגעהעלטן טאָג.

ער ראַנגלט זיך דער ווינטער

די לופט איז פראַסטיק, כאָטש דיביימער הויבן אָן שוין גרינען,
דער ווינטער וויל נישט אָפּטרעטן, ער קלאַמערט זיך מיט גוואַלד,
ער פרוווט נאָך אין דער פרי מיט טוי מיט פראַסטיקן פאַרשפּינען
די ערד, די ביימער, אַלץ באַהויבן פרירנדיק און קאַלט.

ער ראַנגלט זיך דער ווינטער אַ פאַרעקשנטער, פאַרביסן,
ער אָטעמט נאָך אַ ווינטיקער מיט טראַציקן באַגער,
נאָר ס׳האָט די זון זיך האַסטיק דורך דעם נעפּל דורכגעריסן —
דער ווייַסער טוי צעגייט, אַ טראָפּן ציטערט ווי אַ טרער.

עס שנייט און זוניקט

דער ווינט איז מיט געררוכן פול, מיט שמעקעוודיקער פרישקייט,
ער מישט זיך מיט דער קילקייט פון דער טייַענדיקער ערד.
ער שנייט און זוניקט אין אַן ערב פרילינג אויסגעמישטקייט
אַן אייזליכטל האָט פלוצלינג זיך אַ פריידיקע צעטרערט.

עס שנייט און זוניקט. פון דער גרויער וואָלקן־איינגעהילטקייט
רייַסט פלוצלינג זיך די זון אַרויס, כאָטש ס׳פראַסטיקט נאָך, עס שנייט,
דער ווינט בלייַבט שטיין און דו דערהערסט אַדורך דער קילער שטילקייט
ווי ס׳פאַלן טראָפּנס אויף דער ערד — דער אייַז טריפט אָפּ, צעגייט.

פאַרפרילינג

נאָך ראַנגלט זיך דער ווינטער אַלץ, מיט קילער שאַרפער רויקייט
טראָגט אום דער ווינט פון שמעלצנדיקע שנייען דעם גערוך,
נאָר פון דעם הימל טריפט שוין מילד אַ דורכזיכטיקע בלויקייט,
דורך וואָלקנדיקע שפּאַרעלעך זי גנבעט זיך אַדורך.

און ס׳העלט מיט בלייבער זוניקייט, די לופט ווערט גאָלדיק בלאַסער,
ווי ס׳וואָלט מיט בלוי מיט ווינטיקן געוואָרן פול דער רוים
און נאָר אין קילן פליסטער פון צעפּלייצטע ריטשקעס וואַסער
נאָך בלעזלט זיך דער ווינטער אַלץ אין אויפגעפּווישטן שוים.

ערב פרילינג

אַ נודנער רעגן גייט, דער פראָסט האָט דורך דער נאַכט געלאָזן,
דער שנייִ ליגט שמוציק, ווי אַ ברודנע, נישט־פאַרבעטע בעט.
די וואָלקנס פליען אום פון ווינט דעם רויִכיקן צעבלאָזן,
די פײַכטקייט שמעקט מיט דעמפּיקייט פון נישט־דערוואַשן גרעט.

נאָר אָט רײַסט דורך אַ פרישקייט זיך פון פײַכטער ערד צעשמעקטער,
דאָס גייט די ערד אויף פרילינג מיט קאַלוזשעלעך צעשפּילט,
דער הימל בלויט, כאָטש וואָלקנדיק נאָך אַלץ אַ צוגעדעקטער,
ווי ער וואָלט אויך דעם ריח פון דער ערד מיט פרייד דערפילט.

פאַרפרילינגדיקער דעמער

ס׳שפּרינגען פייגל אויף די צווײַגן ווי אויף שנייִיקע טראַפּעציעס,
צום פאַרפרילינגדיקן צוויטשער גלאָצט דער דעמער שטום פאַרהערט,
נאָך דעם דעמער שלעפּט די נאַכט זיך ווי מיט מערצגעוויין פון קעץ איז
פול די לופט און ווי פאַרשאָטנט וואַכט מיט גלוסטונגען די ערד.

ס׳ווערט די ערד מיט שטילע קרעכצן שוין פאַרפרילינגדיק פאַרשוואַנגערט,
ס׳קוועלן וואָרצלען אָן מיט זאַפטן, בוכניען אָן מיט זייער טריף
און אַ פויגל אויף אַ צווײַג שטייט, דורך זײַן צוויטשער און געזאַנג הערט,
ווי עס גייען אויף די זאַפטן צו די שטאַמען פון דער טיף.

כאָטש ס׳איז אַלץ ווי אַ מאָל

דער פרילינגדיקער דרויסן נאָך צעווינטיקט ווי אַ מאָל איז,
די קילע לופט איז דורכזיכטיק און ציטערדיק צעהעלט,
מיט ראָז און ווײַס צעשווימען זיך אין בלויקייט די מאַגנאָליעס,
נאָר ס׳האָט די קילע זון נאָך מיט איר גאָלד זיי ווי פאַרגעלט.

און כאָטש ס׳איז ווי אַ מאָל — דער פרילינג איז דער זעלבער,
נאָך פאָלט מיט פרישער קילקייט צו דער ווינטל צו מײַן הויט,
נאָר מיר זעט אויס דער ערשטער גראָז איצט בלייכער שוין און געלבער
און ס׳איז דער בלוי פון הימל נישט דער זעלבער שוין — ער גרויט.

אין זומער־פאַרנאַכטן

ווען שטויביק, מיט ריחות פון רײַפע קאַשטאַנעס, די זומער־פאַרנאַכטן מיט
געלבלעכע שקיעות
צעלייגן אַ רויטלעכן זשאַווער אויף שויבן און ברענען די ווענט דורך מיט
ברוינלעכן גלי,
זיך שטעלן מיט אויגן פאַרמאַכטע צום מערב און פילן אין גלעט פון די
שטראַלן אויף וויִעס.
דעם טריף פון דער זון וואָס צעשמעקט זיך מיט האָניק, מיט לאַנג שוין
פאַרגעסענע ריחות פון בלי.

אין אַלע פאַרנאַכטן, ווען גאַסן אַנטלויפן מיט אײַליקע רעדער פון טאָג,
פון דעם ליאַרעם,
ווען פענצטער צעבליִען זיך בלאַסע געצונדן מיט אומעט פון קאַלטער
עלעקטרישער שײַן
זיך שטעלן אַנטקעגן דעם מערב און פילן — אַ לעצטער, פאַרבלאָנדזשעטער
זונשטראַל וועט וואַרעם
אַ שמעק טאָן מיט לאַנג שוין פאַרגעסענע ריחות, מיט זיסלעכן טעם פון
קינדערשן ווײַן.

די חמימה

די זון זאַפּט אײַן די פאַרבן און די היץ שלינגט אײַן די קלאַנגען —
אַ שווערע, דושנע שטילקייט און אַ זוניק־הייסער פלייץ.
די שמאַכטנדיקע ערד ליגט פון דער דומפּיקייט געפאַנגען
און נאָר פון פעלד שײַנט אָפּ צוריק מיט גאָלדיקייט דער ווייץ.

אַ פויגל האָט צעהילכט זיך מיט אַ גאָרגלענדיקער שטימע,
ווי ער וואָלט פלוצלינג אויפוועקן די שטילקייט דאָ געוואָלט,
נאָר אַלע קלאַנגען, אַלע פאַרבן האָט פאַרצערט די חמימה
און נאָר אין פעלד דער רײַפער ווייץ שײַנט אָפּ מיט הייסן גאָלד.

די זון

אַ מוטנער, גרויער טאָג, דער הימל נעפּלט זיך פֿאַרכמאַרעט,
ווי ס׳וואָלטן שרפֿה־רויכן געל אים קאַלטנדיק באַדעקט.
די זון לויפֿט אום און זיי — דאַ רויטלעך פֿייערדיק־צעזשאַרעט,
דאָ מילכיק־בלאַס — אַ מאַטער פּנים געלבלעך דורכגעפלעקט.

די זון, זי לויפֿט, אַנטלויפֿט — די וואָלקנס אַשיקע, צעפליקטע
זיי יאָגן זי צעווינטיקט נאָך, די זון זי אײַלט אין שרעק.
אַט לעשט זי זיך, אַט טויכט זי אויף אַן אומרויִק־צעוויגטע
און אײַלט, און ווערט פֿאַרלאָרן ווו — אַן אָפּגעמעקטער פּלעק.

פֿון הייסער זון

פֿון הייסער זון ווערט געלבלעך־מאַט דער רײַפֿער גרין פֿון בלעטער
די גראָזן לעבצן דאַרשטיק נאָך אַ רעגנדיקן טראָפּ,
אַ ווערעמל איז שטיין געבליבן הילפֿלאָז אין זײַן קעלטער,
אַ שטיין האָט זיך אַ שטויביקער אין זאַמד פֿאַרגראָבן טיף.

די חמימה שטײַגט, זי שלאָגט זיך אָפּ פֿון יעדן בלאַט און גרעזל
פֿון אייגן בלויקייט הענגט דער הימל מיד שווין און פֿאַרשוואַכט
און נאָר פֿון מאַטן גראָז אַרויס קוקט פֿריידיק־שטיל אַ העזל
מיט אויגן פֿײַכט־צעליכטיקטע, נאָך פֿול מיט קילער נאַכט.

איבער זונטרעפּ

דורך פּאַסמעס גרויע וואָלקנס הויבט אַ בלויקייט אָן צו שפּילן,
אַ הימלבלוי וואָס ווינקט אַרויס צעשטיפֿט מיט פֿרילינגפֿרייד,
וואָס לאָזט זיך פֿון דער וואָלקן־גרויקייט מער זיך נישט פֿאַרהילן
און שוועבט אַרום להכעיס זיי מיט זוניקייט באַגלייט.

די שויבער־וואָלקנס יאָגן זי, זיי פּרוּוון זי פֿאַרשטעלן,
מיט קאַלטן־לאַפּעס דראָען זיי — אַט ווערט זי באַלד פֿאַרצערט,
נאָר ס׳ווערט די בלויקייט בלויער אַלץ, די וועלט הויבט אָן צו העלן
און איבער זונטרעפּ גייט אַראָפּ דער פֿרילינג צו דער ערד.

די היץ

די היץ זאַפּט איַין אין זיך די פֿײַכטקייט פֿון דער לופֿט, איר פֿרישקייט,
זי זויגט אַרײַן אין זיך אַ יעדן דינסטן אַראָמאַט,
דער הימל טונקלט אין אַ שטויביק־גרויער אָפּגעווישטקייט,
אַן בלוי, אַן שײַן, אַדורכגענעפּלט, דורכגערויכיקט מאַט.

די היץ פֿאַלט־צו צום לײַב, דאָס בלוט ווערט שווערער, שווערער, בלײַיִק,
זי דרימלט איין דײַן ווילן, זי פֿאַרשלעפּערט דײַן געדאַנק
און נאָר אַ טעמפּער אומרו רײַסט זיך אַלץ נאָך אַנגסטיק, שרײַיִק —
אַן עכאָ אַ דערשטיקטער פֿון אַ גוססן פֿאַרלאַנג.

די זון איז אַ קראַנקע

די זון גייט אַוועק שוין אין מערב אויף אָפּרו,
צום ראַנד וווּ עס טרעפֿט זיך דער הימל מיט ים.
די זון וויל אַוועקלייגן מיד שוין איר קאָפּ וווּ
וואָס גליט אַ צעהיצטער פֿון אייגענעם פֿלאַם.

די וואָלקנס פֿאַרלויפֿן צעווינטיקט דעם וועג איר,
זיי פֿאַלן צום ראַנד צו פֿאַרבלוטיקט און מיד,
דאָרט גרייטן זיי צו פֿאַר דער זון אַ געלעגער —
די זון איז אַ קראַנקע, זי פֿיבערט און גליט.

כ׳האָב ליב דעם זומער

כ׳האָב ליב דעם זומער מיט די בליצן, מיט די שווערע דונער־קנאַלן —
דעם אָונט־הימל, ווען ער שפּאַלט זיך אין אַ פֿײַערדיקער שפּיל.
ווען ערשטע, גרויסע, שווערע טראָפּנס הויבן האַסטיק אָן צו פֿאַלן,
דער ווינט בלײַבט שטיין און אַלץ אַרום ווערט פּלוצלינג
ווי פֿאַרגליווערט, שטיל.

און נאָר די טראָפּנס פֿאַלן, פֿאַלן, ווי אַ פּויק וואָלט זיך צעפּײַקלט,
עס גיט אַ בליץ אַ קריץ דעם הימל, גיט אַ בלענד גרין און פֿאַרשווינדט.
און ווי צעליאַרעמט ס׳וואָלטן פּעסער זיך אין הימל שווער געקײַקלט —
עס לויפֿט אַ דונער און צעשיט זיך, הינטער אים לויפֿט שוין דער ווינט.

דער גלי פון זון

דער גלי פון זון דערמאָנט מײַן לײַב דעם צערטל פון מײַן מאַמען
צי גאָר אַ מאָל — אַ מיידלהאַנט, וואָס גלעט מיך הייס פאַרליבט.
זיי ווערן אין דעם זונבאַריר ווי אויסגעמישט צוזאַמען —
מײַן מאַמעס גלעט, דער מיידלס צערטל ווערן איינס — פאַרקניפּט.

און טרעפט אַז מיט דעם זונגלעט גייט גאָר אויף מיט אים אַ ניגון
וואָס ס'האָט אַ מיידל מיר געזונגען ערגעץ ווו אַ מאָל,
צי אפשר גאָר מײַן מאַמעס ליד בײַ נאַכט שפּעט בײַם פאַרוויגן,
ווען העל געוואָרן, פול מיט זון, די נאַכט איז פון איר קול.

ס'איז דושנע, הייס

דורך פענצטערלעך פון וואָלקנס קוקט אַרויס פון דאָרט די זון הייס,
זי שווימט אַרום אַ גאָלדענע — אָט קומט זי און פאַרשווינדט.
עס כמאַרעט זיך, די לופט איז פײַכט, ווי אויף צעברומטע סטרונעס
עס זשומען די קאָמאַרעס בייז, מיט רעגן שמעקט דער ווינט.

די זון זי שאַרט זיך דורך די וואָלקנס, קוקט אַרויס דורך שפּאַרעס,
אָט גאָלדיקט זיך דער טײַך און אָטאָ ווערט ער גרוי און מאַט.
ס'איז דושנע, הייס, אָן אויפהער אַלץ. עס זשומען די קאָמאַרעס
און ס'שמעקט די ערד מיט ביטערקייט און פאַרנעם אַראָמאַט.

די זון ציט זיי אַרײַן

די זון האָט אײַנגעשלונגען אַלע בלויען, אַלע גרינען,
די בלומען שטייען מאַט־פאַרבלאַסט פון זונבלענד אָפּגעמעקט.
די ווענט, די הייזער הויבן אָן צעשווימען זיך, צערינען,
זיי ווערן מיט אַ נעפּלדיקער גאָלדיקייט באַדעקט.

די זון ציט זיי אַרײַן אין זיך מיט פינקלענדיקע גליען,
זי זאַפּט אײַן זיך די ביימער אײַן, די הײַזער און די ווענט,
זי לעשט זיי אויס, זי פּרוווט זיי מיט איר גאָלדיקייט פאַרציען
און נאָר די פענצטער־שויבן פינקלען מיט אַ הייסן בלענד.

אַ וואָרעם

די היץ איז גליִיק־דושנע, כּאָטש די זון קוקט מאַט, פֿאַרכמורעט,
קיין ווינטלפֿאָך, די גראָזן ליגן נידעריק און מיד.
די ביימער שטייען גרויע, אין אַלעען אויסגעשורהט,
די שאָטנס ליגן הייסע פֿון דער זון אַדורכגעגליט.

ס'איז שטיל — די פֿייגל האָבן אויך זיך פֿאַר דער היץ באַהאַלטן,
ווי ס'וואָלט די היץ אַ יעדן קלאַנג, אַ יעדע פֿאַרב פֿאַרצערט
און נאָר פֿון דר'ערד דער טרוקענער דורך אויפֿגעפּלאַצטע שפּאַלטן.
אַ וואָרעם קריכט אַרויס און שאַרט זיך אויף דער הייסער ערד.

בײַם סוף זומער

בײַם סוף פֿון זומער קומט אַ טאָג וואָס גרינט נאָך, וואָס איז זוניק,
ער קומט צוגיין און ברענגט דעם ערשטן וועלקנדיקן בלאַט,
אַ טאָג אַזאַ — אַ פֿײַנשמעקער, אַ האַרבסטטאָג אַ מפֿונק —
וואָס האָט גאָר ליב דעם פֿוילגערוך, דעם וועלקונג־אַראָמאַט.

ער האָט נישט ליב זײַן הימלבלוי, די גרינע זומער־פֿאַרבן,
ער איז פֿאַרליבט אין האַרבסט־קאָלירן: פּורפּור, גאָלד און רויט.
וואָס גייט אים אָן דער טרויער פֿון דעם בלעטערדיקן שטאַרבן,
אַז ליב האָט ער דעם פֿוילגערוך, די פֿאַרבנשפּיל פֿון טויט.

סוף־זומערדיקע טעג

די בלײַבקייט פֿון סוף־זומערדיקע טעג, ווען איז פֿאַרנאַכטן
גייט אויף די מידע קילקייט פֿון אַ שטויביק־זאַטער ערד.
די ביימער רוישן, שאַרכן אויס די פֿאַרכטיקע פֿאַרדאַכטן
פֿון קומענדיקע טעג — זיי שטייען שרעקעוודיק פֿאַרהערט.

קיין ווינט איז גאָר נישטאָ, דאָס רוישט די שרעקעוודיקע שטילקייט
מיט אָנונגען פֿאַרהאַרבסטיקע, אַ גאָלדיקייט פֿאַרציט
ווי שטענדיק נאָך דעם מאַטן גרין, נאָר ס'שמעקט די בלאַסע קילקייט
מיט שטויביקער, מיט זאַטער ערד וואָס איז פֿון זון שוין מיד.

אין זוניקן סעפּטעמבער־טאָג

אין זוניקן סעפּטעמבער־טאָג, דעם זומערטאָג דעם שפּעטן,
ווען ס'אָטעמט שוין די ערד מיט לעצטע ריחות דעמפּיק־הייס,
גייט אויף אַ זון אַ שטעכיקע, זי פּרוּווט נאָך בּלומרשט גלעטן,
נאָר ס'איז איר גלי אַ בײַסיקער, איר צערטל זלידנע בייז.

די פליגן פליען אויך אום בייז מיט זשומענדיקן פלאַטער,
זיי בײַסן זיך להכעיסדיק און פאַלן שפּעטער טויט.
די ערד ליגט פול און דרימלענדיק פון זומערגלי פאַרמאַטערט
און נאָר דער הימל ליכטיקט צאַרט, ווי פרילינגדיק צעבלויט.

האַרבסטיקער מאָטיוו

אַ פיאָלעטער אָפּשײַן פאַלט פון רעגן אויף דער ערד
און גלאַנציקער עס ווערן די אַדורכגעווייקטע בלעטער.
דער גאָלד ווערט פײַכט, דער פּורפּור ווערט מיט בלויקייטן פאַרטרערט,
דער נאָסער ווינט לויפט אויך אַרום אַ רויכיק־פיאָלעטער.

דער האַרבסט זינגט דורך דעם רעגן אויס פון אייביקייט דאָס ליד —
פון אויפקום און פאַרגענגלעכקייט, פון אויפשפּראָץ און פון שטאַרבן,
און לעשט מיט פײַכטן אָטעם אויס דאָס גאָלד וואָס ווערט פאַרגליט,
און וואַשט מיט פיאָלעטן אָפּ די לעצטע שײַן פון פאַרבן.

האַרבסטיקע פאַרנאַכטן

סוף־זומערדיקע וואָלקנדלעך, צעשפּילטע — רויטע, געלע,
פון שקיעות פלאַמיק־פאַרביקע אַדורכגעהעלט, צעגליט.
די טעג זיי ווערן קורץ שוין, קיל, זיי אײַלן האַסטיק־שנעלע,
נאָר די פאַרנאַכטן גליווערן, צעצויגן פויל און מיד.

די נאַכט ווערט אויסגעצויגן, לאַנג, דער טאָג קומט אָן אַ שפּעטער,
ער קומט מיט הימלען כּמאַריקע, מיט נעפּלגרוי פאַרהילט
און נאָר מיט לעצטן רויט און גאָלד אויף וועלקנדיקע בלעטער
דער האַרבסט וועט גליען פלאַמיק, פאַרביק, שטאַרבנדיק צעשפּילט.

דער האַרבסט

דער האַרבסט האָט אויסגעביסן שטיקער גרויע טראָטואַרן —
זיי ליגן טיף־צעלעכערטע און אויסגעקרימטע, נאַס.
דער ווינט האָט זיך צעקײַקלט, ווי געפּרווט וואָלט ער פאַרשאַרן
די פאַלנדיקע בלעטער אויף דער רעגנדיקער גאַס.

די בלעטער פליִען אום, זיי שפּרינגען שטיפעריש־צעטאַנצטע
זיי לאָזן זיך נישט כאַפּן און זיי יאָגן זיך געשווינד
און בלײַבן אויף די טראָטואַרן ליגן נאַס־צעגלאַנצטע,
פאַרטאָפּטשעטע, צעטראָטן, נאַר אַנטלאָפענע פון ווינט.

געלע בלעטער

די געלע בלעטער קלײַבן זיך בײַם ראַנד פון טראָטואַר
און ליגן ווי פון זיך אַליין אין קופּקעלער פאַרזאַמלט.
זיי טוליען זיך ווי ס׳וואָלט געיאָגט די שרעק זיי, די געפאַר
און מורמלען עפּעס שאָרכנדיק און הילפלאָזדיק צעשטאַמלט.

ס׳איז שפּעטער האַרבסט, די ביימער שטייען אָפּגעדעקט און הויל,
די לעצטע געלע בלעטער פאַלן ניכנעדיקע, שטילע,
זיי זאַמלען זיך פון זיך אַליין פאַרטוליעט אין אַ קנויל
און שאָרכן אויס מיט שרעק אַ לעצטע, קרעכצנדיקע תּפילה.

דער האַרבסטווינט

דער האַרבסטווינט אין מײַן פענצטער האָט פון אָנהויב נאָר געפּליסטערט,
ווי ער צו מיר אַרײַנגערעדט וואָלט אומעטיק און באַנג.
איך האָב געוווסט — מײַן דיאַלאָג מיט אים איז אַן אומזיסטער
ער האָט גערעדט און איך האָב בלויז געענטפערט אין געדאַנק.

צי האָט ער דאַן פאַרשטאַנען מיך — דאָס בין איך איצט נישט זיכער,
איך האָב געפילט זײַן אָטעם נאָר, וואָס פאַכט אויף מיר מיט האַס.
ער האָט זיך פּלוצלינג הויך צעלאַכט, צעכיכעט זיך, צעוויכערט
און האָט מײַן פענצטער אויפגעריסן מיט אַ ווילדן כּעס.

ס׳איז אָוונט. האַרבסט.

אַ רעגן גייט אַ האַרבסטיקער, די טראָפּנס פאַלן, פאַלן,
ווי עמעצער אין הימל וואָלט געזיפּט זיי דורך אַ זיפּ.
דער אָוונט וויקלט אײַן די שטאָט אין טונקעלע וואָלן
און ס׳לויפט דער ווינט די טראָפּנס נאָך מיט שלוכצנדיקן כליפּ.

ס׳איז אָוונט. האַרבסט. די ווײַטקייט קנוילט זיך נעפּלדיק דערוואָרגן,
לאָמטערן־פלעמלעך לעקן אָפּ דעם רעגנדיקן טריף.
אַ פּוסטע גאַס, נאָר דער אַספאַלט האַלט אַלץ אין זיך פאַרבאָרגן —
ער כאַפּט די טראָפּנס, שלינגט זיי אײַן אין זײַן צעגלאַנצטער טיף.

דער פאַלנדיקער שטערן

איך שטיי אַליין אין האַרבסטיקן, אין ווינטיק־קאַלטן דרויסן
אַנטלאָפן פון דעם גאַסנרויש אין שטילקייט פון דער נאַכט.
מיר קומט עס פאָר, דאָס האָט די וועלט מיך אין אַ תּהום פאַרשטויסן,
די שטילקייט שלינגט מיך אײַן, איך בין אין פינצטערניש פאַרמאַכט.

אַרום מיר שלאָפט די גאַנצע וועלט און אַלע מענטשן שלאָפן,
די שטערן נאָר זיי שלאָפן נישט, אַ שטערן גיט אַ פאַל,
ווי ער וואָלט אויך פון הימל פון דעם נאַכטיקן אַנטלאָפן
און ס׳ציטערט הינטער אים מײַן אומעט אויף זײַן זילבערשטראַל.

דער האַרבסטיקער וואַלד

דער וואַלד שטייט אָנגעטאָן אין זײַנע פּורפּורנע מלבושים,
ווי ס׳וואָלט דער האַרבסט אין חוזק־שפּיל פאַרשטעלן זיך געוואָלט.
דער וואַלד שטייט אַ פאַרגליווערטער, עס שרעקט דער רויטער פליוש אים
עס שווידערט אים און גרוילט זײַן בגדי־מלכותדיקער גאָלד.

ס׳איז שטיל, נאָר אין די צווײַגן שטייט אַ שאָרך אַ קוים־געהערטער,
ווי ס׳וואָלט בלחש גאָר געדאַוונט אין פאַרנאַכט דער וואַלד,
דער טונקל פאַלט שוין טויִק צו, דער וואַלד שטייט אַ פאַרקלערטער —
ער הערט זיך צו ווי ערגעץ ווו אַ בלאַט אַן ערשטער פאַלט.

האַרבסטיקע שויבן

דער קילער טוי אויף שויבן זאָגט שוין אָן דעם האַרבסט באַצײַטנס,
ער לייגט זיך אויס מיט גרויקייט פון דעם הימל אויפן גלאָז.
דער אָוונט קומט מיט אומעטיקער בלויקייט אים פאַרבײַטן —
אַ מידער אָוונט, שאַרכנדיק אין שאָטנדיקן גראָז.

אַזוי אַ גאַנצע נאַכט די גראָזן שאָטנדיקע שאַרכן,
די פענצטער ציטערן מיט גלאָזיקן געקלאַג אין ווינט.
זיי שלאָפן נישט צעשראָקענע אַ גאַנצע נאַכט און האַרכן
מיט גרוי־פאַרהויכטע שויבן ווי מיט בעלמע־אויגן בלינד.

האַרבסטיקער געוויטער

די גרויקייט אויפן הימל איז געוואָרן אַלץ געדיכטער,
די ערד געלעגן טונקל איז און אָפּגעלאָשן, מאַט.
אַ ווינט איז אָנגעלאָפן שנעל מיט האַסט — אַן אומגעריכטער,
אַ בויג געטאָן אַ בוים און אָפּגעפליקט דעם ערשטן בלאַט.

דער געלער בלאַט האָט זיך אין ווינט אַ שטויביקער געטראָגן,
אַ בליץ אַן אויפגעפלאַצטער האָט אים נאָכגעיאָגט צעגרינט,
דער הימל האָט מיט ערשטע טראָפּנס אויך געפּרוווט אים יאָגן —
ווי ס׳וואָלט די גאַנצע וועלט געיאָגט זיך נאָך דעם בלאַט אין ווינט.

די האַרבסטיקע זון

דער הימל אַ גרויער איז האַרבסטיק און רעגנדיק,
דער טאָג איז אַ קאַלטער מיט ווינטיקן בלאָז,
נאָר אָט וועט די זון באַלד בײַ קיינעם נישט פרעגנדיק
דורך שפּאַרעס פון וואָלקנס באַגילדן דעם גראָז.

אַזוי וועט דער האַרבסטטאָג גאָר פּלוצלינג נישט־ווילנדיק
אַ שמעק טאָן מיט פרילינג צעהעלט אומגעריכט,
ווי ס׳וואָלט אויף להכעיס אומישנע, זיך שפּילנדיק,
די זון אַלע וואָלקנס צעפליקט מיט איר ליכט.

טויבן פאַר טאָג

אַ פריער האַרבסטיקער פאַרטאָג מיט ראָזע היפּנדיקע פּיסלעך
די טויבן וואַכע וואָרקען שוין, כאָטש ס׳איז נאָך טונקל, גרוי.
די בלויקייט שאַרט אַרויס זיך, הויבט אָן גאָלדיקן צו ביסלעך
און גיט אַ צינד זיך פּלוצלינג אָן אין פונקלענדיקן טויט.

אַזוי גייט אויף אין פריען האַרבסט דער טאָג — אַ בלאַסער, מאַטער,
אַ געלבלעכער מיט קילער זון, מיט ערשטן וועלק פון גראָז
און נאָר די טויבן פליען אום ווי זומער נאָך צעפּלאַטערט,
און פּיקן אויס פון דעם פאַרטאָג דעם בלאַסן גאָלד און ראָז.

די שפּיל פון האַרבסט

די זון קוקט קאַלט אַראָפּ, זי קוקט זיך צו צום פלאַם פון פאַרבן
וואָס ס׳צינדט דער האַרבסט די ביימער אָן מיט פלאַקערדיקער האַנט.
עס קען די זון די שפּיל פון האַרבסט — זײַן אויסגעפּוצטן שטאַרבן,
דעם גלי פון פּורפּור און פון גאָלד — דעם רויטן פלאַקערבראַנד.

דעם בלעטערפאַל ווי פונקענשפּריץ און אין פאַרנאַכט דעם שטײַגן
פון נעפּל ווי אַ שרפה־רויך וואָס הילט דעם פאַרבנבלענד,
ביז ס׳וועלן מאָרגן הענגען שוין אָן בלעטער שוואַרץ די צווײַגן,
אַנטבלויזטע ווי פון שרפה־גלי פאַרסמאַליעט און פאַרברענט.

דער האַרבסט זעט אויס

דער האַרבסט זעט אויס: אַן אַלטע פרוי — מיט האָר מיט אָפּגעבלאָנדטע
און צוגעשמינקט מיט רויטקייט איז דער וועלק פון איר געזיכט.
מיט בונטע פאַרבן הילט דער האַרבסט דעם ברוינעם צווײַגן־פלאָנטער,
כאָטש איבער זיי דער הימל גרויט מיט דעמערדיקן ליכט.

אָט נאָך אַ ווײַל וועט אויך דאָס ליכט דאָס גרויע זיך פאַרלעשן,
מיט רעגן־טראָפּנס צופאַלן וועט באַלד די נאַכט פאַרטרערט
און אָפּוואַשן דעם טויטן רויט, די בלאָנדקייטן, די מעשן
וואָס וועלן זשאַווערדיק און נאַס זיך וואַלגערן אויף דר׳ערד.

אַ קלײנער בלאַט

אַ געלער בלאַט האָט װי אַ קלײנטשיק העזעלע אין גראָז
אַ שפּרונג געטאָן און איז פאַרשװוּנדן ערגעץ אױפן פעלד,
דער װינט האָט מיט זײַן אָטעם אַלע בלעטער בײז צעבלאָזן
און הילפלאָזע אַרומגעיאָגט פאַרטריקנטע, פאַרגעלט.

די בלעטער האָבן הימלאָזע צעשראָקן, בײז געטריבן,
געזוכט אַ מקום־מקלט װוּ אין װינטיקן געיעג,
אַ קלײנער בלאַט, אַ געלער, איז גאָר פּלוצלינג שטײן געבליבן,
אַ פאַל געטאָן און אָנמעכטיק געחלשט בײַ דעם װעג.

דער האַרבסט איז נישט אַװעק

דער הימל הענגט דאָ נידעריק אַ גרױער, אָפּגעקראָכן,
מיט ברױנע לאַטעס זשאַװערדיק ליגט זאַמדיק דאָ די ערד,
די צװײַגן ליגן בײַ די שטאַמען װינטיק אָפּגעבראָכן,
װי ס׳װאָלט אין מיטן זומער שױן דער האַרבסט דאָ אַלץ פאַרצערט.

ס׳קען זײַן דער האַרבסט איז נישט אַװעק און ליגט גאָר דאָ באַהאַלטן,
פאַרשטעקט פון פאַר אַ יאָרן נאָך און לױערט אַלץ און שרעקט,
געהײם ער קריכט אַרױס דאָ פון די לעבער, פון די שפּאַלטן
און האָט מיט זײַנע זשאַװערטײט דעם גרין אַרום פאַרפלעקט.

האַרבסטיקע באַלאַדע

ס׳איז נאָך דער חתונה, ס׳צעפאָרן זיך די מחותנים,
עס הילכן נאָך די לעצטע רײד, די לעצטע עכאָס פרײד,
נאָך שלײַכט אַדורך אין אײַלעניש אַ לעצטער נאָנטער פּנים —
עס װאַרט די בױד שױן אין פאַרנאַכט, ס׳איז האַרבסט — אַ רעגן גײט.

אָט רירט זיך שױן די בױד, די װינטן האָבן זיך צעבלאָזן,
באַלד קומט די נאַכט, די בױד זי יאָגט, די קליאַפּע צוגעמאַכט.
װוּ זײַנען חתן־כּלה איצט, װוּ האָט מען זײ געלאָזן ?!
ס׳איז פּוסט, זײ זײַנען אױך נישטאָ — פאַרשװוּנדן אין פאַרנאַכט.

בלעטערוועלק

מיט בלעטערוועלק פאַרטריקנט ליגט דער האַרבסט פון פאַר אַ יאָרן,
ער שאַרכט מיט קרעבצן טרוקענע פון אונטער מײַנע טריט.
דאָרט ליגן זומערטעג פאַרגעסענע פון אונטער זיי פאַרלאָרן
צוזאַמען מיט די פרילינגן וואָס האָבן דאָ געבליט.

זיי ליגן אַלע אונטער בערג פון בלעטערוועלק פאַרשאָטן
מיט בענקשאַפטן, מיט האָפענונגען זוניקע — אַ קנויל,
וואָס ס'האָט דער האַרבסט דער גרויזאַמער אכזריותדיק צעטראָטן
און יעדער שאָרך איז ווי אַ קרעכץ וואָס רײַסט זיך דורך מיט גרויל.

ווינטער־לאַנדשאַפט

די זון לויפט אין די וואָלקנס אום, אָט צינדט זי פּלוצלינג ראָזיק
דעם בלייכן ראַנד דעם שנייִיקן פון ווינטערדיקן וואַלד,
אָט כאַפּט זי זיך אין טײַכל אויף, וואָס גלאָצט פאַרפרוירן, גלאָזיק
און גיט אַ גליטש זיך אויפן אײַז מיט קאַלטן גלאָז צעשטראַלט.

דער פלאַכער ברעג פון טײַכל בלענדיקט ליכטיק אַ פאַרשנייטער,
צווײ יאָדלעס גרינען ווײַס־פאַרשאָטן ווי מיט נאַפטאַלין
און ס'בלייכט דער ברעג אַ ווײַסער, ווי אַ טישטעך אַ צעשפּרייטער
מיט אויסגענייטע יאָדלעס צווײ, מיט אַ פאַרשנייטן גרין.

אַ ווײַסע פוסטקייט

אַ ווינטערטאָג. דו קוקסט אַרויס — אַ ווינטיק־ווײַסע שנייִיקייט,
אַ קאַלטע ווײַסקייט וואָס הילט אײַן, פאַרדעקט אַלץ און באַהאַלט,
וואָס זאָגט אונדז אָן דעם סוף פון אַלץ — דעם אומקום און פאַרגייִיקייט,
ווען אַלץ וועט זײַן אָן פאָרעם שוין, אָן אויסזען און געשטאַלט.

אַ ווײַסקייט נאָר, אַ ליידיקייט אַ שנייִיקע, פאַרשאָטענע,
אָן קולות און אָן קלאַנגען, אָן אַ חיוּשן געבריל —
אַ ווײַסע פוסטקייט נאָר פון קיינעמס טריט נישט אַ צעטראָטענע,
וואָס ליגט פאַרדעקט שוין און פאַרמעקט, אויף אייביק ווײַס און שטיל.

עס פֿאַלט אַ שניי

עס פֿאַלט אַ שניי, אַן ערשטער שניי, אַ ווינטיקער, אַ נאַסער,
ער פֿאַלט פֿון אונטער טריט אין גאַס און טונקלט, און צעגייט,
און כאַטש ער ווערט צערונען, און צעשוימט מיט ריטשקעס וואַסער,
נאָר ס'ליכטיקט שוין די גאַס מיט קינדערש־קלינגענדיקער פֿרייד.

אַן ערשטער שניי — אַט הויבט ער פֿלוצלינג אָן צו גיין געדיכטער,
דער טראָטואַר ווערט ווײַס, ער שלינגט די טריט אײַן ווייך און שטיל,
נאָר פֿול איז שוין די גאַס מיט הילך, מיט קינדערשע געזיכטער,
עס קלינגט די יונגע פֿרייד — עס גייט מיט שניי די ערשטע שפּיל.

דער ערשטער שניי

דער ערשטער שניי דעקט אַלצדינג צו, ער ליגט אַ נישט־באַרירטער,
זײַן ווײַסקייט שלאָגט זיך אָפּ פֿאַר נאַכט מיט דורכגעבלויטן בלענד.
דער ריח פֿון דער ערד גייט אויף אין ווינט אַ קוים געשפּירטער
און גיסט צונויף זיך מיט דעם רויך וואָס פֿלאַטערט איבער ווענט.

אַ שטוב אין פֿעלד, פֿון הויכן דאַך צום הימל אויפֿגעריסן,
פֿון שוואַרצן קוימען ציט אַ רויך זיך אָוונטיק צעבליט
און ס'אָטעמט אײַן דער פֿראָסט אין זיך דעם רויכגערוך דעם זיסן
וואָס שמעקט מיט פֿעלד, מיט זומער און מיט פֿריש־געבאַקטן ברויט.

די ווינטערדיקע יאָדלע

ס'איז שמעקעוודיק די גרינקייט פֿון דער ווינטערדיקער יאָדלע,
זי רײַסט אַדורך דעם פֿרישן שניי וואָס האָט זי ווײַס באַדעקט
און גיסט צונויף דעם פֿראָסטגערוך מיט ריחות פֿון די נאָדלען
וואָס אָטעמען ווי זומער נאָך מיט זוניקייט צעשמעקט.

זיי אָטעמען מיט אייביקייט, מיט דורכגעגרינטער שטילקייט,
וואָס זינגט מיט זאַפֿטן זוניקע אין צווײַגן טיף פֿאַרשטעלט
און רײַסט זיך שאַרף אַדורך פֿון אונטער שנייִקער פֿאַרהילטקייט
מיט ווײַטע, ערשטע ריחות פֿון אַ בראשיתדיקער וועלט.

איך זע נאָך אַלץ דעם ווינטערטאָג

איך זע נאָך אַלץ דעם ווינטערטאָג וואָס זעט מיר אויס דער שענסטער,
מיט קינדער־אויגן ליכטיקע געדענק איך אים געניי —
ווי ס'האָט די זון די אײַזליכטלער געשמאָלצן אין דעם פענצטער
און ס'האָט אין זיי געמיניעט זיך אַ פינקלגאָלד מיט בלוי.

אַזאַ מין פרייד וואָס צאַפּלט איצט נאָך טיף אין מיר באַהאַלטן
מיט גלי פון זון, מיט אײַזליכטלער צעפינקלט ווי קרישטאָל
און ס'דאַכט מיר, ווי אין זייער ליכט דעם זוניקן, צעשטראַלטן
נאָך שפיגלט אָפּ זיך כּישופדיק מײַן קינדערשער אַמאָל.

אַ ווינטערטאָג

עס בלייבט צעגרינט אין שטוב ביי מיר אַ ווינטערטאָג געפאַנגען,
ווי ס'בלייבט אַ פלאַנץ אין אַ וואַזאַן — אַ צפונדיק געוויקס.
זײַן דורכגעבלייבטע גרינקייט רוישט מיט ווײַסע, קאַלטע קלאַנגען,
ווי קילע עכאָס שנייִקע פון אַ מעלאָדיע גריגס.

דער ווינטערטאָג שווימט ערגעץ ווו דורך דעמערדיקע רגעס
מיט פלאַטער־שאָטנס גרינע אויף די גרויע, קאַלטע ווענט,
ווי קילע ציטער־עכאָס פון דעם בענקשאַפטליד סאָלוועגעס,
וואָס רינען אויס ווי שנייעלער אויף אומעטיקע הענט.

די זאַווערוכע

די ווינטערדיקע ערד ליגט מיט אַ לײַלעך ווײַס פאַרהילט,
דער הימל טונקלט דעמערדיק אַ מילכיק דורכגעשנייטער,
די זאַווערוכע ברומט, ווי זי וואָלט קרעכצנדיק געשפילט
אַ הייזעריקן ניגון אויף אַ ווינטיקן טרומייטער.

אין וויכערטאַנץ לאָזט זיך די נאַכט אַראָפּ שוין אויף דער ערד,
זי נידערט אויף די וויקלטרעפּ פון שנייִק־ווייסן לייטער —
צום ניגון צו דעם ווינטיקן דער דעמער שטייט און הערט
ווי ערגעץ אין דעם וויכער מיט אַ כליפּגעוואַי פאַרגייט ער.

אין פראָסטיקן פאַרנאַכט

אַ פראָסטיק־זילבערנער פאַרנאַכט. מיט קילע, ראָזע באַקן
דער ווינטער־הימל ליכטיקט אין דער שײַן פון שקיעה־בראַנד.
אַט הויבן אָן די וואָלקנדלעך פאַרוועלקטע אַפּצובליאַקען,
זיי הענגען פּיאַלעטע אויף דעם געלבן הימלראַנד.

עס ראָזיקט זיך דער ערשטער שניי וואָס פּוכיקט אָנגעוואַליעט,
די שאָטן־ביימער טונקלען זיך ווי לופטיק דורכגעבלויט.
די צווייגן שוואַרצן קוים פאַרשנייט ווי רויכיק אָפּגעסמאַליעט
אין שרפה־שײַן פון שקיעה־בראַנד מיט לעצטן, מוטנעם רויט.

דער רעגן

וואָס בעט דער רעגן ווען ער קלאַפּט אָן אויפהער אין די שויבן?
וואָס קרעכצט ער אויס מיט יעדן ווינטיק־פלאַטערדיקן בלאָז?
ס'איז שטיל, ווי ער, דער רעגן, וואָלט גערעדט גאָר צו אַ טויבן —
דאָס פענצטער שווײַגט, עס שטומט, עס ציטערט קוים אין ראָם דאָס גלאָז.

וואָס ווייס אַ פענצטער טאָקע פון דעם מורמל פון די טראָפּנס,
וואָס ווייס און פילט אַ קאַלטע שויב וואָס בעלמעט מאַט אין בלינד?
נאָר איך מיט אומרו ליג און הער ווי הינטער מיר צוקאַפּנס
אַ נאַכט אַ האַרבסטיק־רעגנדיקע וויינט און קלאָגט אין ווינט.

נאָך אַ רעגן

עס טרעפט, אַז נאָך אַ רעגנגאָס ברעכט איבער זיך דער וועטער,
דער הימל גיט אַ בלוי און ווערט אַ זוניקער צעהעלט.
די דורכגענעצטע ביימער גרינען־אויף מיט פײַכטע בלעטער
און גאָלדיק־הייס צעמיניעט זיך דאָס קאָרנדיקע פעלד.

די פײַכטע לופט ווערט איבערפולט מיט שאַרפע אַראָמאַטן
פון מענטע און פון קראָפּעווע — עס שמעקט די פאַרנע ערד
מיט דעם געדוך דעם אוראַלטן, דעם נערנדיקן־זאַטן,
ווען ס'האָט די ערד צום ערשטן מאָל זיך בראשיתדיק צעיערט.

דער רעגן איז געהאַט אַוועק

דער רעגן איז געהאַט אַוועק, דער ווינט איז נאָר פאַרבליבן,
ער האָט מיט כּעס צעהוליעט זיך און צאָרנדיק געשטיפּט —
די וואָלקנס די צעשויבערטע גערי‌סן זיי, געטריבן,
צוויי טראָפּנס פון די ביימער צו דער ערד אַראָפּגעטריפּט.

נאָר פּלוצלינג איז אַ וואָלקן מיט אַ כּליאָפּ צוריקגעקומען,
דעם ווינט מיט פּלייץ צעפּליוכעטער געגעבן אַ פּאַרגאַס,
דער ווינט האָט זיך געקאָרטשעט אויף דער ערד מיט בייזן ברומען
און שטום געבליבן אויף דעם דורכגענעצטן גראָז.

דער פּלויט

אַ רעגן שמײַסט אַ שטראָמיקער, ער פּליקט די לעצטע בלעטער,
ער רײַסט זיי און עס טראָגט דער ווינט אַרום זיי געל־פאַרצערט.
דער רעגן האָט דעם בוים אַנטבלויזט, אָט נאָך אַ רגע וועט ער
פאַרגיסן אַלץ, פאַרפלייצן אַלץ — דעם בוים, די גאַנצע ערד.

אַ נעפּל קריכט אַרום און אַלץ מיט גרויקייטן פאַרהילט ער,
דער לעצטער בלאַט פּליט אָפּגעפּליקט, ער טראָגט זיך אום אין ווינט
און נאָר דער פּלויט פאַרגולמט קוקט. וואָס טראַכט ער איצט? וואָס פילט ער?
ער האָט דאָך פּרילינג נישט געבליט און זומער נישט געגרינט.

די רעגנס קלאַפּן אין די שויבן

די רעגנס קלאַפּן אין די שויבן אומרויִק פאַרציטערט,
אַנטלאָפענע, פאַרטריבענע פון זייער וואָלקנהיים,
עס האָבן ווינטן זיי געפירט אין וויכער פון געוויטער
מיט דונערן און בליצן זיי אַראָפּגעבראַכט געהיים.

זיי האָבן זיך דורך ווײַטקייטן געטראָגן אין מהירות,
פון העכסטער הויך אַראָפּגענידערט דאָ צו אונדז אויף דר'ערד,
ווי אומעטיק אויף שויבן פון די טראָפּנס דער באַריר איז —
אַ ציטערקרעבץ אַ גלאָזיקער וואָס טריפט אַראָפּ פאַרטרערט.

מיט נאַסע פּיִיערן

מיט נאַסע פּיִיערן לויפֿט אום די גאַס אין פֿלייץ פֿון רעגן,
מיט ריטשקעס פֿאַרביקע פֿון ליכט־רעקלאַמעס בלוטיק אויפֿגעפּראַלט
ווי ס׳וואַלטן פֿון פֿאַרהווילענע, געשפּענסטיקע געשלעגן
די גרינע, געלע בלוטן זיך צעשטראָמט אויף דעם אַספֿאַלט.

דער רעגן פֿלייצט, די פּייערן זיי שווימען נאַס געצונדן,
עס לויפֿן נאָך די שאָטנס זיי אין נאַכטיקן געיעג —
מיט געלע, גרינע בלוטן טריפֿט די גאַס מיט פֿאַרבן־וווּנדן,
ווי נאָך אַ שלאַכט — אַ נאַכטיקן, געשפּענסטיקן געשלעג.

אַ רעגן גייט

אַ רעגן גייט, דורך גרוי־צעפּליקטע וואָלקנדיקע צויטן
דער הימל רײַסט זיך דורך — ער גיט אַ בלוי און גלײַך פֿאַרשווינדט.
די שמוציקע קאַלוזשע כאַפּט זיך אויף מיט ליכט צעבלויטן
און לויפֿט מיט קילע פֿינקלען אַ צעבוואַליעטע אין ווינט.

דו שטייסט און פֿילסט, — ס׳איז אַלץ דיר קלאָר, דו דאַרפֿסט איצט גאָרנישט פֿרעגן,
ביסט איבערפֿולט, ביסט דורכגעהעלט מיט ערשט־צעבלויטן ליכט,
דו שטייסט און הערסט עס קלינגט אויף צווײַגן פֿון דעם בוים דער רעגן,
ער וואַשט דער בוים און וואַשט דיר אָפּ דעם אומעט פֿון געזיכט.

אין שטורעם

דער חושך שלינגט אַלץ אײַן אין זיך: דעם רויש, דעם ים, די כוואַליעס.
זיי גיסן זיך צונויף אין נאַכט ווי אין אַ כאַאָסקנויל.
די כוואַליעס טורעמען ווי וואַסערבערג, ווי גאָרנדיקע סקאַלעס,
דער חושך ציט די שיף אין זיך מיט אויפֿגעפּראַלטן מויל.

די שיף זי שפּרינגט, זי הוידעט זיך אַ שיכּורע צעוואַקלט
און דו אַליין שווימסט הילפֿלאָז אין דער שאָל פֿון שיף פֿאַרמאַכט,
ווי ס׳האָט די שרעק דײַן גאַנצן לעבן איצטער פֿאַרסך־הכּלט
ווי אין אַ ווײַל אַן איינציקער אין שטורעם פֿון דער נאַכט.

כמאַרעס

אַ כמאַרע נאָך אַ כמאַרע גייט — עס זאַמלען זיך די כמאַרעס,
זיי גייען לאַנגזאַם בלינדערהייט צו אַ באַשטימטן ציל.
עס שווײַגט דער ווינט, עס זשומען נאָר פאַרביסן די קאָמאַרעס —
קיין רעגן נאָר איז אַלץ נישטאָ, עס וואַרט די ערד, ס׳איז שטיל.

ס׳וועט ערגעץ ווו מיט שטורעם זיך צעהילכן דער געוויטער,
צעקנאַלן זיך מיט דונערן און בליצן שאַרף צעגרינט,
נאָר דאָ איז שטיל, קיין בלעטל אויף אַ בוים גיט נישט קיין ציטער —
די כמאַרעס גייען און מיט זיי פאַרטייעט גייט דער ווינט.

אַ כמאַרע

אַ ביטרע כמאַרע האָט פאַרגנבעט זיך אַן אומגעריכטע,
און דורכגעקריצט דעם טונקל האָט אַ בלענדיק־גרינער בליץ.
דער הימל האָט אַרום נאָך אַלץ אַ זוניקער געליכטיקט,
אַ דונער נאָר האָט זיך צעקנאַלט מיט ערשטן רעגנשפּריץ.

און ס׳האָט געדאַכט זיך, שמייכלענדיק אַ פרייִלעכע די זון הערט
ווי ס׳טראָגט זיך אום דער דונערקנאַל מיט שקאָצערישן שטיף.
אָט איז די כמאַרע שוין אַוועק, נאָר ערגעץ ווו נאָך דונערט
און ס׳שײַנט די זון, און טריקנט אָפּ דעם לעצטן רעגנטריף.

חלום

דער חלום

ס'איז שפּעטע נאַכט, די טיר פֿאַרמאַכט, דײַן וואָר ציט שוין צום שלאָפֿן,
זי לויערט נאָך די וואָר פֿון הינטער ווענט מיט לעצטער שײַן,
איצט וואַרט די טיר פֿון חלום שוין, זי שטייט און ליכטיקט אָפֿן,
זי וואַרט אויף דיר געהיימנישפֿול דו זאָלסט צו איר אַרײַן.

דער חלום, קען דאָך זײַן, טראָגט אום דעם סוד שוין פֿון דײַן מאָרגן,
דאָרט לויכט אַ פֿונק פֿון אייביקייט וואָס ווערט אין שלאָף אַנטפּלעקט
מיט זעונג פֿון אַ וועלט אַזאַ וואָס ליגט אין וואָר פֿאַרבאָרגן,
וואָס ביים דערוואַכן ווערט זי אויך פֿון זיך אַליין פֿאַרמעקט.

דו קומסט פֿון שלאָף צו גיין

דו קומסט פֿון שלאָף צו גיין באַגינען ווי פֿון ווײַטע לענדער,
ווו אַנדערש איז דער הימל דאָרט, ווו אַנדערש איז די ערד.
דער חלום איז אַ כּישוף־מאַכער, איז אַן אייביק־פֿאַרבלענדער
און אַלץ וואָס טוט זיך אויף דער וואָר גייט דאָרטן אויף פֿאַרקערט.

נאָר כאַפּסט זיך אויף — דײַן חלום לעשט זיך, וועלקט אָפּ אָפּגעבליאַקעט,
דער שימער פֿון דײַן שלאָף וועפּט אויס, די פֿאַרבן ווערן מאַט,
דײַן חלום בלייכט, אָן פֿאַרב, אָן קלאַנג, אָן אָפּגעבלויזטער, נאַקעט
און נאָר אין אָטעם דײַנעם שוועבט פֿון נאַכט דער אַראָמאַט.

אַ צווייטע וואָר

איך בין מיט פליגלען אין מײַן חלום ערגעץ ווו געפלויגן,
ביז עמעץ האָט מיך אויפגעוועקט, נאָר דאָס איז נישט דער סוף,
איך בין געפלויגן ווײַטער אַלץ, נאָך מיט פאַרמאַכטע אויגן
אָן פליגלען שוין, ווײַל דאָס איז נישט געוועזן שוין אין שלאָף.

און ווי אין חלום ווערט דער זין פון אַלץ פאַרווישט, פאַרשוווּנדן,
און ס׳גייט די וועלט אויף לויט אַ נישט געוויינלעכן אופֿן,
אַזוי ווערט אויך דײַן וואָר אַ מאָל נישט שכלדיק פאַרבונדן
מיט עפּעס וואָס איז אויסטערליש און ווערט אַ צווייטע וואָר.

אַזוי פיל איכן

אַזוי פיל איכן טראָג איך אום, זיי לעבן נישט בשלום,
זאָגט איינער — טאָג, זאָגט גאָר דער צווייטער — נאַכט, אָט פּונקט פאַרקערט;
ציט איינעם צו דער וואָר, ציט גאָר דעם צווייטן צו דעם חלום,
און ציט צום הימל איינעם, ציט דעם צווייטן צו דער ערד.

אַזוי אין שלאָף אַפילו זײַנען זיי צעקריגט, צעריסן,
ס׳שלעפּט יעדער מיך צו זיך — איך בין צווישן זיי פאַרקלעמט
און כאָטש איך גיי אַ יוסטער אום ווייס קיינער דאָך נישט וויסן
אַז איך אין זיך גאָר בלאָנדזשע אום — בין זיך אַליין גאָר פרעמד.

צווישן וואָר און חלום

אין ערב־שלאָף דערזע איך אָפט מאָל אויסטערלישע בילדער —
איך מאַך די אויגן צו און נאָך נישט־שלאָפנדיק פאַרשווינדט
די וואָר אַרום, די וועלט מיט איר געטומל און געפילדער
און ווי אין דעמער־זוּנגען ווער איך פאַרוועבט, פאַרשפּינט.

און אָט אַזוי צווישן וואָר און חלום, אין דער מיטן,
קען איך דערזען דאָרט זיך אַליין, אַן אומבאַקאַנטן גאָר,
ווי איך וואָלט דאָרט אַ פרעמדן מענטשן צופעליק געמיטן
וואָס איך האָב פריער קיין מאָל נישט געטראָפן אויף דער וואָר.

אַ חלום

כ׳געדענק שוין נישט דעם חלום — ער איז אומגעריכט פֿאַרשוווּנדן,
איך ווייס נאָר אַז דער חלום איז געבליבן אָן אַ סוף,
ער האָט מיט מיר זיך אויסטערליש אין שפּעטער נאַכט פֿאַרבונדן
און אויסגעלאָשן ווען איך האָב זיך אויפֿגעכאַפּט פֿון שלאָף.

איצט איז ער שוין נישטאָ מער, ס׳איז געבליבן נאָר אַן אומעט
ווי ס׳בלײַבט אַ ריח איבער, צי אַ צופֿעליקער בליק —
אַ קלעמענדיקער אומעט וואָס אין מיר איצט ערגעץ שטום היט
דעם חלום, וואָס נישט קומען וועט ער מער שוין אויף צוריק.

ס׳איז אַלץ אין חלום קלאָר

בײַ נאַכט אין חלום שוועבט דער מענטש, ער ווערט גאָר דאָרט אַנוואָגיק,
ער פֿלאַטערט, פֿליט, ווען אויף דער וואָר ער ציטערט פֿאַר זײַן טראָט.
דאָרט איז די וועלט אַן אַנדערע און אַנדערש איז די לאָגיק,
ס׳איז אַלץ אין חלום קלאָר וואָס אויף דער וואָר איז פֿול מיט סוד.

ס׳איז אַלץ אין חלום קלאָר, ווען אויף דער וואָר גאָר אַ באַהערשטער,
ער גייט אום ווי אַ שקלאַף וואָס ציטערט פֿאַר דער גאַנצער וועלט,
נאָר אין דעם חלום איז ער דאָרט דער הערשער און דער ערשטער
און ס׳טוט די וועלט אויף זײַן באַפֿעל דאָרט אַלץ וואָס אים געפֿעלט.

אַזוי קום איך פֿון שלאָף אַרויס

מיט חלום־פֿעדעם בין איך אין דער פֿרי פֿאַרוועבט, פֿאַרשפּונען,
פֿאַרשטריקט בין איך מיט שלאָף נאָך אַלץ, מיט טונקלקייט פֿון נאַכט,
ווי איך וואָלט צו דער וואָר דעם וועג בײַם אויפֿוואַך נישט געפֿונען,
ווי ס׳וואָלט די וועלט געוועזן פֿאַר מיר נאָך שטענדיק פֿאַרמאַכט.

אַזוי קום איך פֿון שלאָף אַרויס מיט נאַכטיקייט פֿאַרלאָפֿן,
איך קריך צום טאָג אַרויס ווי פֿון אַן ערדיש־טיפֿן שיכט —
די טונקלקייט צעשווימט זיך און ווי דורך אַ שפּאַרע אָפֿן
וואָלט פֿלוצלינג דורכגעריסן זיך צו מיר אַ שטראַל פֿון ליכט.

אַ חלום אָן אַ זעונג

ס׳איז דאָ אַ חלום אָן אַ זעונג — אַלץ איז דאָרט צעשוווּמען,
דו זעסט און זעסט נישט, עפּעס איז דאָרט אַנדערש און נישט קלאָר,
ווי דו וואָלסט גאָר אַ מאָדנע וועלט אַן אַנדערע פאַרנומען
מיט חושים וועלכע זײַנען נישט פאַראַן גאָר אויף דער וואָר.

דאָרט איז דער זען קיין זעונג נישט, דער הערן — נישט קיין הערונג,
אַלץ קומט צו דיר גאָר אַנדערש, דרינגט אַרײַן אָן אַ באַריר —
אַט ביסטו דאָ און אַט שוין דאָרט, נישטאָ קיין צוים, קיין שטערונג,
ווײַל ס׳איז די וועלט אין דיר אַליין, די גאַנצע וועלט — אין דיר.

אַ צווייטער גאָר

מיר זײַנען אַלע אײנזאַמע, אַ יעדער אויף זײַן שטייגער,
עס קומען טעג, ס׳פאַרגייען נעכט, עס בײַט זיך יאָר נאָך יאָר —
אין וואָכע נעכט, אין שלאָפלאָזע, ווען ס׳רוקט זיך פויל דער זייגער,
ווערט אויך דײַן חלום גרוי, נאָך גרויער ווי בײַ טאָג די וואָר.

און נאָר אין דײַן זיכּרון לויפסטו אום נאָך אַ צעהעלטער,
דאָרט לויפסטו אין אַ העמדל אום — אַ קינד צעשטיפט, צעלאַכט
און אויף דער וואָר מיט גרויע האָר דו גייסט אום אַ פאַרשטעלטער,
אַ צווייטער גאָר — אַן אַלטער ייִד וואָס שלאָפט נישט בײַ דער נאַכט.

דער חלום איז נאָר מײַנער

כ׳פאַרזויף זיך מיטן שלאָף אַ מאָל, כ׳פאַרטרינק אַזוי מײַן טאָג,
אַ דאָרשטיקער נאָך חלום לויף איך צו דעם שלאָף — אַ שיכּור,
כ׳פאַרתּבֿלעווע די טעג אַזוי און אַלץ וואָס איך פאַרמאָג,
ווי אין מײַן לעבן וואָלט געווען דער חלום נאָר דער עיקר.

ווײַל ס׳איז דער טאָג דאָך אַלעמענס — ס׳קען יעדערער אים זען,
דער חלום איז נאָר מײַנער — ער קען קײנעם נישט געהערן,
ס׳וועט קײנער אים נישט חלומען, ס׳וועט קיין מאָל נישט געשען
אַז עמעצער אין שלאָף זאָל זען ווי איך די זעלבע שטערן.

צווישן טרוים און וואָר

עס טרעפט — דו שלאָפסט נישט, מיט פאַרמאַכטע אויגן זעסטו בילדער,
די בילדער אויסטערלישע קומען ווי פון זיך אַליין,
ווו איינס איז שרעקלעכער פון צווייטן, איינס פון צווייטן ווילדער —
אַזוי צווישן וואָר און חלום קומען זיי צוגיין.

ווי דו וואָלסט דאָרט געווען און דאָך נישט געווען אין מיטן,
ווי עמעץ נאָר דערציילט עס דיר, נאָר דו, דו פילסט דאָרט קלאָר,
כאָטש יענער וואָס דערציילט גאָר רעדט פון עמעצן אַ דריטן,
אַז דאָס ביסטו אַליין דאָך, דו, צווישן טרוים און וואָר.

אין חלום

אין חלום־שפיל פון שלאָף בין איך אַ יינגל ווי אַ מאָל,
די וועלט איז ליכטיק, זומערדיק, דער טאָג איז אַ צעהעלטער
און איך לויף אום, איך שפיל זיך דאָרט — איך הער מײַן קינדערש קול,
נאָר פילן פיל איך כאָטש אין שלאָף, אַז איך בין אַ פאַרשטעלטער.

איך פיל אין שלאָף, אין חלום, אַז ס׳איז עפעס מיר נישט קלאָר,
איך קוק זיך אָן אַליין דאָרט אַ פאַרוווּנדערטער, פאַרבליפטער
און אָט אַזוי אין שפיל פון שלאָף — האַלב־חלום און האַלב־וואָר —
איך לויף אַרום אַ יינגל נאָך, אַ יינגל אַ צעשטיפטער.

איך בענק נאָך גרויער וואָר

די נאַכט פאַרפאָלגט מיך, לויפט מיך נאָך, זי פּרוּווט מיך אַלץ דעריאָגן
און איך אַנטלויף, זי לויפט מיר נאָך מיט חלום־בלענד באַגלייט,
און איך בין מיד פון חלומען, פון נישט־דערזאָגטן זאָגן —
איך בין שוין מיד פון בענקשאַפטן, פון ריידן צאַרטע רייד.

כאָטש ליב האָב איך די נאַכט וואָס טונקלט סודותדיק־פאַרבאָרגן,
וואָס טויג אַ וועלט פון שטענדיק טאָג, ווו אַלץ איז זוניק, קלאָר,
נאָר ס׳האָט די נאַכט מיט חלום מיך, מיט בענקשאַפט־רייד דערוואָרגן,
מיט צאַרטקייטן פאַרפּייניקט מיך — איך בענק נאָך גרויער וואָר.

מיר האָט געחלומט זיך אַ מאָל

מיר האָט געחלומט זיך אַ מאָל — איך בין אויף דער לבנה.
אַ טײַך פון גרינעם קוועקזילבער דאָרט קײַקלט זיך צעהעלט.
און איך, איך שווים און שווים אויף אים, און פּרוּוו זיך אַלץ דערמאָנען
ווו האָב איך שוין געזען דאָס אַלץ — די אויסטערלישע וועלט.

אַ גרינע זון. דער שוואַרצער הימל איז מיט גרין פאַרלאָפן.
די שקיעה גרינט און איך, איך שווים אָן אויפהער, אָן אַ סוף,
איך שווים און טראַכט — ווו האָב איך שוין אַ זון אַזאַ געטראָפן?
אַוווּ און ווען? און כאַפּ זיך אויף צעשראָקן פון דעם שלאָף.

אין ערב שלאָף

אין ערב שלאָף הויבט אָן זיך אַלץ ווי נעפּלדיק פאַרווישן
און איך אַליין, איך שווים אַוועק האַלב־דרימלענדיק, האַלב־וואָר.
אַ וועלט טויכט אויף, ווו וואָר און טרוים הויבט אָן זיך צו פאַרמישן,
ווו אַלץ ווערט דאָרטן אויסטערליש און אַנדערש יעדע זאַך.

אַ וועלט נישט איצט, נישט פריער, אַזאַ וועלט וואָס איז אין מיטן,
ווו ס'טראָגט זיך דורך גאָר אַנדערש אַלץ, פאַרקערט פאַרבײַ מײַן בליק,
ווי איך וואָלט גאָר פאַרבלאָנדזשעט אויף אַ כּישוף־וועג אַ דריטן,
ווו ס'טראָגט די צײַט זיך נישט פאַרויס, נאָר לויפט גאָר אויף צוריק.

איך האָב געפּילט

איך האָב געפּילט — איך וועל אין חלום הײַנט דײַן בליק דערשפּירן,
דעם גאָלד פון דײַנע האָר דערזען, דעם אויסבויג פון דײַן האַלדז
און ווידער וועל איך גיין מיט דיר אין חלום הײַנט שפּאַצירן,
צי וויקלען זיך מיט דיר צעקרײַזט אין אַ צעשוועבטן וואַלץ.

און כאָטש דײַן אויסזען איז שוין לאַנג דורך ווײַטקייטן צערונען,
פאַרשלונגען און פאַרצערט אַדורך דער לאַנגער גרויער וואָר,
נאָר איך האָב הײַנט אין חלום דאָרט דיך אויף דאָס נײַ געפונען
און טראָג אַרום אין זיך דעם ריח נאָך פון דײַנע האָר.

פרויען

פּאָרטרעטן

אַן אָפּשײַן פון אַ שמייכל איז פאַרבליבן אויף איר פּנים,
וואָס לעשט זיך אויס פאַרטונקלט בײַ די ווינקלען פון איר מויל,
ווו ס'שאָטענען זיך קנייטשן צוויי — פאַרגליווערטע סימנים
פון קיין מאָל נישט פאַרגעסענער און נישט פאַרהיילטער גרויל.

אַ קוים באַמערקטער שמייכל, אַזאַ הילפלאָזער, פאַרשטעלטער,
פון ווײַטע טעג פון קינדערשע מיט פרילינגזון, מיט ליכט,
וואָס רײַסט זיך דורך און פלאַטערט אַזאַ אומעטיק־צעהעלטער
מיט שײַן שוין מיט פאַרנאַכטיקער דורך קנייטשן פון געזיכט.

די ווײַבלעכקייט זי בלענדט אַרויס פון אירע ברוינע אָרעמס,
זי שפּאַרט אַרויס מיט פולקייט פון איר לײַב וואָס רײַפט און יערט,
וואָס שמעקט מיט ים, מיט ווינטן און מיט גליִענדיקע דרומס,
און זוניקט אַלץ אין איר נאָך מיט אַ ווײַטער, הייסער ערד.

אַ ווײַטע ערד וואָס לעבט אין איר נאָך טונקל און פאַרדרימלט,
און אָטעמט נאָך אין קול בײַ איר מיט אָפּהילך פון אַ ליד,
ווו ס'פלאַטערט אום דער דרום־ווינט, ווו שטערנדיק צעהימלט
טראָגט אום די נאַכט אין לײַב בײַ זיך אַ טאָג וואָס רײַפט צעגליט.

די אַקסלען אירע רונדיקן מיט ווײַבערשער באַשערטקייט,
עס בלייכט איר האַלדז וואָס רײַסט זיך פון דעם אויסשניט פון איר קלייד,
איר פּנים ראָזיקט שעמעוודיק מיט קינדערשער פאַרהערטקייט,
ווי זי פאַרנומען אין דער שטיל וואָלט עמעצס ליבערייד.

און אירע הענט ווי פלאַטער־פייגל שטיל און אונטערטעניק
וואָס האָבן אויף איר שויס אין מיטן פלי פאַרבלאָנדזשעט מיד —
זיי בלייבן דאָרט צעשראָקענע, נאָר הייס און ווידערשפּעניק
דער קופּעררויט פון אירע האָר שרײַט פלאַקערדיק צעגליט.

איר לײַב האָט נישט פאַרגעסן, גאָרנישט. יעדע מאָן־באַרירונג
נאָך עבאָט אָפּ אין פיבערדיקן פלי פון אירע הענט,
די ווײַס שאָטענען מיט סוד פון ווײַבערשער פאַרפירונג,
וואָס ווינקט אַרויס באַהאַלטן פון איר הייסן אָפּלבלענד.

איר אַקסלגלי פאַרלעשט, מעקט אָפּ דעם גאָלדבליאַסק פון איר צירונג,
איר לאָקנגלי מאַכט בלאַס, ווישט אָפּ די רויטקייט פון איר קלייד
און ס׳פּאַכט פון איר דער אָטעם פון דער אוראַלט־ערשטער שפּירונג
וואָס חוהן אין גן עדן האָט די שלאַנג אַ מאָל פאַרטרויט.

אַ קאַלטער בלוי אַ ווינטיקער שלאָגט אָפּ פון אירע אויגן,
ווי ס׳וואָלט אַ פרעמדער הימל זיי אַ פראָסטיקער באַגלייט —
ס׳קען זײַן, אָן אָם אַ גוייִשע האָט איר געגעבן זויגן
און האָט געלאָזט אין בלוט בײַ איר אַ טראָפּן טרייפע פרייד.

נאָר דורך דער פרעמדער פרייד וואָס רײַסט זיך פון איר בליק דעם קאַלטן,
אַדורך דעם תאווה־ציטער פון איר הייזעריקן קול
זינגט צניעותדיק אַרויס פאַרשטיקט אַ ניגון, ווי באַהאַלטן,
וואָס ס׳האָט קען זײַן איר מאַמע זי פאַרוויגט מיט אים אַ מאָל.

די ווײַסלעך אירע דאָרשטיקן מיט בלייכער דורכגעבלויקייט,
די שוואַרצע אַפּלען אָטעמען מיט נאַכטיק־דושנער היץ,
אַט ווערן זיי פאַרצויגן מיט אַ נעפּלדיקער גרויקייט
און ס׳גיט איר בליק אַ כמאַריקער מיט תאווה־בלענד אַ בליץ.

דער בליץ צינדט אָן אין אויג בײַ איר אַ גליִענדיקן שײַטער
וואָס פלעמלט אויף און שלאָגט זיך אָפּ צעהעלט אויף איר געזיכט
און לעשט זיך אויס, און ווידער ווערט איר בליק ווי דורכגעלײַטערט,
און נאָר אין שוואַרצאַפּל גאָר טיף נאָך שפּילט געהיים אַ ליכט.

ווי פון דעם שטענדיקן טונקל פון אַ טיפן ברונעם
שלאָגט אָפּ זיך אַ פאַרבלאַנדזשעטער, אַ הייסער בלאַסק צוריק,
וואָס ס׳האָט בײַ טאָג געלאָזן דאָרט די גליִענדיקע זון אים —
אַזוי שײַנט אָפּ איר גלוסט צוריק אין טונקל פון איר בליק.

אַזוי אַדורך איר שעמעוודיקער מיידלשער פאַרשלייפטקייט,
אַדורך איר שטרענגן, צניעותדיקן, אײַנגעהילטן קלייד
רײַסט זיך אַדורך פון לײַב בײַ איר די גלוסטנדיקע טרייפקייט,
וואָס זינגט אַרויס מיט נאַקעטקייט און הייסער מיידלפרייד.

אַט ווערן אירע אויגן פול, אַט ווערן זיי באַלד ליידיק —
עס גייט אַ שפּיל באַהאַלטן אין איר אַפּלדיקער טיף,
אַט ווערן זיי גאַר אומעטיק און אַט גאַר פלוצלינג פריידיק,
ווי עפּעס וואָלט געמיניעט זיך אין זייער בלויער טיף.

אַזוי גייט אָן די שפּיל — אַט גיט איר אויג אַ צינד זיך בליציק,
אַ פונקל גיט אַ גלי דאָרט מיט דעם אָפּשײַן פון אַ גלוסט,
ווי ס׳וואָלט איר בלוט אַ שפּיל געטאָן אַ ווײַל צעברויזט און היציק
און ווידער לעשט איר בליק זיך אויס — די אויגן גלאָצן פוסט.

פון מיידלטריט די ריטמישע, פון בייגעוודיקע היפטן
באַהאַלטן זינגט אַרויס דאָס ליד פון הייסע אומרוונעכט
און ס׳ווינקען פון איר בלאַסן האַלדז ווי היעראָגליפן־שריפטן
מיט סודות טונקל־נאַכטיקע די שוואַרצע לאָקנפלעכט.

און פון איר בליק וואָס פּרוּווט אונדז אַלץ דעם אַלטן סוד פאַרטרויען,
דעם סוד פון עץ־הדעת נאָך — פון ליבע און פון טויט,
נאָך שײַנט אין די פאַרנאַכטן אָפּ מיט יענע טיפע בלויען
וואָס נאָר דעם הימל, אים אַליין, האָט גאָט אַ מאָל פאַרטרויט.

איר נאַקעטקייט זי רײַסט זיך דורך דעם צודעק פון די קליידער,
זי גייט דורך אירע אויגן אויף, אַדורך דער גרינער שײַן
פון בליקן נאַכטיק־קעציש, וואָס זינגען אויס כּסדר
דאָס ליד פון גלוסט וואָס שווימט אין בלוט נאָך שיכּורער פון ווײַן.

אַזוי רײַסט זיך איר נאַקעטקייט צו אויפגיין פרײַ און אָפן,
אַרויסגײן פון דער שאָל פון קלייד וואָס האַלט זי שטרענג פאַרמאַכט
און בלענדיקט פון איר אויג אַרויס, ווי זי וואָלט גאָר געשלאָפן
מיט גרינעם בליק אַנטבלויזטן אין לבנהדיקער נאַכט.

אויף אירע קילע, בלאַסע, באַקן פרירט אַ טויטער רויט,
ווי אָפּשײַנען פון ווינטערדיקע, פראָסטיק־קאַלטע שקיעות,
כאָטש ס'וואַרעמען די אויגן אירע הימלדיק צעבלויט
און ס'לויכט אַ זומער־זוניקייט פון אונטער אירע ווינעס.

עס פראָסטיקט נאָר דער רויט אויף אירע באַקן טויט און קיל,
די ליפּן אָבער דאַרשטיקן מיט גלוסטנגגלי מיט רויטן —
אַ זעלטענער קאָנטראַסט, אַן אויסטערלישע פּנים־שפּיל
פון לעבעדיקן הייסן רויט מיט קאַלטן רויט מיט טויטן.

פון רויטן קאַלדערראַנד טויכט אויף איר קאָפּ ווי אַ געקעפּטער,
אויף בלייכן קישן ליגט ער איצט ווי אויף אַן עשאַפאַט,
איר פּנים נאָר צעשמייכלט העלט אין שלאָף אַ ראָז־באַלעבטער —
אין חלום־לאַנד פאַרבלאָנדזשעט מיט אַ צאַרטן מיידל־סוד.

דער ווײַסער קישן בלייבט אַרויס מיט שנייזיק־קאַלטער אימה,
די קאַלדרע בלוטיקט בײַ איר האַלדז מיט הייסן שניט פון רויט,
איר פּנים נאָר צעשמייכלט שוועבט מיט זוניגען געהיימע
ווי זי אַנטלאָפן וואָלט אין שלאָף פון לאַנד פון שרעק און טויט.

ס'האָט דעמאָלט מיר געדאַכט, זי קוקט נישט בלויז מיט אירע אויגן,
זי קוקט אויף מיר מיט אַלע גלידער, מיט איר גאַנצן גוף,
ווי ס'וואָלט פון יעדן ריר אירן צו מיר זיך גאָר געצויגן
איין גלוסטיקער פאַרלאַנג, איין הייסער, לאַקנדיקער רוף.

אַזוי געררייצט האָט אַלץ אין איר — איר בליק, אַ יעדער תּנועה,
נאָר מאָדנע ווי פאַרקערט זעט אויס אַלץ אין דעם בײַט פון צײַט —
אַ בלינדע בלייבט זי ערגעץ ווי פאַרגליווערט — אַ סטאַטוע,
וואָס שטומט אַ קאַלט־פאַרלאָשענע אין נעפּלדיקער ווײַט.

די דורכגעהעלטע בלייכקייט וואָס שלאָגט דורך זיך דורך איר פּנים
טראָגט זי מיט שטאָלצן טראָט אַרום, פֿאַרריסן הויך דעם קאָפּ,
באַטש ס׳שאָטענען לעם האַלדז ביַי איר פֿון שוואַרצקייט נאָך סימנים,
זײַ קוקן ווי מיט קינאה צו איר ווײַסער ברוסט אַראָפּ.

דאָס האָבן אויף דעם לײַב ביי איר זיך שוואַרץ און ווײַס געטראָפֿן,
זיי ראַנגלען זיך, זיי שטרײַטן אויף איר הויט, אויף איר געזיכט,
ווי דאָרט וואָלט נאַכט דעם טאָג געיאָגט, דעם וועג פֿאַר אים פֿאַרלאָפֿן —
עס טונקלט, נאָר אָט רײַסט זיך דורך דער טאָג מיט בלייכן ליכט.

די ווײַסלעך אירע, ליכטיקע, וואָס בלענדיקן צעבלויט,
דער הייסער ברוין פֿון איר געזיכט, דער טונקל־פּיאָלעטער —
זיי גיסן זיך צונויף אין שאָטן־דורכזיכט פֿון איר הויט
מיט דורכגעהעלטן בראָנז פֿון האַרבסטיק־אָפּגעוועלקטע בלעטער.

נאָר דורך דער ליפּן־פֿולקייט אירער שמייכלענדיק נאָך וואַכט
מיט ליכטיק־ווײַסן ציינערבלענד אַ פֿיבערדיקער צאַפּל,
וואָס רײַסט זיך דורך מיט אומרו פֿון אַן אַפֿריקאַנער נאַכט,
אַ נאַכט וואָס איז פֿאַרגליט געבליבן אין איר שוואַרצן אַפּל.

עס האָבן אירע אויגן מיך אין זיך אַרײַנגעזויגן,
זיי שלעפּן מיך פֿאַרצאַפּלט אין איר גרינעם תּהום אַרײַן,
איך פֿאַל און פֿאַל — אַ זיסער טונקל האָט מײַן בליק פֿאַרצויגן,
איך ווער צעשוווּמען, אײַנגעזאַפּט אין זייער גרינער שײַן.

עס דאַכט זיך מיר, די וועלט זי וויגט זיך איבער מיר געבויגן —
אַ כּישוף־וועלט, זי ציט מיך אין איר נעץ פֿון גרינעם בליק
און איך, איך פֿאַל און פֿאַל אין טיפֿן תּהום פֿון אירע אויגן,
און ס׳איז נישטאָ קיין אָפּשטעל מער, און נישט קיין וועג צוריק.

אין אירע בלוטן וואַכט די גלוסט נאָך קעצישווילד פֿאַרבאָרגן
און גרינט אַרויס פֿון אירע אויגן פֿאַספֿאָרדיק צעבליצט.
נאָר ס׳טונקלט שוין בײַם ראַנד פֿון מויל מיט נישט אַנטפּלעקטע זאָרגן
אַ טיפֿער קנייטש וואָס שלענגלט זיך צום האַלדז אַראָפּ פֿאַרקריצט.

כאָטש ס׳זײַנען נאָך די ליפּן רויט און בלאַנקענדיק די צײנער,
נאָר מיט אַ קופּערלאַק פון האָר שווימט אומעטיק צום מויל
אַ וועלקנדיקער האַרבסטפּאַרנאַכט, ווען ס׳קומט שוין מער נישט קײנער
צום וואַלד פון הייסע בענקשאַפטן, וואָס שטייט אַנטבלויזט שוין הויל.

אַ חידוש־נײַגער שוועבט אַלץ אום נאָך אויף איר בלייכן פּנים,
אַ נײַגער מיט אַ קינדערש שמייכל שטיפעריש באַגלייט —
זיי זײַנען שטיין געבליבן ווי פאַרגליווערטע סימנים
פון ערגעץ אַ פאַרגעסענער, אַ ווײַטער מיידלפרייד.

ווי זי וואָלט אַלץ געפּרווט נאָך דורך די ווײַטקייטן דערהערן
איר יונגן טראָט דעם מיידלשן אין שטיפערישן גאַנג,
נאָר ס׳טונקלט שוין אויף בלייכקייט פון איר אָפּגעוועלקטן שטערן
דער שאָטנדיקער אומעט פון פאַרלאָשענעם פאַרלאַנג.

איר טראָט זינגט אויס די לײַדנשאַפט וואָס זוכט נאָך אַלץ אַ תּיקון,
וואָס רופט צעוויגט פאַרפירעריש מיט רויש פון בלוט און גלוסט.
זי טראָגט נאָך אַלץ די תּאווה אום אין גלאַנץ פון אירע בליקן,
די נאַקעטקייט וואָס שפּאַרט אַרויס מיט פולקייט פון איר ברוסט.

און אירע ליפּן גליִען אויס אין זייער רויט באַהאַלטן
דעם אויפפלאַם פון אַ מענערשן, אַ גליִיִקן באַגער.
זיי טראָגן אום דעם הייסן סוד, דעם בראשיתדיקן, אַלטן,
וואָס פיבערט נאָך אויף יענער זײַט פון אַ פאַרמאַכטער טיר.

איר נאַקעטקייט לויכט הייס אַרויס פון אירע גרינע אויגן,
פון אירע האָר צעלאָזטע זינגט אַ נאַכטיק־הייסער רוף
און כאָטש איר קלייד האָט שטרענג און פרום זי איינגעהילט, פאַרצויגן
ווינקט דורך דעם שוואַרצן סאַמעט גאָר די ווייסקייט פון איר גוף.

און מעג די נאַכט פאַרשאָטנט טונקלען אונטער אירע וויִעס,
אַ פאַסמע האָר מעג גאָלדיקן ווי אָפּגעוועלקט און טריב,
נאָר מיט דעם גלי פון פלאַקערדיקע תּמוזדיקע שקיעות
נאָך אָטעמט אַלץ מיט הייסן רויט דער אויסבויג פון איר ליפּ.

קאַנטראַסטן

די וויַסלעך אירע דורכזיכטיקן מיט אַ קילער בלויִקייט,
די פולע אַפּלען נאַכטיקן באַהאַלטן און פאַרשטיַט,
זיי קוקן אָן איַך זיַטיק מיט אַ פרעמדלעכער נישט דאַוקייט
און מיַדן אויס איַך כּלומרשט ווי פאַרקוקט גאָר אָן אַ זיַט.

אַזוי ריַסט זיך איר בליק מיט אַ פאַרשיַטער ווידערשפעניקייט,
נאָר אירע ליפּן מאַניען גאָר מיט גלוסטונג און פאַרפיר
און ס׳בלייבן אירע אַקסלען מיט אַ שטילער אונטערטעניקייט,
וואָס וואַרט פאַרשטעלט און נאָכגיביק אויף מענערשן באַריר.

אויגן

ווי פרילינגדיקע וואַסערלעך צעשטראַלטע נאָך אַ רעגן
די אויגן אירע בלויען מיט אַ פינקלענדיקער שיַן
ווי ס׳וואָלט דער הימל טיף אין זיי באַהאַלטן דאָרט געלעגן —
אַ פרילינג-הימל וואָס נאָך קינדערוויַז איז אין זיי אַריַן.

און כאַטש איר פּנים טונקלט ווי אַ פעלדזיק-האַרטער באָדן
מיט קנייטשן שווין, ווי ריטשקעלעך צעלאָפן אין דער טיף,
נאָר ס׳פינקלען אירע אויגן ווי מיט בלויקייט אויסגעבאָדן,
ווי פרילינגדיקע וואַסערלעך מיט כוואַליעדיקן שטיף.

אַט ווערן אירע אויגן פול

אַט ווערן אירע אויגן פול, אַט ווערן זיי באַלד ליידיק —
עס גייט אַ שפּיל באַהאַלטן אין איר אַפּלדיקער טיף,
אַט ווערן זיי גאָר אומעטיק און אַט גאָר פלוצלינג פריידיק,
ווי עפּעס אין איר אַפּל וואָלט דאָרט נאַרנדיק געשטיפּט.

אַזוי גייט אָן די שפּיל — אַט גיט איר אויג אַ צינד זיך בליציק,
אַ פינקל גיט אַ גלי דאָרט מיט דעם אָפּשיַן פון אַ גלוסט,
ווי ס׳וואָלט איר בלוט אַ שפּיל געטאָן אַ וויַל צעברויזט און היציק
און ווידער לעשט איר בליק זיך אויס — די אויגן גלאָצן פּוסט.

אין דײַנע אויגן

אין דײַנע אויגן גליט נאָך אַלץ דער האַלבנאַכט פון באַגערן,
וואָס שימערט נאָך באַהאַלטן אין דײַן אַפּלדיקן גרין
און ס׳וואַכט נאָך אַלץ אויף מאַטער קילקייט פון דײַן בלייכן שטערן
מיט דורכגעבלויטע שאָטנס דער פאַרשפּעטיקטער באַגין.

אָט וועסטו באַלד אַרויסגיין אין דעם זוניקן פרימאָרגן
דײַן גאָלדן פּנים וועט אין זון צעגאָלדיקן זיך מער.
נאָר אין די אַפּלען דײַנע וועט אַלץ גליִען נאָך פאַרבאָרגן
מיט דורכגעבלויטע שאָטנס דער האַלבנאַכטיקער באַגער.

די אויגן דײַנע

די אויגן דײַנע בלויען איצט ווי צוויי צעהעלטע טרערן
וואָס זײַנען פּלוצלינג שטיין געבליבן גליווערדיק פאַרשטאַרט
און ס׳הענגט אַראָפּ דער קופּערלאָק צעגליט נאָך אויף דײַן שטערן
וואָס ס׳האָט אַ מאָל דער אומרוווינט פון לײַדנשאַפט פאַרנאַרט.

דער ווינט פון דײַנע בענקשאַפטן האָט אים שוין לאַנג פאַרגעסן,
ער הענגט אַראָפּ אַ האַרבסטיקער שוין אָפּגעוועלקט און טויט,
און ס׳גליווערן די אויגן דײַנע — האַרבסטיקע מעת־לעתן
ווי ס׳איז דער אומעט שטיין געבליבן דעמערדיק צעבלויט.

דײַנע אויגן

דײַנע אויגן בלויען ווי פאַרנאַכטן
אין אַ ווײַסן, אומעטיקן לאַנד.
צינד נישט אָן דעם שײַטער פון פאַרדאַכטן
מיט דעם צאַפּל פון דײַן בלייכער האַנט.

צינד נישט אָן! אין מײַנע בלוטן וואַכן
לאַנגע נעכט פון אומרו און פון גלי...
דײַנע אויגן בלויען ווי פאַרנאַכטן
אין אַ מעשה ערגעץ פון נישט הי.

איר גרינער בליק

איר גרינער בליק דער נאַכטיקער האָט מיך אין גאַס געמיטן,
אין קאַלטן, בלייכן אָפּשײַן פון לאַמטערנדיקן ליכט.
עס האָט איר גרינער בליק מיט קאַלטן שטאָל מיך דורכגעשניטן,
ווי ער וואָלט מיט אַ חלף־שאַרף אַדורך אויף מײַן געזיכט.

אַזוי איז זי אַדורך — איצט שטיי איך אין דער נאַכט פאַרלאָרן,
איר לויפן נאָך די ליכט־סיגנאַלן ווי איר בליק — צעגרינט,
זיי טוישן זיך, אָט צינדן זיך מיט רויט די סעמאַפאָרן —
ס'קען זײַן, דאָס טריפט דאָס בלוט פון מײַן געזיכט אָפּ און עס רינט.

קום מיידל אַרויס

דער נאַכטיקער פראָסט שמעקט מיט ווײַניקע עפּל
און קלינגט אונטער טריט מיט צעבראָכענעם גלאָז.
קום מיידל אַרויס פון דעם ליכטיקן נעפּל
און גיב מיר אַ שמייכל, — און אָן אַ פאַרוואָס.

דער הימל איז שנייִיק מיט שטערן באַשאָטן,
עס גליטשט זיך דער מילכוועג צעבלויט אין דעם פראָסט.
קום מיידל אַרויס פון דעם נאַכטיקן שאָטן
און גיב מיר אַ שמייכל, — און אָן אַ פאַרוואָס.

איר אויגנבלוי

כ'טראָג אַלץ נאָך אום דעם אויסטערלישן בלוי פון אירע אויגן,
דער הייסער פיבער פון איר לײַב גליט אַלץ אויף מײַנע הענט.
איך האָב איר בלוי דעם זוניקן אין מיר אַרײַנגעזויגן,
ער העלט אין מיר און שײַנט אין מיר מיט לאָקנדיקן בלענד.

איר אויגנבלוי האָט אויך דער הימל קיין מאָל נישט פאַרגעסן,
ער בלויט אים אויס כאָטש אויף אַ ווײַל ווען דער באַגין צעהעלט,
נאָר איך טראָג אים אַרום דורך יעדער ווײַל פון די מעת־לעתן,
דורך אַלע טעג און נעכט פון אונדזער שאָטנדיקער וואָר.

צו דיר

איך בין מקנא דײַנע הענט וואָס רירן דײַנע האָר אָן,
דעם ווינט בין איך מקנא וואָס גיט צאַרט דיך אַ באַריר.
צו דיר נישט־וויסנדיק געגאַנגען יעקב איז קיין חרן
און שלמה האָט געוואַרט אין שיר השירים בײַ דײַן טיר.

דער אומרו פון מײַן חלום בלייבט אַראָפּ פון דײַנע פינגער,
די בענקשאַפט פון מײַן אָוונט זינגט אין אויסבויג פון דײַן האַנט.
פון דיר האָט נאָך געזונגען אין דער הייל דער ערשטער זינגער,
פון דיר מיט פרייד מיט ערשטער האָב איך קינדווײַז שוין געאַנט.

האַרבסטיקער פּאָרטרעט

דער שאָטן פון דײַן אומעט ליגט פון אונטער דײַנע ווינעס;
אויף האַרבסטגאָלד פון דײַן פּנים, ווי אַ בלוילעכער פאַרנאַכט
און נאָר די ליפּן רויטיקן מיט הייסן גלי פון שקיעות
וואָס ס'האָט דער ווינט פון לײַדנשאַפט פון בלוט ביי דיר געבראַכט.

אין בלוט דיינעם וואָס זידט נאָך אַלץ, וואָס פול מיט הייסן גלי איז
ער צינדט נאָך דיינע אַפּלען אַלץ מיט זוניקייט און ווײַן.
נאָר ס'שאָטנט שוין דער האַרבסט פון אונטער דײַנע בלויע ווינעס
מיט לעצטן גאָלד פאַרנאַכטיקן, מיט שקיעהדיקער שײַן.

די בלייכקייט פון די פּנימער

די פּײַערן די נאַכטיקע זיי ווינקען ווי אַ מאָל,
די פענצטער העל־געצונדענע זיי רופן מיט די ליכטער.
לאַמטערנדיק צעבליט ווי פון אַ שאָטנדיקן טאָל.
קוקט אומרויק די גאַס אַרויף צעהוידעט מיט געזיכטער.

די בלייכקייט פון די פּנימער פון מיידלעך אין דער נאַכט
איז אַלץ נאָך ווי אַ מאָל — דער זעלבער שמייכלענדיקער טרויער,
דער זעלבער גלי פון אויגן וואָס גייט אויף צו מיר דערוואַכט
און איך, פאַרצאַפּלט פלאַטער אום אין נאַכטיק־שפּעטן לויער.

נישט לאָק מיך מער

נישט לאָק מיך מער מיט שמייכלענדיקן ציטער,
נישט בלוי אויף מיר מיט דײַן צעהעלטן בליק, —
אין מײַנע טעג איז ליבע אַ געוויטער,
אין מײַנע טעג איז ליבע נישט קיין גליק.

נישט לאָק מיך מער. אין רויטן פאַל פון בלעטער
די ליפּן דײַנע לעשן זיך אין ווינט.
נישט בלוי אויף מיר — דײַן שמייכל איז אַ שפּעטער
דער הימל רעגנט אומעטיק און בלינד.

אַדורך די גאַסן גייען מיידלעך

אַדורך די גאַסן גייען מיידלעך הויכע און פּולברוסטיקע
מיט פּנימער צעזוניקטע און ווײַס פול מיט נאַכט.
זיי קוקן שמייכלענדיק מיט אויגן טונקעלע און גלוסטיקע,
ווי ס'וואָלט נאָך אַלץ אין זייער בליק די נאַכטיקייט געוואַכט.

זיי גייען שלאַנק אַדורך מיט טריט צעוויגטע, יצר הרע'קע,
די מענער־בליקן לויפן נאָך זיי פיבערדיק צעגליט,
נאָר זיי צעוויגטע שפּרײַזן לאַנגזאַם הויכע און בלאָנדהאָריקע
און לאָזן איבער הינטער זיך אַן אומרוהילך פון טריט.

דורך פרעמדן מיידלבליק

כ'ווער אייפערזיכטיק צו די פרויען ווען זיי קושן מענער,
ווען זייער בליק פון ליבע איז צו אַנדערע געווענדט,
די פרויען ווערן דעמאָלט, דאַכט מיר, יינגער גאָר און שענער,
אַ רייץ גייט אויף פון זייערע פאַרבענקטע, צאַרטע הענט.

מיר דאַכט, ווי איך אַליין פון זייער בליק וואָלט יונג געוואָרן,
פון זייער קול גייט אויף מײַן יוגנט אין מײַן בלוט צוריק
און ווידער ווער איך אייפערזיכטיק ווי אַ מאָל מיט יאָרן,
און ווידער זינגט מײַן יוגנט דורך דעם פרעמדן מיידלבליק.

זי לאַכט

זי לאַכט.
איר הייס־צעשײַטערטער געלעכטער
צינדט אָן אַ שרפה אויף איר קאָפּ,
די קופּער־פלעכטן
פאַלן ווי קאַסקאַדן באַרג אַראָפּ —
אַ פײַערפאַל וואָס פליט גאַלאָפּ
און ברענט,
און בלענדט
מיט שײַטערדיקער, רויט פאַרשײַטער פרייד,
און טליעט אָפּ
בײַם ראַנד פון קלייד.

און נאָר די זומערשפּרינקלעך לויפן ווײַטער, ווײַטער אַלץ,
און פאַלן אויף איר נאַקן,
אויף די באַקן,
אויף איר האַלדז
מיט אָפּגעצאַנקטע גליִענדיקע מעשן,
ווי פונקען פון אַ שרפה וואָס קענען זיך נישט לעשן.

אַלטקייט

די אַלטקייט

די אַלטקייט וויינט מיט טרוקענע, מיט אויסגעקילטע אויגן,
מיט קאַרגע טרערן שיטערע אויף פּאַרמעט פון געזיבכט.
עס גליטשן זיך דורך קנייטשעלעך מיט דעמערגרוי פאַרצויגן
די טרערן קאַלטע, שיטערע, פּאַרלאָשענע אָן ליכט.

ווי שפּליטערלעך פאַרטונקלטע פון אַ צעפּלאַצטן שפּיגל
וואָס טונקלען מאַט איצט אויס אַ ווײַטע פינקלענדיקע וועלט,
אַזוי לעשט אויס אַ לעבן זיך, וואָס ציט זיך נאָר פון וויגל
מיט לעצטע טרערן אויף אַ פּנים פּאַרמעטיק פאַרגעלט.

די אַלטקייט דרימלט נאָר

די אַלטקייט דרימלט נאָר, זי קען נישט אויף אַן אמת שלאָפן —
זי שוועבט אַרום, זי פלאַטערט אום צווישן טרוים און וואָר,
ווי זי וואָלט פון דער ווירקלעכקייט דער גרויער גאָר געלאָפן
צום חלום־לאַנד, צום אויסדאַכטלאַנד וווּ קיין זאַך איז נישט קלאָר.

די אַלטקייט דרימלט און איז וואַך, זי הערט זיך צו צעשראָקן
ווי ס'טריפט די צײַט מיט רגעס אָפּ אויף אירע מידע הענט,
ווי ס'גייט אַרום די שטילקייט אין דעם צימער אין די זאָקן
און ווי דער דעמער שאַרכט צעשאָטנט אויף די גרויע ווענט.

אַלטע לײַט

אין ווינטער־מאַנטלען זיצן אויף דער זון די אַלטע לײַט,
ס'איז מײַ אין דרויסן — ס'גרינט, עס בליט, דער טאָג — אַ ליכטיק־שײַנער,
דער ווינטער איז אַוועק, נאָר זיי, זיי פילן נישט דעם בײַט,
זיי קעלטערט נאָך — דער ווינטער ליגט זיי אַלץ נאָך אין די ביינער.

מיט מאַטע בליקן קוקן זיי די וועלט אָן שטום, מיט וויי,
זיי זעען נישט דעם בוים וואָס בליט אַ זאַפטיקער, צעגרינטער,
זיי דאַכט זיך, פון דעם בוים פאַלט נישט קיין בלימעלעך, נאָר אַ שניי
און טוליען אין די קאַלנערס פון די מאַנטלען זיך ווי ווינטער.

אַן אַלטער מאַן

אַן אַלטער, קראַנקער מאַן זיצט שטום־געבויגן אויף אַ באַנק,
די זון איז בלייך, זי שלאָגט זיך אָפּ פון אַלע געלע פאַרבן,
די בלעטער אויף די ביימער הענגען אָפּגעוועלקט און קראַנק,
די זון איז געל, די ערד איז געל — זיי גייען ביידע שטאַרבן.

דער אַלטער זיצט אין מיטן פון אַ גוססדיקער וועלט,
ער זיצט מיט זײַנע בלייכע הענט די קני אַרומגענומען,
די קאַלטע זון האָט אים אַליין מיט לעצטער שײַן באַגילדט —
אָט ווערט ער באַלד אין דעם פאַרנאַכט דעם געלבלעכן צעשוווּמען.

אַזוי איז די אַלטקייט

אַזוי איז די אַלטקייט — צו זיצן און דרימלען מיט אָפענע אויגן
און שמייכלען פאַרחלומט צו עפּעס וואָס נעפּלט פאַרגעסן און מאַט.
מיט גאָלדענער זוניקייט בלייבער וואָס האָט זיי פאַרנאַכטיק פאַרצויגן
צו וואַרטן אין האַרבסטיקן דעמער מיט געלער פאַרוועלקטקייט פון בלאַט.

די אַלטקייט וויל מערער שוין גאָרנישט, זי וויל נאָר אין בלייכע פאַרטאָגן
האַלב־וואַכעדיק זיצן און פילן פון זון די פאַרבלאַנדזשעטע שײַן,
דערמאָנען פאַרגעסענע טעמען וואָס רופן נאָך, רייצן און נאָגן
און קינדערשע זיסע גערוכן וואָס שמעקן מיט עפּל און ווײַן.

אַלטקייט-מאַסקעס

די קרומע פינגער ציטערן מיט נעגל שאַרף־פאַרשפּיצטע,
זיי רויטיקן אַרויס זיך פון דער אָפּגעשיילטער הויט
פון פרויענהענט געריִנצלטע, פון אַלטקייט אָפּגעניצטע,
ווו שרעקנדיק פון נעגל שרײַט ווי בלוט־באַטריפט דער רויט.

די רויטע נעגל גרוילן ווי פון רויבפייגל פאַזורעס,
די אַלטע אויגן שמייכלען מאַט, פון אַלטקייט ווי פאַרשמעלט,
פון אונטער וויִעס פאַלשע אויף די אָפּגעשמינקטע צורות,
ווי זיי מיט מאַסקעס וואָלטן זיך פאַר פרויען זיך פאַרשטעלט.

אַן אַלטער מידער מאַן

און אַז קומען וועט ער אויף צוריק
מיט גרויע האָר און מאַטן בליק
אַן אַלטער מידער מאַן
און וועט אַוועקשטעלן בײַם וואַנט דעם טשעמאָדאַן
און זיך אַ זעץ טאָן אויפן ברעג פון בעט
און קוקן ווי זײַן אַלטער אָפּגעניצטער ראָק
הענגט ווידער שוין אויף דעם פאַרראָסטן האָק,
וועט מען זאָגן אויפן אויער שטיל: — איר זעט,
אָט דאָס איז דער, וואָס איז אַ מאָל אַוועק
געגאַנגען זוכן אין דער וועלט אַ ביסל גליק.
אָט איז ער איצט געקומען דאָך צוריק
אַ גרויער מאַן מיט מידן, מאַטן בליק.

און ער אַליין וועט זיצן און נישט אויסריידן קיין וואָרט,
נאָר וועט זיך שפּעטער אויפהײבן פאַמעלעך פון זיין אָרט
און צוגיין צו דעם פענצטער, דעם פאַרטונקלטן פון שטויב
און אָפּווישן נאָך יאָרן לאַנג די גרוי פאַרהויכטע שויב
און וועט אויף ס׳נײַ דערזען אין אויפגעהעלטן רוים
שוין ווידער אַ צעפּריליִנגטער עס גרינט דער זעלבער בוים
און ווידער ווי אַ מאָל, אַ מאָל דער הימל איז דאָ בלוי

און פֿלוצלינג גאָר פֿאַרטראַכטן זיך און אפשר גאָר אַזוי.
אָט דאָ איז דאָך געווען, קען דאָך זײַן, דאָס ביסל גליק,
וואָס האָט געפֿרילינגט נאָנט אַזוי און קומט שוין נישט צוריק.
און קוקן וועט ער גלייוורדיק, אָן גלוסטונג, אָן באַגער
און וואַרטן מיט אַ דאַרער באַק אויף קוים אַ לעצטער טרער.

זכרונות

פון די קינדערטעג

איך טראָג אין מיר אַרום אַ נישט־פאַרגעסענעם גערוך
וואָס וואַכט אין מײַן געביין נאָך פון די קינדערטעג באַהאַלטן,
דעם מאָדנעם ריח פון פּאַפּיר אין ערשטן קינדערבוך
מיט בילדלעך אויסגעמאָלענע, מיט פּנימער, געשטאַלטן.

דער ריח לעבט נאָך אַלץ אין מיר מיט מעשׂיות פאַרוועבט,
מיט מאָדנעם חידוש קינדערשן, מיט האַרצקלאַפּ, מיט באַגערן —
אַן אויסטערלישע וווּנדערוועלט וואָס צאַפּלט נאָך און לעבט
און כּישופט מיט די נעמען מיר געהיים: מײַן ריד, זשול ווערן.

בענקשאַפט

כאָטש איך בין שוין נישט יונג צו קענען אַלץ געדענקען,
דאָך זע איך אַלץ די שקיעה נאָך — פון קינדערטעג אַ בילד,
איך קוק פאַרגאַפט און פיל אין מיר גייט אויף צענאַגט אַ בענקען,
וואָס האָט מיט אומעט ערשטיקן אין האַרצן זיך צעשפּילט.

דאָס האָט מײַן האַרץ זיך אויפגעכאַפּט פון איר פאַרקלעמטער ענגשאַפט,
אַ ריס געטאָן זיך צו דער וועלט, כאָטש שטום נאָך, אָן אַ וואָרט —
אַזוי געקומען איז צו מיר צום ערשטן מאָל די בענקשאַפט
וואָס איז אַרײַן אין בלוט צו מיר און איז פאַרבליבן דאָרט.

דאָס האָט מײַן יוגנט אױסגעטראַכט

פאַרקלעמט אין ריזיקן ניו־יאָרק װי אין אַ שטײַג אַ גרױסער,
פון װאָלקן־קראַצערס טורעמדיק צונױפגעדריקט, פאַרשטעלט
טראָג איך נאָך אום מײַן קינדערש־װײַטן שטערנדיקן דרױסן,
מײַן זומערטאָג מיט פלײצנדיקן קאָרנגאָלד אין פעלד.

דאָס האָט מײַן יוגנט אױסגעטראַכט, קען זײַן, פון שטאָט די שײנקײט —
מיט גאָסן־ליכטער נאַכטיקע, מיט אימפּעט פול און האַסט,
און נישט געאַנט די אײנזאַמקײט פון מענטש, פון זײַן אַלײנקײט
אין טױזנטקעפּיקן געדראַנג — אַן אומבאַקאַנטער גאַסט.

אַ פאַרגעסענער געזיכט

דורך שאָטנדיקע קלאַנגען פון פאַרגעסענע ניגונים
עס לעבן אױף די פּנימער פון מײַנע קינדערטעג,
זײ טױכן אױף פון טיפקײט װי פון טונקל פון אַ ברונעם,
פאַרלױרענע דורך יאָרן אױף זײַן דעמערדיקן דעק.

זײ טױכן אױף פאַרװעבטע אין די קלאַנגען פון אַ זמר
אין שימער פון קאָנטראַסטן, װי אין שפּיל פון שאָטנליכט,
זײ שײלן זיך אַרױס אַדורך דעם ניגונדיקן דעמער
און זינגענדיק אַנטפּלעקט זיך אַ פאַרגעסענער געזיכט.

אַ פענצטער

איך בין נאָך מיט זכרונות פון מײַן קינדהײט אָנגעלאָדן,
מיט זומערטעג און װינטערנעכט, מיט שטיפערײַ און שפּיל.
איך טראָג נאָך אין זכרון אום אַ פענצטער מיט די לאָדן,
איך זע נאָך װי די שפּאַרעס בלױען, ס׳העלט פאַר טאָג דער דיל.

בײַ טאָג מיט אױפגעמאַכטע לאָדנס שטײט דאָס פענצטער אָפן,
מיט װירבל־זײַלן שטױביקע לױפט אום די זון אין הױז
און בײַ דער נאַכט איך ליג און זע — דאָס פענצטער קען נישט שלאָפן,
און הערט װי איך זיך צו, װי ס׳גריזשעט אונדזער דיל אַ מױז.

עס זינגט אין מיר מײַן יוגנט

מײַן יוגנט גייט נאָך אַלץ מיט פּאַרלער הייס געאָרעמט,
מיט ווערטער פון פּאַרליבטע און מיט ערשטן מיידלקוש.
עס זינגט אין מיר מײַן יוגנט נאָך מיט שטעטישע כּלי־זמרים
מיט פלעמלליכט פון חתונות, מיט אַטלאַסן און פּליוש.

מײַן יוגנט זוכט מיך אַלץ נאָך אום, זי ווינקט פון יעדן ווינקל,
זי זינגט פון יעדן פּאַרל נאָך, דורך פרעמדע ליבעריד,
דורך אַלע שמייכלען מיידלשע, פון יעדן אויגן־פינקל,
זי לויפט צו מיר און ווינקט צו מיר דורך פרעמדער, הייסער פרייד.

עס שפּילן קינדער זיך אין גאַס

עס שפּילן קינדער זיך אין גאַס. דורך זייערע געשרייען
מיט ווייטע עבאָס לויפט צו מיר צוריק מיין קינדערוועלט.
דורך שטימעס הילכיקע ווי דורך צעפרילינגטע אַלעען
גיי איך צוריק צו יענע טעג אַ זוניקער צעהעלט.

דער פרילינג איז שוין לאַנג ניטאָ, די זומערטעג פאַרגייען,
אַט נאָך אַ טראָט — דער הימל גרויט ביים האַרבסטיק־לעצטן ראַנד.
נאָר איך אין שיין פון דעם פאַרנאַכט דורך קינדערשע געשרייען
איך לויף מיט פרייד פאַרגעסענער צוריק צו יענעם לאַנד.

פנימער

דורך שאָטנדיקע קלאַנגען פון פאַרגעסענע ניגונים
עס לעבן אויף די פּנימער פון מײַנע קינדערטעג,
זיי טויכן אויף פון טונקל ווי פון טיפקייט פון אַ ברונעם,
פאַרלוירענע דורך יאָרן אויף זײַן שאָטנדיקער דעק.

זיי וואַכן אויף נישט־זיכערע דורך קלאַנגען פון אַ זמר —
אַ ניגון פון קאָנטראַסטן, אין אַ שפּיל פון שאָטנליכט,
זיי שיילן זיך אַרויס אַדורך דעם טענערדיקן דעמער
און זינגענדיק אַנטפּלעקט זיך אַ פאַרגעסענער געזיכט.

מײַן שטעטל בײַ טאָג

מיט גרויע וואָכנטעג און זוניקע שבתים
גייט אויף אין מײַן זכּרון נאָר מײַן שטעטל פון אַ מאָל
איך הער — אין אָוונט וויינט דער ברונעם ווי אַ יתום
מיט כליפּענדיקע, פולע עמערס אויפן קול.

די מאָרגנס וועקן מיך צעשמעקט מיט ברויט און קימל,
פאַרנאַכטן לעשן זיך בײַם ראַנד פון טעלער זופּ —
און וואָסער טרינק איך אויסגעמישט מיט קאַלטן הימל,
וואָס בלײַבט פון פאַס אַרויס לעם פירהויז פון דער שטוב.

אַ בלוטיק-רויטער שניי

מײַן בעט איז נײַ, נאָר די חלומות זײַנען אַלץ נאָך אַלטע,
ווי גאָר אַ מאָל, ווי ס'וואָלט זיך נישט געביטן שוין מײַן וואָר —
איך זע נאָך זומערס שטעטלשע, די ווינטערס — שנייזיק-קאַלטע
און איך בין אַלץ אַ יינגל נאָך פון אפשר עלעף יאָר.

באַטש ס'לאָזט דער אומרו פאָרט שוין נישט מיך מערער רויק שלאָפן
און ס'טרעפט אַ מאָל, איך הער אין שלאָף מײַן אייגענעם געשריי —
איך זע מײַן שטעטל ברענג מיט טירן פענצטער רויכיק אָפן,
עס פאַלט אַ שנײַ, ווי מאָדנע איז — אַ בלוטיק-רויטער שניי.

אַ בוים אין מײַן זכּרון

איך זע דאָס פענצטער פון מײַן קינדהייט פול מיט שײַן אַרום מיר
און אין דעם פענצטער אויפגעמאַכט שטייט גרין צעצווײַגט אַ בוים,
ער רוישט און זינגט אַרײַן צו מיר דאָס ליד פון זון און זומער
און הינטער אים אַ וואָלקנדל צעגאָלדיקט אין דעם רוים.

אַזוי שטייט אַלץ דער בוים אין מײַן זכּרון נאָך אין פענצטער,
אָט ווי אַ בילד איך זע אים אין אַן אײַנגעפאַסטער ראָם,
פון אַלע שיינעביימער אין דער וועלט דער בוים דער שענסטער —
אַ זאַפטיקער, אַ גרינער מיט אַ זון באַגילדטן שטאָם.

דער מעריב־ניגון

איך זע נאָך דעם בית־מדרש אין אַ קאַלטן ווינטעראָוונט,
דער אויוון גליט, פון בליצלאָמפּ פאַלט אַן אָפּשיין רויטלער־געל,
איך הער דעם מעריב־ניגון נאָך „והוא רחום יכפר עון" —
אַ פּאַסנער ניגון, ייִדן כאַפּן אָפּ די ווערטער שנעל.

זיי אײַלן זיך. דער דרויסן וואַרט מיט שנייען דורכגעבלויטע,
מיט נידעריקע דעכלעך דורכגעפרוירן, שנייִיק־בלאַס,
מיט פענצטערלעך ווי מיט טראַכאָמע־אויגן קרענקלער־רויטע
און נאָר דער ניגון לויפט זיי נאָך אַ וואַרעמער אין גאַס.

כ'געדענק עס נאָך פון קינדווײַז

איך זע נאָך ווי די ביימער גליִען רויט, ווי דורכגעראָסטיקט,
די בלעטער הענגען אויף די צווײַגן — מאַטע קופּערפּרעגנדז
און אויף דעם הימל דעם צעבלויטן — דורכגעווינטיקט, פּראָסטיק —
עס ציִען זיך קיין דרום לאַנגע שורות ווילדע גענדז.

כ'געדענק עס נאָך פון קינדווײַז — כ'הער דעם גאַנערדיקן ברומען
וואָס שווימט אַוועק און עכאָט אָפּ אין ווינט־געפּלאַטער קוים,
איך הער נאָך אַלץ דעם ברום, ווי איך וואָלט איצט נאָך אים פאַרנומען.
אַ ייִנגל זיצט אויף דר'ערד און קוקט פאַרחלומט אין דעם רוים.

אַ מאַרקטאָג

מיט ברייטע באָבע־הינטנס שטופּט דער מאַרק זיך אַ צעפּווישטער,
עס מישן פּעלצלעך פּויערשע זיך אויס מיט ייִדנבערד,
דער מאַרק ווערט פולער, פולער אַלץ, ער ליאַרעמט אַ צערווישטער
מיט קולות און מיט רייד, מיט ביל פון הינט און הירזש פון פערד.

צו אויפגעשטעלטע האַלאַבליעס עס פאַלן צו די דעכער,
זיי הענגען קרומע, נידעריק צום רויש פון מאַרק פאַרהערט,
ווו גוייִש מישט מיט ייִדיש זיך און ס'ווערט דער רויש אַלץ העכער,
און ס'שמעקט די לופט פאַרפּסחדיק מיט טײַענדיקער ערד.

אין חדר

דער חדר־ניגון לעבט אין מיר נאָך מערער ווי די ווערטער,
איך פּיל דעם עבֿאַ זייערן נאָך מער ווי זיי אַליין.
איך שטיי נאָך דורך דער ווײַטקייט אַלץ צום ניגון אַ פאַרהערטער
און כ׳טראָג די שפּירונג פון אַ וואָרט דורך אים אין מײַן געביין.

אָט זע איך נאָך אַ ווינטערטאָג, עס איז דער פראָסט געשטיגן,
איך זיץ אין חדר, ס׳דעמערט שוין, דאָס פענצטער איז פאַרשנייט,
נאָר מיר איז הייס — די היץ גייט נישט פון אויוון, נאָר פון ניגון —
און ס׳לויפט אַ זומער־ריח נאָך די חומשדיקע רייד.

דער ניגון פון תנ״ך

איך בלעטער אַלץ און בלעטער נאָך דעם אַלטיטשקן תנ״ך,
די בלעטער זײַנען זײַנעו שוין פאַרגעלבטע און צעדריבלט,
אָט וויפל האָבן ספּדיק אין אים זיך נישט געגריבלט,
נאָר מיר איז נאָנט און הייליק אַלץ זײַן וווּנדערלעכע שפּראַך.

ווי ווײַט בין איך אַוועק פון אים שוין אין מײַן וואָקלגאַנג,
פון יענע טעג ווען איך האָב אים געלערנט נאָך אין חדר,
נאָר ס׳גייט דורך אַלע וואָגל־וועגן מיר אַלץ נאָך כּסדר
דער עבֿאַ פון זײַן ניגון ווי דער ליכטיקסטער געזאַנג.

אין לעצטער ווײַל

איך זע נאָך אַלץ די דעכער פון דער שול, פון בית־המדרש,
פאַרלאָזנדיק מײַן שטעטל זע איך זיי אין לעצטער ווײַל —
אין דעכער־ווירוואַר אַנגעוואַליעט, קרום און נישט סימעטריש,
צעוואָקלטע אַנטלויפן זיי ווי איך אין גרויס געאײַל.

דער הימל יאָגט אונדז נאָך, ער לויפט, אָט פאַלט ער באַלד — אַ חלוש,
ער יאָגט אונדז נאָך אַ ווינטיקער מיט גרויע וואָלקנזועק,
די דעכלעך לויפן, יאָגן נאָך, ווי אַלץ זעט אויס סימבאָליש —
נישט איך אַליין אַנטלויף, נאָר אַלץ אַנטלויפט, געיאָגט פון שרעק.

דער בוידעם

איך טראָג פון שטענדיק אום אַ נײַגער מיט אַ שרעק אין איינעם,
נאָך קינדוויַיז האָב איך ליב געהאַט צו נאָכקוקן די וועלט,
אַרײַנבליקן בגנבה דורך די פענצטער בײַ די שכנים,
אין ברונעם זען ווי אויף זײַן דעק אַ שײַן געהיים דאָרט העלט.

געצויגן האָט דער בוידעם מיך, איך פלעג זיך דאָרט באַהאַלטן,
פאַרקריכן און פאַרטוליען זיך אין ווינקל בײַ דעם סטריך
און קוקן, זען ווי פון דעם דאַך דורך סודותפולע שפּאַלטן
די זון זי שאַרט אַרײַן זיך מיט צעטאַנצטע פלעקן ליכט.

אַ ייִדישער סאָלדאַט

אַ ייִדישער סאָלדאַט מיט שוואַרץ־פאַרדרייטע, בראָווע וואָנצעס —
איך זע זײַן פאָטאָגראַפיע נאָך בײַם שכן אויף דער וואַנט.
ער האָט אַ מאָל געשלאָגן זיך פאַר פאָניען מיט יאַפּאָנצעס
און איז געקומען אויף צוריק אין שטעטל אָן אַ האַנט.

אַזוי געדענק איך שפּעטער אים אַליין — אַ באַלעבעסל,
מיט קינדערלעך אַ סך און מיט אַ שנײַדערשן וואַרשטאַט,
נאָר כ׳זע זײַן בילד, וואָס קוקט אַדורך דעם פענצטער נאָך צום געסל —
מיט וואָנצעס שוואַרץ־פאַרדרייטע שטאָלץ — אַ ייִדישער סאָלדאַט.

שלאָף אײַן, מײַן קינד

שלאָף אײַן, מײַן קינד, שלאָף אײַן! — וואָלט מיר געזאָגט מסתם מײַן מאַמע,
זי וואָלט מיך אַזוי ריידנדיק פאַרוויגט נאָך מיט אַ ליד —
די איבערחזרונג די אייביקע פון אונדזער לעבנס־דראַמע,
וואָס גייט אונדז נאָך און לעבט אין אונדז, אין יעדערנס געמיט.

אין אונדזער עלטער־איינזאַמקייט, אין נעכט אין שלאָפלאָז־שפּעטע,
ווען ס׳איז נישטאָ קיין אויסוועג שוין און נישט קיין טרייסטוואָרט מער,
קלינגט אָפּ דורך אַלע ווערטער די טאָג־טעגלעכע גערעדטע
דער מאַמעס ווײַטער קול אין אונדזער וואַכיקן געהער.

מײַן זיידע

א

מײַן מאַמע פֿלעגט מיר מיטנעמען קיין וואַרשע צו דעם זיידן,
ער פלעגט מיר קינדווײַז שרעקן מיט זײַן חסידיש־לאַנגן טראַכט,
ער פלעגט אין גאַנצן אַנדערש ווי אין שטעטל בײַ אונדז ריידן
און בײַ דעם דאַווענען אויסטערליש העוויות גאַר געמאַכט.

ער פלעגט נישט אײַנשטיין בײַ דעם דאַווענען, נאָר מיט אימפּעט שפּרײַזן,
אַ בייזער ייִד — אַ פֿאַבריקאַנט מיט יוסטן, פֿעוונעם טראָט,
ווי ער וואָלט גאָר געמיינט אפשר, אַז אַלץ קען ער באַווײַזן,
אַז ער קען גאָר אַרײַנשפּרײַזן צו אים אַליין — צו גאָט.

ב

מײַן זיידע האָט דערציילט מיר פון זײַן מאַמען דער אלמנה,
וואָס ער האָט קוים געדענקט זי, שוין פאַרנעפּלט און נישט קלאָר.
בײַ נאַכט איז ער געשטאָרבן מיט אַ שמייכל אויף זײַן פּנים,
פאַרלאָזן אונדזער וועלט — אַ ייִד פון איבער הונדערט יאָר.

ס׳קען זײַן, אַז אין דער לעצטער ווײַל דערזען האָט ער זײַן מאַמען,
וואָס האָט איר זון באַגעגנט ווי אַ מאָל מיט טרייסט און גנאָד
און ס׳האָט אין יענער רגע זיך צונויפגעמישט צוזאַמען:
זײַן קרעכץ, איר בליק און עפּעס נאָך וואָס איז פאַר מיר אַ סוד.

די יוגנט

די יוגנט דײַנע לאָקט דיך מיט דער ווינקענדיקער ווײַטקייט,
זי זאָגט דיר צו און אַלע ווײַטן ווערן דיר גאָר נאָענט,
זי רופט דיך אַזאַ זיכערע מיט טראַציקער פאַרשײַטקייט —
דו לויפסט זי נאָך, כאַטש ווײַטער ווערט דער ראַנד פון האָריזאָנט.

אַ גאַנצן לעבן לויפט דײַן יוגנט נאָך דיך און זי בלענדיקט,
מיט הונדערטער מיראַזשן לויפט זי נאָך צו דיר געווענדט,
דו לויפסט, בלײַבסט שטיין אַנטוישט, דײַן חלום לעשט זיך, איז געענדיקט,
נאָר אָט רופט זי דיך ווידער שוין און דו לויפסט נאָך פאַרבלענדט.

דער ניגון פון מײַן יוגנט

כ׳פּרוּוו אַנטלויפן פון דער עלטער, פאַר די יאָרן זיך באַהאַלטן,
כ׳טראָג נאָך אַלץ מײַן יוגנטשמייכל אונטער מײַנע גרויע האָר.
אין מײַן בלוט נאָך קרײַזט אַ ניגון, ווי פון ווײַן געצערטן, אַלטן,
וואָס פאַרשיכּורט און פאַרחלומט מײַנע טעג פון גרויער וואָר.

מעג דער שׂכל טראַכטן אַנדערש און ער וואַרט אָפּ, און ער לויערט
אויף דער רגע ווען דער חלום לאָזט מיך שטיין אַליין לעם שוועל,
נאָר דער ניגון פון מײַן יוגנט שרײַט אים איבער, זינגט קאַפּויער —
אונטער האָר צעזילבערט, גרויע שווימט נאָך אַלץ מײַן יוגנט העל.

וואַרשע

עס טרעפט, עס קומט אין שלאָף צו מיר אַן אומגעריכטע — פּוילן
און ווידער זע איך וואַרשע, כאָטש זי זעט מיר אויס שוין פרעמד,
זי קומט צו מיר אין חלום אַ באַהאַלטענע, פאַרהוילן,
ווי קומען אויף דער וואָר צו מיר זי וואָלט זיך גאָר געשעמט.

איז קומט זי אָן מײַן וויסן גאָר, אַזוי ביי נאַכט באַהאַלטן,
מײַן חורבן-וועלט גייט ווידער אויף אַזוי מין גרוויליק-קלאָר:
מיט שרפה-ווענט מיט חרובע, מיט רויכיקע געשטאַלטן
און איך, פאַר שרעק, איך לויף צוריק פון חלום צו דער וואָר.

מײַן פענצטער אויף אַ וואַרשע-גאַס

מײַן פענצטער אויף אַ וואַרשע-גאַס איז דאָרט אין אַש פאַרבליבן,
איצט קוק איך דורך אַ פענצטער אויף אַ וועלט מיר קוים באַקאַנט.
נישט איך אַליין האָב דאָך די גאַס די נײַע אויסגעקליבן —
דאָ האָט דער גורל מיך געבראַכט מיט זײַן קאַפּריזנער האַנט.

מײַן וואַרשע-פענצטער ליגט אין אַש, באַגראָבן ווו אין שטויבן,
מיט נײַע ווענט, מיט פרעמדע, שטייט מסתּם שוין דאָרט אַ הויז,
נישט מײַן פאַרנאַכט קוקט דאָרט אַרײַן דורך אויפגעבלויטע שויבן
און נישט מײַן פּנים דורך דעם פענצטער קוקט צום גאַס אַרויס.

נאָכן חורבן

א

איך האָב געלאָזט אַ ליד אויף נאָוואָליפּיע דרײַ און צוואַנציק.
די וואַרשע־גאַס, מײַן היים, וואָס האָב איך נישט געלאָזט אַלץ דאָרט?
מײַן בעט, מײַן טיש, אַ שטול און אין דעם שאַנק — אַ נײַעם אָנצוג
און כּתבים פון אַ בוך וואָס איך געדענק שוין נישט קיין וואָרט.

וואָס האָב איך נישט געלאָזט אַלץ דאָרט? מײַן יוגנט און די ווערטער
וואָס איך האָב אויסגעצערטלט פאַר מײַן סאַמע שטילסטן ליד.
איצט גיי איך אום און ס'קלאַגט אין מיר אַ וואָרט אַ נישט־באַשערטער,
אַ וואָרט אַ שטילס, וואָס וויינט אין מײַן צעשויבערטן געמיט.

ב

מײַן עבר ליגט באַהאַלטן טיף, פאַרשאָטן אין זכּרון,
איך גראָב אַרויס פון דאָרטן אָפט אַ שמייכל, אַ געזיכט,
אַט ווי מען גראָבט אַרויס פון טיפער ערד וואָס ליגט פאַרפאָרן
די רעשטלעך פאַרהיסטאָרישע פאַרשאָטן אין אַ שיכט.

אַזוי גראָב איך אַרויס פון דאָרט אַ בליק אַ מאָל, אַ פּנים
וואָס ליגן לאַנג־פאַרגעסענע פאַרשטעקט דאָרט און פאַרשטעלט
און ווידער גייען אויף צו מיר די רעשטלעך, די סימנים
פון יאָרן לאַנג־פאַרשוווּנדענע — אַן אומגעבראַכטע וועלט.

ג

דאָס לעבן וויקלט־אויף מיך ווי אַ רויכיקע מגילה,
דער גורל בלעטערט אָפט מיך ווי אַ וויינט־צעפּאַכטן בוך —
איז ווייס איך נישט פון וואַנען קומען ווערטער צו מיר שטילע
און פרילינגדיקע ריחות אַנשטאָט טשאַדיקן גערוך.

עס וואָלטן מײַנע ווערטער דאַך באַדאַרפט זײַן ווילד־צעשרײַען
און גלײַען וואָלטן זיי באַדאַרפט מיט שרפהדיקן רויט,
און זיי גאָר האָבן ליב דעם ראָז פון פרילינגדיקן בלײַען,
און צאַפּלען פול מיט חידוש פאַר אַ הימל העל־צעבלויט.

די קופּערנע לבנה

אַ דערמאָנונג פון דער קינדהייט

און איך געדענק גענוי:
אַ זומער־אָוונט,
אַ פענצטער אויפגעמאַכט אין גאַנצן אָפן,
עס שמעקט מיט קראָפּעווע און טוי.
אין שטוב איז שטיל, אַ נאַפטלאָמפּ ברענט
מיט רויטן שׂרפהדיקן בלענד.
דאָס פלעמל צאַנקט
רויכערדיק און קרום,
די שאָטנס פון אַרום
זיי זײַנען זיך צעלאָפן,
פאַרקלײַבן זיך אין ווינקל בײַ דער שאַנק
און סודען זיך צעשראָקענע פאַרטוליעט דאָרט.

די מאַמע זיצט ביים פענצטער אויף אַ באַנק
און שטריקט אַ זאָק.
די זאָק איז לאַנג, אַזוי מין מאָדנע לאַנג,
זי וויקלט זיך אַראָפּ, אַראָפּ —
אַ שלאַנג.

די מאַמע זיצט אַראָפּגעלאָזט דעם קאָפּ
פאַרגליווערט שטײַף — זי רירט זיך נישט פון אָרט
און נאָר די פינגער אירע, גרינג
און פלינק
צעיאָגט,
זיי לויפן אומרויִק אַהין—צוריק.
זי שטריקט.

איך זיץ ביי אירע פיס פאַרגאַפט און שטיל
און קוק זיך צו ווי ס'צאַפּלט אויפן דיל
דער פאָדעמקנויל אין אויסטערלישן שפּיל
און ווי אין פענצטער קופּערדיק און גרויס

ס׳גייט אויף דעם שכנס דאַך אַ צווייטער קנויל אַרויס —
אַ קופּערנע לבנה,
וואָס ווערט אַלץ גרעסער, העלער,
און נישט קיין קנויל, נאָר אונדזער פּסחדיקער טעלער.
אָט שטעלט ער זיך אַרײַן
אין אונדזער פענצטער מיט זיין רויטער, קופּערדיקער שײַן.

מײַן האַרץ אַ קליינס אַזאַ — אַ יאָדערל די גרויס
ווערט פּלוצלינג פול, אַזוי מין פול —
אָט שפּרינגט עס באַלד אַרויס.
איך הויב זיך אויף פון דיל,
איך שטעל זיך אויף אַ שטול
און צי די הענטלעך אויס,
איך פיל איר שטראַליקן באַריר.
איך צי זיך העכער, העכער — אַלץ צו איר
איך שפּיר
אָט באַלד...
אָט נאָך אַ רגע, באַלד...
נאָר פּלוצעם גאָר איך פיל דער מאַמעס הענט,
זיי גיבן מיך אַ כאַפּ מיט גוואַלד
און שלעפּן מיך פון שטול אַראָפּ.

די מאַמע גלעט מיין קאָפּ
און שעפּטשעט ציטערדיק און שטיל:
— וואָס טוסטו, קינד? —
פאַרצווייפלט בעט איך זיך: — איך וויל...

צו דער לבנה וויל איך... מאַמע —
און פיל
ווי ס׳הייבט מײַן האַרץ אָן ווייטיקלעך פאַרגיין
אין פיבערדיקן קינדערשן געוויין.

✶

אַזוי פיל יאָר,
אַזאַ מין ווײַטער אָוונט,

וואָס האָט פון קינדערשן אַמאָל
איצט אויפגעטויכט, ווי ס'וואָלט אָט ערשט דאָס אַלץ פאַרלאָפן.

איך זע די שטוב, די ווענט,
דאָס פענצטער אָפן,
אַ קופערנע לבנה רויט צעבלענדט.
זי שטייט נאָך אַלץ און וויל אַלץ נישט פאַרגיין.

איך הער די שטילקייט נאָך, איך הער מײַן מאַמעס קול
און מײַן געוויין,
וואָס איז נאָך מיר דורך אַלע נעכט געלאָפן.

מוזיק

ניגונים

נאָך ריזלען אום אין מיר פון מיינע קינדערטעג ניגונים,
כאָטש כ׳קען זיך נישט דערמאָנען זיי, זיי נעפּלען זוניק־מאַט,
אַט ווי דו זעסט אַ לאַנדשאַפט, אַטאָ זעסטו אין דער זון אים,
אַט ווערט ער גאָר פאַרשאָטנט פלוצלינג — זעסט אים נישט כמעט.

אַזוי אויך טונקלט טיף אין מיר פאַרשאָטנט נישט איין ניגון,
וואָס האָט אַ מאָל אַ זוניקער געהעלט אין מײַן געמיט,
נאָך ערגעץ אין די פריסטע טעג, ס׳קען זײַן נאָך בײַם פאַרוויגן,
איצט ליגט ער אַ פאַרשאָטנטער — אַן עכאָ פון אַ ליד.

דער ניגון פון באַשעפער

אַ ניגון שוועבט אין וועלטאַל אום — דער ניגון פון באַשעפער,
ער ציטערט אין מזלות־גאַנג, אין פלאַטער פון דעם ווינט,
ער זינגט אַרויס פון גראָזנשאָרך. פון שטיין וואָס שטומט פאַרשלעפערט,
אין פאַרבנשפּיל פון שקיעה־שײַן, אין פליסטער פון אַ קינד.

דער ניגון זינגט דורך שטילקייטן — אַ זמר אָן אַ שטימע,
דורך שטורעמדיקע ימען — אין דעם גרינעם כוואַליעשוים,
דורך נאַכטיקייט וואָס הענגט צעוויגט אויף לײדיקייט — על בלימה,
אין שטראַל וואָס לויפט מיליאָנען יאָרן דורך דעם בלינדן רוים.

אַ ניגון

כ'האָב ערגעץ פאַרנומען אַ מאָל שוין דעם ניגון,
נאָר כ'ווייס נאָך נישט ווו אַלץ און כ'ווייס נאָך נישט ווען —
זאָל זײַן בײַם געבורט גלײַך, זאָל זײַן בײַם פאַרוויגן,
צי שפּעטער ווען כ'בין שוין אַ ייִנגל געווען.

צי אפשר נאָך פריער פון ערדישן קומען,
ווען איך האָב נאָך גאָרנישט געזען און געהערט,
האָב איך אָט דעם ניגון שוין דעמאָלט פאַרנומען
און טראָג איצט זײַן עכאָ אַרום אויף דער ערד.

אַ צווייִיקער ניגון

אין בלוט בײַ מיר שווימט אום באַהאַלטן ריזלענדיק אַ ניגון,
אַ ניגון אַזאַ טאָפּלטער וואָס ציטערט אין מײַן קול,
אָט טויכט ער אויף מיט פליסטער פון אַ מאַמען בײַם פאַרוויגן,
אָט גייט ער אויף מיט לײַדנשאַפט פאַרשײַט גאָר מיט אַ מאָל.

אַ ניגון, וואָס פון אים בין איך אַ סודותדיק באַהערשטער,
איך טראָג אים אום דאָ אומעטיק און דאָ גאָר פול מיט פרעמד,
דעם גאַנצן לעבן אָט אַזוי, נאָך פון דער ווײַל דער ערשטער —
אַ ניגון אַזאַ צווייִיקער, וואָס גייט מיר נאָך, באַגלייט.

די טענער

די טענער לויפן אום ווי כוואַליעס אויף דעם פלאַך פון וואַסער,
דער ניגון שפּרינגט צעקרײַזט אום אויף קלאַווישן פון קלאַוויר.
אָט צינדט ער זיך — ווערט העלער, אָטאַ לעשט ער זיך — ווערט בלאַסער
ווי זונפינקלען אויף כוואַליעס פון אַ ווינטיקן באַריר.

אַזוי אין שפּיל צעכוואַליעטע מיט פינקלגלי געצונדן
די טענער אײַלן שטיפעריש, זיי קרײַזן רונד אַרום
נאָר ס'ברענגט דער ניגון זיי צוריק — ער האַלט זיי פעסט געבונדן —
און לעשן זייער בענקשאַפט אויס מיט אומרויִקן ברום.

דער ניגון פון די סלאַווען

א

מיר גייט דעם גאַנצן לעבן נאָך דער ניגון פון די סלאַווען
צוזאַמען מיט די ריחות פון מײַן שטעטלס גרויער ערד.
איך האָב געפילט אים קינדווײַז נאָך, איך האָב מיט אים געדאַוונט,
מיט ווײַטע אומרו־עכאָס שטיי איך נאָך צו אים פאַרהערט.

אַזוי האָט ער פאַרקניפּט זיך מיט מײַן שטעטל, מיט די ייִדן,
מיט טאַטע־מאַמע און פאַרבליבן טיף אין מײַן געמיט —
מיט פעלדער, וועלדער פרילינגדיק, מיט האַרבסטיקע יאַרידן
וואָס האָבן מיט דעם ניגון זיך פאַרוועבט בײַ מיר אין ליד.

ב

אַדורך אַ ליד לעבט אַלץ אין מיר דער סלאַוויש־פרעמדער נוסח
וואָס איך האָב אים אַ מאָל אין מײַנע קינדערטעג געהערט
און איצטער דורך מײַן וואָרט ברענג איך נישט ווילנדיק אַ גרוס אײַך
פון פרעמדן ליד וואָס אײַנזאַפּן געוועהן איז מיר באַשערט.

ס׳קען זײַן, דאָס פרעמדע ליד געהערט האָב איך נאָך בײַם פאַרוויגן,
נישט וויסנדיק האָט ער מיט מיר זיך ביסלעכווײַז פאַרוועבט,
געוואָרן איינס, פאַרקניפּט דערנאָך זיך מיט מײַן חומש־ניגון
און קרײַזט אַרום אַלץ אין מײַן בלוט, און זינגט אין מיר, און לעבט.

ג

מיר גייט אַלץ נאָך טשײַקאָווסקיס ניגון און שאָפּענס נאָקטיורן,
זיי פלעכטן זיך צוזאַמען מיט דעם ריטעם פון מײַן וואָרט
און ווען איך זוך אין מײַן זיכּרון יענע ערשטע שפּורן
וואָס האָבן זיך צעניגונטע פאַרקניפּט אין ליד זיך דאָרט —

דערפיל איך זייער עכאָ נאָך, כאָטש ס׳זײַנען מײַנע ווערטער,
מײַן ליד אין גאַנצן ייִדיש, ווי מײַן פילן, מײַן געדאַנק,
נאָר ווען צו מײַנע ווערטער שטיי איך אָפט מאָל אַ פאַרהערטער
דערפיל איך ווי זיי עכאָן אָפּ מיט סלאַווישן געזאַנג.

דער דזשעז־אָרקעסטער

א

אין אָפּהליך פֿון טרומייט לויפֿט אום אַן אומרו־צאַפּל שטענדיק,
ער פֿלאַטערט הייס־צעעבאָט מיט אַ נאָגנדיקן קלאַנג
און ס׳פֿינקלט אין זײַן הייסן מעש אַ בענקשאַפֿט זוניק, בלענדיק
מיט אומעט פֿון אַ קיין מאָל נישט פֿאַרלאָשענעם פֿאַרלאַנג.

עס גליט דער מעש און אין זײַן שײַן עס שפּיגלען זיך די קלאַנגען.
זיי טראָגן אום זײַן פֿינקלענדיקן, נישט געשטילטן וויי,
די בענקשאַפֿט וואָס ליגט זוניק דאָרט אַ שטראַליקע געפֿאַנגען
און עכאָן אָפּ אין דעם טרומייטס פֿאַרצאַפּלטן געשריי.

ב

דער ניגון לעשט זיך אָוונטיק, אַדורכגעברומט און סטרוניק,
דער פֿידל וויינט, הויבט אָן פֿאַרגיין און גיט זיך בלוי אַ לעש,
נאָר אויפֿגעהילכט גייט דער טרומייט אויף שײַנענדיק און זוניק,
ווי ס׳וואָלט דער ניגון אויפֿגעוואַכט איצט טאָגיק דורך דעם מעש.

דער ניגון ווערט אַלץ זוניקער, ער פֿלייציקט אַ צעגליטער —
דאָס שטראָמט די זון צעשמאָלצן אין טרומייט מיט הייסן גאָלד
און ס׳לויפֿט שוין דער קלאַוויר אים נאָך מיט שטערנדיקן ציטער,
ווי ער וואָלט פֿון זײַן נאַכט צום טאָג אַוועקגיין אויך געוואָלט.

ג

די טענער פֿון קלאַוויר זיי טריפֿן אָפּ ווי זילבער־טראָפּנס
און גיסן זיך צונויף מיט דעם צעפֿינקלטן טרומייט,
וואָס לויפֿט זיי נאָך מיט קופּערנע, צעזוניקטע סינקאָפּן
צום שקיעה־ראַנד ווו שקיעהדיק אַ טאָג פֿאַרגליט, פֿאַרגייט.

ווי דעם צעשײַנטן קופּערקלאַנג וואָס העלט נאָך ליכטיק, זוניק
באַגלייט וואָלט אַ לבֿנה־נאַכט וואָס טריפֿט אָפּ פֿון קלאַוויר
און נאָר אין באַס מיט דעמערטריט, אַדורכגעברומטע סטרוניק
שוין פֿלאַטערט דער פֿאַרנאַכט אַרום מיט טונקעלן באַריר.

ד

דעם קופּער פון טרומייט לאָקט אַלץ וואָס ערדיש איז, וואָס טמאדיק,
עס ציט אים לײַב, אים רופט דער גוף, ער ברומט מיט גלוסט פון זינד.
די פידלען שטיל זיי פלאַטערן, פאַרגייען זיך נשמהדיק,
מיט צאַרטער בענקשאַפט צניעותדיק, מיט פליסטער פון אַ קינד.

דער קופּער שלעפּט צו ערדישקייט, ער אָטעמט הייס און ברילנדיק,
דער באַס דער גראָבער לויפט אים נאָך צום תאווה־רוף פאַרהערט,
די פידלען ציט צום הימל הויך, ווי דין אויף סטרונעס שפּילנדיק
אַוועקגיין וואָלטן זיי געוואָלט פון טמאדיקער ערד.

ה

אַ טעמפּער ברום גייט אויף אין דזשעז דורך אויפגעהילכטע קלאַנגען,
ווי ס'וואָלט זיך דורך דעם אורוואַלד דאָרט געגנבעט עמעץ שטיל.
די טאַצן זשומזשען שרעקנדיק ווי צישענדיקע שלאַנגען,
דער סאַקסאָפאָן צעגאָרגלט טראָגט פאַרשטיקט אום אַ געבריל.

די פּויק לויפט נאָך דעם באַס ווי מיט פאַרהילכטע דונער־קנאַלן
און רײַסט די טעמפּע עכאָס איבער האַסטיק, מיט אַ מאָל,
ווי ס'וואָלט אין שווערן נאַכט־געראַנגל טויט אַ לייב געפאַלן
און ס'ברומט אין סאַקסאָפאָן נאָך אָפּ זײַן ברילנדיקער קול.

ו

דער אומעט קלאָגט אין דעם טרומייט. מיט פײַערדיקע צונגען
גייט אויף צעברילט דער זוניקער, דער פינקלענדיקער מעש.
דער אומעט־ניגון עכאָט אָפּ אין קעל בײַ אים צעקלונגען,
ווי ס'וואָלט דער טאָג זיך שקיעהדיק געגעבן דאָרט אַ לעש.

דער זוניקער טרומייט האָט אַלע שײַנען אײַנגעשלונגען,
ער טראָגט זיי איצט אַוועק אין נאַכט אַ גליענדיקן גרוס
פון זון, פון ליכט וואָס שפּיגלט זיך אין מעש אָפּ הייס־צעזונגען
מיט אומעטיקן ניגון פון אַ בענקענדיקן בליוס.

ז

דער דזשעז־געקלאַג נאָך האַלבער נאַכט — ער פּרוּווט נאָך אַלץ פאַרוויגן
דעם מידן טאַנץ וואָס שאַרט זיך שוין מיט וואַקלדיקע טריט,
ווען ס׳האָט די נאַכט אַליין פאַרבלאַנדזשעט אין צעוויגטן ניגון
און שווימט אַרום צווישן פאַרלער אומעטיק און מיד.

דער ניגון וויינט אין קעל פון דעם טרומייט פאַרשטיקט, פאַרלאָרן,
ער קרעכצט אין מעש אויס אומרויִק אַן אוראַלטן געקלאַג
און מישט זיך אויס אין טאַנצגעפלעכט פון אומעטיקע פאָרן
מיט לעצטן טריף פון דעם קלאַוויר בײַם ראַנד שוין פון פאַרטאָג.

ח

ס׳איז אָוונט־שפּעט, אַ דאַנסינג־האָל. דער מעשענער טרומייטער
פאַרגייט זיך הייזעריק צום טאַקט פון שנעל־צעוויגטן טאַנץ.
דער ניגון לויפט מיר נאָך — דער דרויסן ליגט אַ ווײַס־פאַרשנייטער —
ער לויפט מיר נאָך מיט מיידל־אויגן פול מיט הייסן גלאַנץ.

אַ ווײַטע נאַכט. נאָר איך זע אַלץ מיך אין דעם טאַנץ זיך וויגן —
ווי הייסט דער טאַנץ און זי ווי הייסט? איך האָב פאַרגעסן אַלץ.
נאָר ס׳פלאָנטערט זיך אין מײַנע טריט נאָך פון טרומייט דער ניגון,
וואָס טראָגט נאָך אַלץ דעם ריטעם אום פון יענעם אַלטן וואַלץ.

ט

עס וויינט בײַ נאַכט דער דזשעז־אָרקעסטער איבער ראַדיאָ־כוואַליעס,
עס גאָרגלט זיך דער סאַקסאָפאָן אַ הייזעריקער מיד,
עס וויקלען ערגעץ מענערהענט זיך אויף די פרויען־טאַליעס.
עס גייט אַ טאַנץ, עס פלעכטן זיך צום טאַקט צעוויגט די טריט.

עס וויינט דער מעש פון האָרן דורך דער ראַדיאָ־שעה דער שפּעטער,
אַ צאַרטער, אַ צעניגונטער ער שווימט אום אין דער נאַכט,
דורך ווײַטקייטן פאַרוויגט ער מיך און זינגענדיק מיר גלעט ער,
ווי ער וואָלט פון אַ פרעמדער פרייד אַ גרוס צו מיר געבראַכט.

אַ קופּערנער שטורעם

אַ קופּערנער שטורעם קרײַזט אום אין אָרקעסטער,
אַ מעשענע שקיעה גײט אויס אין טראָמפּײט.
די פּויקן, די טאַצן זײ זעצן אַלץ פעסטער,
עס כּליפּעט דער ווינט נאָך אין אָטעם פון פלייט.

נאָר טיף פון דער פידל מיט סטרוניקן ציטער
שווימט נאַכט שוין פון אונטער דעם פינגער־באַריר.
עס הילכט נאָך אין פּויק אָפּ דער ברום פון געוויטער,
נאָר ס׳פינקלט אַ שטערן שוין אויף אין קלאַוויר.

טעמעס און וואַריאַציעס

אין אַ פרעמדער שטאָט

כ׳וועל זיצן אין אַ פרעמדער שטאָט בײַ נאַכט אין אַ האָטעל
און דורכטראַכטן וואָס איך דאַרף מאָרגן צו דעם עולם זאָגן —
די טיר וועט גלאָצן צוגעמאַכט, פאַרשאָטנט אויף דער שוועל
און ס׳וועט אַ מאָדנער אומעט אַ פאַרבאָרגענער מיך נאָגן.

די פרעמדע שטאָט וועט רוישן אויף דער אַנדער זײַט פון טיר
מיט גאַסן נאַכטיק־פריילעכע און פאַרביק־העלע ליכטער
און איך וועל טראַכטן פון אַ וואָרט וואָס זינגט איצט שטום אין מיר,
און פון אַ זאַל צו מאָרגנס מיט פאַרשאָטענע געזיכטער.

און נישט געוווּסט

כ׳האָב ערגעץ ווו געהערט דיין נאָמען
און נישט געוווּסט אַז דאָס ביסט **דו**,
אַז אין די אויפגעבראָוזטע שטראָמען
ביסט **דו** די קוואַליע פון מײַן רו.

קען זײַן אויף כוואַליעס פון מײַן לעבן
האָב איך געזען דיך ערגעץ ווו,
געטראָגן זיך לעם דיר דערנעבן
און נישט געוווּסט אַז דאָס ביסט **דו**.

דער טרוימער

דער װעג פֿון דער מלחמה איז מיט בלוט אַדורכגעקנאַטן,
מיט קברים לאַנג פֿאַרגעסענע איז אָנגעפּילט די ערד.
װוּ האָט זי נישט יאָרטױזנטער די װעגן דורכגעטראָטן
מיט זעלנערפּיס געשװאָלענע, מיט האָרדעס אויף די פֿערד.

און אַלע נאַכט נאָך ברענען שטעט, און אין דעם רויטן פֿלאַקער
שטייט אַלץ אַ מענטש אַ טרוימער נאָך מיט זוּנג פֿון אַ טאָג —
װען איבערשמידן װעט מען פֿאַרט אַ שװערד דאָן אין אַן אַקער,
ער טרוימט און הערט שױן אויף דאָס ניי — אַ נייעם קרבנס קלאָג.

די טרעפּעריין

זי האַלט מײַן האַנט און רעדט — איך קוק זי אָן, די טרעפּעריין,
זי מורמלט עפּעס און עס גליטשט איר בליק זיך איבער מיר,
מיר דאַכט זיך אַלץ, זי פּרוּווט מיט װערטער מיך פֿאַרשלעפּערן
מיט שטאַרע בליקן, װי מיט נישט־געזעענעם באַריר.

איך זיץ און פֿלי, אַן אומרו הויבט מיך אָן צו עדערן,
כאָטש כ׳קוק אויף איר מיט אומצוטרוי, מיט חוזק און מיט שפּאַט,
זעט אויס אַזוי, אַז ס׳לעבט נאָך פֿאַרט אין אונדז אין יעדערן
אַ שרעק פֿאַר אַלץ װאָס איז נישט קלאָר און אײַנגעהילט אין סוד.

די פֿלעשער

זיי װינקען סודותדיק אַראָפּ פֿאַרחתמעטע די פֿלעשער
אין שנאַפּסגעשעפֿט דעם טונקלען אויף פּאָליצעס צעשטעלט —
די פֿאַלשע טרוימען־אָנצינדערס, די זאָרג און צער־פֿאַרלעשערס,
װאָס טראָגן פֿון דער װאָר אַװעק דיך צו אַן אויסדאַכטװעלט.

װער װייס, װוּ בלײַבן שטיין אַ מאָל די פֿלעשער װעלן ליידיק,
צו װעמעס טיש איז גורלדיק צו קומען זיי באַשערט —
צי װעט מען זיי נישט אויסטרינקען בײַ יום־טוב־טישן פֿריידיק,
צי עמעץ אין זײַן איינזאַמקייט — מיט אויגן גאָר פֿאַרטרערט?

דער אויטאָ אײַלט

דער אויטאָ טראָגט זיך, יאָגט זיך, אײַלט אַ פלינקער, נישט־געצווימטער,
ער שפרינגט אַריבער שטרויכלונגען און טראָגט זיך נישט־געשטערט.
מיט וואָלקנדלער דער הימל קנוילט אַ גאָלדיק אויפגעשוימטער,
ער לויפט אויף הינטערוויַילעכץ און פאַלט אום דאָרט אויף דער ערד.

דער אויטאָ אײַלט, ער פליט און יאָגט צום הימלראַנד אַנטקעגן,
ווו ס'ליגט די שקיעה אויך שוין אויף דער ערד מיט בלאַסן ראָז —
מיט אָפּגעטריפטן בלוט ווי פון טיטאַנישע געשלעגן,
ווו ס'ליגט דער טאָג אַ טויטער שוין אויף שאָטנדיקן גראָז.

אַ שיכּור

אַ שיכּור ליגט אין גאַס. לעם אים אַוועקגעוואָרפן, ליידיק
עס וואַלגערט אָן אַ זיַיט זיך, אויפן ברוק, פון שנאַפּס די פלאַש.
עס רוישט די גאַס, ס'איז האַלבער טאָג, די זון האָט גאָלדיק, פריידיק
צעשפּילט זיך מיט דער זויל פון זיַין צעריסענעם קאַמאַש.

דער שיכּור ליגט, ער שעלט מיט קללות כריפּענדיק־ צעהוסטע
און ס'דאַכט זיך מיר, אַז ער אַליין אין גורלדיקן שפּאַס
ער וואַלגערט זיך אַוועקגעוואָרפן ווי די פלאַש די פּוסטע,
וואָס ס'האָט דאָס לעבן אויסגעזויפט און דאָ געלאָזט אין גאַס.

אַ זומער־פייגעלע

אַן אַלטער מאַן, ער שטעלט זיך אָפּ, זעט אויס ער איז פאַרמאַטערט,
ער זעצט זיך אויף אַ באַנק אין פּאַרק — אַרום אַ זומערטאָג.
ער קוקט, אַ זומער־פייגעלע אַ פאַרביקע זי פלאַטערט,
זי שוועבט אַרום, זי פליט אין זוניק־זומערדיקן יאָג.

זי שוועבט און טאַנצט, ווי נישט דער פלי אַליין וואָלט זי באַנוגנט,
ווי ס'וואָלט אַ פרייד געיאָגט זי אין דעם פלאַטערדיקן פלי.
דער אַלטער מאַן ער קוקט זי נאָך, אים דאַכט — דאָס פליט זיַין יוגנט,
וי פלאַטערט אַלץ אַרום נאָך דאָ אין פרעמדן אינדערפרי.

אין אַ ווײַטער שטאָט

איך וועל מיט זיך נאָר מיטנעמען אַ מאַנטל, אַ פּאָר העמדער
און פון ניו־יאָרק אַוועקגיין ערגעץ אין אַ ווײַטער שטאָט.
אַרומבלאָנדזשען אויף גאַסן דאָרטן רוישיקע אַ פרעמדער,
אַ מאָדנער ייִד וואָס טראָגט אַרום פאַרשטעלטערהייט אַ סוד.

איך וועל אַ פרעמדער לעבן דאָרטן אײנזאַם און פאַרבאָרגן,
פאַר זיך אַליין נאָר וועל איך שרײַבן שטילערהייט אַ ליד,
צום אײַרישמאַן, מײַן שכן, וועל איך זאָגן אַ גוט מאָרגן,
ער וועט מיך אָנקוקן און טראַכטן: — ווער איז אָט דער ייִד?!

אין קלויסטער

מיט פאַרביקע וויטראַזשן־פענצטער טונקלט זיך דער קלויסטער,
ער גלאָצט מיט בילדער הייליקע — איקאָנעס אויף די ווענט
און אויפן קרייץ הענגט ער אַליין אַ ווייטאָגדיק־אָנטבלויזטער,
און ס'בלייכט דער האַנטעך אויף דער טויטער געלבקייט פון זײַן לענד.

ער האַלט דעם קאָפּ אַראָפּגעלאָזט מיט הענט און פיס פאַרוווּנדעט
און הערט זיך צו צום פרעפּלען אויף אַ גויִיש־פרעמדער שפּראַך,
און ס'דאַכט זיך מיר — אַ ייִד הענגט דאָ וואָס הערט זיך צו פאַרוווּנדערט
ווי געטשנדינערס זינגען אויס אים קניענדיק אַ שבח.

אַ שווײַגנדיקער פענצטער

פאַרנאַכט־צײַט ווערט די וועלט מיר ענג, ס'ווערט מאָדנע קליין מײַן צימער,
עס קומען זיך די ווענט צונויף ווי שאָטנדיק פאַרשטעלט.
דאָס פענצטער גרויט, עס ווערט פאַרנאַכט אַזוי מײַן שטילער, פרימער,
עס לאָקט נישט מער שוין ווי בײַ טאָג מיט רייץ פון גאַס, פון וועלט.

אַ שווײַגנדיקער פענצטער פול מיט טרויער און הכנעה
ער קוקט אויף מיר אין דעמערגרוי אַן עלנטער, פאַרבענקט.
די ווענט זיי פאַלן־צו צעשראָקן שאָטנדיקע, גרויע
און קלענער ווערט די וועלט אַרום, מײַן צימער ווערט מיר ענג.

דער סאַמאָוואַר

עס קאָכט און זידט דער סאַמאָוואַר מיט קנוילן דאַמף געדיכטע,
אַ ניגון שווימט פון אים אַרויס מיט דינעם, בלויען רויך —
דאָס זינגט ער אפשר אויס אַן אַלטע רוסישע געשיכטע,
אַ מעשהלע וואָס פינקלט אין זײַן מעש-צעגליטן בויך.

און איך, איך קוק אין אים אַרײַן — דאָרט שלאָגט זיך אָפּ מײַן פּנים,
נאָר מאָדנע קוקט מײַן פּנים פון דעם מעש אַרויס צו מיר,
אַ פּרצוף אַ צעקרימטער גאָר מיט גויִשע סימנים —
אַ פּאָניע ווילד צעהוליעט אין אַ רוסישן טראַקטיר.

די אַלטע געשיכטע

די אַלטע געשיכטע וואָס חזרט זיך איבער, —
דער זעלביקער ציטער, דער זעלביקער בליק,
ער זאָגט איר: — מײַן ליבסטע! — זי זאָגט אים: — מײַן ליבער! —
מיט אויגן וואָס וואַרטן פאַרבענקטע נאָך גליק.

איך טראָג נאָך אַליין אום דעם זעלביקן צאַפּל,
ער לעבט נאָך אין מיר ווי מיט יאָרן צוריק
מיט מיידלשן שמייכל, מיט גליִיקן אַפּל
וואָס ליכטיקט נאָך אַלץ מיט דעם אויסדאַכט פון גליק.

זײַן פּנים

פאַרשטעלטערהייט זי קוקט אויף אים און ער, ער קוקט אויף איר —
עס גייט אַ שפּיל אָן ווערטער, ס׳גייט אַ שפּיל פון בליקן שטומע,
זי מאַכט זיך כּלומרשט לייענען — נאָר בלאָס איז דאָס פּאַפּיר,
די ווערטער בלײַבן, נעפּלען זיך מיט אותיות מיט קרומע.

די סאָבוויי אײַלט, די סאָבוויי יאָגט — אַ סטאַנציע לויפט אַדורך,
אָט בלײַבט זי שטיין — ער איז אַרויס, זי פּאַרט שוין איצטער אָן אים,
נאָר ס׳זײַנען אויך ווי ער אַוועק די ווערטער פון דעם בוך
און פון די זײַטלעך ליידיקע קוקט נאָך אַרויס זײַן פּנים.

ס'איז האַרבסט אין דײַן געמיט

וועןביימער גרינען, נאָר אין דײַן געמיט איז האַרבסטיק־געל,
אַן אָפּגעוועלקטע וועלט, דיר דאַכט זיך, שטייט פאַר דײַנע אויגן,
די ערד זי גרינט, דער הימל בלויט, די וועלט איז זוניק־העל,
נאָר ס'האָט אַ געלע האַרבסטיקייט פאַר דיר די וועלט פאַרצויגן.

דו גייסט, די מענטשן שמייכלען, נאָר דיר דאַכט זיך, אַז אַ טרער
אַדורך דעם שמייכל גליט אין יעדנס בליק, כאָטש אַ פאַרשטעלטער,
דורך אַלע זינגעוודיקע רייד כאַפּט אויף גאָר דײַן געהער
אַ שטילן קרעכץ, ווי פון אַ בלאַט וואָס פאַלט שוין אַ פאַרגעלטער.

עס לויפן די שאָטנס אַרום

מיט שוואַרצע, מיט רויכיק־פאַרלאָשענע פאַקלען
עס לויפן די שאָטנס אַרום.
מײַן אייגענער שאָטן הויבט אָן זיך צו וואַקלען
און טראָגט זיך צעפלאַטערט און קרום.

מיט שטערן מיט טויזנטער ווי דורך בינאָקלען
קוקט אָן מיך די נאַכט מיט פאַרדאַכט
און ס'הויבט זיך מײַן שאָטן אָן שיכּור צו שאָקלען,
און פאַלט אין דעם אָפּגרונט פון נאַכט.

נאָר נישט דײַן קול

עס איז אומזיסט דײַן שרײַען, ס'וועט דיך קיינער נישט דערהערן,
דער חושך וואַקסט און דו, דו שרײַסט אין נאַכטיקייט אַרײַן,
דײַן קול וועט נישט פאַרנעמען קיינער, נישט דער הימל, נישט די שטערן,
וואָס קוקן גלײַכגילטיק אַראָפּ מיט קילער, בלויער שײַן.

די שטערן זײַנען ווײַט און דו ביסט אין דער נאַכט פאַרזונקען,
עס שווײַגט די ערד, דער הימל שטומט, דו ביסט אין נאַכט אַליין,
די שטערנשײַן דערגייט צו דיר, כאָטש מאַט ווי בלאַסע פונקען,
נאָר נישט דײַן קול צו זיי דאָרט — ער וועט קיין מאָל נישט דערגיין.

דער ברענענדיקער דאָרן

די וועלט טראָגט אום דעם אָפּשײַן פֿון דעם ברענענדיקן דאָרן,
וואָס האָט אַ מאָל באַוויזן זיך צו משהן אומגעריכט —
אַן אָפּשיין וואָס געבליבן נישט פֿאַרטונקלט איז דורך יאָרן
און וואַנדלט אום פֿאַרהוילן מיט זײַן דורותדיקן ליכט.

אַ ליכט אַ נישט־געזעענס גאָר, נאָר ווי אַ וווּנדערשטראַל איז
דערגאַנגען און זיך דורכגעריסן איבער צײַט און אָרט —
אַן אָפּשײַן אַן איינמאָליקער פֿון געטלעכער התגלות,
וואָס ברענט און בלענדט אין אונדזער ייִדיש־שעפֿערישן וואָרט.

מיר זײַנען מערער

מיר זײַנען מערער ווי זיי מיינען — מערער מיט מיליאָנען!
פֿאַרגאַזט — מיר לעבן ווײַטער פֿאַר דער מערדערוועלט פֿאַרשטעלט,
מיר זײַנען מערער ווי מען ציילט אונדז, ווי זיי פּרוּוון אונדז דערמאָנען,
נאָך מערער ווי מען זעט אונדז — ווי מען זעט אונדז אין דער וועלט.

פֿאַרברענט — דאָך זײַנען מיר אַלץ נישט־געזעענע פֿאַראַנען,
ס'איז אונדזער בלוט און אַש דאָ ווו אַ לאַנד און ווו אַ שטאָט —
דורך שפּאַרעס פֿון געשיכטע קומען מיר אַרויס און שפּאַנען,
ס'איז אונדזער אָטעם — שטורעם און בטחון — אונדזער טראָט.

ס'איז דאָ אַ ווײַל

ס'איז דאָ אַ ווײַל, ווי ס'וואָלט אַ פֿליגל
באַרירט מיך קוים מיט צאַרטן פֿאָך
פֿון קינדווײַז נאָך, ס'קען זײַן פֿון וויגל,
גייט מיר די וווּנדער־רגע נאָך.

און אַלץ ווערט דעמלט מיר פֿאַרשטענדלעכער
די וועלט אַרום, די וועלט אין מיר
און וואָס געווען איז ווײַט אומענדלעכער
ווערט פּלוצלינג נאָענט פֿון דעם באַריר.

און קלאָר ווערט מיר דער סוד פון זאַכן
וואָס גרויען שטום אין פרעמדער וואָר,
דער קלאַנג פון אומבאַקאַנטע שפּראַכן
ווערט אויך מיר דעמלט פּלוצלינג קלאָר.

אויף יענער רגע וואַרט איך שטענדיק,
אויף יענעם פּאָר אויף מײַן געזיכט
ווען אַלץ ווערט שלמותדיק פאַרענדיקט
אין דער התגלות אומגעריכט.

אַ פֿײַער טליעט אויף

איצט קומען מיר צוריק די ווערטער פון אַ מאָל
וואָס האָבן אַזוי לאַנג געדרימלט אויף מײַן צונג.
איך קוק פון באַרג אַראָפּ פון נעפּלדיקער הויך
ווי אונטן אין דעם טאָל
דורך בלויען אָוונטרויך
אַ פֿײַער טליעט אויף — אַ רויט־צעגליטער פונק
אַ סודותדיקער ווונק
דורך צווייגנפלעכט פון גרין

און ס׳ציטערט־אויף אַ קול
אין בלוטן — הייס און יונג
וואָס רופט צוריק אין טאָל
צוריק אַהין, אַהין...

און איך, שוין מיד און אַלט מיט אויסגעשטרעקטן קאָפּ,
איך אײַל פון דר׳הייך צוריק, איך לויף אַראָפּ, אַראָפּ.

איינס איז קלאָר

קען זײַן מען קען אָן אַלץ
אָן אַלץ אַדורכקומען און לעבן —
אָן זאַלץ,
אָן שמאַלץ,
אָן זינדיקן, אָן האַסן, אָן פאַרגעסן.
נאָר קיין מאָל, קיין מאָל כ׳וועל מײַן האַלדז
אין יאָך פאַרקלעמען אים נישט געבן.
קען זײַן ס׳איז זייער שווער.

ס׳איז זייער שווער צו לעבן בלויז מיט חלומען און וועלן,
ווען דײַן באַגער
און טרער
קען גאָר די וואָר נישט אַלע מאָל געפעלן.

נאָר איינס איז קלאָר — איך וועל נישט מער
פאַר קיינעם קיין מאָל פאַר די קני זיך שטעלן.

די שויבן ווייסן אַלץ

די נאַכט טריפט אָפּ מיט שאָטנדיקע ריחות,
מיט טונקעלע גערוכן פון חלומות און באַגערן.
פאַלנדיקע שטערן
ציטערדיקע, בלייכע
קלינגען אויס דעם הילפלאָזן געוויין
דעם אומרוכליפּ פון קינדער אין די וויגן.
נאָר די שויבן — זיי אַליין
פאַרשטייען אָט דעם ניגון.
זיי טראָגן אום אין גלאָזיקן געביין
דעם סוד
פון קינד
וואָס קריכט נאָך בלינד
מיט וואַקלטראָט
דורך אין־סוף פון אַ דיל.

נאָר די שויבן, זיי געדענקען נאָך זײַן שפּיל,
זיי האַלטן
טיף אין זיך באַהאַלטן
זײַן ערשטן שטאַמלוואָרט, זײַן ערשטן קלאַנג.
זיי זאַפּן אײַן,
זיי בלויען טיף אין זיך אַרײַן
לבֿנה־שײַן
און שטערן
צוזאַמען מיט זײַן גאַנג,
מיט זײַנע טרערן
און גלאָזיקן אַזוי אין מיט
צווישן אים און יענעם גרויסן
אומבאַקאַנטן דרויסן
וואָס מאַניעט ערגעץ בלוי און שטעכנדיק צעבליט.

די שויבן ווייסן אַלץ אין זייער גלאָזיקן באַריר:
פאַר וואָס די ווינטן טוען אומעטיקע בלאָזן,
פאַר וואָס עס שאַרכן טרויעריק די גראָזן
און פאַר וואָס אַ קינד, וואָס פּויזעט נאָך אויף אַלע פיר
גיט פּלוצלינג אַ צעשמייכל זיך מיט אומעט אין פאַרנאַכט
ווי ס׳וואָלט פון אַלץ געוווּסט שוין און געטראַכט,
ווי ס׳וואָלט פון אַלץ געאַנט שוין און געדאַכט.

נאָנעס

אויף ברייטע קלויסטערטרעפּ
שטייען נאָנעס אין לאַנגע שוואַרצע טראַכטן.
זיי גליווערן אין דעם פאַרנאַכט דעם אומעטיק פאַרטראַכטן
מיט שוואַרץ פאַרהילטע קעפּ,
מיט אויגן פרום פאַרהימלטע וואָס זעען גאָרנישט, גאָרנישט,
מיט ליפּן פרום פאַרתּפילהטע וואָס פליסטערן: מע טאָר נישט!

אַריבער זיי אַ וווּנדערלעכע שקיעה,
פענצטערשויבן
גליען,
ביימער לאַנג פאַרדאַרטע נעמען גאָלדיק בליען,
גראָזן אָפּגעוועלקטע הויבן פלוצלינג אָן זיך ציען
פון די שטויבן,
פון די שטיינער,
פון דעם ברוק.
אַ כאָפּטע וואָלקנדלעך — קונדסים, שטיפערס קליינע
קוקן נייגעריק אַרונטער קינדעריש פאַרוווּנדערט:
— זעט נאָר, קוקט,
סאַראַ הייזער, סאַראַ גאַסן —

אָן אַ זייט, אין שקיעה־ליכט אין בלאַסן
שטייט דער קלויסטער.
ער ציט זיך מיט די טורעמס איבער ווענט אַריבער דעכער,
אַ וואָלקנדל אַ שטיפער מיט אַ פּנים פון אַ מלאך
קוקט אומעטיק אַראָפּ.
ער בעט זיך, דאַכט זיך, בעט זיך ביַי דעם קלויסטער.
— קום,
קום,
לאָמיר פליען,
לאָמיר שוועבן העכער, העכער
לאָמיר אַוועקגיין פון די ווענט און פון די דעכער. —

דער קלויסטער קוקט צו אים אַרויף אַ שטוינענדיק פאַרגאַפטער:
— אַ וואָלקנדל — אַ מלאך! —

ער קוקט צו אים אַרויף און וווּנדערט זיך ווי הויך ער איז, ווי ווײַט
און ער אַליין איז אַלט
און ער אַליין איז מיד,
אים האַלט
געשמידט
דער פונדאַמענט,
אים האַלטן שווערע שטיינערדיקע ווענט.
טאָ ווי־זשע קען ער פליען?
ווי קען ער שוועבן?
כאָטש זײַנע טורעמס ציען זיך און ציען
צו אַלע הייכן,
נאָר קיין מאָל וועלן זיי צום הימל נישט דערפליען,
נאָר קיין מאָל וועלן זיי צום הימל נישט דערגרייכן.

ער גלאָצט אַרויף מיט פענצטער פרום
פאַרגולמט:
— אַ וואָלקנדל — אַ מלאך! —
ער שטייט,
די טירן ברייט
צעעפנט — שטום,
נישט קיין עולם,
נישט קיין גלח,
נישט קיין פריידיק,
נישט קיין תּפילות.
ווי ליידיק
שטיל איז
אינעווייניק — פּוסט.
די מוטער מיט דעם קינד בײַם ברוסט
שמייכלט פון דעם בילד דעם הייליקן אַראָפּ
אומעטיק, פאַרנאַכטיק, מיט אַראָפּגעלאָזטן קאָפּ.
שוין לאַנג
האָט אָפּגעהילכט פון תּפילות דאָס געזאַנג.
אַ לעצטער גלאָקנקלונג געבליבן ליגן איז אין שטויב
מיט אָפּגעהילכטן קלאַנג.
עס האָט שוין אויך דער אָרגל אָפּגעברומט
פאַרשטומט

און נאָר אַן עבאָ קוים
נאָך שוועבט אַרום
אין דער געוועלבטן רוים
אַ מידע וואָרקענדיקע טויב.

אָט האָט דער טאָג זיך אויף פּאָרלאָשן, שוין אַוועק
ווי דער געמורמל פון אַ שטילן, נישט פאַרענדיקטן געבעט
אַ לעצטער שטראָל מיט ציטערדיקן גלעט
איז צוגעפאַלן צו אַ מידן שטיין
און קושט אים אויס מיט גילדערנעם געוויין,
אָט האָט אַ ווינטל זיך פאַרטשעפּעט אַן דעם אָוונטיקן בלאָ
און איז געבליבן הענגען שטיל אַזוי — נישטאָ.

דער הימל האָט שוין אויך לאַנג אָפּגעגליט, פאַרגרויט.
דאָס וואָלקנדל אין דר׳הייך האָט אָפּגעראָזט, פאַרבלויט.
צעשוווּמען זיך, צערונען, געוואָרן גרויער, גרויער,
נישט קיין מלאך שוין —
אַ שטיקל נעפּלדיקער טרויער.
נישט קיין פּנים, נישט קיין פליגל.
אויס —
נישט ראָז,
נישט בלאָ, מער
נישט קיין רופער, נישט קיין טרוימער,
שוין מער קיין מלאך נישט מכּלומרשט.

אָט באַלד, אַ רגע נאָך, אַ פּאָך, אַ בלאָז
און שוין נישטאָ, ווי קיין מאָל נישט געווען
ווי גאָרנישט וואָלט געשען,
ווי קיין מאָל נישט געשוועבט,
געשטרעבט,
קיין חלום־שפּיל געוועבט
און האָט אין הויכן פלאַטער נישט געזען
גאָרנישט :
אי די וואָר נישט,
אי דעם טרוים פאַרוויקלט אויף אַ האָר נישט.

װאָס קומט אַרױס
אַז אַלץ איז אױס,
די נאָנעס בלױז,
זײ שטײען אַלץ נאָך אױף די טרעפּ
פֿאַרגליװערט אױסגעצױגן
מיט שװאַרץ פֿאַרהילטע קעפּ
מיט אױסגעגלאָצטע אױגן,
װי ס׳װאָלט גאָרנישט דאָ געשען,
װי זײ װאָלטן גאָרנישט דאָ געזען
גאָרנישט
גאָר — נישט.

אין קאַבאַרעט „טאַבאַרעו" — חוהס טאַנץ

מיט געלבלעכע, געדעמפטע ליכטער
מיט פרויען־פלייצעס נאַקעטע און טונקעלע געזיכטער
שווימט אום אַ רווישיקער דער זאַל.

מיט פידלבּרום,
מיט פליסטער פון דער פלייט
הויבט אויף דער פאַרהאַנג זיך אַ לאַנגזאַמער צעשפּרייט
און אין רעפלעקטאָר־בלענד
אין קאַלטן ליכטגעפּראַל
גייט אויף צעגליט מיט קלאַנג
דאָס שפּיל פון ווײַב און שלאַנג,
דאָס אייביק־נײַע שפּיל
דער אוראַלט־אומרו־טאַנץ
וואָס ציט זיך דורות־לאַנג...
עס ווינקט, עס רופט די שלאַנג
מיט זילבער־שופּן גלאַנץ,
זי וויקלט זיך צעטאַנצט אַרום דעם עץ־הדעת
און חוה גייט איר נאָך. איר לײַב איז שלאַנק
און בלאַס
און ס׳איז איר נאַקעטקייט צו זיך נאָך נישט באַוווּסט
און חוה ציט זיך נאָך. איר לייב איז שטיל
און קיל.
עס דרימלט נאָך די גלוסט
אַ ראָזע אויף איר ברוסט
און ס׳איז איר מיידלטראַכט
פון צניעות נישט באַוואַכט.
זי טאַנצט
מיט הענט
מיט בויגעוודיקע אויסגעשטרעקט געווענדט
צום בוים ווו זינדיק רופט און לאָקט
דער עפּל אַ פאַרבאָטענער פון גאָט אַליין פאַרזאָגט.
אין וואַקלשפּרײַז
נאָך אַלץ נישט דרייסט,

די הענט שוין אויסגעשפּרייט
און גרייט
צום הויב,
צום רויב,
זיי בלײַבן אויף אַ רגע הענגען גליווערדיק פאַרשטיינט.
די פידל האָט זיך פּלוצלינג יאָמערלעך צעוויינט.
די פלייט
האָט זיך פון העלער הויט צעכליפּעט, זיך צענאָגט
אַזוי מין שטיל צעקלאָגט,
ווי וואָרענען געמיינט.
נאָר הויך האָט זיך צעהילכט, צעחוזקט דער טראָמפּייט
און ס'האָבן טאַצן זיך מיט הפקר־מעש צעיאָגט
און אַט אַזוי אין פיבערטאַנץ צעוויגט
אין ספק־טאַנץ צווישן שרעק און גלוסט געפּלאָגט —
אַ שפּרײַז,
אַ ריס
און אָפּגעפּליקט
דער עפּל אין איר האַנט אַ גאָלדיקער שוין ליגט.
איר מויל אַ גיריער פאַלט צו מיט אימפּעט צו דעם ביס
וואָס ציט אַ זינדיקער פאַרבאָטן, זיס.
אַ ציטער לויפט אַדורך דורך אירע שלאַנקע פיס
און פרעכער ווערט דער פלי
פון אירע קני
און בריסט
און הייסער ווערט דער גלי,
דער ברי
פון איר שוואַרצאַפּל
וואָס פיבערט אויף מיט תּאוווהדיקן צאַפּל
און צינדט זיך אָן צעטליעט אין איר בליק
מיט ערשטן סוד פון נײַ־אַנטפּלעקן גליק.

איצט זינגט איר פרייד
צעקופּערט אין טראָמפּייט
און ס'הילכט אין פויק
דער פיבער פון איר אויג.

איצט טאַנצט זי אויס
דעם טאַנץ פון וואַכער לײַב
וואָס זינגט פון איר אַרויס
מיט פאַרגעפּיל פון ווײַב
וואָס רײַסט זיך בלינד
דערוואַכט
מיט בלוט,
מיט קינד,
מיט טראַכט
און ס׳קומט די שעה פון זינד,
די ערשטע תאווה־נאַכט...

דער פאָרהאַנג פאַלט,
ער זינקט.
די פידל נאָר מיט שטילן טרויער זינגט
און ציטערט אויס מיט סטרונעקרעכץ די שרעק
וואָס וועט זיך ציען שוין ביז צו דעם סוף פון טעג.

און שטיל.
די שפּיל
איז אויס.
אַ רגע בלויז
פאַרגליווערט שווייגט אַ טונקעלער דער זאַל
נאָר באַלד
מיט ערשטן ליכטגעפּראַל
גייט אויף דערוואַכט
שוין אויף אַן אמת דאָ דער שײַן פון יענער נאַכט.

די שׂרפֿה

ס'איז שפּעטער האַרבסט. אַ פֿלאַקערדיקע שקיעה,
די ביימער גאָלדערנע זײַ הייבן אָן צו גליען
און לייגן שאָטנס אויס בײַם פֿענצטערראַנד פֿון וואַנט
מיר קומט עס פֿאַר אַזוי מין אויסטערליש באַקאַנט,
ווי ס'וואָלט צו מיר אַהער פֿון ווייטער ווייט אַרויס
אַ שבתדיקער, קינדערשער פֿאַרנאַכט. איך זע מײַן זיידנס הויז,
עס שמעקט מיט צימערינג און שבתדיקע פֿיש,
מיט אָנגעטריפֿטן חלב שײַנט דער לײַכטערמעש פֿון טיש,
ווו ווינקלדיק פֿאַרשאָטנט זיצט מײַן זיידע איינזאַם דאָרט,
ער קוקט פֿאַרטיפֿט אין ספֿר אַלץ און גלעט זײַן זילבערבאָרד,
די ברעמען זײַנע הענגען שווער אַראָפּ אַזוינע גראָבע,
פֿון טיפֿן טונקל טויכט אַרויס אין ווײַסן שאַל די באָבע,
זי שמייכלט אַזוי אומעטיק מיט מילדע אויגן קלוג.
אָט שטעלט זי זיך בײַם פֿענצטער צו דער גאַס אַרויס פֿאַרקוקט
און בלעטער פֿאַלן גאָלדערנע. זיי פֿאַלן אויפֿן ברוק.
ס'איז שפּעטער האַרבסט. אַ פֿייערדיקע שקיעה,
די פֿענצטער־שויבן צינדן זיך און הויבן אָן צו גליען.
דער מערב פֿלאַקערט שׂרפֿהדיק און קען זיך אַלץ נישט לעשן.
מײַן באָבעס פּנים הייבט זיך אָן פֿון שקיעה־שײַן באַמעשן
די באָבע שטייט בײַם פֿענצטער און זי וואַרט אויף עפּעס אַלץ
און ס'גליט די שווערע גאָלדבראַש ווי אַ שקיעה אויף איר האַלדז.
אַ זון איז דער רובין. אָט גיט ער פֿינקלענדיק אַ שטראַל
ווען ס'גיט זיך ווי אַ וואָלקן אַ רוק אָפּ איר ווײַסער שאַל.
זי קוקט און ס'גייט אַ שרעק אויף אין איר שטווינענדיקן בליק.
דער שבת טרעט נישט אָפּ און ס'קומט די וואָר נישט אויף צוריק.
די שקיעה וויל נישט אויסגיין אַלץ בײַם ווײַטן מערב־ראַנד
ווו זינדיק דער גיהנום ברענט אין פֿלאַקערדיקן בראַנד.
איר פּנים ווערט אַלץ בלייכער, כאָטש די שקיעה גילבט איר לײַב.
מיר קומט עס פֿאַר זי שטייט אַזוי, ווי לוטס דערשראָקן ווײַב,
אַ זײַל פֿאַרגליווערט זאַלץ אין ווײַטן שׂרפֿה־שײַן פֿון סדום.
און נאָר די ליפּן שאָקלען זיך מיט גאָט פֿון אברהם...

דער לײַכטערמעש גיט פּלוצלינג הייס אַ גלי אין שקיעה־ליכט.
מיר דאַכט זיך אויס עס גיט אַ שפּרונג אַ פֿלאַם צו מײַן געזיכט.

מײַן האַרץ גיט זיך פון שרעק אַ ריס, הויבט האַסטיק אָן פאַרגײן.
איך פיל, ווי ס'וואַרגט מײַן האַלדז פאַרשטיקט אַ קינדערש שטום געוויין.
איך פיל אַט ברען איך און איך ברען און ווער אַלץ נישט פאַרברענט
און דורך דעם פלאַקערפלאַם און דורך דעם פלאַטערבלענד.
איך שפיר דעם סמאַלעטשאַד, דעם דאַמף פון שוועבל־סם.
דאָס צינדט מען אין גיהנום אָן די קעסלען מן הסתם.
אַט קלינגט דער קלויסטער מיט אַ פרײלעכן געקלאַנג.
פון הינטערגעסלעך גוויִשע גייט אויף אַ פרעך געזאַנג.
אַט ברענען שוין אַרום אונדז אַלע אויסגעקרימטע שטיבער,
אַט כאַפּט זיך שוין דער פלאַם צו אונדזער שטוב אַריבער,
די רויטקייט גיט אַ פּראַל, די שטוב פלאַמט אויף אין גאַנצן,
די שאָטנס אויף דער וואַנט זיי הייבן האַסטיק אָן צו טאַנצן,
מײַן זיידע גיט אַ הויב זיך אַ פאַרצאַפּלטער פון אָרט
און ס'ציטערט רויט אין פלאַמענשײַן דער זילבער פון זיין באָרד.
זיין באָרד איז מאָדנע לאַנג אַזוי ער זעט אויס ווי אברהם.
מיר דאַכט זיך אויס ער גייט גאָר אויף פון שאָטנדיקן תהום
און ס'בלאַנקט אַ שאַרפער חלף אין זײַן אויסגעשטרעקטער האַנט.
ער קוקט אויף מיר און ווײַזט מיר אָן דעם פלאַם ביים מערב־ראַנד,
ער הויבט מיך אויף אויף זײַנע הענט און טראָגט מיך צו דעם שײַטער.
דער קלונג פון קלויסטערגלאָק ווערט העכער נאָך, פאַרשײַטער,
אַט פיל איך שוין דעם ברי אויף זיך, דעם גלי פון דער עקידה,
דעם חלף־שאַרף שוין אויף מײַן האַלדז, מיר ווילט זיך שרײַען — זיידע! —
מײַן האַרץ גיט פלוצלינג זיך אַ ריס, פאַרגייט אין שטום געוויין
און מיט די לעצטע כוחות שרײַ איך: — ניין, איך וויל נישט, ניין! —
ס'ווערט שרעקלעך שטיל אַרום. איך בלײַב גאָר פלוצלינג שטיין אַליין
און נאָר די שקיעה ברענט און בלענדט און וויל אַלץ נישט פאַרגיין.
דער מערב־הימל פלאַקערט מיט אַ גליענדיקן ראַנד
און כ'פיל דעם זיידנס חלף איז געבליבן אין מײַן האַנט.

און איצט איז ווידער האַרבסט. די זעלבע שקיעה ברענט און בלענדט.
די ביימער שטייען גאָלדערנע צעפלאַקערט בײַ די ווענט,
מיר דאַכט זיך אויס די זעלבע זעונג און די זעלבע שרעק
טויכט ווידער אויף איצט פלוצלינג דאָ פון יענע קינדערטעג
ווי כ'וואָלט מיט יענעם שבת דאָ זיך אויף דאָס נײַ באַגעגנט
כאָטש גאָר שוין אין אַן אַנדער וואָר
שוין נאָך אַזוי פיל יאָר

װוּ פֿרעמד זעט אויס דאָ אַלץ אַרום: די בערג, די גאַנצע געגנט
און נאָר דער האַרבסט גליט רויט ווי דאַן און ס׳ברענט די זעלבע שקיעה.
אַט צינדן זיך די שויבן אָן, אַט הייבן זיי אָן גליִען.
די רויטקייט גיט אַ פֿראַל אַרײַן, די שטוב פֿלאַמט אויף אין גאַנצן,
די שאָטנס אויף דער וואַנט זיי הייבן האַסטיק אָן צו טאַנצן.
די שרעק גיט ווי אַ פֿלעדערמויז אַ פֿלאַטער מיט פֿאַרדאַכט
די שרעק פֿון יענעם שבתדיקן, פֿלאַמיקן פֿאַרנאַכט.
נאָר איצט ברענט אויף אַן אמת דאָך. די שקיעה מן־הסתּם
איז נאָר דער רויטער אָפּגלאַנץ פֿון דעם גרויסן שׂרפֿה־פֿלאַם.
דער גאַנצער מערב פֿלאַקערט איצט. דאָס ברענט מײַן היים, מײַן לאַנד.
די שקיעה איז דער אָפּשײַן נאָר פֿון וועלטיש גרויסן בראַנד.
אַט עפֿנט פֿאַר מײַן אויג זיך אויף דער אַנגעגליטער תּהום.
עס ברילט, עס הילכט אַ ווילדער דאָרט דער נייער, ברוינער סדום,
עס יובלט דער גיהנום שוין, מען מאַכט דאָרט גרייט דעם שײַטער,
דער קול פֿון ברוינעם לעסטערער ווערט העכער אַלץ, פֿאַרשײַטער.
עס דריקט דער טשאַד פֿון שוועבל־סם, מיט רויך פֿון סמאָלע־קעסלען.
אַט זע איך ווי מײַן שטעטל לויפֿט מיט ברענענדיקע געסלעך
און אין געדיכטן פֿלאַמענרויך אין קנויליקן געדריי
אַ גאַנצע עדה ייִדן לויפֿט מיט יאָמער און געשריי.
עס טראָגן זיך די שטיבער אום צעשויבערטע אין פֿלאַמען.
און מיט אַ מאָל אַט זע איך אין דעם פֿלאַקערטאַנץ מײַן מאַמען
דורך קנוילן רויך און פֿונקענשפּריץ צווישן וואַקלוונט.
זי לויפֿט מיט הענט משוגענע, מיט ווילדע, דולע הענט.
עס יאָגט איר נאָך דער פֿלאַקער מיט אַן אויסגעשטרעקטער לאַפּע.
אַט נאָך אַ ווײַל, אַט נאָך אַ ווײַל, אַט באַלד וועט ער זי כאַפּן.
איך גיב זיך פֿון מײַן אָרט אַ ריס מיט אויפֿגעפּראַלטן גרויל,
איך לויף אַנטקעגן איר אַרויס צום רויכיקן געקנויל.
— מאַמע! שרײַ איך אויס צו איר און זע אין אַנמאַכטשרעק
אַ בלוטיק־ברוינער פֿלאַם פֿאַרלויפֿט אין מיטן מיר דעם וועג.
אַט זע איך נאָך איר בליק געווענדט דורך פֿלאַקערדיקן בראַנד.
איך זע נאָך דורך דעם בלענד צו מיר איר אויסגעשטרעקטע האַנט.
עס גיט זיך אַלץ אַ מיש צונויף אין חורבן־טאַנץ פֿון ווענט.
איך זע דער ברוינער פֿלאַם ציט אויס צו מיר שוין זײַנע הענט.
אַט פֿיל איך שוין דעם ברי, דעם גלי — מײַן האַרץ הויבט אָן פֿאַרגיין
און מיט די לעצטע כּוחות שרײַ איך — ניין, גענוג שוין, ניין! —

*

ס׳ווערט פלוצלינג אַזוי שטיל אַרום. און דורך מײַן טויבן ווײַ
פאַרנעם איך נאָר דעם עכאָ פון מײַן אייגענעם געשריי.
ס׳איז שטיל, ווי ס׳וואָלט אַ פידל אין דעם סאַמע מיטן שפּיל.
אויף העכסטן טאָן מיט סטרונעפּלאַץ געפאַלן אויפן דיל.
דער בויגן נאָך צעשראָקן הענגט פאַרגליווערט אין דער לופט,
דער לעצטער סטרונעבערום גייט אויס נאָך ווו און רופט,
ס׳איז שטיל, נאָר מיט אַ מאָל ווי ס׳וואָלט דער עכאָ זיך צעשפּילט
פון זיך אַליין, צעקלונגען זיך, צעדונערט זיך, צעברילט,
ווי ס׳וואָלט דער וואַלד אַליין זיך גאָר אַ ריס געטאָן פון אָרט
און טראָגט זיך טויזנט־בוימערדיק מיט אויפגעשאַלטן וואָרט,
ווי ס׳וואָלט מיט כוואַליעס שוימיקע דער ים פון ברעג אַרויס
און טראָגט זיך אַ צעפלאַמטער מיט אַן אויפגערוישטן ברויז
דורך בערג און איבער טאָלן, איבער פעלדז און איבער שטיין
צום ברוינעם פלאַם אַנטקעגן מיט אַ צאָרנדיקן: — ניין! —

מײַן ניין האָט זיך אַדורכגעריסן דורך דעם גליווערווים.
איצט ציטערן די צווײַגן אויף דעם שטאַם פון אַלטן בוים.
איך בין אַליין אַ צווייג דאָך פון דעם שווער געפּרוווטן שטאַם
וואָס האָט געברענט נישט איין מאָל שוין אויף דעם עקידה־פלאַם.
מײַן באָבע איז געגאַנגען מיט אַ ברכה צו דעם בראַנד,
מײַן זיידע האָט פאַר זיך געשאַרפט דעם חלף מיט זײַן האַנט.
נאָר איך, אָט זייער אייניקל, צום שײַטער כ׳וועל נישט גיין
נאָר קעגן פײַנט זיך שטעלן מיט מײַן צאָרנדיקן: ניין!
ווײַל איך, אָט זייער אייניקל, וואָס האָב מיט נײַגעזאַנג
געטווישט דעם זיידנס יאָמערטראָט אויף אַנדערן אין גאַנג,
אויף אַנדערן פאַרלאַנג, וועל מוטיק איצט שוין גיין

אַנטקעגן ברוינעם שונא מיט מײַן צאָרנדיקן: — ניין! —
אָט הילכט ער שוין אין כוואַליערויש פון דעם מיליאָנען־שטראָם
וואָס קײַקלט ווי אַ לאַווע זיך אַנטקעגן ברוינעם סדום.
אָט גיסט ער זיך צוזאַמען מיט דעם אויפגעפלייצטן ברויז
וואָס רייסט מיך מיט זײַן כוואַליע מיט און טראָגט מיך שוין פאָרויס
און דורך די קנוילן שרפה־רויך, דורך קלאַנג פון שווערד און שטאָל
ווי ס׳וואָלטן טויזנט פידלען זיך פאַרגאַנגען אויפן קול,

ווי ס׳וואָלטן טויזנט פּלייטן זיך מיט מאָרגנליד צעטרעלט.
איך פּיל עס טראָגט די כוואַליע מיך אין איינעם פון דער וועלט
און כ׳פּיל דעם זיידנס חלף גייט אויף ווידער אין מײַן האַנט
צום האַלדז פון שונא אויסגעשטרעקט אין שײַן פון ברוינעם בראַנד.

ישראל

ס׳איז גאָט אַדורך

ס׳איז גאָט אַדורך אויף גורלדיקע גאַסן פון געשיכטע,
ווען גאָט, זאָגט מען, געשטאָרבן איז און ס׳איז קיין גאָט נישטאָ,
אַדורך מיט פסוקים הייליקע, מיט רייד מיט אומגעריכטע
אַריבער ווערטער פון טאָג־טעגלעך וואָכעדיקער שפּראַך.

אין אונדזער צייַט פון אומגלויבן, פון צביעות און ציניזם
ווען גאָט, זאָגט מען, געשטאָרבן איז און ס׳איז קיין גאָט נישטאָ,
האָסטו זיך אויף דאָס נײַ צו אונדז ווי גאָר אַ מאָל באַוויזן
אויף אָט דער ערד פאַרבלוטיקטער אין אומגעריכטער שעה.

און ס׳האָט אַריבער אונדז מיט נייעם נס אַדורכגעפליגלט
די אייביקייט די יידישע אַריבער צייַט און אָרט
און האָט די טעג פון אומגלויבן זיי זיגנדיק פאַרזיגלט
אויף שטענדיק שוין, מיט יידישן, מיט דורותדיקן וואָרט.

אין תל־אַביבער האָטעל

ווו בין איך אין האָטעלן פון דער וועלט אַלץ נישט געזעסן,
אין וויפל שטעט און לענדער האָט מײַן אומעט נישט געוואַכט,
וואָס האָב איך נישט געזען, געהערט, וואָס האָב איך נישט פאַרגעסן,
ווו האָט דער גורל אומגעריכט מיך ערגעץ נישט געבראַכט?

איצט זיץ איך דאָ אין שפּעטער שעה. אויף גאַסן תל־אביבער
נאָך רוישט די נאַכט, פון ערגעץ ברומט דער ראַדיאָ מיט אַ ליד.
אין מײַנע בלוטן רוישט ניו־יאָרק, די גאַסן, דער איסט־ריווער
און ס׳רוישט אויך תל־אביב אין מיר און זינגט אין מײַן געמיט.

אויף יענער זייט האָטעל מיט בלויער נאַכטיקייט פאַרלאָפן
זי רוישט, די שטאָט, כּאָטש שטילער שוין, אָן טאָגגעהילך און האַסט
און איך בײַם פענצטער פון האָטעל איך זיץ און קען נישט שלאָפן,
איך טראַכט אַרײַן: ווער בין איך דאָ — צי בין איך נאָר אַ גאַסט?!

איך זיץ און טראַכט, אין האַרצן ווייס איך — כ׳בין דאָ צוגעפּלט,
ס׳האָט מיך דער צופאַל ערגעץ אַנדערש גורלדיק געבראַכט,
נאָר דאָ בין איך מיט דורות לאַנגע אײַנגעפּעדעמט טאָפּלט —
אַליין מיט זיך און אויך דורך זיי — איך זיץ אין נאַכט און טראַכט.

אויף יענער זײַט פון ימען האָט געוואַנדערט ווו מײַן לעבן,
אויף גאַסן נאַכטיק־ליכטיקע געבלאַנדזשעט האָט מײַן טראָט
און אַלע מאָל געגאַנגען בין איך זײַטיק, ווי דערנעבן,
און אומעטום איז עס געווען אַ פרעמדע, גרויסע שטאָט.

אַזוי נישט איין מאָל אין דער שײַן פון אָוונטיקע ליכטער
האָב איך פאַרבלאָנדזשעט ערגעץ צו אַן אויפגערוישטן פּאָרט —
כ׳האָב ליב געהאַט דעם שיידן זיך, דעם אומעט פון געזיכטער,
צו הערן אַ פאַרכליפּעטן, אַ שטילן אָפּשיידוואָרט.

אַזוי פיל אומעט האָט מײַן האַרץ אין זיך אַרײַנגעזויגן
פון שטעטל נאָך — אַ ייִנגעלע, איך זע נאָך און געדענק
דעם יאָמערדיקן טרויערבליק פון אונדזער שכנס אויגן,
וואָס גייט גאָר קיין אַמעריקע — איך קוק אים נאָך פאַרבענקט.

פאַר וואָס האָט מיך די וועלט געצויגן, וואָס האָט מיך געטריבן ?
אַזוי פיל טרויער ייִדישן האָב איך מיט זיך געשלעפּט,
דעם גאַנצן אומעט שטעטלשן, זײַן הימלגרוי דעם טריבן,
וואָס האָט מיט מיר דערנאָך זיך שפּעטער מיט מײַן ליד פאַרוועבט.

און איך געדענק נאָך פּוילן, איך געדענק די ייִדן־שינאה
אין מײַן זכרון לעבט אַ זעונג וואָס צעהעלט נאָך, וואַכט —
אַט וואַרט די באַן, חלוצים פאָרן אָפּ קיין פּאַלעסטינע,
איך זע דעם וואַרשעווער וואָקזאַל, איך זע נאָך דעם פאַרנאַכט.

די גוייִם שטייען און זיי קוקן ווי די ייִדן טאַנצן,
ס׳גרויט דער הימל איבער זיי, פון אונטן גרויט די ערד,
נאָר ס׳הילכט די האָרא, ס׳יאָגט דער טאַנץ זיי און די אויגן גלאַנצן —
איך שטיי און טראַכט, וואָס איז זיי דאָרטן אין דעם לאַנד באַשערט.

איצט גייען זיי דאָ אום, ווי איך, געעלטערט שוין, געלאָסן,
זיי טאַנצן נישט, זיי טראָגן אום ישראלס שווערן עול,
נאָר ס׳זינגען זייערע קינדער שוין, צעטאַנצטע אין די גאַסן
און איך אין פענצטער פון האָטעל פאַרנעם איצט זייער קול.

אין זייער ליד פאַרפלעכטן זיך צעפליקטע מײַנע יאָרן,
דער אָפּהילך פון מײַן לעבן עבאָט אָפּ אין זייער טאַנץ
און אַלע מײַנע טרוימען וואָס איך האָב אין גאַנג פאַרלאָרן
ווערט איינס מיט זיי, ווערט איצט מיט זיי פאַרקניפּט, פאַרבונדן — גאַנץ.

איך זיץ און הער זיך צו, איך בין אין האַרצן זיי מקנא —
פון הינטער מיר ליגט וואַרשע, מאָסקווע, איצטער שוין ניו־יאָרק,
דער אומעט לויפט מיר נאָך מיט שיפן, באַנען, עראָפּלאַנען
און אומעטום אַוווּ איך קום באַגלייט מיך שווער די זאָרג.

נאָר איצטער דאָ, אין דעם האָטעל, בײַם פענצטער אויפגעמאַכטן
גייט אויף אַ פרייד : זאָל זײַן, דער עבאָ נאָר פון זייער ליד ?
צי אפשר גאָר פון מיר אַליין, אין מיר אַן אויפגעוואַכטן
די פרייד וואָס האָט פון דרעמל איצט דערוואַכט אין מײַן געמיט ?

אין פענצטער רױשט די שטאָט שוין, כאָטש עס איז נאָך קוים באַגינען,
דורך בלױע נעפּלען לױפט דער ים אַנטקעגן צו דעם ברעג,
ער רױשט דער ים אַ שױמיקער, די כוואַליעס פליצן, גרינען,
זײ וואַרפן אױפן זאַמד זיך און זײ לױפן באַלד אַוועק.

אַזױ שױן פון דער נאַכט אַרױס דער ים ער קומט צולױפן,
ער וואַרפט זיך אױפן ברעג אין דעם אומאױפהערלעכן יאָג,
אַנטקעגן אים מיט הױכע װענט, מיט דעכער אָנגעהױפנט
לױפט אָן די שטאָט, זי הילכט שױן מיט אַן אױפגעברױזטן טאָג.

עס ברומט דער ים, עס הילכט די שטאָט, זײ רױשן איצט צוזאַמען,
זײ פּרוּװן איבערשטײַגן זיך אין ליאַרעמדיקן שטרײַט —
די כוואַליעס אײַלן רױשנדיק פון גרין־צעשױמטע קאַמען,
די גאַסן יאָגן ברױזנדיק, די שטאָט צעהודזשעט שרײַט.

אַזױ גײט אױף דער טאָג אין שטאָט, דער רױש װערט גרעסער, העכער —
דאָס כאַפּט זיך תל־אביב אױף אין דעם פענצטער פון האָטעל
און איבער איר װענט, אַריבער אירע פלאַכע דעכער
גײט אױף ישראלס זון, און ס'װערט מײַן צימער ליכטיק, העל.

אין צפת

די הײַזער קוקן דאַ אַרויס ווי אותיות פון ספרים
און ווי אַ קרומע שורה לויפט אַ גאַס דאַ צו אַ גאַס.
איך גיי אַרום דאַ און איך טראַכט, ווי קליין בין איך, ווי אָרעם —
אַ וואַכעדיקער ייִד אויף שורות הייליקע פון צפת.

די געסלעך ווינקלען, וויקלען זיך, זיי טרעפלען זיך צעטורעמט,
אַ גאַס לויפט אויף אַ גאַס אַרויף און האַלט דיר אײַן דײַן טראַט —
דאָס האָבן די שבתים זיי דורך דורות אויסגעפורעמט,
ווי ס׳וואָלטן וועגט געירשנט דאַ פון הייליקייט דעם סוד.

נאָר איך בין פרעמד דאַ, כ׳האָב דאָך נישט די הייליקייט געירשנט —
אַ פרײַער ייִד וואָס האָט געמיינט אַז ער איז טאַקע פרײַ,
וואָס איז מיט יוסטן טראָט געגאַנגען אויף דעם ברוק פון וואַרשע
מיט רויטער פאָן אין מאַסנשטראָם אין טאָג פון ערשטן מײַ.

ווו בין איך אַלץ נישט אויסגעווען, פאַר וועלכע עולם־הבא׳ס,
גן עדנס ערדיש־פאַלשע האָב איך נישט געפירט אַ שטרײַט,
נאָר אויפן וועג האָב איך פאַרשפּילט די הייליקייט פון שבת —
איצט שטיי איך הויל און נאַקעט פאַר דעם פנים פון דער צײַט.

ס׳קען זײַן, איך וואָלט געוואָלט אויך איצטער בלײַבן קיל און ניכטער,
זיך שפּילן נאָר אין דמיון מיט זכרונות פון אַ קינד,
נאָר כ׳האָב אויף זיך דערפילט דאַ איצט דעם אָטעם פון געשיכטע,
ער איז אויף מיר אַדורך אַצינד — אַ דורותדיקער ווינט.

דער עבר איז אַדורך אויף מיר מיט ווײַטן פאָך פון פליגל
און כ׳קען נישט מער פאַרנעמען אַלץ מיט שׂכל, צי געדאַנק,
איך האָב דעם טרויער פון געשיכטע אײַנגעזאַפּט פון וויגל.
נישט פילנדיק איך טראָג אים אום אין ריטעם פון מײַן גאַנג.

ווײַל כ׳בין אַהער נישט צופעליק פון ערגעץ דאָך געקומען,
נישט צופעליק האָט מיך אַהער געבראַכט מײַן גורל־טראָט —
איך טראָג אין זיך דעם ציטער אום, קען זײַן, גאָר פון אַ פרומען,
כאָטש כ׳זע דאָ נישט מלאכים גיין אויף דעכער פון דער שטאָט.

ס׳איז עפּעס דאָ וואָס מער איז פון דער ניכטערקייט פון רעיון,
וואָס ליגט באַהאַלטן טיף אין אונדז און טויכט אויף אומגעריכט,
ווײַל קענסט דאָך פון דעם עבֿר פון דײַן פאָלק זיך נישט באַפרײַען,
ער לאַסטיקט איבער דיר, ער אָטעמט שטרענג אויף דײַן געזיכט.

איצט זוך איך דאָ די שאָטנס פון פאַרהוילענע געשטאַלטן
איך פיל זיך דאָ, איך זוך זיי דאָ נישט וויסנדיק פאַר וואָס.
זיי ליגן ערגעץ אין מײַן לייב מיט זעונגען באַהאַלטן
זיי טונקלען אין מײַן בלוט מיט קרעכץ פון דורותדיקן חצות.

מײַן שטעטל איז געווען פון זייער בענקשאַפטגאַנג אַ סימן,
ס׳האָט זייער זעונג פון גאולה דאָרט די וואָך פאַרוועבט,
מיט זייער קלאָג געוויינט מײַן שטעטל האָט מיט קינות־שטימען,
מיט זייער פרייד אַ שטעטל האָט דעם גלות דורכגעלעבט.

איצט קום איך צו אַ וועלט וואָס איז געווען פאַר מיר אַלטמאָדיש,
זי האָט געגרעדט פון מצוות, גאָט מיט פרומע הימלרייד,
איז גיי איך אום און זוך די טריט פון דעם אר״י הקדוש,
פון יעדער וואַנט, מיר דאַכט, זײַן בליק גייט נאָך מיר און באַגלייט.

אַזוי פון יעדער פענצטער טאַקע, יעדער וואַנט און שפּאַרע
דערפיל איך אויך — עס קוקט מיר נאָך פאַרשטעלט אַ שטרענגער בליק,
מיר דאַכט זיך אויס, דאָס קוקט מיר נאָך פון דאָרט ר׳ יוסף קאַראָ,
ווי ער וואָלט מיר איצט נאָכגעקוקט דעם וועג מײַנעם צוריק.

ווי מיר וואָלטן אויף ס׳נײַ זיך איצט נאָך יאָרן לאַנג באַגעגנט,
ווי איך וואָלט גאָר אַליין דורך דורות צענדליקער אַדורך
און מאָדנע נאָכט און היימיש זעט מיר אויס די גאַנצע געגנט,
ווי איך וואָלט עס אַרויסגעלייענט ערגעץ פון אַ בוך.

ווי אַלץ איז טאַקע דאָ פאַרמישט נישט איך אַליין, די וואָר אויך —
מיר קומט עס פאָר איך שטיי פאַר אים לעם שוועל דאָ פון זײַן שול,
איך האָב אַ מאָל פאַרלאָזן אים — זײַן שטרענגן שולחן ערוך,
מיר דאַכט, איך רייד צו אים מיט ווערטער שטאַמלדיקע פול.

— איך שטיי פאַר דיר ר' יוסף קאַראָ, כ'שטיי דאָ אָפּגעזונדערט,
ווען אָפּגעשוימט איז שוין דער רויש פון וועלט אין מײַן געמיט,
אַ וואַנדערער פאַרבלאָנדזשעט אין דעם בלוטיקסטן יאָרהונדערט,
אַ ייִד וואָס הערט שוין מערער נישט דעם גאַנג פון זײַנע טריט —

— איצט ווייס איך, אַז אין מײַן געדאַנק בין איך נישט מער מחלל
דאָס אַלץ וואָס דו געפילט האָסט אין דײַן זעונג ווי אַ ייִד,
טאָ זיי פאַר מיר אַ בעטער איצט, זיי איצט פאַר מיר מתפלל,
וואָס מיט דײַן נאָמען יוסף שרײַב איך אונטער מײַנס אַ ליד.

אויפן גולן

פון ווײַטנס זעסטו סיריע און פון לינקס דאָרט איז לבנון,
דאָ פּאַשען שעפּסן זיך, אויף יענער זײַט — אַ סטאַדע קי.
דו קוקסט, דו ווייסט דעם חילוק פון דער ערד דאָ נישט דערקאָנען —
דער באָדן ענלעך און דער זעלבער הייסער אינדערפרי.

די ערד איז דאָ צעפּליקט, צעטיילט, מיט גרענעצן געשלאָסן —
דאָס קליינע לאַנד שטייט אָנגעשפּאַרט דאָ אויף אַ גרענעצסלופּ,
ווי שטיל איז איצט, ווי שטיל, דאָ האָט מען נעכטן נאָך געשאָסן
און ס'פּינצטערט ווי אַ טיפע וווּנד פון אויפרײַסקויל אַ גרוב.

די שטילקייט שרעקט, דאָ לויערט נאָך באַהאַלטן ווי די שינאה,
זי קוקט אַרויס פון יעדער שפּאַלט פאַרשלייערט און פאַרשטעלט —
טאָ היט דײַן טראָט, ס'קען אומגעריכט דאָ אויפרײַסן אַ מינע
און קראַכן וועט דער טאָג לעם דיר דאָ בײַ דעם ראַנד פון פעלד.

דו הערסט זיך צו, דו שטייסט און וואַרטסט. אין שויבער פון געדאַנקען
וואָס לויפט נישט פאַר מײַן בליק אַדורך אין דורכבליץ פון מינוט:
די שוצגראָבנס, די שטעכדראָטן, די האַלב פאַרברענטע טאַנקען,
דעם העלם אויף דער ערד וואָס ליגט פאַרפלעקט מיט פליאָמעס בלוט.

דאָ האָט אַ שלאַכט געגרוילט — אַט שוואַרצט פאַרברענט אַ בונקער־טורעם,
אַ פּאַנצער־וואָגן ליגט צעפּליקט, לעם אים — אַ זעלנערשוך —
זעט אויס, דער פּיינד האָט נישט געלאָזט זיך, ווען מיט דראַנג און שטורעם
האָט דאָ אַ ייִד געבראָכן אים און קעמפנדיק אַדורך.

אַזוי איר ער אין שווערן קאַמף דורך שטרויכלונגען, סכּנות
אַדורך דער ייִד, זיך דורכגעריסן ברעכנדיקן זײַן מאַכט.
ווער איז געווען דער ייִד וואָס האָט געקעמפּט דאָ מיט עקשנות,
ווער ווייס, צי נישט געפאַלן איז ער דאָ אַ מאָל אין שלאַכט?

איך קוק זיך אום, צעטראָטן ליגט דער באָדן דאָ, די גראָזן.
צי האָט די ערד דאָ נישט אַ מאָל באַהאַלטן ווו זײַן גוף?
ער איז אַדורך, געיאָגט דעם פּײַנד און הינטער זיך געלאָזן
די אייביקייט די ייִדישע, זי שוועבט דאָ אין דער לופט.

איצט איז שוין שטיל, אַ וואָלקן בלייכט, אַ רייפטעלע לבנה
קוקט גלײַכגילטיק אַראָפּ, עס רוישט נאָר ווו אַן עראָפּלאַן,
דער חרמון בלויט פון ווײַטנס בײַ דעם גרענעץ פון לבנון
און ס׳ברומט אַן אומרו־שטילקייט אויף דער הויכקייט פון גולן.

מעפּילים

אָט אויף דעם ברעג דאָ האָבן זיך געגנבעט די מעפּילים
און ס׳רוישט דער ים פאַר מיר איצט ווי אַ מאָל נאָך פול מיט סוד,
אַדורך זײַן רויש איך פיל נאָך זייער אָטעם דאָ — איך פיל אים
אין שאָרך פון ווינט, וואָס האָט פאַרווישט אין זאַמד דאָ זייער טראָט.

נאָר נישט געזעען שוועבט נאָך זייער אָטעם אום פאַרבאָרגן,
איך הער אים נאָך אין פאָך פון ווינט און דורך דעם ימס געברום —
דאָ האָבן אויגן ייִדישע דורך פּחד־טעג און זאָרגן
געראַנגלט מיטן שונא זיך מיט מוט, פאַרביסן, שטום.

די שטילקייט האָט באַגלייט זיי דאָ, דעם שונאס חשד נישט וועקן,
דעם מינדסטן שאָרך, דעם קלענסטן קלאַנג פון זיי אין זאַמד דערשטיקט,
דאָס האָבן זיי באַפרײַטע פון די היטלער־סטאַלין־שרעקן
דעם שונא אין געראַנגל דאָ דורך שטילקייט אים באַזיגט.

איצט שוועבט דאָ אום מיט ווײַטע עכאָס יענע רעטונג־שטילקייט,
דורך רויש פון ים און ווינט זי פלאַטערט אַלץ נאָך דאָ אַרום —
איך שטיי און הער, ווי דורך דער בלויער, נאַכטיקער פאַרהילטקייט
אַריבער מיר אָט יענע שטילקייט פלאַטערט דאָ און ברומט.

ירושלים

משהן און חנה גורארי געווידמעט

פון הינטער פינקלענדיקע ליכטער, הינטער גאַס־לאַמטערנס
דו ליגסט אין טונקל פון דער נאַכט פאַרשאָטנט און פאַרשטעלט —
איך וואַרט אויף דיר. ווו זײַנען דײַנע פינקלענדיקע שטערן,
וואָס האָבן אין מײַן קינדהייט מיר תּנכישע געהעלט?

זאָל טאַקע זײַן, אַז יענע שטערן פינקלענדיקע, גרויסע
האָב איך אַ מאָל אין חדר זיי אַליין גאָר אויסגעטראַכט —
איצט שטיי איך אויף דער גאַס, אין דײַן לאַמטערנדיקן דרויסן,
נאָר דו אַליין ביסט גאָר נישטאָ, באַהאַלטסט זיך אין דער נאַכט.

ס'קען זײַן, נישט דו, נאָר איך האָב זיי, די שטערן, גאָר פאַרלאָרן
דאָס האָב איך זיי, קען זײַן גאָר, אין דער פרעמדער וועלט פאַרשפּילט,
נאָר פאַר מײַן אויג דאָס זײַנען זיי איצט אָפּגעטאָן געוואָרן
און אויף אַן אמת שײַנען זיי, פאַרשטעלט פאַר מיר, פאַרהוילט.

ס'קען זײַן, איך האָב פאַרלאָרן זיי דורך אַלע טעג און יאָרן,
אויף פרעמדע ערדן גייענדיק מיט בלאָנדזשענדיקן בליק,
און איך איצט אויף דעם ראָג פון גאַס, איך פּרוּוו אין מײַן זכּרון
דערמאָנען זיך, אַרויסברענגען דײַן פּנים אויף צוריק.

איז וואַרט איך דאָ, נאָר דו אין נאַכט ליגסט שאָטנדיק צעשטאָפּלט,
דו לויפסט אַרויף, אַראָפּ מיט שורות פינקלענדיקן ליכט
און איך, בײַם ראָג פון גאַס, איך שטיי און וואַרט אויף דיר פאַרצאַפּלט —
באַוויַיז, ירושלים, זיך, אַנטפּלעק מיר דײַן געזיכט.

כ'האָב אָפּגעפרעמדט פון דיר זיך דורך די יאָרן פון מײַן מאַטער,
נאָר ערגעץ אין מײַן דמיון האָסטו פאַרט בײַ מיר געוואָרט,
איך האָב געטראַכט פון דיר אין מײַנע אומרונעכט צעפלאַטערט,
געזען דיך אין עלעקטרע־בלענד פון אַ בראָדווייער נאַכט.

איצט שטיי איך דאָ, אַ ייִד וואָס איז געקומען אויף אַ ווײַלע,
אַ ייִד וואָס איז געקומען פון מרחקים ווי אַ גאַסט,
וואָס טראָגט דיך אין זײַן זעונג אום אַן אַנדערע — של מעלה —
און זעט דיך איצט גאָר אויף דער וואָר — אַ וואָכעדיקע גאַס.

ס׳קען זײַן, דו האָסט דײַן פּנים גאָר בכּיוון איצט באַהאַלטן,
ווײַל איך בין נאָר אַ גאַסט, איז שטייסטו שאָטנדיק פאַרשטעלט,
נאָר דו, דו קוקסט מיר נאָך פון אַלע ווענט, פון אַלע שפּאַלטן,
דו קוקסט מיר נאָך מיט גאַסן־ליכטער וואַכעדיק צעהעלט.

איך ווייס, דו ווילסט אין גאַנצן מיך, מײַן גאַנצן לײַב און לעבן
און איך בין נאָר אַ גאַסט וואָס קומט און גייט דאָ באַלד אַוועק,
איז מײַדסטו אויס מיך, גייסט פאַרבײַ מיר, נישט אַנטפּלעקט, דערנעבן
און לאָזט מיך שטיין דאָ אויפן ראָג, פאַרבלאָנדזשעט אויף מײַן וועג.

און איך, איך שטיי און וואַרט מיט שטומען בענקענדיקן טרויער,
אַז דורך דעם רויש פון אָוונטגאַס מיט פינקלענדיקן סוד
וועסטו צו מיר אַרויסגיין פאַרט פון שאָטנדיקן לויער,
אַריבער וואָר, דו אייביקע, של מעלהדיקע שטאָט.

בײַם כּותל

איך שטיי בײַם כּותל — ס׳טונקלען זיך די שפּאַרעס און די שטיינער,
איך ריר זיי אָן און איך דערפיל אַ קילקייט אויף מײַן האַנט.
איך שטיי און גליווער, אָן אַ טרער — אַ ייִד, אַ שטומער ווײַנער,
און פיל ווי אויך מײַן האַנט קלאָגט שטום באַרירנדיק די וואַנט.

איך הער דעם שלוכץ אַרום, איך הער דעם דאַוונענדיקן יאָמער,
מיר קומט עס פאָר, איך האָב אים שוין נאָך גאָר אַ מאָל געהערט
און איך דערזע מײַן שטעטל, און די שול וואָס איז נישטאָ מער —
עס ברענען ליכט, אויף בענקלעך זיצן ייִדן בײַ דער ערד.

ס׳איז תּשעה־באָב, די ייִדן קלאָגן, זאָגן קינות, איכה —
די טונקלקייט פון דורות פאַלט אויף יעדערנס געזיכט,
וואָס קוקן פון די בערד אַרויס פאַראומערטע און בלייכע,
אַדורכגעגעלבטע אין דער שײַן פון ברענענדיקע ליכט.

איך זע די שול, דער טונקל וואַקסט, אַ געלבער פלעמל־דעמער
נעמט אַלץ אַרום און פלאַטערט אום אויף אַלע ווענט פון שול,
און מאָדנע נאַקעט, איינזאַם שווימט אין יאָמער דער באַלעמער —
די שאָטנס לויפן אום, די שול מיט זיי ווערט פלוצלינג פול.

מיר דאַכט, דאָס שטעטל שווימט צו מיר — די שול, די גאַנצע געגנט,
איך זע, אויף קרומע דעכלעך ווי עס לעשט זיך אויס דער טאָג —
דאָס האָב איך מיט מײַן שטעטל בײַ דעם כּותל זיך באַגעגנט,
איך פֿיל דעם זעלבן טרויער, ס'איז די זעלבע דורות־קלאָג.

ווּ זײַנען יענע ייִדן מיט דעם קלאָג דעם דורות־אַלטן?
זיי ליגן אין די גאַזאַוויוונס פֿאַרטיליקט און פֿאַרברענט,
נאָר דאָ לעם מיר איצט שטייען די וואָס ס'האָט זיי אויסבאַהאַלטן
די אייביקייט די ייִדישע פֿון חורבן און פֿאַרלענד.

אַזעלכע נאָנטע פּנימער פֿון סקידל און פֿון וואַרשע,
דער זעלבער קרעכץ דער ייִדישער, דער זעלבער ניגון־באַנג,
ווי ס'וואָלט די שטאָט די הייליקע דאָ זייער קרעכץ געהערט
און זיי אַליין געבראַכט אַהער אַדורך דעם ניסים־גאַנג.

ס'האָט אַלץ זיך איצט דאָ אויסגעמישט לעם כּותל —אַלץ צוזאַמען,
מײַן שטעטעלע און וואַרשע, יעדעס הויז און יעדע גאַס,
זיי גייען פֿאַר דער וואַנט דאָ דורך מיט שרפֿהדיקע פֿלאַמען
מיט טעג אַדורכגעשאָסענע, מיט טעג און נעכט פֿון האַס.

ווי גאַר אַ מאָל, ווען ס'זײַנען דאָ געקומען ווײַטע עדות
פֿון אַלע תּפֿוצות ייִדישע צעשפּרייט דאָן אין דער וועלט,
זיי גייען דאָ אַדורך איצט און די וואַנט שטייט ווי אַן עדות
זי נעמט זיי אויף, כאָטש פֿאַר מײַן אויג פֿאַרהוילן און פֿאַרשטעלט.

אַ שאָטנדיקע סקידל גייט, אַ שאָטנדיקע וואַרשע —
ווי ס'זײַנען דאָ אַ מאָל אַדורך די ייִדן פֿאַר דער וואַנט
פֿון בבֿל און מצרים, פֿון דמשק און פֿון תּרשיש
און איך גיי אויך מיט מײַנע שטעט, אַנטרונען פֿון דעם בראַנד.

איך בין דאָך אויך מיט זיי דורך יענע חורבן־טעג געלאָפֿן
און כ'האָב ווי זיי געטראָגן שטום דעם ייִדישן געוויין.
איצט האָבן מיר זיך דאָ אין אונדזער גורל־גאַנג געטראָפֿן.
דער כּותל קוקט אויף מיר פֿון דר'הייך מיט שטומער שפּראַך פֿון שטיין.

דאָס רעדט צו מיר די אייביקייט די ייִדישע אָן ווערטער,
זי רעדט צו מיר דורך זעונגען מיט קינדעריש־ווײַטע רייד
און איך לעם וואָנט דער הייליקער שטיי איצטער אַ פֿאַרהערטער —
איך הער דעם טרויער־ניגון און איך הער אַ ליד פֿון פֿרייד.

מײַן טאַטנס פּנים לויכט אַרויס, אָט שטייט לעם מיר מײַן זיידע,
זיי קוקן אָן מיך — ס'איז דאָך מיר, נאָר מיר געווען באַשערט
צו שטיין דאָ איצט בײַם כּותל מיט דער גאַנצער ייִדן־עדה
אין נײַעם לאַנד, ישׂראל, אויף דער אויסגעלייזטער ערד.

איך הער זיך צו, פֿון ווײַטן רוישט די ייִדישע מדינה,
אין האַרצן ליכטיקט מיר אַ פֿרייד און ליכטיק איז דער טאָג
און נאָר דורך שטיינער פֿון דעם כּותל, דורכגעמאַכיקט־גרינע,
דורך שפּאַרעס וויינט דער עבֿר נאָך מיט ווײַטן חורבן־קלאָג.

דער עמק

די אַלטע פּאַלמעס שטויביקן ווי אָנגעטאָן אין זעק,
זיי פֿאַלן צו די דעכלער צו, וואָס געלבן זוניק־ליימיק.
צעקעסטלט, ערגעץ אונטן טיף, ווי אויף אַ גרינער דעק
קוקט אין פֿאַרנאַכט דעם ווינטיקן אַ לופּטיקער דער עמק.

און ווײַט אַריבער אים שוין בײַ דעם ראַנד פֿון האָריזאָנט
עס לויפֿן אָן די בערג, זיי שטאַפּלען מילכיק־בלוי צעטרעפּלט
און אַלץ ווערט פּלוצלינג חומשדיק און קינדעריש־היימיש נאָנט,
ווי גאָר אַ מאָל אין חדר, דורך פֿאַרנאַכטן־בלוי פֿאַרנעפּלט.

ס'ווערט טונקעלער, ס'ווערט בלויער אַלץ, דער זוניק־בלייבער גאָלד
האָט נאָך אַ מאָל מיט לעצטן אָפּשײַן אַלץ אַרום באַשפּריינקלט.
דער עמק, אַ צעקעסטלטער מיט גרין און געל באַמאָלט,
ווערט פּלוצלינג אין דער טונקלקייט מיט ליכטער דורכגעפּינקלט.

די ווײַטקייט ליגט שוין איצטער ווי אַ טעפּעך אויסגענייט,
עס ווינקען נאָך צום לעצטן מאָל די פֿאַרבן שוין פֿאַרשאָטנט —
די נאַכט פֿאַלט צו און ווי אויף בלויען סאַמעט פֿון אַ קלייד
די פֿינקל־ליכטער מיניען זיך ווי פּערל אויסגעשאָטן.

בײַם ים התיכון

אַזוי פיל דורות ליגן אין מײַן בלוט געהיים פאַרהוילן —
איך טראָג אין מײַנע גענען אום אברהם אבינוס זוים,
אַזוי פיל דורות ייִדישע פון בבל, שפּאַניע, פּוילן —
פון יעדן דור באַהאַלטן ליגט אין בלוט בײַ מיר אַ טרוים.

די אַלע טרוימען ווימלען דאָרט, זיי זוכן אַלץ אַ תּיקון,
איך בין דער קנופּ ווּ ס'האָבן אַלע פעדעם זיך פאַרקניפּט —
דורך מײַנע אויגן שטראַלן אַף יאָרטויזנטער פון בליקן,
אין אומעט מײַנעם קנוילן זיך יאָרהונדערטער באַטריבט.

און ווּ איך קום מיר דאַכט זיך אַלץ איך קען שוין אָט די געגנט,
דאָ בין איך שוין געווען, איך קען דעם הימל דאָ, די ערד,
די פּנימער האָב איך אַ מאָל שוין ערגעץ ווּ באַגעגנט,
די ווערטער וואָס זיי ריידן האָב איך לאַנג צוריק געהערט.

נאָר דאָ, מיר דאַכט, בין איך אַ מאָל געוועזן נאָך צום ערשטן,
דאָ איז געווען דער אָנהויב פון מײַן דורותדיקן גאַנג —
איך שטיי פאַרגאַפט פון דעם געפיל דעם נײַעם מיר באַהערשטן,
איצט ווייס איך שוין געננוי, עס ווערט מיר קלאָר שוין מײַן געדאַנק.

אָט דאָ בין איך געשטאַנען שוין בײַם ברעג פון ים־התיכון,
נאָך גאָר אַ מאָל, נאָך איידער כ'האָב פאַרוואָגלט אין דער פרעמד
און ס'רײַסט זיך איצט אין בלוט בײַ מיר דורך אַלע פרעמדע איכן
מײַן אייגן איך וואָס איז אין מיר געלעגן שטום פאַרקלעמט.

זעט אויס, דאָס בין איך איצטער דאָ צוריק צו זיך געקומען,
דורך רויכיקע יאָרהונדערטער שטיי איך דאָ ווי אַ מאָל
און ס'זינגט מײַן בלוט מיט ווײַטן רויש וואָס איך האָב דאָ פאַרנומען,
וואָס האָט פאַרשטיקט געקנוילט אין מיר — מײַן ערשט־אַנטפּלעקטער קול.

באַמסין

ווען פון דער זון די היץ הויבט אָן אין קאָפּ אַלץ פּאַרטומאַניען,
די ערד ווערט שווער, ווי ס׳וואָלט די חמימה אַלץ אַרום פּאַרצערט,
גייט אויף אין דיר איין גלוסטונג נאָר וואָס הויבט דיר אָן צו מאַניען —
די בענקשאַפט נאָך אַ רעגן וואָס זאָל אָפּקילן די ערד.

דו ליגסט, דו וואַרטסט, דער ווינט ער אָטעמט בריזיק, טראָפּיקאַליש,
ער לויפט אַרום און בלייכט אַלץ אָפּ — דעם הימלבלוי, דעם גרין.
די היץ סמט אָפּ דיין בלוט, דו ליגסט צעפּיבערט און פאַרחלשט
און איבער דיר לויפט שיכּור אום דער גליזיקער באַמסין

אַזוי וואַרסטו פון היץ פאַרטשאַדעט, ס׳קריַיזט דיַין בלוט צעזאָטן,
די ערד פון אונטער דיר ווערט שווער — דו ליגסט ווי אויף אַ שטיין.
דיר דאַכט זיך אויס — אַן אַנגעגליטער ליגט אויף דיר דער שאָטן,
געבליבן ליגן פונקט ווי דו און קען נישט וויַיטער גיין.

די היץ זי שטיַיגט, די זון איז מאַט, כאָטש שטאַרקער אַלץ איר גלי ווערט,
איר הייסער אָטעם בריט דיַין לייַב — אַ הייס־צעגליטער קנויל,
ווי אַלץ אין דיר געבליבן ליגן וואָלט פון היץ פאַרגליווערט
און נאָר די לופט פאַלט דאַרשטיק צו און טריקנט אויף דיַין מויל.

אַ ניגון

עס טרעפט איך ווער פאַרכאַפּט אַ מאָל פון אַ ישראל־ניגון
און ווער מיט אָט דעם מיזרח־ליד גאָר אומגעריכט פאַרקניפּט,
כאָטש פרעמדלעך איז ער מיר, נישט מיך פלעגט ער אַ מאָל פאַרוויגן,
נישט מיך האָט ער דערפרייט אַ מאָל, נישט מיך האָט ער באַטריבט.

אַז אַנדער ליד האָט מיך געלאָקט, געריסן מיך פון ענגשאַפט —
דער ניגון פון די סלאַוון, זייער אומעטיק געזאַנג,
מיט וויַיטער ברייטקייט פון דער וועלט, מיט נאָגנדיקער בענקשאַפט —
ער האָט דערנאָך באַגלייט מיך אין מיַין וואַנדערדיקן גאַנג.

אַזוי איז ער אַרײַן צו מיר דער ניגון פֿון די סלאַוון,
באַהעפֿט זיך מיט די ריחות פֿון מײַן ליטוויש־גרויער ערד,
שוין קינדווײַז האָב איך אים געפֿילט, איך האָב מיט אים געדאַוונט —
ס׳קען זײַן נאָך פֿריער בײַם פֿאַרוויגן האָב איך אים געהערט.

אַזוי האָט ער פֿאַרקניפּט זיך מיט מײַן שטעטל, מיט די ייִדן,
מיט טאַטע־מאַמע און פֿאַרבליבן טיף אין מײַן געמיט,
מיט פֿרילינגדיקע ריחות און מיט האַרבסטיקע יאַרידן,
וואָס האָבן מיט דעם ניגון זיך פֿאַרוועבט בײַ מיר אין ליד.

איצט גייט מיר נאָך טשײַקאָווסקיס ניגון און שאָפּענס נאָקטורן,
אַ יעדערער פֿון זיי אין מײַן געמיט פֿאַרבאָרגן לעבט
און ווען איך זוך אין מײַן זכרון יענע ערשטע שפּורן
וואָס האָבן זיך אין וואָרט בײַ מיר צעניגונטע פֿאַרוועבט —

דערפֿיל איך זייער עבֿאַ נאָך, כאָטש ס׳זײַנען מײַנע ווערטער,
מײַן ליד אין גאַנצן ייִדיש ווי מײַן פֿילן, מײַן געדאַנק,
נאָר ווען צו מײַנע ווערטער שטיי איך אָפּט מאָל אַ פֿאַרהערטער,
דערפֿיל איך ווי זיי עבֿאַן אָפּ מיט סלאַווישן געזאַנג.

נאָר טרעפֿט אַ מאָל אַז אָט דער סלאַוויש־צפֿונדיקער ניגון
ווערט פֿלוצלינג ווי פֿאַרבונדן, ווי פֿאַרקניפּט אין מײַן געמיט
מיט טענער פֿון אַ ליד גאָר אַ ישׂראלדיקן, היגן
און ס׳ווערן ביידע הימלען ווי פֿאַראייניקט דורך דעם ליד.

און כאָטש ישׂראלס הימל בלויט, די ביימער זאַפּטיק גרינען
און ס׳איז די ערד גאָר אַנדערש דאָ, און אַלץ זעט אויס פֿאַרקערט,
נאָר ס׳קען אַ מאָל אַ ניגון גאָר צונויפֿפֿירן, פֿאַרשפּינען
דעם מיזרחדיקן הימל מיט דער צפֿונדיקער ערד.

שטײנער

די שטײנער קוקן שטום אויף מיר מיט פֿלעקיקע סימנים,
מיט קריצן דורכגעגעלבט אויף זײער שטויב־צעגרויטער הויט.
זײ קוקן אָן פֿאַרדעכטיק דאָ אַ יעדן פֿרעמדן פּנים,
זײ האַלטן נישט אײַן סוד פֿאַר זיך, וואָס ס׳האָט די צײַט פֿאַרטרויט.

זײ קוקן נאָך אַ יעדערן וואָס האָט לעם זײ געטראָטן,
וואָס האָט אין זאַמד געלאָזן דאָ אַ צייכן, צי זײַן סליאַד —
מיט שטויבן געלבלער־גרויע פֿון יאָרהונדערטער פֿאַרשאָטן
זײ גלאָצן איצט אויף מיר מיט שטומען, גליווערדיקן חשד.

איז שטײען זײ אין דר׳ערד פֿאַרגראָבן טיף די אַלטע שטײנער,
באַמאָכטע, געלבלער־גרויע אין דעם טיפֿן זאַמד פֿאַררוקט —
ווער ווייס ווי לאַנג זײ שטײען דאָ און ס׳וועט נישט וויסן קײנער
אַט וויפֿל דורות האָבן שוין אויף זײ דאָ נישט געקוקט.

ס׳קען זײַן, זײ זײַנען עלטער אפֿשר פֿון די פּיראַמידן,
אַ יעדער שטײן דאָ שטומט פֿאַרעקשנט מיט זײַן גליווער־סוד —
ווער ווייס, צי נישט אַ מאָל צו מײַנע עלטער־זיידעס — ייִדן
מיט דונערן און בליצן האָט זיך דאָ באַוויזן גאָט.

אין על אַריש

דער מידבר לויפֿט אַנטקעגן אונדז, דער אויטאָ טראָגט זיך שנעל,
פֿאַרשווּנדן ליגן הינטער אונדז די מערק, די געסלעך עזה׳ס.
עס גלאָצט דער מידבר הונגעריק אַדורך זײַן געלע פֿעל
און בלײַבט אַ טויטער ליגן בײַ דעם ראַנד פֿון אַן אָאַזיס.

ס׳איז על אַריש. מיר בלײַבן שטײן. אַ הויכער פּאַלמענוואַלד
לויפֿט צו דער ים וואָס ווינקט צו אונדז מיט זונפֿלעקן געצונדן
און ס׳דאַכט זיך מיר — דער גרינער ים האָט פּלוצלינג זיך צעשטראַלט,
צעמיניעט מיט די כוואַליעס זיך און ס׳איז די וואָר פֿאַרשווּנדן.

איך שטיי און טראַכט, וואָס האָט עס מיך איצט צו דעם ברעג געבראַכט
דורך לופטוועגן, דורך אַנדערע צעברויזטע, ווײַטע ימען,
דאָ האָט אַ דיכטער אויפן ים אַ מאָל אין אַ פאַרנאַכט
זײַן אומעט אויסגעזונגען אין דער שײַן פון שקיעה־פלאַמען.

דאָס האָט אין אים געקלאָגט געוויס דער אומעט פון זײַן ערד
וואָס ער האָט וואַנדערדיק געטראָגן פון זײַן היימלאַנד — פוילן.
זאָל זײַן, אַז איך האָב איצטער דאָ זײַן עכאָליד דערהערט,
וואָס בלאָנדזשעט אַלץ אַרום נאָך דאָ, כאָטש נישט־געזען, פאַרהוילן.

און אפשר איז דער עכאָ נאָר אַ שפּיל פון מײַן געדאַנק
און ס'איז דער אומעט מײַנער גאָר — כ'בין אויך ווי ער אַ דיכטער,
כאָטש ס'איז דאָ אין דעם מידבר־שטויב אַדורך ישראלס טאַנק
און שטאָלץ אַדורכגעבויערט האָט די ייִדישע געשיכטע.

ווײַל ס'האָט סלאָוואַצקיס אומעט דאָן, אין שקיעהדיקן בלענד
זײַן לאַנד, שוין אַ באַפרייטע, שפּעטער אים פאַרשוועכט, פאַרבילקט —
איצט ליגט מײַן מאַמע אויף זײַן ערד פאַרגאַזט, אויף אַש פאַרברענט,
מײַן פאָלק ליגט מיט דער הילף פון יענעם לאַנד געטויט, פאַרטיליקט.

איצט שטיי איך מיט מײַן אומעט דאָ בײַם ראַנד פון זעלבן ים,
וואָס האָט זיך אין דעם זאַמדבערג אין דעם געלן אײַנגעביסן,
אַ לופטיק־דורכגעבליטער אין דער מידברדיקער ראַם,
ווי ער וואָלט דאָ אויף מיר געוואַרט, צו מיר זיך דאָ געריסן.

איז שטיי איך דאָ בײַם מדבר־ראַנד, בײַם ברעג אין על־אַריש,
אַ ייִד וואָס איז פון וואַרשע און ניו־יאָרק אַהער געקומען,
ווו ס'האָט זיך חלום מיט דער וואָר געגעבן אַ פאַרמיש,
ווען ס'האָט דעם ייִדנס אייביקייט אַריבער מיר געשווומען.

דער נגב

די היץ איז גרויס, די חמימה שטײַגט, נישטאָ זיך ווו באַהאַלטן —
קיין בוים נישטאָ, נאָר זאַמד און זאַמד, קוים ערגעץ ווו באַגראָזט,
די ערד אַן אויפגעפּלאַצטע געלבט מיט שאַרף פאַרקריצטע שפּאַלטן,
ווי פון אַ שריפט אַן אוראַלטער וואָס ס'האָט דאָ ווער געלאָזט.

ס'קען זײַן, ס'האָט טאַקע דאָ אַ וועלט אַן אוראַלטע געדײַעט,
ווען ס'האָט נאָך נישט דעם הייסן גרונט באַרירט אַ מענטשנס טראָט
און אָט די וועלט די אוראַלטע דער מדבר נאָך געטרײַ היט
מיט זאַמדנשריפט, מיט שפּאַלטנקריץ — אַ בראשיתדיקער גרוס.

ס'קען זײַן, אַז גאָר אַ מאָל געפּרוווט די ערד האָט דאָ צו גרינען,
דורך דורות איז באַפאַלן זי אַ האַרטער, בייזער שלאָף,
איצט וויגן זיך די קעמלען דאָ מיט וואַנדער־בעדווינען —
אָט זוכט אַ ציג אַ גראָז אין זאַמד, עס מעקען סטאַדעס שאָף —

די רעשטלעך פון אַ וועלט, נאָך פון אברהם אבינוס צײַטן,
זיי זײַנען דאָ געבליבן שטיין פאַרגליווערט אין דעם גאַנג.
דאָ קוקט דער חדר נאָך אַרויס מיט חומשדיקע זײַטן,
מיט פּרשהס דורכגעלערנטע, מיט קינדערשן געזאַנג.

דער ניגון מאַכט זי לעבעדיק, די טויטע געלע לאַנדשאַפט,
זי קוקט מיך מאָדנע היימיש אָן — פון קינדערטעג אַ בילד,
וואָס טונקלט אין זכרון — אַ פאַרגעסענע באַקאַנטשאַפט,
וואָס ציט זיך פון דעם חדר נאָך, כאָטש נעפּלדיק פאַרהילט.

ווי אַלץ ווערט איצט מיר היימיש־נאָענט — די שעפּסן און די ציגן,
דער אַלטער בעדווינער מיט זײַן לאַנגער, גרויער באָרד
און איבער אַלץ גייט אויף אין מיר דער חדרדיקער ניגון,
און אין דעם ניגון שווימט אַרויס אַ לאַנג־פאַרגעסן וואָרט.

אַ קעמל קוקט מיך אָן, באַגריסט מיך ווי אַן אַלט־באַקאַנטער,
ער שטעלט זיך אָפּ אַ ווײַלע און באַטראַכט מיך מיט זײַן בליק —
ס'קען זײַן, דער זעלבער קעמל דורך יאָרטויזנטער אַלץ שפּאַנט ער,
דאָס קומט ער פון דעם חדר איצטער דאָ צו מיר צוריק.

ווער ווייסט, ווער איז אויף אים אַלץ דורך די זאַמדן דאָ געריטן,
אַט וויפל פעלקער זײַנען שוין אַדורך דאָ נישט איין מאָל —
דאָ האָבן זיך יאָרטויזנטער מיט בלוט און שלאַכט געמיטן,
ווער ליגט דאָ נישט באַגראָבן אַלץ, ווער ווייסט דאָ זייער צאָל.

די ערד קוקט מאָדנע אָן מיך מיט איר אויסזען דעם געהיימען —
אַ יעדעס בערגל, יעדער שפּאַלט טראָגט שטום אין זיך אַ סוד,
דאָ איז די מלכּה שבֿא געגאַנגען, קען דאָך זײַן, צו שלמהן
און ס'איז נאָך אין דעם זאַמד באַהאַלטן ערגעץ ווו איר טראָט.

איצט וועקן ייִדן אויף דעם מדבר, ס'גלאַנצט דער וועג דער נײַער,
ער טראָגט זיך איצט אַנטקעגן אונדז — אַ גלאַטיקער אַספאַלט.
אַט לויפט אַנטקעגן שוין אילת, די זון זי בראָט — אַ פײַער
און פון דער ווײַט דער ים־סוף שײַנט — אַ זוניקער צעשטראַלט.

בײַם ים־סוף

אַט בײַ דעם ברעג פון ים, אין ווײַטע ווײַטקייטן פאַרקוקט
שטיי איך אין דער לבֿנה־שײַן אין שטילקייט אַ פאַרהערטער,
דער ים ער רוישט, ער בלענדט, די נעפּלען האָבן זיך צערוקט
און סודותדיק עס טויכן אויף אין בלוט בײַ מיר איצט ווערטער —

דאָס קומען חומש־ווערטער אויף, זיי ריזלען אין מײַן גוף,
זיי טויכן אויף, זיי פלייצן אָן, פאַרשווענקען מיר כּסדר,
דער ים ווערט רוישיק, העל, ווי ער דערהערט וואָלט זייער רוף —
דער אַלטער ים־סוף זינגט צו מיר מיט ווערטער פון מײַן חדר.

די ווערטער פאַלן איצט ווי מן — צעגייען אויף מײַן צונג
מיט ווײַטע, זיסע, קינדערשע, נישט־אויסגעטראַכטע טעמען —
דאָס זיץ איך נאָך אין חדר איצט, מײַן האַרץ איז קינדעריש־יונג
און ס'זיצט דער ים־סוף אויך מיט מיר אין חדר איצט צוזאַמען.

איך קוק אויף אים און ער אויף מיר, מיר זײַנען זאַלבעצווייט
אין חדרשן פאַרנאַכט אַ מאָל בײַם נאַפּטלעמפּל געזעסן,
מיט ווײַטער שײַן מײַן זעונג בײַ דעם חומש מיך באַגלייט,
נאָר איך האָב ערגעץ אין מײַן לעבן שפּעטער אים פאַרגעסן.

איצט האָבן מיר באַגעגנט זיך — מיר האָבן זיך דערקענט —
ער קוקט אויף מיר, דער ים־סוף, איצט מיט נאַכטיק בלויע אויגן
און די לבֿנה אין זײַן טיף זי זילבערט אויס אַ בלענד,
וואָס איך האָב נאָך אין חדר־נאַכט אין זיך אַרײַנגעזויגן.

איצט האָבן מיר באַגעגנט זיך — איך הער דעם ים־סופֿס קול,
ער זינגט צו מיר לבֿנהדיק, איך הער זײַן שטילן ניגון
און ווערטער גייען אויף אין מיר, זיי זינגען ווי אַ מאָל —
די ווערטער וואָס איך האָב אַ לעבן לאַנג זיי אויסגעשוויגן.

דאָס קום איך ברענגען, ים, דיר דאָ אַ גרוס איצט פֿון אַ וועלט,
אַ גרויסער וועלט אַ ייִדישער, וואָס איז פֿאַרלענדט, פֿאַרשווונדן,
דער מדבר־סיני בלויט מיט נעפּלען נאַכטיקע פֿאַרשטעלט,
דעם ים־סוף בלענדט, ער קוקט אויף מיר לבֿנהדיק געצונדן.

דאָס קום איך איצטער, ים, צו דיר פֿון פֿרעמדער וועלט אַהער,
אַ מידער ייִד וואָס איז פֿון טויט, פֿון חורבן־וועלט אַנטלאָפֿן —
ער שטייט און קוקט און דורך זײַן לעצטער, דורכגעגליטער טרער
דערזעט ער איצט וואָס ס'האָט אַ מאָל דאָ מיט זײַן שטאַם פֿאַרלאָפֿן —

דאָ איז געווען דער אָנהויב דאָר, קען זײַן, אַז אויף דעם ברעג
ווו איך שטיי איצט, אַרויס פֿון ים דאָ זײַנען מײַנע זיידעס,
אַרויס און אין דער אייביקייט דער ייִדישער אַוועק
און איך, אַ ווײַטער אייניקל, איך שטיי דאָ ווי אַן עדות.

אַ ווערטערפֿלייץ גייט אויף אין מיר. דער סיני ליכטיקט, בלויט,
די נעפּלען רינען אויס, די כוואַליעס קומען און פֿאַרגייען,
ווי זיי וואָלטן, די ווערטער, מיר געבראַכט איצט און פֿאַרטרויט,
די ווערטער וואָס דער ים און איך מיר זינגען אויס אין צווייען.

דער סיני

אָט איז דער סיני, הינטער אונדז ליגט שטויביק שוין כּאַן יוניס,
דער מדבר לויפט אַנטקעגן אונדז, דער אויטאָ קריכט אין זאַמד,
די לופט איז הייס, זי סמאַליעט אָפּ און גליענדיק די זון איז,
מיר דאַכט זיך אויס — דער מדבר ברענט, די שויב אין אויטאָ פלאַמט.

דער מדבר־אָטעם כאַפּט אַרום אונדז מיט צעגליטער אָרעמס,
דער וועג שטייט אין אַ נעפּלשטויב, דער אויטאָ לאַנגזאַם פאָרט,
דאָ איז געוועזן, זעט אויס, אַ שלאַכט — אָט בערגלעך זיך שוין קברים,
אַ פּאַנצער־וואָגן שטייט אין זאַמד באַגראָבן אויפן אָרט.

דער מדבר געלבט אַ זאַמדיקער מיט קשאַקעס דורכגעשפּרינקלט,
צעוואָרפן ליגן זאַכן, שיך, אָט ליגט צעפּלאַצט אַ פלאַש,
אַ שפּליטער גלאָז גיט אומגעריכט אַ זוניק־שאַרפן פינקל
און שפּיגלט אָפּ זיך אויף אַ ראָד מיט שוואַרצע פליאַמעס אַש.

מיר בלייבן שטיין, איך גיי אַרויס, די זון זי בריט, זי פלאַקערט,
מיט דיונעס זאַמדיקע עס פליצט די געלבקייט אין דער ווייט,
דער באָדן איז פון רעדער־קייטן דורכגעקאַרבט, צעאַקערט,
דאָ איז אַ טאַנק אַדורך, אָט ליגט ער טאַקע, אָן אַ זייט.

אַ שווערער טאַנק, ער ליגט פאַררויכערט מיט די גרויע פאַרבן,
פון קוילן דורכגעוואונדיקט ליגט ער אָפּגעשונדן, הויל.
ער איז געגאַנגען זיגן דאָ און איז געקומען שטאַרבן,
און ס׳שרייט אַ לאָך אין טורעם ווי אַן אויפגעריסן מויל.

דאָס האָט אַ טאַנק אַ יידישער באַזיגט אים און דערשלאָגן,
ער ליגט מיט פייער־פלעקן ווי באַדעקט מיט רויטע קרעץ,
דער זיגערטאַנק אַוועק איז די עגיפּטער ווייטער יאָגן,
ער האָט דעריאָגט זיי און באַזיגט — איצט זיצט ער ביים סועץ.

איך קוק זיך אום — דער מדבר זאַמדיקט, כוואַליעט זיך אומענדלער,
דער הימל ליגט דאָ נידעריק, אַדורכגערויכערט, בלאָ.
איך טראַכט אַריין, ווי אַלץ זעט אויס געהיים דאָ, אומפאַרשטענדלער,
די וועלט אַרום און איך אַליין, און אויך דער סיני דאָ —

דאָ האָט אַ מאָל די שטים פון גאָט דעם מדבר דורכגעדונערט:
לא תרצח האָט די וועלט געהערט, **נישט טויט** — צום ערשטן מאָל,
מיר דאַכט, דער סיני הערט נאָך איצט און אויך אין דר׳הייך די זון הערט
דעם עכאָ נאָך, וואָס שוועבט דאָ אום — גאָטס פֿײַערדיקער קול.

נאָר מאָדנע איז, אַז אונדז, דעם פֿאָלק, מיט דעם געבאָט פֿאַרטרויטן,
אַז דווקא אונדז, דעם ייִדן, איז געווען גאָר באַשערט
צו קומען דאָ, אין מדבר, איצט צו הרגענען, צו טויטן —
אָט דווקא דאָ, אין סיני, אויף דער אויסגעוויילטער ערד.

דאָס האָט די וועלט געוואָלט אַזוי, פֿון בייזער האַנט דעם שונאס,
מיר האָבן זיך געראַנגלט דאָ, מיט בלוט באַטריפֿט דעם זאַמד.
ווי מאָדנע איז! אַ ייִד דאָ שטייט אין פּלאָנטער פֿון רעיונות. —
וואָס טראַכט ער אַלץ? די זון פֿאַרגייט, דער הימל בלוטיק פֿלאַמט.

תשעה־באב

איך האָב דערפֿילט אין מיטן נאַכט — ס׳ווערט שאַרפֿער מײַן געהער,
פֿון ווײַטער ווײַטקייט האָבן שטימען אָנגעהויבן גרייכן,
די נאַכט אויף מיר געהאַנגען איז פֿאַרגליווערט, בלײַיק־שווער,
נאָר פֿון די שטימען האָט דער חושך אָנגעהויבן בלייכן.

די שטימען האָבן אַ געוויין צו מיר פֿון ווײַט געבראַכט
און מיט דעם קלאָגן אויפֿגעוועקט מיך פֿון דעם שלאָף אַ מידן
און כ׳האָב דערמאָנט זיך פּלוצלינג — עס איז תשעה־באב בײַ נאַכט
און כ׳הער, קען זײַן — בײַם כּותל־מערבֿי וויינען ייִדן.

אין פֿענצטער האָט די שטאָט געקוקט מיט סילועטן, ווענט,
מיט פֿײַערלעך צעשאָטענע אויף גאַסן ווי מיט פֿונקען,
דער ים האָט שטיל געבלויט און ווײַט מיט בלוטיק־רויטן בלענד
אַ ים־לאַמטער האָט שרעקעוודיק מיט ציטער מיר געווונקען.

און איך בײַם פֿענצטער בין געשטאַנען און די קלאָג געהערט —
איך ווייס נישט אויף אַן אמת, צי גאָר אפֿשר אין מחשבה,
נאָר כ׳האָב פֿאַר זיך געזען, ווי וויינענדיק פֿאַרטרערט
עס קלאָגן איצטער ייִדן בײַ דעם כּותל־מערבֿי.

אינהאַלט

משה גוראַרי — בײַם סוף 7

אברהם ליס — די דיכטונג פון יוסף רובינשטיין 11

מײַן מחשבה

מײַן מחשבה 23

דו בלאָנדזשעסט 23

אָן אַ וועג צוריק 24

די לבנה 24

אין כּישוף־קרײַז 24

אַ צווייטער זיצט אין מיר 25

מײַן געשריי 25

ס׳קען זיין 25

אומזיסט מײַן מוט 26

אַנדערש ווערט מיט יעדער ווײַל . . 26

די וועלט איז טאַקע שיין 26

אין יעדן טעם און שפיר 27

ס׳קען אַלץ דאָך זײַן 27

איבערחזרונגען 27

אין יעדער ליניע 28

כ׳בין נײַגעריק 28

שוין נישט קיין דיכטער 28

זאַכן 29

פאַרגעסן 29

אַ משכּון 29

ווי אַ מענטש אַנטפּלעקט 30

אין דעם חושך־לאַבירינט 30

טויט 30

אין יעדער רגע 31

אַ נײַע וואָר 31

אויף דאָס נײַ 31

אַ יוגנטקרענק 32

על־פּי טעות 32

דײַן רעיון 32

פול מיט סוד 33

ווער ווייס דעם זין פון זאַכן ? . . 33

דער צופאַל 33

מײַן היים 34

דער נישט־אַנטפּלעקטער סוד 34

מײַן הימל 34

ווײַל ס׳איז דאָך אַלץ געבונדן . . 35

עס טרעפט 35

איצט 35

ס׳קומט אַלץ אויף פאַרן שלאָף . . 36

דײַן געדאַנק 36

דער שטראָם פון טייך 36

איך פיל 37

ס׳האָט יעדער טאָג 37

אונדז אַליין 37

איך בין אין דער מיטן ווו 38

פאַרנאַרטע 38

מײַן געדאַנק 38

מיר האָב ליב די וועלט 39

די צײַט מישט אויס 39

רחמנות 39

אויף יענער זײַט פון אַלץ 40

מײַן שאָטן 40

ס׳איז אַלץ ווי אויסגעמישט . . . 40

עס גייט אַ שטרײַט 41

תּפילות 41

פראַגן 41

ס׳איז אַלץ אין מיר 42

די וועלט איז מיר געוואָרן ענג. . 42

יעדער סוף איז נאָר אַן אָנהויב . . 42

מײַן לעבנסוועג 43

דער טרוים פון אַ גן־עדן 43

Sic transit gloria mundi . . . 43

אויף דער שפּיץ פון דער כוואַליע . 44

נישט איין מאָל 44

מײַן בלאָנדזשענדיקער שאָטן . . . 44

דאָס בלאָנדזשע איך אַליין 45

דו הער זיך צו 45

אין נאַרנדיקן קרײַז 45

די שיף פון מײַן הײַנטצײַטיקייט . 46

דײַן אָנונג 46

שדים 46

די שרעק 47
די שעה פון חשבון 47
דער מענטש 47
ער וואַרפט אַן אויף מיר אַ שלאָף . 48
פון אויסגעדאַכטע לופטשלעסער . . 48
לויט לערמאַנטאָוון 48
אומרו 49
איצט שטייען מיר פאַרלאָזט אַליין . 49
כ'האָב ליב 49
מיט פאַלשער לויב 50
פון ווײַסער אייביקייט 50
אויף פאָטאָגראַפיעס זע איך ערשט . 50
אין יענעם לאַנד 51
און מיר האָט זיך געדאַכט ... 51
אָט ווי אַ פלאַש אַ טונקעלע ... 51
אַ סודותפולער קול 52
אַ פּנים 52
אַ ווײַטע שרעק 52
אַ שטיין 53
כ'בין פון דער אַלטקייט שוין
געפאַנגען 53
אַ פרעמדנס בליק 53
גלויב! 54
די זעלבע דענקשאַפט 54
די גרינקייט 54
דער העלד 55
די פייגל זינגען פון דעם טאָג . . 55
ווער איז ער, ווער? 55
זי ווײַזט מיר 56
כאָטש אויף אַן אמת איז ער דאָ . . 56
מײַן צימער 56
דער ווײַנגעטראַנק 57
פון יענער זײַט 57
דעם מענטשנס גאַנג 58
„באַפרײַערס" 58
צו וועלטן נישט־אַנטפּלעקטע ... 58
די וועלט איז ווי אַ בילד ... 58
שפּורן פון אַ ווײַטער וועלט ... 59
אַ צווייטע וועלט 59
דער ניגון פון דער וועלט ... 59
אַן אויסגעטראַכטע וועלט 60
איך קער זיך אום 60
מײַן אומעט 60
אין טעג פון אומעט 61
דער אומעט האָט זיך ליב מיט
מיר צו רייצן 61
דער אומעט שטעלט דיך פלוצלינג
אָפּ 61
דער אומעט 62
אומעטטײַך 62
דער אומעט־ניגון 62

לאַנדשאַפטן

מיט צוגעמאַכטע אויגן 63
אַן אויסמיש פון ריחות 63
לאַנדשאַפט 64
דער הימל 64
אַ באַרג אַ הוילער שטײַגט ... 64
וואָלקנס 65
דער דעמער 65
בריקן 65
פאַר טאָג 66
אַ שאָטנדיקער רײַטער 66
אין שאָטן 66
אויף יענער זײַט פון פּאַרק ... 67
די אָזערע 67
היימישע כוואַליעס 67
זיי גיסן זיך צונויף 68
דער ים איז אַלט 68
פאַרנאַכטיקע וואָלקנס 68
נאָר בלאָסער איז דער שאָטן שוין . 69
אַ פאַרבן־קאַרנאַוואַל 69
דער נאַכטיקער הימל 69
א נעפּל הילט אַלץ איין 70
אַ פוסטקייט אַ פאַרוואָרלאָזטע . . 70
אין וואַלד 70
דער וואַלד 71
ווינטן 71
דער ווינט 71
דער וואַלד שטייט ווי אַ גרינע
וואַנט 72
אין דעם נעפּל 72
פאַר טאָג בײַם ים 72
אויף יענער זײַט פון שטורעם . . 73
צוויי וואַנדערער 73
אַ פונק פון שײַן 73
אומעטיקער טײַך 74
דער ברייטער טײַך 74
אַ באַרג 74
אַ שטוב אין וואַלד 75
דער שטרײַט 75

דער נאַכטיקער ווינט 75
די שיפֿן 76
דער טײַך 76
בלויקייט 76
איך ווייס עס 77
די שיף 77
דער ים פֿאַר טאָג 77
דער ווינט איז שוין פֿון לאַנג אַוועק 78
כוואַליעס 78
אַ פֿאַרנאַכטיקער נעפּל 78
די וואָלקנדיקע גרויקייט 79
אַ סצענעבילד 79
דער ווינט ליגט אײַנגעלייגט . . . 79
אַ שוואַרץ־צעפּליקטער קאַפּעליוש . 80
אַ פֿייגעלע ליגט טויט 80
אַ שאָטנדיקע שיף 80
אין דעם דעמערדיקן סקווער . . . 81
דער ווינט ליגט אײַנגעלייגט . . . 79
אַ זומערטאָג 81
אַ טאַטערישער ניגון 82
דאָרפֿישער לאַנדשאַפֿט 82
אַ בוים 82
אַ ביימעלע אַ יונגס 83
אַ נידעריקער בוים 83
ביימער 83
ביימער אין רעגן 83
אַ שוואַרצער בוים 84
הוילע ביימער 84
דער רויך 85

טאָג און נאַכט

אויף יענער זײַט טאָג 86
אַ ספֿק־טאָג 86
די מאַנטיקס 87
אַ טאָג 87
גלאַדיאָלאַס 87
אַ מפּיל־טאָג 88
אַ טאָג גאָר אָן אַ נאָמען 88
אַ נעפּלדיקער טאָג 88
צו דעם געהיימען ציל 89
דער טאָג גייט אויס 89
און קיינעם וועט נישט אײַנפֿאַלן . 89
דער טאָג 90
אַט וועט דער טאָג באַלד דעמערדיק
פֿאַרגיין 90
אַ בייזער טאָג 90
דער מאָרגנדיקער טאָג 91
צווישן טאָג אין נאַכט 91
ווײַל באַלד וועט אויך דער טאָג
נישט זײַן 91
דער רויטער טריף 92
אין בין־השמשות 92
שאָטנס טאָגיקע 92
אין נעפּל פֿון פֿאַרטאָג 93
עס זײַנען טעג פֿאַראַנען 93
נאָר קומט די נאַכט 93
נאַכט 94
אין מיטן נאַכט 94
דער שאָרך פֿון נעכט 94
אין נאַכטיקן סך־הכּל 95
בײַ נאַכט קום איך צוריק 95
אין דער פֿינצטער 95
פֿינצטערניש 96
אַ זומערנאַכט אַ פֿינצטערע 96
כ'האָב מורא פֿאַר דער פֿינצטערניש 96
חצות 97
פֿאַרנאַכטן רופֿן מיך צוריק . . . 97
נאַכטיקע שאָטנס 97
אין שטערנגנעץ 98
דײַן קינדערשער געוויין 98

דעם דיכטערס גאַנג

אַזוי איז שוין דעם דיכטערס גאַנג . 99
דורך דעם דיכטערישן כּישוף . . 99.
דעם דיכטערס זעונג 100
דורך שורות פֿון זײַן ליד 100
איך טראָג דאָס וואָרט 100
דורך די שפּאַרעס פֿון די שורות . . 101
דער חשק צום שרײַבן 101
דער אימפּעט פֿון מײַן גאַנג . . . 101
און שרײַבט אַלץ לידער 102
צום ערשטן מאָל 102
דאָס ליד ווערט זײַן געזיכט . . . 102
פֿון געראַנגל אַ געזאַנג 103
אַ סימן פֿון מײַן גאַנג 103
ווער ווייס שוין וויפֿל מאָל 103
מיט מײַן שטילסטן ליד 104
יענער טאָג 104
מײַן ליד איז ווי אַ שטײַג . . . 104
ווי איך ווער אַליין אַ ליד 105

דער גאַנג פון וואָרט צו וואָרט . . . 105
דאָס אייגן וואָרט . . . 105
ווערטער א.ב. . . . 106
אַ וואָרט . . . 106
איך זוך די קלאָרקייט אין מײַן ליד . . . 107
אַ וואָרט אַ שטילס . . . 107
מײַנע ווערטער . . . 107
זיי וועלקן נישט . . . 108
אַזוי פיל ווערטער ייִדישע . . . 108
די ווערטער זײַנען אַלט . . . 108
אין מײַנע לידער . . . 109
דורך ווערטער . . . 109
נאָר דורך אַ זעונג . . . 109
בלויז דורך דעם וואָרט . . . 110
דאָס וואָרט פון אונטן . . . 110
מיר ווערן איינס אין וואָרט . . . 110
איז גיי איך אום פון ווערטער שיכּור . . . 111
קלאָרע ווערטער . . . 111
מען זאָגט . . . 111
ווערטער לאַנג־פֿאַרגעסענע . . . 112
ווי מיט קערנער איבערפֿילט . . . 112
זיך באַהאַלטן . . . 112
הינטער יעדן וואָרט . . . 113
פון גורל די טריט . . . 113
ווערטער אָפּגעציטערטע . . . 113
נאָר קומט אַ רגע ווען . . . 114
ס׳קען זײַן אַזוי וועט אויסזען . . . 114
אַן אַלטמאָדישער מאָטיוו . . . 114
עס זײַנען ווערטער דאָ א.ב. . . . 115

צײַט

עס לויפֿט די צײַט . . . 116
ס׳איז אַלצדינג גוט אין צײַט . . . 116
איז בלויז זכּרון . . . 117
דער גורל . . . 117
די צײַט . . . 117
איך טראָג אין מײַן זכּרון אים . . . 118
ווי איצטער נאָך . . . 118
אין מײַן זכּרון . . . 118
אויף צוריק . . . 119
אויף דער דעק פון מײַן זכּרון . . . 119
איך וואָלט געוואָלט זיך אומקערן . . . 119
נאָך ווי אַ מאָל . . . 120
דײַן עבר נעפֿלט . . . 120
וווּ אַלץ איז מעגלעך . . . 120
אויף כוואַליעס צײַט . . . 121
מיראַזשן . . . 121
דײַן איצט . . . 121
אַן אומגעבראַכטע וועלט . . . 122
די שטים פון אייביקייט . . . 122
מיר דאַכט . . . 122
דערמאָנסט זיך . . . 123
אַ מאָדנע זעונג . . . 123
צום אָנהויב דאָרט . . . 123
דורות־לײַדנשאַפֿט . . . 124
די גאַסן פון מײַן לעבן . . . 124
ווי אין אַ שטורעמנאַכט . . . 124
מײַן לעבן . . . 125
איך לעב . . . 125
איך מײַנע טעג . . . 125
עס גייט אַוועק מײַן דור א.ב. . . . 126
נאָר מיר אין אונדזער דור . . . 126
אין גאַנג פון דור צו דור . . . 127
דער גלי פון מײַנע יוגנטטעג . . . 127
דער זייגער ווייס נישט וואָס איז
צײַט . . . 127
אַן אויסטערלישער זייגער . . . 128
אין קרײַז פון אייביקייט . . . 128
די ווײַל . . . 128
די רגעס פֿאַלן . . . 129
איך הער זיך צו צום זייגער . . . 129
די ווײַזערס . . . 129
דער וועקזייגער . . . 130
דער וואַנטזייגער . . . 130
דער ציפֿערבלאַט . . . 130
דער ציפֿערבלאַט קוקט אויסגעקרומט 131
דער זייגער . . . 131
דער זייגער ציילט . . . 131
כ׳האָב ליב די אַלטע זייגערס . . . 132
אַ שפּיטאָל־זייגער . . . 132
פֿאַר טאָג קוקט אַן דער זייגער מיך 132

שטאָטישע מאָטיוון

בײַם ראַנד פון שטאָט . . . 133
בײַ נאַכט די שטאָט . . . 133
אויפֿן ברוק . . . 134
אַ נאַסע גאַס . . . 134
פֿאַרפֿלעקטע ווענט . . . 134
אַ קליינער האָטעל . . . 135
אַ פּוסטע גאַס . . . 135

די שטאָט בײַ נאַכט 135
איך קען מײַן גאַס 136
אין אויטאָ בײַ נאַכט 136
וויליאַמסבורגער בריק 136
די נאַכטיקע שטאָט 137
אַ ליכטסיגנאַל 137
אַ מאָדנע גאַס 137
אין מאָרגנרויך 138
שויבן 138
די גאַס 138
אַ וואָלקן־קראַצער 139
די שטאָט ווערט אין דער נאַכט 139
מיט אויגן וועלפּישע 139
די נאַכטיקע צוגן 140
אַרבעטער־פֿאַרשטעט 140

סעזאָנען

דאָס ערשטע פֿרילינג־ווינטל 141
דער פֿרילינגווינט 141
ער ראַנגלט זיך דער ווינטער 142
עס שנייט און זוניקט 142
פֿאַרפֿרילינג 142
ערב פֿרילינג 143
פֿאַרפֿרילינגדיקער דעמער 143
כאָטש ס'איז אַלץ ווי אַ מאָל 143
אין זומער־פֿאַרנאַכטן 144
די חמימה 144
די זון 145
פֿון הייסער זון 145
איבער זונטרעפּ 145
די היץ 146
די זון איז אַ קראַנקע 146
כ'האָב ליב דעם זומער 146
דער גלי פֿון זון 147
ס'איז דושנע הייס 147
די זון ציט זיי אַרײַן 147
אַ וואָרעם 148
בײַם סוף זומער 148
סוף־זומערדיקע טעג 148
אין זוניקן סעפּטעמבער־טאָג 149.
האַרבסטיקער מאָטיוו 149
האַרבסטיקע פֿאַרנאַכטן 149.
דער האַרבסט 150
געלע בלעטער 150
דער האַרבסטווינט 150
ס'איז אָוונט, האַרבסט 151
דער פֿאַלנדיקער שטערן 151
דער האַרבסטיקער וואַלד 151
האַרבסטיקע שויבן 152
האַרבסטיקער געוויטער 152.
די האַרבסטיקע זון 152
טויבן פֿאַר טאָג 153
די שפּיל פֿון האַרבסט 153
דער האַרבסט זעט אויס 153
אַ קליינער בלאַט 154
דער האַרבסט איז נישט אַוועק 154
האַרבסטיקע באַלאַדע 154
בלעטערוועלק 155
ווינטער־לאַנדשאַפֿט 155
אַ ווײַסע פּוסטקייט 155
עס פֿאַלט אַ שניי 156
דער ערשטער שניי 156
די ווינטערדיקע יאָדלע 156
איך זע נאָך אַלץ דעם ווינטערטאָג. 157
אַ ווינטערטאָג 157
די זאַווערוכע 157
אין פֿראָסטיקן פֿאַרנאַכט 158
דער רעגן 158
נאָך אַ רעגן 158
דער רעגן איז געהאַט אַוועק 159
דער פּלויט 159
די רעגנס קלאַפּן אין די שויבן 159
מיט נאַסע פֿײַערן 160
אַ רעגן גייט 160
אין שטורעם 160
כמאַרעס 161
אַ כמאַרע 161

חלום

דער חלום 162
דו קומסט פֿון שלאָף צו גיין 162
אַ צווייטע וואָר 163
אַזוי פֿיל איכן 163
צווישן וואָר און חלום 163
אַ חלום 164
ס'איז אַלץ אין חלום קלאָר 164
אַזוי קום איך פֿון שלאָף אַרויס 164
אַ חלום אַן אַ זעונג 165
אַ צווייטער גאָר 165

דער חלום איז נאָר מײַנער . . . 165
צווישן טרוים און וואָר 166
אין חלום 166
איך בענק נאָך גרויער וואָר . . . 166
מיר האָט געחלומט זיך אַ מאָל . . 167
און ערב שלאָף 167
איך האָב געפילט 167

פּרויען

פּאָרטרעטן 168
קאָנטראַסטן 174
אויגן 174
אָט ווערן אירע אויגן פול 174
אין דײַנע אויגן 175
די אויגן דײַנע 175
דײַנע אויגן 175
איר גרינער בליק 176
קום מיידל אַרויס 176
איר אויגנבלוי 176
צו דיר 177
האַרבסטיקער פּאָרטרעט 177
די בלייכקייט פון די פּנימער . . . 177
נישט לאַק מיך מער 178
אַדורך די גאַסן גייען מיידלעך . . 178
דורך פרעמדן מיידלבליק 178
זי לאַכט 179

אַלטקייט

די אַלטקייט 180
די אַלטקייט דרימלט נאָך 180
אַלטע לײַט 181
אַן אַלטער מאַן 181
אַזוי איז די אַלטקייט 181
אַלטקייט־מאַסקעס 182
אַן אַלטער מידער מאַן 182

זכרונות

פון די קינדערטעג 184
בענקשאַפט 184
דאָס האָט מײַן יוגנט אויסגעטראַכט 185
אַ פאַרגעסענער געזיכט 185
אַ פענצטער 185
עס זינגט אין מיר מײַן יוגנט . . . 186
עס שפּילן קינדער זיך אין גאַס . . 186
פּנימער 186
מײַן שטעטל בײַ טאָג 187
אַ בלוטיק־רויטער שניי 187
אַ בוים אין מײַן זכּרון 187
דער מעריב־ניגון 188
כ׳געדענק עס נאָך פון קינדווײַז . 188
אַ מאַרקטאָג 188
אין חדר 189
דער ניגון פון תנ״ך 189
אין לעצטער ווײַל 189
דער בוידעם 190
אַ יידישער סאָלדאַט 190
שלאָף אײַן. מײַן קינד 190
מײַן זיידע א.ב. 191
די יוגנט 191
דער ניגון פון מײַן יוגנט 192
וואַרשע 192
מײַן פענצטער אויף אַ וואַרשע־גאַס 192
נאָכן חורבן א.ב.ג. 193
די קופּערנע לבנה 194

מוזיק

ניגונים 197
דער ניגון פון באַשעפער 197
אַ ניגון 198
אַ צוויייקער ניגון 198
די טענער 198
דער ניגון פון די סלאָוון א.ב.ג. . . 199
דער דזשעז־אָרקעסטער
א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט. 200
אַ קופּערנער שטורעם 203

טעמעס און וואַריאַציעס

אין אַ פרעמדער שטאָט 204
און נישט געוווּסט 204
דער טרוימער 205
די טרעפּערין 205
די פלעשער 205
דער אויטאָ אײַלט 206
אַ שיכּור 206
אַ זומער־פייגעלע 206

אין אַ ווײַטער שטאָט 207
אין קלויסטער 207
אַ שווײַגנדיקער פּענצטער 207
דער סאַמאָוואַר 208
די אַלטע געשיכטע 208
זײַן פּנים 208
ס׳איז האַרבסט אין דײַן געמיט . . 209
עס לויפן די שאָטנס אַרום 209
נאָר נישט דײַן קול 209
דער ברענענדיקער דאָרן 210
מיר זײַנען מערער 210
ס׳איז דאָ אַ ווײַל 210
אַ פֿײַער טליעט אויף 211
איינס איז קלאָר 212
די שויבן ווייסן אַלץ 212
נאָענעס 214
אין קאַבאַרעט „טאַבאַרען" —
חוהס טאַנץ 218
די שרפֿה 221

ישראל

ס׳איז גאָט אַדורך 226
אין תּל־אביבער האָטעל 227
אין צפֿת 230
אויפֿן גולן 232
מעפּילים 233
ירושלים 234
בײַם כּותל 235
דער עמק 237
בײַם ים התּיכון 238
כאַמסין 239
אַ ניגון 239
שטיינער 241
אין על־אַריש 241
דער נגב 243
בײַם ים־סוף 244
דער סיני 246
תּשעה באבֿ 247

דערשינענע ביכער פון יוסף רובינשטיין

„מאָדעלן", לידער, וואַרשע, 1939, אַרויסגעגעבן פון ייִדישן פּען־קלוב, פּרעמירט מיט דעם י.ל. פּרץ־פּרײַז פון ייִדישן פּען־קלוב אין וואַרשע.

„מאָדעלן" (אויסגעקליבענע לידער פון דער וואַרשעווער אויסגאַבע) מאָסקווע, 1940, פאַרלאַג „דער עמעס".

„נאַכט אויף נאַלעווקעס", לידער, ניו־יאָרק, 1949, אַרויסגעגעבן פון ייִדישן קולטור־קלוב אין באָסטאָן.

„מגילת רוסלאַנד" (ערשטער טייל פון דער פּאָעזיע־טרילאָגיע „דער דריטער חורבן"), ניו־יאָרק, 1960, פאַרלאַג „ציקאָ", באַקומען די יערלעכע פּרעמיע פאַר פּאָעזיע פון ייִדישן ביכער־ראַט בײַם „נאַציאָנאַלן ייִדישן וועלפער־באָארד" אין אַמעריקע.

„חורבן פּוילן" (צווייטער טייל פון דער פּאָעזיע־טרילאָגיע) ניו־יאָרק, 1964, פאַרלאַג „ציקאָ" באַקומען דעם לאַניע בימקאָ־פּרײַז פון אַלוועלטלעכן ייִדישן קולטור־קאָנגרעס אין ניו־יאָרק.

„יציאת אייראָפּע" (דריטער טייל פון דער פּאָעזיע־טרילאָגיע) ניו־יאָרק, 1970, פאַרלאַג „ציקאָ", פּרעמירט געוואָרן מיט דעם צבי קעסל־פּרײַז אין מעקסיקע, מיט דעם פּרײַז פון דער כאַנין־פונדאַציע בײַם אַרבעטער־רינג אין ניו־יאָרק און מיט דער אַטראַן ליטעראַטור־פּרעמיע פון דעם אַלוועלטלעכן ייִדישן קולטור־קאָנגרעס אין ניו־יאָרק.

„דערזעונגען", תל־אביב, 1978, י.ל. פּרץ־פאַרלאַג, דערשינען נאָך דער פּטירה פון מחבר.